

DET NYE KAROLINELUND

AALBORGS MANGFOLDIGE MØDESTED

SYNOPSIS

OPGAVENS BAGGRUND

Opgaven tager afsæt i forståelsen af den tidligere tivoligrund, Karolinelund, der linker Aalborgs nye havnefront sammen med omdannelsesområdet ved Godsbanearialet som et nyt centralt og sammenhængende byrum. Arbejdstitlen "Det Nye Karolinelund - Aalborgs mangfoldige mødested" sætter fokus på, hvordan Karolinelund grunden kan animeres æstetisk og programmatisk i henhold til at sikre en langsigtet og bæredygtig omdannelse.

OPGAVENS PRÆMIS

Aalborg kommune har besluttet at lukke Tivoli Karolinelund på baggrund af dårlig økonomi og som udgangspunkt omdanne området til et offentligt domæne i form af en Folkepark. Opgaven skal belyse potentialer for grunden ved at opsætte en række scenarier for en langsigtet omdannelse af de udendørs- og indendørs programmer. Projektet forudsætter, at der over tid vil blive foretaget investeringer på grunden, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er afsat økonomiske midler, der dækker for opførelsen af nye bygninger eller markante landskabsbearbejdnings.

OPGAVENS MÅL

Projektet forsøger at nytænke begrebet forlystelseshave og derved bibeholde Karolinelund som et kontrastfyldt og grønt mødested, der fokuserer på leg og oplevelse. Maskingenerede forlystelser afløses af det frie initiativ og den selvstændige brug af rummet, hvor rammerne skal appellere til alsidige udfoldelsesmuligheder. Det Nye Karolinelund skal fortsættes som Aalborgs alternative folkepark og indrettes i respekt til brugergruppernes differentierede ønsker. Det er således målet, at Det Nye Karolinelund (for)bliver hele Aalborgs mangfoldige mødested.

Titel: Det Nye Karolinelund - Aalborgs mangfoldige mødested

Afleveringsdato: 15.06.2011
Projektperiode: 01.02.2011 - 15.06.2011

Hovedvejleder: Lea Louise Holst Laursen

Oplag: 4
Sideantal: 167

Afgangsprojekt
Foråret 2011
10. semester Urban Design
Institut for Arkitektur & Design
Aalborg Universitet

JAKOB CHARMOTH NIELSEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

DET NYE KAROLINELUND

SYNOPSIS	2
INDHOLDSFORTEGNELSE	4
METODE	6
INTRO	8
BRANDING AALBORG	10
KAROLINELUNDS HISTORIE	12
KAROLINELUND IDAG	14
DEN OFFENTLIGE DEBAT	15
RAMMER FOR PROJEKTET	18
REGISTRERING & ANALYSE	22
KAROLINELUND I AALBORG	23
PLACERING I BYEN	24
BLÅ STRUKTURER	25
GRØNNE STRUKTURER	25
INFRASTRUKTUR	25
KAROLINELUND KONTEKSTEN	26
DE NÆRE OMGIVELSER	26
REKREATIVE FÆLLESRUM	28
FREMtidig UDVIKLING	29
TYPOLOGIER	30
INFRASTRUKTUR	32
KAROLINELUND GRUNDEN	34
STEDETS IDENTITET	34
VIGTIGE KIG	36
KANTER OG INDGANGE	37
FUNKTIONER	38
BYGULV	40
GRØNNE RUM	41
UDEFRAKOMMENDE FORFOLD	43
KAROLINELUND POTENTIALER OG SVAGHEDER	44
VISION	46
DET NYE KAROLINELUND	48

#6 TEMATIKKER	50
UDVIKLINGSPLAN	52
DYNAMOER	52
OFFENTLIGE DOMÆNER	52
PERFORMATIVITET	53
FORLYSTELSESHAVE	53
BÆREDYGTIGHED	53

TEORI & REFERENCER	54
PROCES- OG HELHEDSORIENTERET DESIGN	56
LANDSKABSURBANISME	56
MENTAL BYOMDANNELSE	60
OFFENTLIGT-PRIVAT PARTNERSKAB	62
SOCIOLOGIBASERET DESIGN	64
BRUGEN AF DET OFFENTLIGE RUM	64
PERFORMATIVITET	68

PRODUKT	72
LANDSKABSPLAN	74
KONCEPT	76
RELATION TIL KONTEKSTEN	78
PRIVATE OG OFFENTLIGE OMRÅDER	79
UDENDØRS PROGRAMMER	82
OPLEVELSESSTRØMMEN	85
ACTIONØERNE	89
LEGELANDSKABET	89
MULTIFLADEN	90
SKATEPARKEN	91
PARKHOLMEN	92
BLOMSTERDELTAET	95
ÅPLADSEN	97
REKREATIONSBREDDEN	98

DET BEBYGGEDE LANDSKAB	99
ZONE 1 - OPLEVELSESCENTRET	100
ZONE 2 - KARRÉEN	102
ZONE 3 - SKIBET	103
ZONE 4 - STOKBEBYGGELSEN	104
ZONE 5 - MODULÆRT BOLIGKOMPLEKS	105
NFRASTRUKTUR	106
LYSSÆTNING	108
BÆREDYGTIGE ASPEKTER	110
SCENARIER	112
OPLEVELSESSTRØMMEN	113
LEGELANDSKABET	114
MULTIFLADEN	115
SKATEPARKEN	116
PARKHOLMEN, ÅPLADSEN OG BLOMSTERDELTAET	117
UDSIGT FRA KARRÉEN	118
ET ÅR I DET NYE KAROLINELUND	120
UDVIKLINGSPLAN	122
FASE 1	124
FASE 2	126
FASE 3	128
FASE 4	130
KONKLUSION & REFLEKTION	132
BEARBEJDNINGSPROCES	134
ARBEJDSMETODE	136
SUPERIMOSERING	138
BRAINSTORMS OG INITIERENDE SKITSERING	140
MODELWORKSHOP	142
#1 FJORDLANDSKABET	143
#2 SPINDELVÆVET	144
#3 FLETVÆRKET	145
#4 OVERLAYERING	146
#5 FORVREDET GRID	147

UDVIKLING AF MASTERPLAN	148
DETALJERING AF MASTERPLAN	150
INSPIRATION	156
FORMALIA	160
LITTERATURLISTE	162
ILLUSTRATIONSLISTE	164

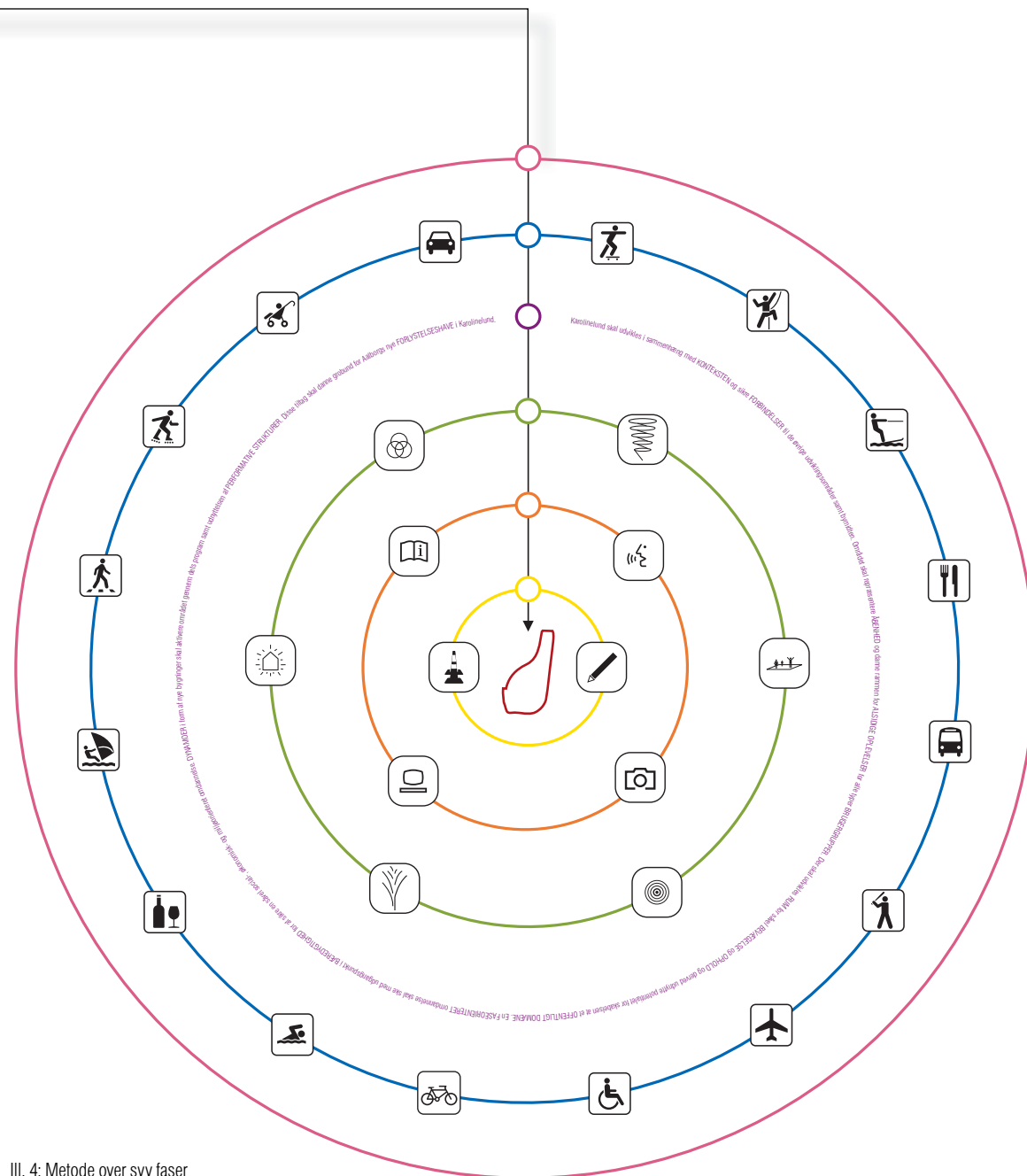
METODE

METODISK FREMGANG

Projektet bearbejdes i tre skaler – Karolinelunds relation til Aalborg og konteksten samt grunden isoleret set. Metodisk forholder samtlige faser sig til disse tre skalaer for at understøtte skitseforslagets relevans i forhold til byen/regionen samt som isoleret bydel. De tre skaler behandles overordnet set i forhold til seks faser, der overlapper og understøtter hinanden. Praktisk foregår arbejdet ikke kronologisk i forhold til faseopdelingen, men den diagrammatiske fremstilling har til hensigt at skabe et overblik over projektets faser og de tilhørende metoder, der knytter sig til hver.

III. 1-3: Tre skalaer

III. 4: Metode over syv faser

INTRO

De politiske, kulturelle, historiske og økonomiske aspekter, der er relevante i forhold til den fremtidige udvikling, undersøges for at kunne opsætte de overordnede rammer for projektet.

REGISTRERING & ANALYSE

Den indledende fase har til hensigt at redegøre for de strukturelle, arkitektoniske og funktionsmæssige forhold på og omkring grunden. Registreringerne inkluderer såvel objektive- og subjektive analysemetoder.

VISION

Visionen tager udgangspunkt i resultaterne fra de indledende registreringer og analyser. Den baseres på potentialer og svagheder samt suppleres med individuelle ønsker for projektet. Visionen dækker således over den initierende problemstilling og pointerer, hvilke aspekter, der skal løses i det endelige skitseforslag.

#6 TEMATIKKER

For at gøre visionens intentioner håndgribelige opsættes seks tematikker/ undersøgelsesområder, der ønskes belyst for at visionen kan virkeliggøres. Disse tematikker, indkredser visionens væsentligste punkter og betragtes som overlappende undersøgelsesområder med indbyrdes relation.

TEORI & REFERENCER

De #6 tematikker ønskes undersøgt for at skabe et bredere kendskab til den såvel praktiske som teoretiske ramme indenfor hver af disse. Teorien understøttes af diverse referenceprojekter, hvor målet er, at synliggøre den indbyrdes relation mellem de respektive tematikker.

BEARBEJDNINGSPROCES

Denne fase indbefatter selve idégenereringen samt designudviklingen og skal omsætte visionen til et egentligt koncept og følgelig et skitseforslag. Bearbejdningsprocessen inkluderer workshops, skitsering, modelbygning mm. og relaterer sig til de #6 tematikker, hvor erfaringer fra teorier og referencer bruges som udgangspunkt.

PRODUKT

Produktet i dette projekt er overordnet set et skitseforslag samt en udviklingsplan, der synliggør områdets faseinddelte transformation. Udvalgte delområder detaljeres i 1:500 og der gives bud på mulige bebyggelses typologier og facader. Skitseforslaget skal anskueliggøre stemningsmæssige kvaliteter i en række scenarier samt praktiske løsninger gennem planer og diagrammer.

INTRO

For at belyse baggrunden for projektet indledes med en gennemgang af de aktuelle omstændigheder for Karolinelund. I den forbindelse beskrives Karolinelund ud fra et bredt perspektiv i forhold til dets rolle lokalt som regionalt. Det er således interessant, hvilket tomrum lukningen af tivoliet betyder for Aalborg og hvordan dette kan bruges konstruktivt i den fremtidige udvikling. De politiske og økonomiske omstændigheder vil blive præsenteret og suppleres med en debat, der tager udgangspunkt i den almene borgers ønsker.

Ydermere redegøres der for Karolinelunds historie for derigennem, at kunne definere stedets nuværende identitet – er der noget at bygge videre på og kan en ny historie skabes? Endeligt afsluttes kapitlet med en gennemgang af de konkrete tiltag, der allerede er ved at blive udfærdiget og de konkrete rammer for projektet opstilles.

III. 5: Intro

BRANDING AALBORG

Gennem de seneste år har danske såvel som udenlandske byer ført brandingkampagner, med målet om at skille sig ud fra mængden. Svendborg er blevet en del af Cittaslowbevægelsen, hvor tesen er at skabe livskvalitet ved at leve i et menneskeligt tempo. Aarhus er "verdens mindste storby" og refererer til alsidige kultur-, natur-, uddannelses- og arbejdsrelaterede muligheder, der er komprimeret i en glad lille by, "smilets by". Svendborg uddeler mærkeordninger til bæredygtige butikker og virksomheder og bruger brandet aktivt på flere niveauer, hvorimod Aarhus snarere knytter et positivt motto til byen, som den almindelige dansker husker. Branding kan bruges på flere niveauer fra den kommercielle reklame for et produkt til den overordnede branding af en by eller land, hvor Danmark i udlandet eksempelvis refereres til som et eventyrland på grund af H. C. Andersens eventyrer. Arkitekten Anna Klingmann fra New York har følgende betragtning om branding og arkitektur;

"brandism is a trend, where architecture and real estate are increasingly linked to the creation of a distinct identity to enhance the perceived value of an urban district, a residential development or in some cases, an entire city. This moment or perception of architecture as a commodity is largely keyed into the realities of global capitalism with cities or even nations trying to position themselves favourably in the global marketplace to attract capital." [Klingmann, 2009 s. 28]

Aalborg er Nordjyllands hovedstad og er infrastrukturelt linket sammen med det øvrige Danmark gennem motorvejen, jernbanesystemet samt lufthavnen. Fysisk er byen således ikke isoleret, hvorimod byen i den almene danskers bevidsthed synes at ligge langt væk. Tidligere er byen blevet refereret til som "Danmarks Liverpool", hvilket er lidet flatterende, idet det henviser til en barsk, grå arbejderby grundet dets industrielle fortid. Forfatteren Carsten Jensen har spydigt udtalt, at " hvis vi en dag får et rigtigt ledt totalitært regime i Danmark, som skulle tildele mig den værste straf, så ville de sende mig i livsvarigt eksil i Aalborg" [information.dk]. Selvom udtalelsen har et humoristisk afsæt illustrerer den samtidigt et blakket omdømme som gennem en årrække er forsøgt at ændre gennem en strategisk brandingstrategi, der fremhæver Aalborg som en by med fokus på videns- og oplevelsesøkonomi. Kommuneplanens erklærede mål i den bypolitiske strategi er følgende;

"Aalborg er drivkraften i regionens udvikling. En nordjysk hovedstad, der er attraktiv at besøge, bo og arbejde i." [aalborgkommune.dk]

I forhold til at opfylde dette mål er der gennem de seneste år investeret mange penge i dels selve brandingdelen samt projekter, der fremhæver Aalborg som en moderne og ambitiøs by som eksempelvis omdannelsen af havnfronten, Nordkraft og Musikkens Hus er bevis på. Overordnet set handler disse initiativer om at bevare de mange veluddannede mennesker i byen og undgå de søger mod eksempelvis Aarhus eller København. Aalborg skal ligeledes kunne tilbyde attraktive job-, uddannelses-, kultur- og naturfaciliteter. De førnævnte prestigeprojekter er således et led i disse synlige tiltag, der skal forandre billedet af Aalborg udadtil. Professor Ole B. Jensen, der forsker i Aalborgs brandingstrategi påpeger netop, at byens mærkebrand på nutidens postkort er et andet;

"Det er nok Musikkens Hus og ikke længere Aalborg Tårnet, som blev bygget i 30'erne og som er indbegrebet af industriel æstetik. Der er sket et skifte, der er meget signifikant. Fra industrialismens logo til oplevelses- eller kulturbylogoet." [information.dk 1]

Det moderne menneske lever groft sagt et liv, der er opdelt mellem et arbejds- og fritidsrelateret afsæt. For mange er denne grænse flydende men essensen er, at begge aspekter skal være tilstede i byen for at vi som mennesker kan opfylde vores basale behov. Når vi har fri skal byen kunne tilbyde rekreation og oplevelse – steder hvor vi kan komme hinanden ved og dele oplevelser. Værdier og kvaliteter i en by er imidlertid forbundet med den enkelte borgers egen perception, og Aalborg har derfor et ansvar i forhold til, at sikre muligheder for den brede befolkning. I dette perspektiv er Karolinelund et strategisk kerneområde i byen, idet disse værdier historisk set er blevet opfyldt her.

Under mottoet "Aalborg – Vild med verden" har kommunen sat fokus på fire overordnede værdier, som har til hensigt at indramme Aalborgs kvaliteter som by. Værdierne er kontraster, højt til himlen, samarbejde og handlekraft. Med baggrund i disse værdier er en vision blevet opsat for byens fremtidige udvikling, som Karolinelund derved hører under.

"Aalborg vil være en modpol til den traditionelle storby. Større af hjertet, mindre af omfang – og med højere til himlen. Vi vil dyrke kontrasterne og skabe rum for mangfoldigheden. Grib verden. Og gennem viden, samarbejde og handlekraft sikre rammerne for et liv i udvikling." [brandingaalborg.dk]

Karolinelunds historie som tivoli med dets fokusering på det skæve og anderledes ligger fint i tråd med denne vision, hvorfor lukningen af tivoliet kalder på en ny måde, at gøre dette på. Den grønne forlystelseshave fremstår både arkitektonisk og program-mæssigt som en kontrast til den øvrige by, hvor det legende og eksperimenterende er sat i fokus. Betegnelsen "højt til himlen" understøtter dette, idet området gennem en årrække er blevet udviklet selvstændigt som en farverig parlør af funktioner og udtryk, der ikke almindeligvis ses indenfor danske bymidter. Disse kvaliteter bør videreføres for at bevare og viderebygge byens brand, hvilket imidlertid kræver samarbejde og handlekraft. Samarbejdet er essentielt i udviklingen af grunden set i forhold til kontekstens alsidige udvikling. Ole B. Jensen beskriver i artiklen, Culture stories: understanding and cultural urban branding, hvordan Nordkraft, Musikkens Hus og inkubatoren for små innovative virksomheder, Dreamhouse, fungerer som dynamoer for udviklingen langs Aalborg havnefront. De refereres til som "The Cultural Triangle" og skal, trods deres forskelligartede program, indgå i en synergi for området og derved skabe en helhed frem for isolerede øer. Karolinelund bør indgå i denne dynamiske sfære.

"This whole is exactly the story of the new cultural hub of the harbour front in Aalborg. It is a hub provided with a story, and with links to the wider global context of interurban competition and branding based upon new cultural strategies and plan-making." [Jensen 1, 2007]

Fokuseringen på den interne sammenhæng mellem de respektive dynamoer og udviklingsområder kan yderligere udvikles. I fremtiden vil der snarere være tale om en kulturel cirkel, hvor boulevarden linker havnefronten sammen med Karolinelund og det fremtidige campusareal på Godsbanearialet. En sammenhæng mellem disse dynamoer sker rent fysisk og med en programmæssig relation styrkes mulighederne for en intern synergi, der dog ikke bør modarbejde områdernes særegne kvaliteter. Der er således snarere tale om en hybrid af funktioner, der gennem individuel forskellighed kan styrke diversiteten af Aalborgs profil.

III. 6: Luftfoto over Aalborg

KAROLINELUNDS HISTORIE

64 ÅR PÅ GODT OG ONDT

Tivoli Karolinelund så dagens lys i 1947, men i oktober 2010 blev det af et næsten enstemmigt Skole- og Kulturudvalg besluttet, at Aalborg Kommune ikke længere skal køre driften videre. Hermed blev der sat et punktum for en af byens store historiske attraktorer med begrundelsen, at det ikke længere kan betale sig, idet driftsunderskuddet var for stort og tiden var løbet fra forlystelsesparker. [information.dk]

Anne-Dorte Krog (SF), der er formand for Skole- og Kulturudvalget i Aalborg Kommune forklarer:

"Vi har brugt rigtig mange penge på Karolinelund siden vi købte den, og det skal være slut nu" [epn.dk 1]

Denne kontante udmelding sammenfatter resultatet af en problematisk tid for tivoliet siden Aalborg Kommune i 2007 opkøbte det. De økonomiske vanskeligheder har præget omtalen af Tivoli Karolinelund de seneste år, men ved dets åbning for 64 år siden og mange år frem var Karolinelund et populært og økonomisk rentabelt foretagende. Tivoli Karolinelund var Aalborgs næststørste attraktion ved dets lukning, og ifølge VisitDenmark var tivoliets værdi

for Aalborg by 75-100 mio. kr. Parken havde i 2010 et besøgstal på 240.000 gæster. [nordjyske.dk 1] Spørgsmålet er så, hvad der har ændret sig fra de gyldne dage til i dag.

DE GODE GAMLE DAGE

I 1947 blev forlystelsesparken officielt åbnet og dets erklærede mål var, at blive samlingssted for byens borgere.

"Fra Søndag den 20 april 1947 vil KAROLINELUND igen være stedet, hvor by og opland mødes i Fest. Det nye TIVOLI, der er Provinssens største, vil baade for unge og gamle blive stedet, hvor man tilbringer nogle fornøjelige Timer i smukke omgivelser." Fra Karolinelunds åbningsannonce 1947 [karolinelund.com]

Forlystelsesparken blev etableret af brødrene Volmer og Carl Lind, der som udgangspunkt ønskede, at anvende den del af Kildeparken, der støder op til Aalborghallen. Skovdalen var også en mulighed, men kommunens skoler anvendte området til sportslige aktiviteter, hvorfor kommunen udelukkede denne placering. Familien Lind havde på daværende tidspunkt et omrejsende tivoli.

Karolinelund blev udvalgt som stedet, hvor byens borgere mødtes til fest og leg samt diverse arrangementer. Herved blev området hurtigt et identitetsskabende sted for byen og dets borgere. Forlystelserne var i datiden moderne og parken havde en stor folkelig appel for såvel yngre og ældre.

Parken blev et åndehul i byen og under sloganet Danmarks Dejlige Land blev det i 1970erne promoveret. For turister og lokale var det helt til dets endelige lukning et yndet udflugtsmål. Det var stedet, hvor polterabends, blå mandage, koncerter mm blev afholdt.

DE SIDSTE ÅR

Gennem de seneste år er tivoliet imidlertid blevet overhalet af tiden, og grundet økonomi og tivoliets begrænsede areal blev deres manglende konkurrenceevne udstillet. De problematiske år kan reelt dateres til 2006, hvor Torben "Træsko" Pedersen køber forlystelsesparken af Franck Bo Lind. Med overtagelsen skifter parken ligeledes navn fra Tivoliland til Tivoli Karolinelund, og planerne var store. Tivoliet havde året efter 60års jubilæum og planen var, at genåbne de lukkede forretninger og styrke sceneoptræden for såvel gamle og unge. [bt.dk]

III. 7: Springvandet, 1899

III. 8: Tivolipavillonen, 1930

III. 9: Åbning af Nordjysk Udstilling, 1936

III. 10: Modtagelse af den olympiske ild, 1952

1824

AALBORGS BYSTYRE FORÆRER OMRÅDET TIL BYENS OFFICERER, SOM REKREATIVT OMRÅDE FOR DEM OG DERES FAMILIER.

1840erne

KAROLINELUND ER BLEVET ET POPULÆRT UDFLUGTSSTED FOR ALLE BYENS BORGERE.

1947

TIVOLI KAROLINELUND ÅBNER OFFICIELT D. 20. APRIL. FORLYSTELSESPARKEN ETABLERES AF BRØDRENE VOLMER OG CARL BO LIND SOM SAMMEN MED DEN ØVRIGE FAMILIE LIND EJER OMRÅDET.

1970erne

I EN ÅRRÆKKE FRA 1970ERNE TIL 2005 BAR KAROLINELUND NAVNET TIVOLILAND OG BLEV MARKEDSFØRT SOM "DANMARKS DEJLIGSTE LAND".

III. 15: Historisk tidslinje

Blot 19 måneder efter sælger Torben "Træsko" Pedersen imidlertid tivoliet til Aalborg Kommune i erkendelse af, at driftsunderskuddet var for stort. Kommunen betaler otte mio. kr., hvilket er knap halvdelen af det beløb Torben "Træsko" Pedersen havde betalt. Herudover bekostede det kommunen syv mio. kr. i renoveringer. Siden opkøbet har kommunen postet 41,3 mio. kr. i Karolinelund og da fremtiden ikke tydede på mærkbare forbedringer blev parken lukket. Anne-Dorte Krog har siden erkendt, at det rent forretningsmæssigt ikke var en rentabel investering:

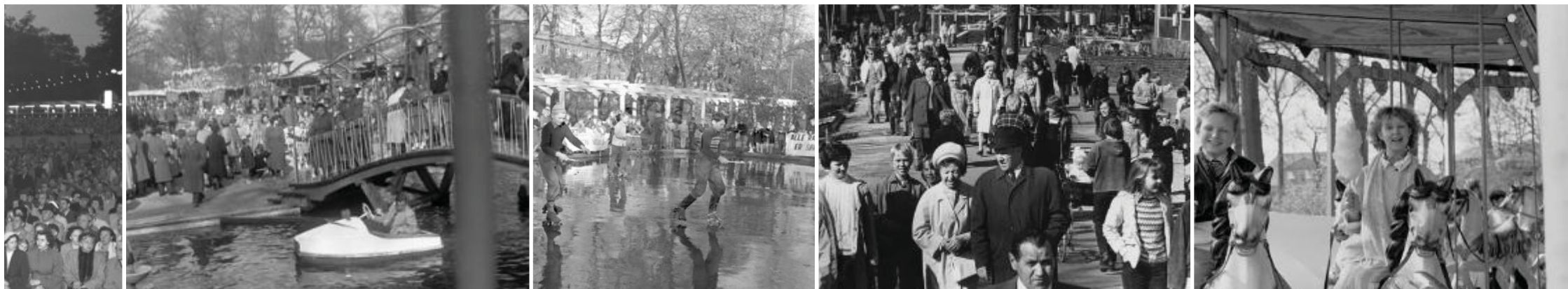
"Set i bakspejlet var det en forkert beslutning. Men Karolinelund har jo en perfekt beliggenhed i forhold til Nordkraft og det kommende Musikkens Hus, og det var meget vigtigt for os, at området ikke blev købt for at omdanne det til noget andet" [nordjyske.dk 2]

Tivoliets lukning skete dog efter to udbudsrunder, hvor flere udefrakommende investorer meldte sig på banen. Diverse krav og forpligtelser ved et eventuelt køb resulterede imidlertid i, at mulige opkøbere enten sprang fra eller blev nægtet muligheden for opkøb. I først omgang ønskede parkchef Anders Pedersen et kom-

munalt tilskud på 6 mio. kr., hvilket ifølge ham ville kunne drive parken, dække underskud samt videreudvikle parken. Efter at dette blev afslået meldte Palle Dahlgaard fra Dahlgaards Tivoli sig på banen over to omgange. I det seneste tilbud ønskede han, at overtage forlystelserne samt stå for bortforpagtningen af restauranter mm. Herved ville kommunen i fremtiden være økonomisk uafhængig i forhold til driften af parken, hvor han endvidere ville indstille forlystelser til en værdi af 3,6 mio. kr. [nordjyske.dk 3] Det blev vurderet at tilbuddet ikke var tilstrækkeligt seriøst. Borgmester Henning G. Jensen åbnede imidlertid op for en ny udbudsrunde med begrundelsen, at en seriøs investorgruppe med kendskab til branchen havde meldt sig på banen. [epn.dk 2] Det drejede sig om en investorgruppe, Carolinelund Invest A/S, som bl.a. bestod af det svenske firma Jimmab Forvaltningsbolaget samt tidligere parkchef Anders Pedersen, der var talsmand for gruppen. Tilbuddet blev dog trukket i land, grundet krav fra kommunen samt en række usikre parametre. Vicekommunaldirektør i Aalborg Kommune Jørgen Litske Petersen forklarer:

"Ud fra det udbudsmateriale der ligger har den svenske investor vurderet, at der er for mange usikre faktorer involveret ved at afgive bud herunder, at det forudsættes at investor påtager sig forpligtelse af oprensning af grunden og vedligeholdelse af tekniske installationer. De har ment, at der var for mange usikkerheder." [nordjyske.dk 4]

Hermed blev det endelige søm slået i Karolinelunds kiste, selvom debatten mellem borgere og politikere siden har fortsat. Skulle kommunen have foretaget en investeringsplan, skulle de nogensinde have købt grunden eller skulle de have undladt diverse krav i forbindelse med et opkøb. Meningerne er delte og den heftige debat i medierne vidner om Karolinelunds betydning for borgerne. En protestgruppe på Facebook kaldet; Karolinelund Må IKKE lukke!:/, samlede over 7.700 medlemmer. Herudover har flere indlæg i diverse medier vidnet om en stor opstand mod lukningen. Resultatet står imidlertid ikke til at ændre og fokus bør i stedet rettes mod områdets fremtid.

III. 11: Karolinelund med små motorbåde og mange mennesker, 1953

III. 12: Rulleskøjtekonkurrence, 1954

III. 13: Mange gæster i tivolliland, 1972

III. 14: Karrusellen, 1987

2006

FRANCK BO LIND SÆLGER FORLYSTELSESPARKEN TIL TORBEN "TRÆSKO" PEDERSEN, SOM LIGELEDES EJER CIRKUSREVVEN SAMT FLERE FORLYSTELSER PÅ DYREHAVSBAKKEN NORD FOR KØBENHAVN.

2007

TORBEN "TRÆSKO" PEDERSEN SÆLGER D. 23. JANUAR PARKEN TIL AALBORG KOMMUNE. PRISEN SKULLE ANGIVELIGT VÆRE HALVDELEN AF, HVAD HAN ÅRET FORINDEN SELV HAVDE BETALT. PRIS OTTE MILLIONER KRONER.

2007

KAROLINELUND ETABLERES SOM EN GRØN, REKREATIV BYPARK MED FORLYSTELSER, SPISESTEDER OG UNDERHOLDNING. DRIFTEN VARETAGES AF DEN DAGLIGE LEDELSE I AALBORG ZOO, MEN STADIGT SOM TO SELVSTÆNDIGE ATTRAKTIONER.

2010

KAROLINELUND LUKKER ENDEGYLDIGT D. 4. SEPTEMBER 2010. FORINDEN HAR DER VÆRET FLERE UDBUDSRUNDER VEDRØRENDE SALG AF PARKEN MEN SAMTLIGE TILBUD ER BLEVET AFVIST AF AALBORG KOMMUNE.

KAROLINELUND I DAG

HVAD SÅ NU?

Fysisk eksisterer Tivoli Karolinelund tildels stadig – de nu lukkede restaurationer og spillehaller står i parken og afventer deres skæbne mens forlystelserne langsom pilles ned. Selvom debatten om lukningen reelt set er meningsløs på nuværende tidspunkt giver den stadig nogle indikationer om, hvordan grunden i fremtiden kan forblive et udflugtsmål. En af de stærkeste fortalere for bevarelsen af Karolinelund som tivoli er Skole- og Kulturudvalgs medlem for de Radikale, Daniel Nyboe Andersen. Han påpeger væsentligheden af, at bevare det folkelige element som en del af Aalborg kommunes fremtidige branding strategi:

”Jeg synes, at det er et uheldigt signal at sende, når vi bygger et musikhus til klassisk musik og samtidig lukker en folkelig forlystelse. Det kan sende et signal om, at vi kun støtter højkulturelle ting” [epn.dk 1]

Skole- og Kulturudvalgets formand, Anne-Dorte Krog (SF), mener imidlertid, at det Aalborg stadig har en bred folkelig kultur:

”Vi har mange forskellige kulturelle tilbud i Aalborg, og der er noget for alle. For eksempel er der Nordkraft, Jazzfestival og Musikens Hus” [epn.dk 1]

Et dokument udfærdiget af kommunen i 2009 påpeger dog, at den brede folkelige appel er i fokus, når området efter planen skal omdannes til en bypark eller Folkepark, som det hedder i dokumentet. Ud fra dokumentet anslås omdannelsen fra tivoli til grønt område at koste 29 mio. kr. Endvidere vurderes de årlige udgifter til at være 1.265.000 kr. for vedligeholdelse herunder udgifter til vand, el, forsikringer og gartnere. Ifølge Anne-Dorte Krog har disse tal dog ændret sig og hun forventer snarere et beløb på ca. 500.000 kr. baseret på erfaringer fra lignende parker. Indtægter fra udlejning af bygninger ved Karolinelund samt forpagtning af eventuelle restaurationer og koncerter skal finansiere udgifterne. Hun påpeger imidlertid, at der endnu ikke foreligger præcise tal men at det er et erklæret mål at gøre Karolinelund udgiftsneutral. [epn.dk 1]

III. 16: Nedlagt karrussel

DEN OFFENTLIGE DEBAT

DET MENER BORGERNE

Karolinelund er for mange forbundet med følelser og erindringer fra fortiden, hvilket er en af årsagerne til den aktive offentlige debat i medierne, både før og efter den endelige lukning. Det er fra kommunal side intensionen, at fremtidens Karolinelund fortsat skal have en offentlig appel, hvorfor borgernes indlæg og betragtninger i medierne følgelig vil blive fremsat. Den offentlige debat afspejler aalborgensernes forskelligartede holdninger til Karolinelund, hvor generelle betragtninger og innovative ønsker fremhæves og sættes i relation til hinanden.

Der tages udgangspunkt i indlæg fremført i Nordjyske Stiftstidende, der gennem en periode har opfordret læserne til at svare på følgende;

"Karolinelund skal ikke længere være den forlystelsespark, vi kender. Men hvad skal grunden så bruges til?"

Politikerne er gået i tænkeboks, men NORDJYSKE Mediers Aalborg-redaktion synes, at borgerne skal have mulighed for at give gode råd.

Skal det være folkepark?

Bør kommunen score kassen ved at sælge grunden til byggeri eller andre formål?

Skal vi opfinde noget, ingen har tænkt på tidligere?"

[Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010]

OFFENTLIGT- OG HISTORISK SAMLINGSPUNKT

Flere skribenter giver ikke konkrete forslag, men fælles for flere af indlæggene er forargelsen over, at miste et folkeligt samlingspunkt for børnefamilier og den "almindelige" borger. Dette argument er således i tråd med Daniel Nyboe Andersens tidligere fremførte holdning (Karolinelund i dag – Hvad så nu?).

"Karolinelund er/var et rigtig godt tilbud til specielt børnefamilier - herunder familier med mindre økonomiske midler."

- Daniel Ytterdal, Nordjyske Stiftstidende 08.10.2010

Forargelsen skyldes især den store fokusering og de mange millioner, der er postet i de mere finkulturelle tiltag såsom Musikkens Hus og til dels Nordkraft.

"Hvis kommunen gav 6 mio. om året til Karolinelund, vil det være et tilskud på 24 kr. pr. gæst. Det vil dermed være kommunens billigste kulturtilbud. Se bare hvad andre får i tilskud pr. gæst: - Kunsten: 133 kr. pr. gæst - Aalb. Historiske museum: 124 kr. pr. gæst - Jomfru Ane teatret: 583 kr. pr. gæst - Jako-Bole teatret: 214 kr. pr. gæst - Aalb. Symfoniorkester: 377 kr. pr. gæst - Studenterhuset: 43 kr. pr. gæst - Aalb. Zoo: 33 kr. pr. gæst - Huset: 114 kr. pr. gæst."

- Anders Pedersen, Nordjyske Stiftstidende 08.10.2010

Skal disse argumenter sættes ind i en mere konstruktiv sammenhæng må konklusionen være, at det fremtidige Karolinelund skal tilskynde det folkelige element - offentlig adgang er således ikke ensbetydende med bredt offentligt brug. Dette ligger ligeledes i tråd med det historiske Karolinelund, der netop samlede mange typer brugere. Netop historien og de følelser, der åbenlyst er forbundet med området fremhæves ofte;

"Hvis turister skal komme til en by kommer de for at opleve historie og ikke bare vilde forlystelser! Vores tivoli har historie ligesom tivoli i København har det."

- Søren Jensen, Nordjyske Stiftstidende 11.10.2010

Spørgsmålet er imidlertid, hvordan en historiefortælling kan formidles og om det er muligt at videreføre fortællingen på en ny måde? Ethvert sted og enhver by lægger således altid nye lag på en historie, hvilket hænger sammen med samfundets udvikling og folks perceptioner af et sted. Det bør betragtes som en mulighed at udvikle og nyfortolke Karolinelund i fremtiden så det er tilpasset til nutidige forhold. Der er i debatten givet udtryk for forskellige indgangsvinkler til, hvordan tivoliets historie kan videreføres.

"...som et kuriosum kunne jeg da synes, det ville være både interessant og spændende at lave en permanent udstilling med effekter fra Karolinelund. I byparken kunne man også tænke enkelte reminiscenser fra Tivoliet ind."

- Anna Malou Slot-Carlson, Nordjyske Stiftstidende 11.10.2010

Andre skribenter anlægger en mere sanselig tilgang, der fokuserer på fordums stemninger snarere end bevarelse af konkrete reminiscenser.

"Jeg synes helt klart at Aalborg mangler noget der bringer os tilbage til tidligere tider. I denne hektiske verden og hvor mange af byens nye bygningsmæssige tiltag symboliserer fremtiden og det moderne, hvor beton og minimalisme og tilrettethed præger billedet. Tænk den gamle by i Århus. I dag kan vi sagtens bygge bindingsværkshuse og lave gadekær og træmøller. Lad karolinelund blive alløst af fortidens ro og giv nostalgikere et frirum."

- Tina Frost, Nordjyske Stiftstidende 13.10.2010

Det er væsentligt at have historien med i omdannelsen, særligt når Karolinelund spiller så stor en rolle i Aalborgs samlede historie og indgår i mange borgeres personlige fortællinger om byen. Om historien fortælles gennem bevaring af konkrete installationer og bygninger eller på et konceptuelt og stemningsbaseret plan som byens åndehul for fest og leg er mindre væsentligt.

Ill. 17: Den gamle by i Aarhus

Ill. 18: Madsby legepark i Frederecia

PARK MED TURISME POTENTIALE

Flere indlæg tager afsæt i den manglende turisme som lukningen kan forsage, hvilket relaterer sig til et økonomisk perspektiv for hele Aalborg. Det begrædes at konfirmander og sommerens mange udefrakommende gæster nu mangler et sted at tage hen. Der er imidlertid intet krav om, at konfirmander netop skal i tivoli og nye tiltag kan stadig tilgodese de unge på den tid af året. Det samme gælder øvrige turister i byen. I forhold til traditionelle forlystelser ville Karolinelund alligevel aldrig kunne konkurrere med eksempelvis Fårup Sommerland, der har langt større areal at arbejde på. Det kan undre, at Aalborg ikke promoverer sig selv ved, at Fårup Sommerland blot ligger 35km væk og at Karolinelund er et anderledes alternativ snarere end en lille udgave af konkurrenten. Henover sommeren vil omrejsende tivolier kunne opsætte deres forlystelser på grunden og derved tilgodese konfirmander og ydermere skabe et historisk link til fortidens Karolinelund.

"Måske kunne man i sommerperioden leje en del af parken ud til et omrejsende tivoli, som også var til stede blå mandag, og om vinteren kunne der være skøjtebane."

- Flemming Thingbak (Direktør for Aalborg City), Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010

Kommunen har bebudet at Karolinelund i fremtiden skal omdannes til en Folkepark, hvorfor flere indlæg tager udgangspunkt i dette. Overordnet set er de fleste aktive skribenter positivt indstillet overfor dette. Idéen om at genåbne kanalen Østerå bliver ydermere vel modtaget.

"Hvis man åbner kanalen, bliver det flot. Det er helt sikkert (Inger). Det bliver en smuk park, hvis kommunen kan holde den pæn (Henry)."

- Henry og Inger Pilgaard (Folkepensionister, 80 og 79år), Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010

Selvom den store park, Østre Anlæg, blot ligger 250m øst derfra, er flere positivt stemt for flere grønne åndehuller i byen.

"Jeg ved, at mange af mine kammerater, og mig selv, er glade for Østre Anlæg, så grønne områder må der gerne komme nogle flere af."

- Louise Esholm Jensen (Studerende, 21år), Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010

Andre er mindre venligstemte overfor idéen. En park er altid sundt for en by men i sig selv ikke ensbetydende med turister eller aktivt brug.

"Hvad skal vi med endnu en bypark i Aalborg? Vi har i forvejen masser af parker, og har på ingen måde behov for flere... Men endnu engang viser Aalborg byråd, at det eneste som tæller er fin-kulturen for de få, og at de skider på den almindelige borger."

- Kim Øland, Nordjyske Stiftstidende 08.10.2010

Det er således nødvendigt, at sikre en diversitet i forhold til byens øvrige parker samt tænke nyt i forhold til hvad en park skal kunne tilbyde og for hvem den er designet. En park kan være andet end et større græsareal med spredt beplantning. Der er imidlertid flere konkrete forslag til, hvad temaet for en park kunne være.;

"Angående Karolinelunds fremtid vil jeg foreslå, at man laver en Botanisk Have, det mangler Aalborg. Det kunne blive en skøn grøn plet, som vil tiltrække borgerne og turister. Der er stenbro nok i byen, lad os få nogle grønne områder, flere træer og blomster i det hele taget... det vil pynte."

- Elisa Vesterbæk, Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010

Et andet indlæg antyder, at de eksisterende kvaliteter på grunden skal videreføres i en opgraderet udgave;

"Jeg vil gerne pege på en Folkepark med et kinesisk tehus og en stor kinesisk have, nogle restauranter helt i stil med dem, der allerede er i Tivoli... Det skal være et godt supplement til Nordkraft, for hvem sidder derinde en dejlig sommerdag?"

- Inger Rieland Bendiksen, Nordjyske Stiftstidende 29.10.2010

UDNYTTELSE AF EKSISTERENDE ATTRAKTIONER

Byens kvaliteter og nuværende attraktioner tænkes også ind. Essensen er at man bør bygge videre på etablerede attraktioner og institutioner frem for, at starte helt fra bunden.

III. 19: Omrejsende tivoli

III. 20: Botanisk have i København

III. 21: Aarhus å ved Mølleparken

"Jeg kunne forestille mig, at nogle af de eksisterende bygninger blev givet til Aalborgs vækstlag. F.eks. kunne Restaurant Påfuglen huse Platform 4, der så ville have en fast base, hvorfra de kunne lave arrangementer hele året. Jeg kunne forestille mig at Kildevæld og det tidligere Galleri Ødipus kunne få lokaler i noget af det bestående byggeri..."

- Henrik Korsbæk Flyvbjerg (Socialdemokrat), Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010

Karolinelund er privilegeret ved at støde op til Nordkraft, det kommende Musikkens Hus samt det kommende Campusområde på Godsbanearialet. En læser fremhæver imidlertid byens største turistattraktion, Aalborg Zoo, som en fremtidig partner i udviklingen;

"Karolinelund er en oplagt mulighed for udbygning af dyreparken, og der er jo i forvejen tæt samarbejde mellem de to haver... Der er i forvejen de nødvendige publikumsfaciliteter samt masser af andre bygninger til aktiviteterne. Byens tre store turistattraktioner: Kunstmuseet, AKKC og Zoo, kan i øvrigt på landsplan markedsføres med begrebet: Kunsten-Kulturen-Naturen."

- Svend Aage Suhr, Nordjyske Stiftstidende 26.10.2010

Den bevidste fokusering på branding, som indlægget påpeger, bliver ligeledes taget op i flere indlæg;

"Man kunne også bruge parken som placering for en mere permanent og større udgave af Aalborg Universitets Universitarium (Aalborgs svar på Danfoss Universe) - hvilket i øvrigt ville lægge fint i tråd med Aalborgs bestræbelser på at markere sig som en videns- og oplevelsesby."

- Jeppe Fink, Nordjyske Stiftstidende 09.10.2010

BOLIGKVARTER

Den modsatrettede indgangsvinkel fokuserer på en mere klassisk omdannelse med boliger og der er ingen tvivl om, at boliger vil være attraktivt for købere med de bynære forbindelser.

"Der bør ikke herske tvivl om hvad grunden fra Tivoli Karolinelund skal bruges til: Ryd hele grunden og byg såvel boliger for midald-

rende mennesker samt ældreboliger i lav bebyggelse. Begge kategorier vil dermed få en eftertragtet bolig i bynære omgivelser."

- Verner Jensen, Nordjyske Stiftstidende 09.10.2010

I kombination med en offentlig park vil der blive sikret et naturligt liv, omvendt bor der i forvejen mange mennesker omkring grunden og nye boliger bliver i dette projekt ikke essentielt i forhold til at kunne sikre liv. Tværtimod kan et sådant tiltag virke modsat og derved privatisere selv en offentlig del af området, idet man bevæger sig på grænsen mellem en offentlig og privat sfære. Dette afhænger dog af bebyggelsernes karakter i relation til omgivelserne.

DYRKELSE AF DET SKÆVE OG ANDERLEDES

Den sidste kategori som Nordjyske Stiftstidende lægger op til omhandler den totale nytænkning for grunden, hvor helt nye initiativer kan udfoldes. Foruden de allerede nævnte forslag danner flere indlæg rammen om en offentlig brainstorm af mere eller mindre nytænkende og gennemtænkt karakter. De fleste forslag relaterer sig dog stadig til idéen om en park eller videreførelse af tidligere kvaliteter. Der findes flere forslag i denne kategori såsom et permanent multi-marked a la Camden Markets i London, caféer, skatepark, hus til børnehaver med tilhørende legeplads, udendørs scene, barbeque mesterskaber (om sommeren), saunamesterskaber (om vinteren), oktoberfester, DM i kemi, veterangokart-grandprix, kærlighedssti, udendørs messer, dyreudstillinger, labyrint af eksotiske planter mm.

De fremførte indlæg antyder kun, hvad en mindre procentdel af byens borgere ønsker. Omvendt er det essentielt at deltage i en sådan debat, hvis man ønsker indflydelse og de respektive indlæg tages derfor seriøst og indgår i den overordnede programudvikling for grunden. Indlæggene har dog flere overlap i henhold til at skabe et grønt rekreativt område, der fokuserer på det brede publikum, hvor en vifte af muligheder skal aktivere området året igennem. For at kunne vurdere de forskelligartede ønsker rationelt er de nød til at blive sat ind i et større perspektiv i forhold til den overordnede kommunalpolitik for byen. Idéerne skal således ligge i tråd med de få rammer der er for området for at sikre et realiseringsmæssigt grundlag.

Ill. 22: Aalborg Zoo

Ill. 23: Camden Markets i London

Ill. 24: BBQ konkurrence

RAMMER FOR PROJEKTET

OVERORDNET UD GANGSPUNKT

Udgangspunktet for omdannelsen af Karolinelund er ikke klart defineret fra politisk side. Der findes ikke en Lokalplan for området, da det som udgangspunkt var planen, at fortsætte Karolinelund som en forlystelsespark. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke udfærdiget en egentlig konkurrencebeskrivelse for omdannelse af grunden, hvilket dette afsnit skal kompensere for. Dette afsnit har således til formål, at udlede de væsentligste forhold fra de respektive dokumenter, der på nuværende tidspunkt forelægges i henhold til, at udlede nogle konkrete rammer for projektet. Der tages imidlertid det forbehold, at flere af dokumenterne ikke er tidssvarende, hvorfor rammerne ikke officielt kan bekræftes. Herudover er en personlig indgangsvinkel taget i forhold til, hvilke tematikker, der med fordel kan indarbejdes i projektet.

Kommuneplanen åbner op for en række ønsker og krav for grunden, der dog kan afviges fra, idet den er skabt med henblik på, at tilgodese tivoliets interesser. Herudover har en række høringer omkring Tivoli Karolinelund i byrådet udmøntet sig i et dokument fra 19.10.2009, der påpeger nogle faktuelle økonomiske betragtninger i forhold til, at omdanne grunden til Folkepark. Disse betragtninger er relevante i forhold til at definere, hvilket økonomisk råderum, der fra kommunen er givet tilsagn om. Kommunens officielle arkitekturpolitik for Aalborg midtby analyseres i forhold til, at udlede nogle retningslinjer for kommende bygningers fremtoning. Bæredygtighed og indgangsvinklen i henhold hertil vil tillige blive beskrevet med udgangspunkt i de sociale, økonomiske og miljømæssige aspekter. Endeligt har projektet, Vedkommende byrum, sat fokus på omdannelsen med udgangspunkt i tre brugergruppers ønsker for området. Resultaterne herfra vil indgå i programets udformning.

KOMMUNEPLANEN

Kommuneplanen er ikke opdateret i forhold til den nye situation, men påpeger tre overordnede mål for grunden:

- Målet er at fastholde områdets hovedanvendelse til forlystelseshave samt at bevare og tilgodese bygningsmæssige, rekreative og kulturhistoriske værdier i den videre udvikling af området.

- Den grønne forbindelse gennem området til Limfjorden skal styrkes. Set i et endnu større perspektiv er det med omdannelse af Godsbanearialet ønsket at skabe en grøn sammenhæng fra Østerådalalen i syd via Karolinelund helt ud til fjorden.

- Med ønsket om på sigt at åbne Østerå helt frem til Limfjorden er det et mål at fritlægge vandet under Kanalstien.

Reelt er det definitionen af, hvad en såkaldt forlystelseshave indebærer, der er eneste uklare parameter i skrivelsen. Fokuseringen på de rekreative elementer er dog utvetydige og en omdannelse af grunden bør inkorporere de grønne og blå strukturer. En forlystelse kan imidlertid defineres bredt som værende en "aktivitet, oplevelse eller andet der underholder, morer eller adspreder nogen" [ordnet.dk]. Den konkrete måde dette kan gøres på er bred og ikke nødvendigvis ensbetydende med karruseller og radiobiler. Det er således projektets mål, at revurdere konceptet om en forlystelseshave både i udendørs- og indendørs perspektiv. Relationen til kontekstens funktioner er i denne forbindelse vigtig for at sikre en synergi imellem hver enkelt.

Herudover pointeres en række ønsker og krav vedrørende miljø og trafik, som vil blive beskrevet yderligere under afsnittet REGISTRERING & ANALYSE, i det omfang det har relevans for projektet.

POLITISK UD GANGSPUNKT

Fra politisk side har hovedargumentet for nedlæggelsen af Tivoli Karolinelund været den konstant dårlige økonomi. I en fremtidig planlægning af området bør det økonomiske grundlag således være på plads for, at det kan retfærdiggøres, at omlægge grunden til andre formål. Aalborg kommune ejer grunden og kan styre udviklingen, men har også åbnet muligheden for, at tilknytte eksterne samarbejdspartnere, der økonomisk såvel som praktisk kan medvirke hertil. Herved bliver udviklingsmulighederne langt mere gunstige. Rammerne skal imidlertid være i orden således, at det fra eksternt side bliver fordelagtigt at indgå i omdannelsen. På nuværende tidspunkt er det dog planen, at kommunen egenhændigt skal finansiere nedbrydningen samt omdannelsen og driften i fremtiden. I et udskrift fra beslutningsprotokollen ved et møde d. 19.10.2009 i byrådet, blev et foreløbigt overslag, udarbejdet af

Tivoli Karolinelund, forlagt (se s. 19). [Referat Aalborg Byråd 19.10.2009]

Kommunens ambition om at gøre Karolinelund udgiftsneutral med en Folkepark er givetvis mulig også set i forhold til, at de ikke betaler ejendomsskat. Som Fårup Sommerlands direktør, Søren Krangelund, påpeger, er det i sidste ende ikke antallet af millioner, der afgør succes men snarere konceptet for parken.

"Hvis det bare handler om at have mange penge, hvorfor så investere dem i en bypark i Aalborg og ikke i en turistattraktion i København, hvor befolkningsgrundlaget er større, eller et sted med mange turister som i Billund nær Lalandia og Legoland" [Nordjyske Stiftstidende 09.11.2010]

Når dette er slået fast påpeger han imidlertid at en millioninvestering dog vil være nødvendig for at sikre en vis kvalitet af områdets fremtoning.

"Det vil kræve en stor investering, men der er altid plads til en ny niche. Det bliver afgørende at have den gode ide, og den bestemmer jo størrelsen for investeringen. Men jeg har ikke fantasi til at forestille mig hvad der kan puttes ind i Karolinelund." [Nordjyske Stiftstidende 09.11.2010]

Der er som udgangspunkt ikke velvilje fra kommunal side til, at skyde mange millioner af på grunden foruden de foreløbigt budgetterede. Opgaven består derimod i, at skabe en langsigtet strategi, der ikke fra start kræver store investeringer. På sigt vil eksterne investorer og muligvis kommunen selv have interesse i større investeringer, hvis konceptet bygger på en økonomisk holdbar strategi. Da kommunen i sin tid købte grunden var argumentet til dels, at sikre den offentlige forbindelse mellem Godsbanearialet samt Nordkraft og Musikkens Hus. I dette perspektiv virker det sandsynligt, at man i fremtiden vil foretage investeringer og dermed skærpe den i forvejen ambitionsrige udvikling af Aalborg. Den strategiske udviklingsplan skal sikre, at den overordnede masterplan kan realiseres over en årrække på 15-20 år og endvidere muliggøre et aktivt byliv undervejs i denne proces.

NØGLETAL FRA ABS-REGNSKABET FOR 2009

- Antal besøgende i 2009: 256.334.
- Indkøb: 12,1 mio. kr., heraf 10 mio. kr. i nærområdet.
- Tivoli Karolinelund genererer en omsætning på 44,1 mio. kr., heraf 33,1 i lokalsamfundet.
- Tivoli Karolinelund bidrager med 15,5 mio. kr. til det offentlige, i form af moms, A-skat, Ambi, ATP og lignende.
- Tivoli Karolinelund skaber ca. 100 arbejdspladser (omregnet til helårsstillinger).

Til beregning er anvendt ABS-modellen. En model der er udviklet i regi af ODA (Oplevelsesudvikling i Danske Attraktioner) og beskriver Attraktionernes Betydning for Samfundet (ABS). Modellen anvendes af flere danske attraktioner i dialog med interessenter, herunder kommunerne, og har bl.a. været anvendt i en stor undersøgelse som Jysk Analyse A/S udførte i 2008/09 for Midtjysk Turisme.

Ekspertes indenfor oplevelsesøkonomi vurderer, at den skabte omsætning, skal tillægges værdien 1 til 1,5 gange grundet afledte indtægter.

Det er dokumenteret via ABS-beregningen, at Tivoli Karolinelund genererer en forøget aktivitet og omsætning i Aalborg og hermed et provenu til Aalborg Kommune. Flere eksperter indenfor turisme og kommunikation fastslår, at brandværdien som minimum må fastsættes til den beregnede omsætning, som attraktionen genererer. I Tivoli Karolinelunds tilfælde 44,1 mio. kr., men at den reelt ofte skal ganges med en faktor 2 til 3. Foruden brandværdien medvirker Tivoli Karolinelund med et markedsføringsbudget i størrelsesordenen 1 mio. kr. til markedsføring af Aalborg som turistby, ligesom Tivoli Karolinelund yder tilskud til foreninger for frivilligt arbejde, ikke mindst i forbindelse med afholdelse af større arrangementer. En indtægt der for mange foreninger er af vigtig karakter.

Kilde: Udskrift fra beslutningsprotokol Aalborg Byråd 19.10.2009

BUDGET FOR NEDBRYDNING AF KAROLINELUND

Fjernelse af forurenede jord	5.000.000 kr. Overslag
Etablering af legeplads(er)	3.000.000 kr. Anslået
Sanitære foranstaltninger	1.500.000 kr. Anslået
Borde, bænke, belysning m.v.	500.000 kr. Anslået
Bankgæld i fond	-9.000.000 kr.
Salg af forlystelser m.v.	-3.300.000 kr.
Rydning og nedbrydning	5.700.000 kr. Solgt til Freizeit Anlagen Bau 0 kr. Foretages af Freizeit Anlagen Bau
Udgifter til nedbrydning	15.700.000 kr.

Ovenstående er prisen for, at nedlægge samt bortskaffe alle de store kørende forlystelser i Tivoli Karolinelund, samt reetablering af området som parkareal herefter.

BUDGET FOR DRIFT AF FOLKEPARK

Gartnerudgifter, incl. planter	600.000 kr.
Forsikringer	100.000 kr.
El og vand	350.000 kr.
Vedligehold legepladser og bygninger	50.000 kr. Større hvis del af bygningsmasse bevares
Rengøring og renovation	65.000 kr.
Vedligehold og småanskaffelser	50.000 kr.
Diverse omkostninger	50.000 kr.
Udgifter til drift	1.265.000 kr.

Ovenstående er prisen for Aalborg Kommune via Park og Natur at vedligeholde Tivoli Karolinelunds område som almindelig park.

Overslaget er udarbejdet af Tivoli Karolinelund og modificeret i forhold til nyeste tal.

Kilde: Udskrift fra beslutningsprotokol Aalborg Byråd 19.10.2009 og www.tv2nord.dk/artikel/152816

ARKITEKTURPOLITIK

Både Havnefronten og Godsbanearialet bliver i kommuneplannens arkitekturpolitik defineret som "særlige interesseområder", hvorved menes, at der vil være skærpet opmærksomhed i forhold til bevaring samt opførelse af ny bebyggelse. Med omdannelsen af Karolinelund, der netop forbinder disse områder, forventes et lignende udgangspunkt. Ydermere bliver Godsbanearialet karakteriseret som et "arkitektonisk eksperimentarium", hvor "stedets specielle muligheder vil inspirere til særlige arkitektoniske udtryk og nye anvendelser". [Aalborg kommune 1]

Dette projekt vil ligeledes tage udgangspunkt i Karolinelund som værende et arkitektonisk eksperimentarium, hvad angår såvel de bebyggede samt åbne strukturer. De nuværende bygninger er således blevet til grundet stedets specielle program, og ved at give arkitekturen mindre indskrænkende vilkår kan Karolinelund også i fremtiden udvikles som et unikt sted både programmæssigt samt arkitektonisk. Ved at kategorisere grunden som arkitektonisk eksperimentarium udelukkes en homogenitet i forhold til konteksten imidlertid ikke. Tanken er snarere, at give området mulighed for at udvikle sig selvstændigt i henhold til dets fremtidige brug og herved medvirke til en forskelligartethed i forhold til den øvrige by. Området skal i relation til dets tidligere såvel som fremtidige brug repræsentere leg og oplevelse, hvilket bør afspejle sig i arkitekturen.

VEDKOMMENDE BYRUM

Der er allerede igangværende tiltag i forhold til Karolinelund, der bruges som case i forsøgsprojektet 'Vedkommende byrum – for andre og flere mennesker'. Socialministeriet, Aalborg kommune samt Metopos by- og landskabsdesign står bag og førstnævnte støtter økonomisk.

Projektet har til formål, at "udvikle ny viden og gode eksempler på, hvordan man kan skabe anvendelige, vedkommende og tilgængelige byrum." [Aalborg kommune 3]

Projektet tager udgangspunkt i Godsbanearialet samt byrummet ved Kanalstien men er siden blevet udvidet til at inkludere selve Karolinelund grunden. I projektets målsætning står der endvidere:

"Det er projektets mål at udvikle metoder til at gøre byrum mere tilgængelige og anvendelige for flere målgrupper. Ud fra tesen at bedre brugerinvolvering skaber bedre byrum, tages der udgangspunkt i tilgængelighedsbegreberne 'fysisk tilgængelighed' og 'mental tilgængelighed' samt i brugerens livssituation." [Aalborg kommune 3]

Workshops, brugerinterviews samt registreringer er gjort siden midten af 2010, hvor vandreture i området, sofahjørner til interviews og diskussion samt diverse begivenheder har sat spot på problemstillingen. I januar blev tre workshopmodeller udstillet ved Kanalstien og siden i indgangshallen til Teknik- og miljøforvaltningen. Her blev der sat fokus på tre typer brugergrupper; De unge, 45+ samt de ældre. Hver brugergruppe har forskellige ønsker for den fremtidige udvikling og modellerne er således blevet baseret på sammenfald af ønsker for hver brugerkategori (se s. 21)

Dette projekt vil bruge de indsamlede data som grundlag til at vurdere, hvilke programmer, installationer samt arrangementer, der med fordel kan indarbejdes på grunden. Da området i fremtiden skal have en bred offentlig appel er disse oplysninger givtige i forhold til, at kunne vurdere, hvad "folket" ønsker – en bred løsning kræver en bred inddragelse. Med udgangspunkt i de tre brugergrupper kan skitseforslaget løbende vurderes i henhold hertil. Resultaterne fra forsøgsprojektet er imidlertid generelle og giver kun overordnede retningslinjer. Ved programmeringen af området indrages derfor komplementerende teorier, vedrørende menneskers måde at bruge det offentlige rum. Endvidere inddrages cases, der på forskelligartet vis refererer til projektet. Brugergruppen børnefamilier tænkes ligeledes ind i projektet, da denne gruppe kan ses som en af de store tabere ved nedlæggelsen af tivoliet.

III. 25: Flyer fra Vedkommende byrum

'DE ÆLDRE' KARAKTERISTIKA

- Egen bolig, måske i beskyttet bofællesskab.
- Store, udeboende børn.
- Lav indkomst.

VIGTIGE BYRUMSFAKTORER:

- Har man en historisk tilknytning til stedet og minder derfra om tidligere brug, så er man mere tilbøjelig til fortsat at besøge stedet.
- Det er meget vigtigt med muligheder for ophold: Både bænke og inventar skal gøre det nemt at holde en pause og sætte sig ned. Samtidigt er det også vigtigt med andre mennesker og dermed liv at kigge på. Det bidrager til at øge trygheden i byrummet.
- Det skal være nemt at bevæge sig rundt på stedet. Eventuelt med sammenhængende stier i et fast materiale og uden større trappeanlæg og niveauspring.
- Man vil gerne have smukke ting at kigge på – grønt med buske og træer samt blomster. Det kan også være skulpturer eller springvand. Det hænger også sammen med et byrums signalværdi: det skal være pænt vedligeholdt og uden affald og synlig slitage.
- Man færdes generelt ikke ude om aftenen, men belysning er et centralt element, da tryghed og nærmiljøet i byrummet er vigtige faktorer.
- Man vil ofte færdes sammen med en anden. Byrummet kan bruges som socialt mødested og det bidrager til tryghed at være flere sammen – også hvis man skulle falde eller blive overfaldet.
- Rækkevidden til byrum er ikke stor – typisk færdes man mest i nærområdet. Hvis man skal længere væk, vil nogle være afhængige af offentlig transport. Samtidigt er bevægelse og ophold udendørs i større grad end hos andre brugersegmenter årstidsafhængig.

'45+' KARAKTERISTIKA

- Ejerbolig – enten lejlighed eller eget hus med tilhørende have.
- Store hjemmeboende eller udeboende børn.
- Højere indkomst end gennemsnittet.
- Karakteriseret ved stor grad af mobilitet, kan bevæge sig langt for at besøge steder.

VIGTIGE BYRUMSFAKTORER:

- Æstetik er en faktor – det skal se flot ud.
- Det er vigtigt at der er andre mennesker at se på og interagere med.
- Der skal være gode muligheder for at slå sig ned i sol og læ.
- Det skal være klart, om stedet har aktivitetsmuligheder eller om det blot er et roligt sted, hvor man kan sidde. En bevidst indretning er altså vigtig, så man kan målrette sine besøg et bestemt behov. Dette kan imødekommes med mindre inddelinger og nicher i større byrum.
- Beliggenhed og de omgivelser som byrummet skal fungere i samspil med er vigtige! Nogle udpeger havnefronten og dens placering som favorit byrum, mens andre udpeger gåture langs åen, hvor man ved, hvad man kan forvente. Kontekst, udformning og funktionen er sammenhængende.
- Det er vigtigt, at byrummet er multifunktionelt og til en vis grad målretter sig flere end blot én gruppe af brugere.

'DE UNGE (BÅDE 16- OG 16+)' KARAKTERISTIKA

- Ofte hjemmeboende.
- Ofte under uddannelse

VIGTIGE BYRUMSFAKTORER:

- Gerne indkøbsmuligheder og indendørs faciliteter såsom tøjbutikker, caféer, spillearkader, bibliotek osv.
- Mange andre mennesker at kigge på og som kan se dem.
- Siddepladser er alfa og omega.
- Muligheden for og lethed af at mødes med andre er vigtig. Byrummet fungerer i høj grad som et socialt rum og et mødested, hvor man kan være sammen med andre.
- Særligt for drengene er det vigtigt med muligheder for at agere. Enten ved at optræde/performe og i så fald er scenefaciliteter relevante eller ved at dyrke sport og i så fald er en form for aktivitetsflade vigtig.
- Særligt for pigerne er det vigtigt med noget pænt at kigge på særlige farver, eventuelt beplantning eller elementer med vand.
- Man bruger ofte byrum og steder som ligger i områder, man kender på forhånd enten tæt på hjemmet eller i nærheden af skolen. Man opsøger ikke ukendte steder på egen hånd.
- Indenfor brugergruppen er der stor forskel på graden af mobilitet – hvor langt man kan rejse for at besøge et byrum – hvor langt man kan færdes på egen hånd. Dermed er byrummets forbindelse til offentlig transport: busser og evt. tog vigtigt. Særligt hvis de unge kommer til byrummet fra oplandet.

Kilde: Udstilling i Teknik- og miljøforvaltningen 16.05.2011

III. 26-28: Udstillede workshopmodeller designet ud fra tre typer brugergrupper

REGISTRERING & ANALYSE

For at give et bredt overblik over Karolinelund analyseres grunden såvel i forhold til byen, den nære kontekst og isoleret set. Der anlægges en holistisk tilgang, hvor såvel objektive og subjektive analysemodeller bruges. Kevin Lynchs bybilledemetode benyttes til, at fokusere på elementerne sti- og gadeforløb, pladser, kanter, landmærker og bydistrikter. [Lynch, 1960] Målet er at afdække de faktuelle forhold på og omkring grunden, hvor også typologier, udviklingsområder, funktioner og lignende undersøges.

James Corners værditilføjelse af kort, hvor fokusering på detaljen og sammensillet mellem materialer og lignende danner tilføjelse grundlag for registreringerne. Herudover benyttes essensen af Gordon Cullens serial vision, hvor målet er på fænomelologisk vis, at påpege foranderlige stemninger og generelle indtryk. Det er essensen fra de respektive metoder, der bruges, hvor en selektiv og personlig sammensmeltning er gjort.

OBJEKTIV TILGANG

Forholder sig til de faktuelle kendsgerninger vedrørende infrastruktur, funktioner, sol- og vindforhold, typologier mm. Praktisk foretages denne registrering ud fra objektive målinger og observationer.

HOLISTISK TILGANG

Registreringer og analyser foretages ud fra en holistisk indgangsvinkel, der både bygger på de objektive og subjektive tilgange. De enkelte analysemodeller bruges ikke direkte men der tages udgangspunkt i de forskelligartede tilgange.

SUBJEKTIV TILGANG

Forholder sig til de fænomenologiske analysemetoder vedrørende den sanselige og emotionelle oplevelse af rum, form og stemninger.

KAROLINELUND | I AALBORG

PLACERING I BYEN

Aalborg er Danmarks fjerdestørste by med dets 123.432 indbyggere (inklusive Nørresundby) og kommunen er landets tredjestørste målt på befolkningstal. [dst.dk]

Byen er grundlagt omkring Limfjorden, hvor den industrielle fortid stadig er synlig langs havnefronten. Byen er gennem tiden vokset mod indlandet, hvor områder som Universitetet ved Sønder Tranders og indkøbsområdet City Syd ved Skalborg definerer byens nuværende udkant.

Karolinelund grunden er placeret centralt i Aalborg såvel fysisk som i de lokale borgeres bevidsthed. Gennem en årrække har grunden været et folkeligt centrum, hvortil såvel ældre og børnefamilier har et tilhørsforhold.

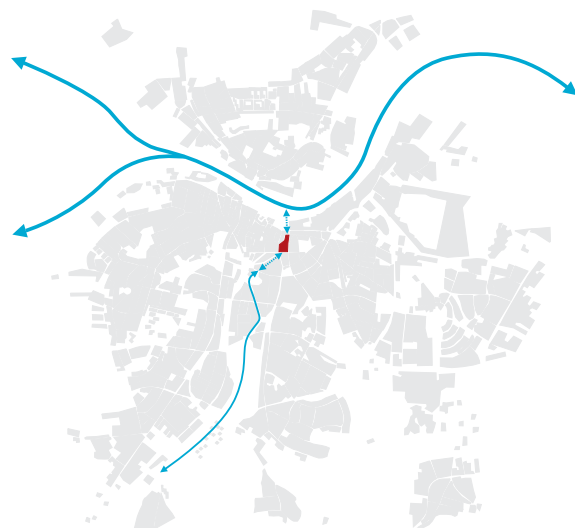
Aalborg råder imidlertid over flere betydningsfulde attraktioner samt områder, der hver for sig henvender sig til et større antal borgere i byen og regionen.

KULTUR OG FRITID

De seneste års gennemgribende byggeprojekter på havnen i Aalborg med omdannelsen af Nordkraft, opførelsen af Utzon Centret og det kommende Musikkens Hus, har sikret Aalborg en position som en by med flere såkaldt finkulturelle tilbud. Alvar Aaltos kunstmuseum, Kunsten, har i en årrække været et arkitektonisk ikon for byen, der til stadighed skærper positionen som en betydningsfuld kulturel dynamo regionalt som nationalt. Aalborg Kultur- og Kongrescenter og Gigantium sikrer fortsat at større arrangementer indenfor sport, musik, messer mm kommer til byen og tilbagevendende arrangementer såsom karnevalet medvirker til årligt, at tiltrække mange turister til byen. Med nedlæggelsen af byens tivoli, Karolinelund, er en af de store folkelige attraktioner imidlertid væk og familieudflugter er nu snarere indsnævret til at omfatte Aalborg Zoo, byens parker samt diverse endagsarrangementer i og omkring byen. Grundet Aalborgs position som Nordjyllands hovedstad, er diversiteten i de kulturelle og fritidsbetonede tilbud til borgerne af stor betydning i henhold til fortsat at tiltrække turister samt tilflyttere. I dette perspektiv udgør Karolinelund grunden en betydelig position i den fremtidige udvikling af Aalborg.

III. 30: Oversigtskort over Aalborg

III. 31: Blå strukturer

BLÅ STRUKTURER

Limfjordskilen er den primære blå struktur i Aalborg, om hvilken Aalborg og Nørresundby har sit historiske afsæt. Fjordlandskabet er et horisontalt åndehul, som flere af byens mødesteder i dag henvender sig mod. Dagligt danner vandet scene for lystbåde, fragtskibe samt alskens leg og sport. Gennem de seneste år har kommunen bevidst forsøgt, at vende byens front mod Limfjorden, hvilket den nye offentlige havnefront er resultatet af. Karolinelund støder ikke direkte op til vandet men ligger i tæt relation hertil og vil i fremtiden blive et forbindelsesled mellem fjorden og byen. Af kommunen fremgår det, at Østerå i denne henseende kan genåbnes og derved fortsætte forløbet fra Østerådalens hele vejen mod dets udmunding i fjorden. Disse planer vil imidlertid tidligst kunne realiseres om ca. 10 år. [Plan og projektinformation Oktober 2010]

III. 32: Grønne strukturer

GRØNNE STRUKTURER

Midtbyen og Karolinelund ligger i et forholdsvis fladt landskab, omgivet af to markante højdedrag. Fra det åbne landskab mod midtbyen strækker en række landskabsforbindelser sig mellem bebyggelserne og skaber rekreative rammer for borgerne. Karolinelunds beplantning gør grunden til et væsentligt led, i forhold til de grønne strukturer, der kommer fra syd og ifølge kommunen skal gribe fat i den nye havnefront. Det grønne Øgadekvarter støder allerede op til grunden mens Godsbaneearealet i fremtiden kan omdannes og herved forlænge Østerådalens grønne karakter. De grønne bånd er alle af forskellig karakter og såvel golfbane, byparker, sportsbaner og skov er indeholdt i disse strukturer. [Aalborg kommune 1]

III. 33: Infrastruktur

INFRASTRUKTUR

Karolinelund ligger mellem motorvejen E45 samt jernbanesystemet og er derved koblet godt op på det store infrastrukturelle netværk. Fra motorvejen er der afkørsler fra såvel syd og øst, hvilket gør området nemt at nå i bil. Fra afkørslen i øst tager det eksempelvis ca. 5 minutter at nå til Karolinelunds nordlige ende. Banegården ligger ca. 1km fra grunden og kan nås på 15min som gående.

KAROLINELUND | KONTEKSTEN

DE NÆRE OMGIVELSER

Karolinelund grunden støder op til flere betydelige attraktorer og områder med forskelligartet karakter. Nord for grunden ligger Aalborgs nye Kulturkraftværk, Nordkraft, og Teglgårds Plads, der indenfor nær fremtid omdannes til offentlig plads.

Nordkraft huser såvel teater, spillested, café, restauranter, sportsfaciliteter og kontorer.

Musikkens Hus vil blive opført på den nærliggende havnefront, som foreløbig griber fat i midtbyen gennem en promenade, hvor Aalborg Slot og Utzon Centret ligger sig langs.

På Østre Havn står industriens monumenter, hvor det kreative multihus Platform4 skaber liv gennem koncerter, café, workshops og kunstneriske arrangementer.

Midtbyen og gågademiljøet ligger vest for grunden, hvor byens kulturelle og fritidsorienterede muligheder er størst. Byens nye storcenter, Friis, ligger i tilknytning til gågaden og indeholder såvel flere butikker, restauranter, hotel, kontorer og boliger fordelt på 60.000kvm. [aalborgcity.dk]

Mod grundens sydvestlige hjørne ligger det store Godsbanearreal, der i fremtiden vil blive omdannet. I dag bruges det nedlagte område primært som transitområde for gående og cyklister.

Øgadekvarteret har gennem en årrække været et attraktivt beboelsesområde, hvor talrige værtshuse og Aalborg handelsskole tillige ligger. Området har en grøn karakter og diversitet i beboersammensætningen. Øgadekvarterets beboere er de primære besøgende i den store offentlige park Østre Anlæg, der støder direkte op til karrébebyggelserne.

Øst for Karolinelund ligger det store slagteri, der stadig er aktivt om end det forventes, at grunden i fremtiden overgår til andre formål. Mangfoldigheden i de funktioner og offentlige fællesrum, der omgiver Karolinelund har alle af relevans for områdets fremtidige udvikling. Karolinelund er således placeret mellem etablerede boligkvarterer og større områder, der står til omdannelse i nær fremtid.

III. 34: Oversigtskort over konteksten

III. 35-46: Kollage over kontekstens udtryk

REKREATIVE FÆLLESRUM

Den varierede beplantning gør Karolinelund til et muligt fremtidigt rekreativt fællesrum, ligesom det har mens det stadig havde åbent. I den nære kontekst ligger imidlertid flere forskelligartede parker og grønne pladser, der ligeledes fungerer som offentlige rum.

Langs havnefronten ligger Jomfru Ane Parken, der trods sin beskedne størrelse tiltrækker mange i de lune måneder. Parken er karakteriseret ved græsarealer, bede og espalier.

Slotsparken omkranser Aalborg slot og fungerer som en offentlig baghave med varieret terræn. I forbindelse med den kommende havnefront åbnes haven imidlertid op og forlænges ned til vandet. Utzon Parken skal fungere som offentlig grøn park mellem Utzon Centret og kollegiebygningerne, der er tegnet af Kim Utzon Arkitekter. [Lokalplan 10-082]

Biblioteksparken er i dag nærmest gemt men kommunen ønsker at åbne den op og herved skabe endnu en forbindelse mod havnefronten. Parken bliver indrettet som en grøn plads, der forholder sig til bibliotekets nordøstlige facade. [Lokalplan 1-1-101]

Teglgaards Plads er ligeledes ufærdig i dag men pladsens fremtid er netop blevet offentliggjort. I fremtiden bliver dette Danmarks største bystrand, hvor også sportslige aktiviteter såsom minitenis, boldspil, badminton samt en scene for udendørs teater vil kunne finde sted. [loa-fonden.dk]

Østre Anlæg er en af byens største parker og dets rumlige karakter giver mulighed for såvel gåture, boldspil og volleyball. Parken er indrettet med en stor sø samt varierede stisystemer og benyttes flittigt af Øgadekvarterets mange beboere.

III. 47: Rekreative fællesrum

III. 48: Jomfru Ane Parken

III. 49: Slotsparken

III. 50: Utzonparken

III. 51: Østre Anlæg

III. 52: Teglgaards Plads

FREMTIDIG UDVIKLING

Havnefronten er næsten færdigudviklet og store dele af den bruges allerede aktivt. Et havnebad og de førnævnte parker er imidlertid stadig under opførelse og vil fuldende midtbyens havneareal, som en rekreativ oase for leg og ophold. [Lokalplan 10-073]

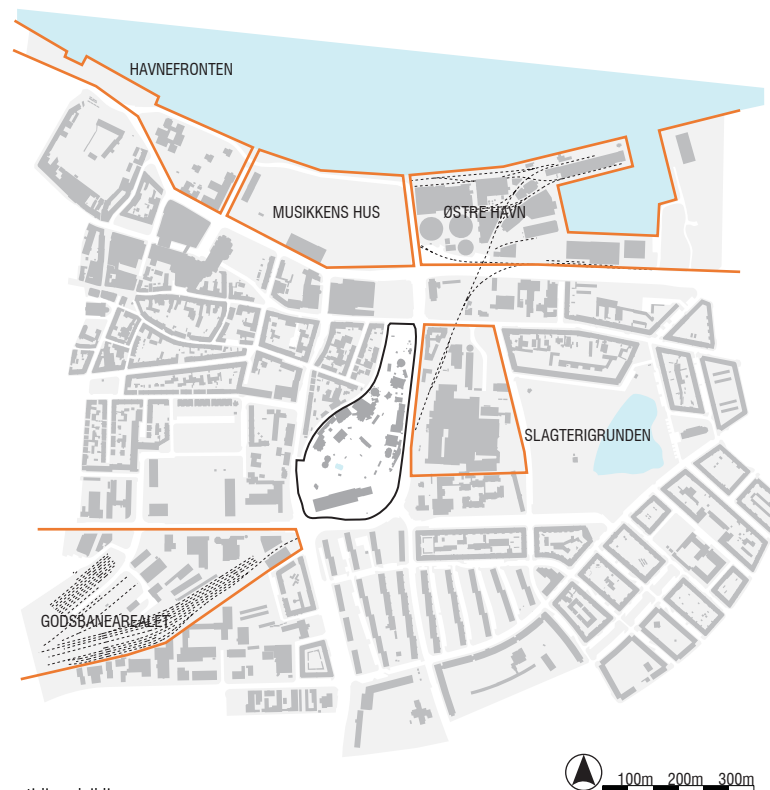
Musikkens Hus, tegnet af østrigske Coop Himmelb(l)au, er under opførelse og bliver byens fremtidige arkitektoniske ikon med en koncertsal til 1250 personer. Omkring huset etableres tre pladsdannelser; et handels- og citytorv, et kulturelt torv og en plads i forbindelse med Musikkens Hus. Det tidligere Kvægtorv ønskes genopført og indrettet til markedshal eller lignende. [musikkens-hus.dk]

Aktiviteterne på Østre Havn er i dag nedlagt og det tidligere Silo-område er blevet opkøbt af entreprenørfirmaet A. Enggaard A/S. Målet med omdannelsen er at skabe et blandet byområde; hvor følgende temaer er særligt i fokus:

Byliv – Kulturarv – Videnby – Bæredygtighed – Lillemanhattan. [Aalborg kommune 2]

Slagterigrunden er modsat stadig i brug men over en årrække er det forventeligt, at produktionen kan afvikles og området derved kan omdannes. Lokalplanen kræver imidlertid ikke dette, hvorfor der endnu ikke foreligger konkrete planer for områdets fremtidige brug. [Lokalplan 10-040]

Godsbanearialet er derimod mere fremskredent i processen for omdannelse. Området skal gradvist omdannes til et nyt grønt byområde, hvor uddannelsescampus bliver centralt i omdannelsen. Senest er en konkurrence blevet afviklet, hvilket udmundede i en ny helhedsplan. Projektet er stadig under udarbejdelse og der er endnu ikke sat dato for en egentlig påbegyndelse eller afslutning. [Lokalplan 1-1-110]

III. 53: Fremtidig udvikling

III. 54: Havnebad under opførelse

III. 55: Det kommende Musikkens Hus

III. 56: Nuværende planer for Østre Havn

III. 57: Forslag til Campus på Godsbanearialet

TYOLOGIER

Områdets varierede funktioner afspejles tillige i arkitekturen og de herskende typologier. Overordnet bærer bebyggelserne præg af at være udformet til industri eller beboelse. Flere bygningsværker er imidlertid af mere selvstændig karakter og kan ikke kategoriseres under en fælles kategori.

De industrielle fodspor er markante i store dele af konteksten, men bygningerne har stadig varieret udtryk i henhold til deres nuværende eller tidligere brug. Mest markante er de enorme industrielle betonbyggerier i Østre Havn, hvor flere bygninger er mellem 40-60meter. Skorstenene skyder hele 120m op, hvilket gør dem til betydelige landmarks i Aalborgs vertikale profil. Det nu ombyggede kraftværk, Nordkraft, er ca. 40meter og trods gennemgribende renovering har det bevaret sit rustikke udtryk om end grafiske elementer gør bygningen mere tidssvarende.

Slagterigrunden er endvidere et stort industrielt anlæg, men er grundet dets lavere højde ikke på samme måde ikonisk i dets udtryk. Omkring slagteriet og ved godsbanearealet findes flere typer industribygninger, der er betydeligt mindre voluminøse end siloerne på havnen.

Øgadekvarteret og midtbyens arkitektur kan primært karakteriseres som karré- og stokbebyggelse. Bygningerne varierer mellem 4-6 etager, primært bygget i rødt tegl og flere har tilhørende karnapper og altaner. Karrébebyggelserne støder op til de omkringliggende veje og flere er indrettet med indre grønne gårdrum for beboerne. Midtbyens karréer har en større detaljerigdom og i flere er stueetagen indrettet som butikker, hvilket ændrer de enkelte bygningers udtryk i gadeniveau. Stokbebyggelserne mere åbne karakter skaber store grønne rum bygningerne imellem, hvilket medvirker til flere kig på tværs i området bl.a. mod Karolinelund.

Flere historiske bygninger skiller sig ud, såsom Skt. Markus Kirken og Aalborg Slot, der træder ekstra frem grundet det horisontale parklandskab, der omkranser dem. Langs den nye havnefront står Utzon Centret som en selvstændig perle ligesom det færdige Musikkens Hus vil gøre. Storcenter Friis skiller sig ligeledes ud med dets hvide bygningskrop, der brydes af varierende vinduesformater og varierende lyssætninger. Huset er tegnet af arkitektfirmaet C. F. Møller.

III. 58: Typologier

III. 59-62: Tung og let industriarkitektur

III. 63-67: Karréer, større huse og stokbebyggelse

III. 68-71: Blandede typologier

INFRASTRUKTUR

Karolinelunds placering centralt i Aalborg gør området nemt at nå både med bus, bil, cykel eller som gående fra enten midtbyen eller banegården. De infrastrukturelle forbindelser er af stor betydning i forhold til at trække folk mod området og Karolinelund var som en førende turistattraktion afhængig af dette. Den fremtidige udvikling i området har imidlertid skærpet kravene i forhold til gnidningsfrit at komme mod området både som blød og hård trafikant. Det er endvidere nødvendigt at vide, hvorfra og hvordan folk ankommer i henhold til at skabe synlige og sikre indgange. Det følgende opslag har til formål at synliggøre dels bussernes ruter i området og hvilke busstoppesteder, der ligger i tilknytning til Karolinelund grunden. Bilernes færden behandles i forhold til, hvor flest ankommer fra og ikke mindst, hvor der er parkeringsmuligheder, idet dette er den reelle udgangsposition for den videre bevægelse mod området. Endeligt behandles de bløde trafikanters bevægelser, herunder cyklister og gående.

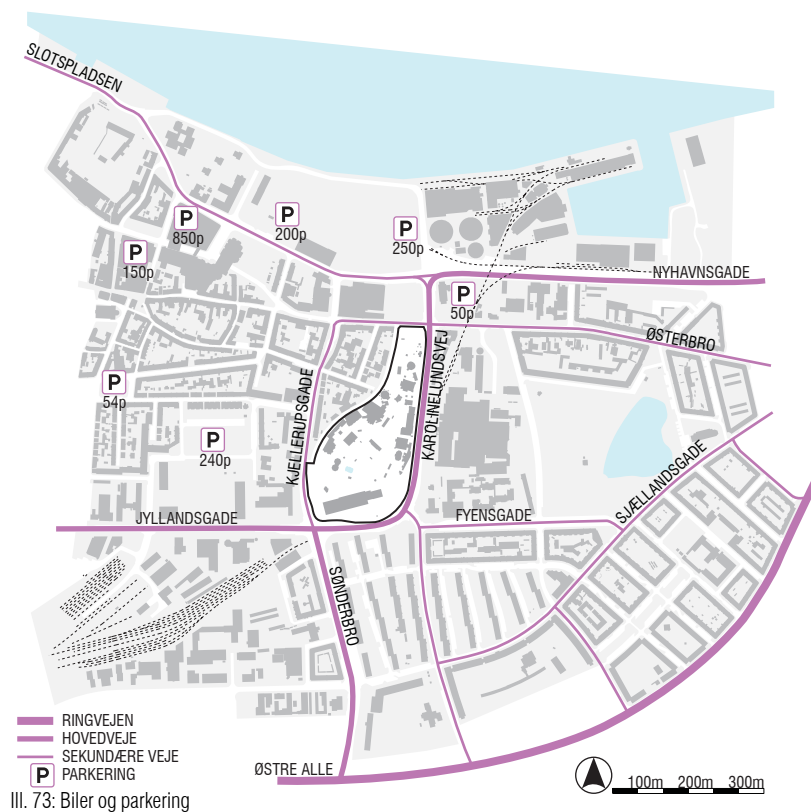

III. 72: Busser

BUSSER

Busnettet omkring Karolinelund er ganske omfattende og flere busstoppesteder, er placeret i direkte forbindelse med grunden. Dette gælder såvel by- og metrobusser, hvilket gør området centralt i et endnu større perspektiv. De primære busruter mod området er langs Østerbro, der forbinder Aalborg Øst med midtbyen samt fra Sohngårdsholmsvej mod syd, der deler sig til henholdsvis Karolinelundsvej og Jyllandsgade.

Metrobusserne knytter oplandsbyerne direkte til området og kører helt fra Nørhalne, Aabybro, Uttrup, Strubjerg og Lufthavnen nord for Limfjorden til Gistrup, Nøvling, Visse, Gug, Klarup Storvorde og Universitetet i den perifere del af Aalborg syd for fjorden. Bybusserne der holder ved Karolinelund når ud til hele den centrale del af Aalborg. [nordjyllandstrafikselskab.dk]

BILER OG PARKERING

Grundet udviklingen langs havnefronten, er det ifølge vejudbygningsplanen målet, at reducere trafikken langs Nyhavnsvej, som går fra at være 4-sporet til 2-sporet. Karolinelundsvej kommer herved til at betjene den gennemkørende trafik fra Sønderbro mod havnen og motorvejen. Kjellerupsgade lukkes for gennemkørende trafik. Sønderbro griber fat i Østre Alle, der fungerer som en ringvej omkring den centrale del af Aalborg og forbinder mod Nørresundby gennem Limfjordstunnelen. [Aalborg kommune 1]

Med åbningen af Friis er 850 nye parkeringsmuligheder i området blevet etableret og i sammenhæng med områdets øvrige, er der forholdsvis gode parkeringsforhold i dag. Med opførelsen af Musikkens Hus er det planen, at minimum 350 parkeringspladser oprettes i relation til bygningen. [Lokalplan 1-1-104]

CYKLISTER OG GÅENDE

Et stort antal cyklister kører dagligt langs Østerbro, der forbinder den østlige del af byen med bymidten. Cykelstien gør således, at Karolinelund er relativt nemt at køre til i den nordlige ende. Mod syd er Jyllandsgade hovedfærdselsåren for cyklister, der kommer fra Øgadekvarteret. Flere af disse cyklister støder til fra Fyensgade, hvilket er i det sydøstlige hjørne af Karolinelund grunden.

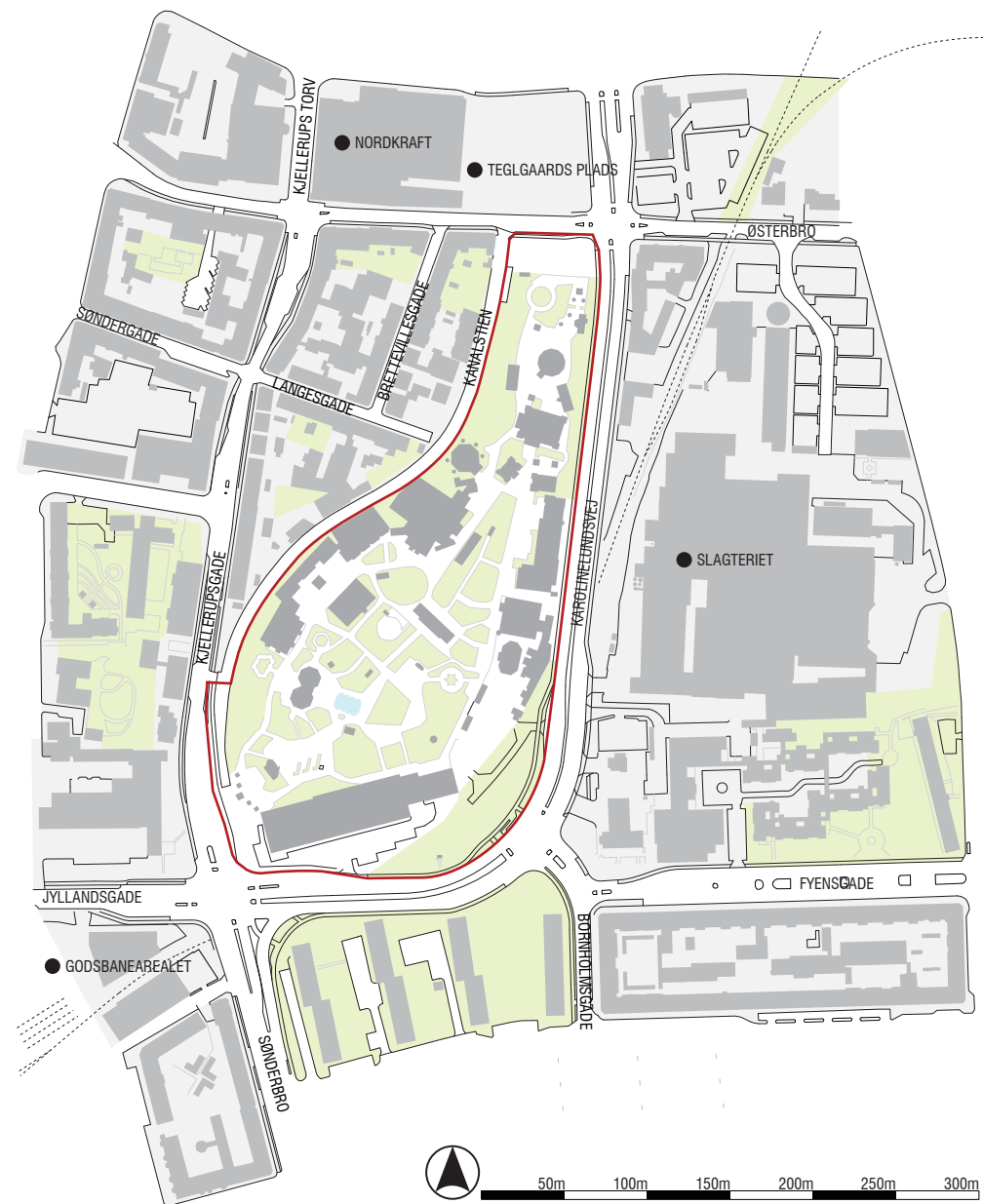
En stor del af de gående kommer fra midtbyen og bevæger sig primært langs Nytorv eller gågaden, Nørregade. Fra gågaden fortsætter de gående langs Søndergade og støder til Kanalstien, der i dag fungerer som bagside til Karolinelund. Fra den livlige Danmarksgade er der endvidere gode forhold for gående og mange kommer herfra efter at være gået fra på Boulevarden, der forbinder banegården og Nytorv. Flere bløde trafikanter bevæger sig naturligvis også fra Øgadekvarteret men der er ikke på samme måde et kontinuerligt flow derfra.

KAROLINELUND | GRUNDEN

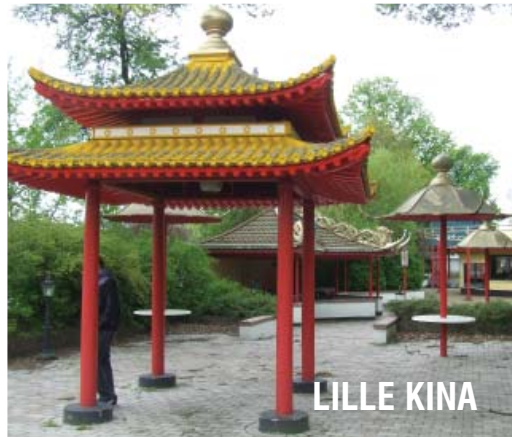
STEDETS IDENTITET

Karolinelund står i dag øde hen, hvor de få resterende effekter vidner om grundens tidligere brug. Området indeholder stadig en række kvaliteter, der kan videreføres i den fremtidige udvikling på grunden. Ydermere giver kontekstens kvaliteter en mulighed for at åbne grunden yderligere op og herved sikre nye kvaliteter, der ikke tidligere var mulige.

Karolinelund indeholder væsentlige potentialer gennem dets placering i byen, der linker op til såvel offentlige attraktioner og et bredt brugergrundlag dels fra midtbyen samt Øgadekvarteret. Grunden er i dag karakteriseret ved talrige blomsterbede, særegne bygninger og pavilloner, der ligger spredt ud over et grønt område med sirlige stisystemer og store træer. Grundet grønne hegn og mure er kvaliteterne imidlertid begrænset til de besøgende, da kanterne udadtil er afvisende. Området har dog en særlig stemning, der resulterer i en følelse af at være hensat til en anden verden til trods for placeringen centralt i Aalborg. Det er et åndehul, hvor hverdagens trængsler for en stund sættes i bero. Kontrastfyldte møder mellem hård og blødbelægning, store træer og åbne pladser iscenesætter Karolinelund som et alternativt grønt rum i den urbane kontekst. Trængslen af mennesker er i dag afløst af tomhed og forfald, hvor de nøje beskårne bede vidner om en utrættelig kamp for at bevare en sunken skude som tiden løb fra. På den godt 400 meter lange strækning mødes man af kinesiske pavilloner, imitationer af den gamle danske landsbyidyl og farverige facader samt skæve linjer, der vidner om et legende og eksperimenterende afsæt såvel fysisk som programmatisk.

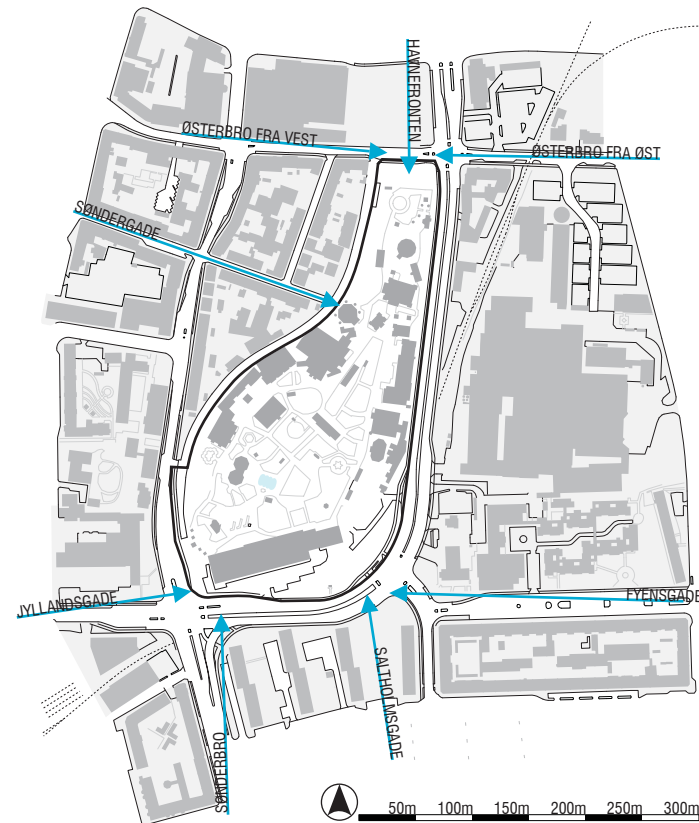
III. 75: Oversigtskort over Karolinelund

III. 76-87: Kollage over Karolinelunds nuværende udtryk

VIGTIGE KIG

Til trods for de afvisende mure er Karolinelund synlig fra flere steder i byen, hvor enkelte forlystelser gennem deres højde fungerer som egentlige landmarks. Ved ankomst i tog fra syd er Frit faldtårnet synligt gennem et uforstyrret kig på tværs af godsbanearealet. Netop tårnet er ligeledes synligt fra Søndergade, Sønderbro samt Østerbro fra såvel øst og vest. Herudover er rutsjebanen Boomerangen særlig iøjnefaldende og giver fra stor afstand en indikation om områdets tilstedeværelse. Den nordlige indgang er relativt anonym og kun synlig ved direkte forbikørsel. Nordkraft er derimod synlig fra midtbyen og ved en bevidsthed om Karolinelunds placering overfor, fungerer bygningen som et landmark for området. Mod syd afskærmer Tæppeland Aalborg for de visuelle forbindelser mod indgangen set fra Fyensgade og Saltholmsgade. De tidligere omtalte forlystelser giver imidlertid en indikation om områdets tilstedeværelse. Fra Sønderbro og Jyllandsgade er det muligt at se det karakteristiske indgangsparti, der symbolsk har været tivoliets kendetegn gennem en årrække. Karolinelunds stadig eksisterende forlystelser er dog reelt eneste indikation om områdets tilstedeværelse på afstand, hvor det fra nært hold er afskærmet for visuelle kig.

III. 88: Vigtige kig

III. 89: Fra Søndergade

III. 90: Fra Østerbro vest

III. 91: Fra havnefronten

III. 92: Fra Østerbro øst

III. 93: Fra Fyensgade

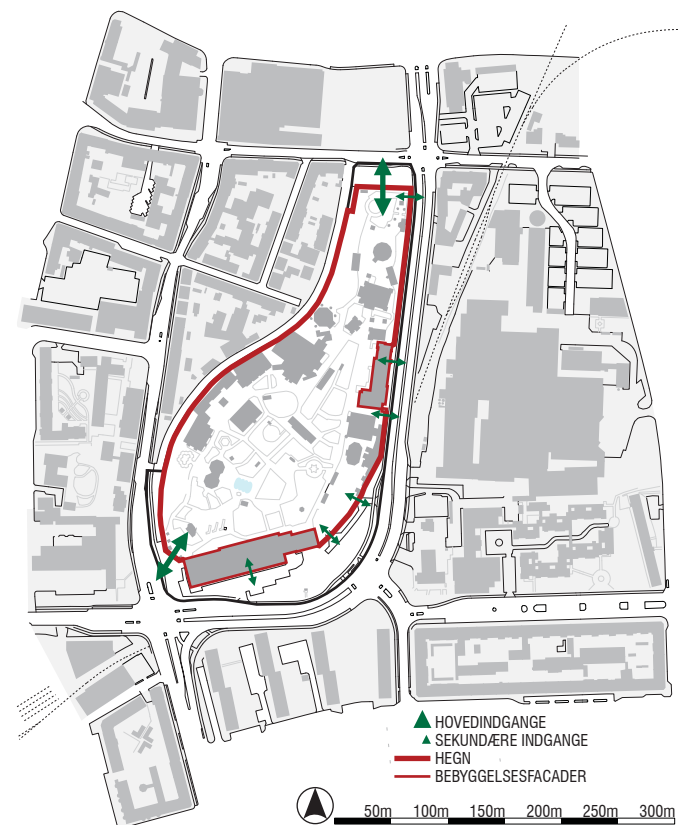
III. 94: Fra Sønderbro

III. 95: Fra Jyllandsgade

KANTER OG INDGANGE

Karolinelund har i dets nuværende udformning to hovedindgange i henholdsvis den nordlige og sydlige ende. Længs Karolinelundsvej er der flere sekundære indgange, der imidlertid ikke er henvendt til de besøgende. Området virker afvisende grundet den omkransende mur og hegn, hvor pigtråd skal afholde personer fra at kravle over. Ydermere er der kun få steder mulighed for at kigge ind mod grunden og stedets kvaliteter er derfor skjult. Den østlige kant har imidlertid den fordel at den afskærmer for trafikstøjen fra Karolinelundsvej. Længs Kanalstien betyder betonmuren snarere, at der skabes en bagside i forhold til byen og stien fungerer blot som smutvej og en parkeringsplads for områdets beboere. Ydermere betragtes stien som utryk. Forsøgsprojektet 'Vedkommende Byrum – for andre og flere mennesker' har sat spot på denne problematik og gennem brugerinvolvering forsøgt at styrke den såvel fysiske som mentale tilgængelighed. Registreringerne herfra er anvendelige i den fremtidige bearbejdning af denne del af området. [Aalborg kommune 3]

Ill. 96: Kanter og indgange

Ill. 97: Hovedindgang mod nord

Ill. 98: Sideindgang i nordøst

Ill. 99: Kanalstien

Ill. 100: Hegn og beplantning mod Karolinelundsvej

Ill. 101: Hovedindgang mod syd

FUNKTIONER

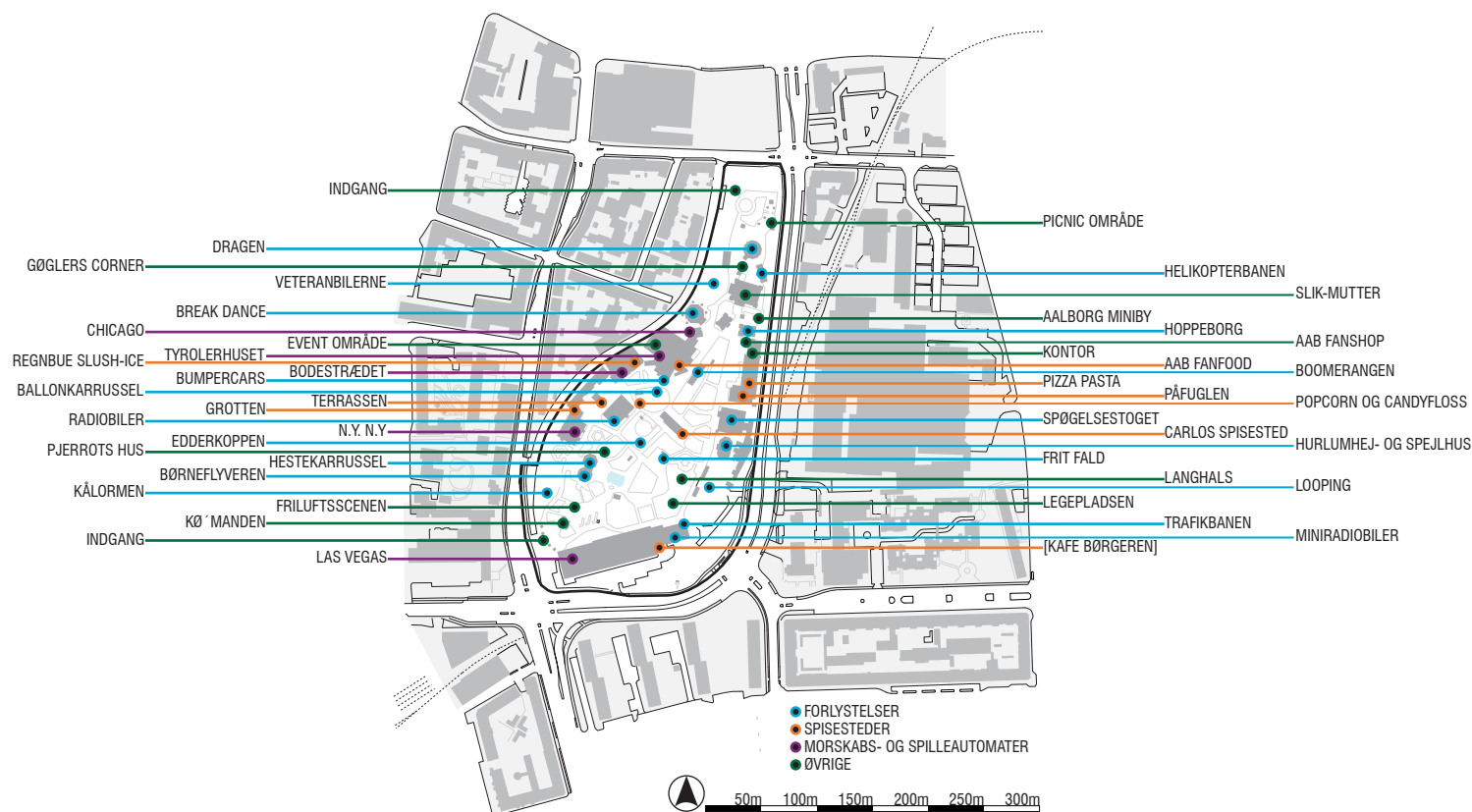
Karolinelund kan opdeles i fire kategorier, der omhandler forlystelser, spisesteder, morskabs- og spilleautomater samt øvrige funktioner. Med tivoliets lukning står samtlige til i fremtiden at blive afviklet.

De 19 forlystelser er sat til salg i en udbudsrunde om end de alle stadig står i parken i dag. Da tivoliet stadig var åbent var forlystelserne Frit Fald og rutsjebanerne Boomerangen og Looping blandt de populære attraktioner.

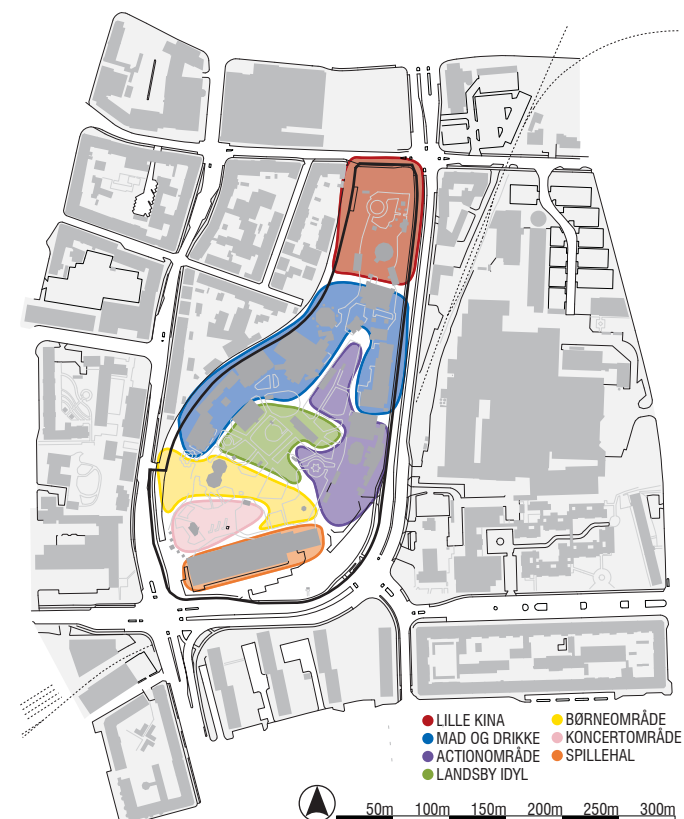
Med tivoliets lukning har samtlige restauranter i parken valgt at lukke ned, inklusiv den ellers populære restaurant Påfuglen, der har tilbudt selskabslokaler for diverse arrangementer året igennem. Lokalerne er imidlertid tidssvarende og kunne i princippet

indgå som en del af den fremtidige plan om end ejerne Lone og Carsten Jellesen ikke anser dette for realistisk på nuværende tidspunkt. [nordjyske.dk 1]

De respektive morskabs- og spilleautomater i eksempelvis Las Vegas er ligeledes lukket ned og det forventes ikke, at deres aktiviteter vil blive bevaret i fremtiden. Områdets parter er således ved at lukke ned, da de som udgangspunkt ikke passer ind i de fremtidige planer om, at udvikle området som en bypark.

III. 102: Funktioner

III. 103: Zoner

III. 104: Frit fald

III. 105: Legepladsen

III. 106: Friluftsscenen

III. 107: Boomerangen

III. 108: Looping

III. 109: Kålormen

III. 110: Hurlumhejhus

III. 111: New York New York

III. 112: Las Vegas

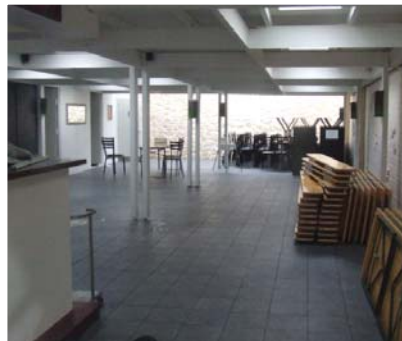
III. 113: Bumpercars

III. 114: Påfuglen

III. 115: Carlos Spisested

III. 116: [Kafe Børgeren]

III. 117: Las Vegas spillehal

III. 118: Terrassen

III. 119: Grotten

III. 120: Påfuglen interiør

BYGULV

Med betegnelsen bygulv henvises til de områder, der har en belægning, som er skabt til at folk kan færdes der. I Karolinelund er denne belægning ganske varierende og inkluderer såvel fliser, grus og asfalt. Bygulvet inkluderer både de mange stisystemer i området samt de pladser, hvor diverse arrangementer kunne tage plads. De større pladsdannelser ses primært i relation til bygningerne i området samt langs kanterne. Den centrale del af parken er derimod karakteriseret af stisystemer, der giver mulighed for at sive på kryds og tværs af området. Disse stier medvirker til en række forskelligartede bevægelser, der forbinder forlystelserne. De varierede forløb og pladsdannelser bidrager til en stor del af oplevelsen ved at bevæge sig i området.

III. 121: Sammenspil mellem belægning

III. 122: Bygulv

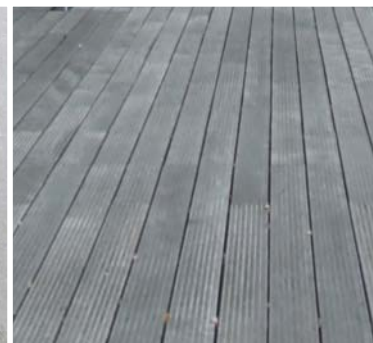
III. 123: Mørke og lyse fliser

III. 124: Grus

III. 125: Asfalt

III. 126: Mørkt træ

III. 127: Gullige fliser

GRØNNE RUM

Hele grunden har et grønt præg gennem de mange løvtræer og den varierede beplantning med buske, blomsterbede og græsarealer. De mange træer står spredt ud over området og flere steder bidrager de til, at indramme delområder og herved skabe pladsdannelse. Træerne bidrager til at skabe et hyggeligt og naturligt miljø og modvirker at området bliver udsat for kraftig vind. De mange bede og buske bliver vedligeholdt af en gartner og er løbende blevet klippet til. Det grønne element ønskes fra kommunens side bibeholdt i områdets fremtidige udformning om end der ikke foreligger krav om bevaring af de enkelte træer eller bede.

III. 128: Sammenspil mellem beplantning

III. 129: Grønne rum

III. 130: Rhododendron bede

III. 131: Store løvtræer

III. 132: Tæt varieret beplantning

III. 133: Mindre bøgehække

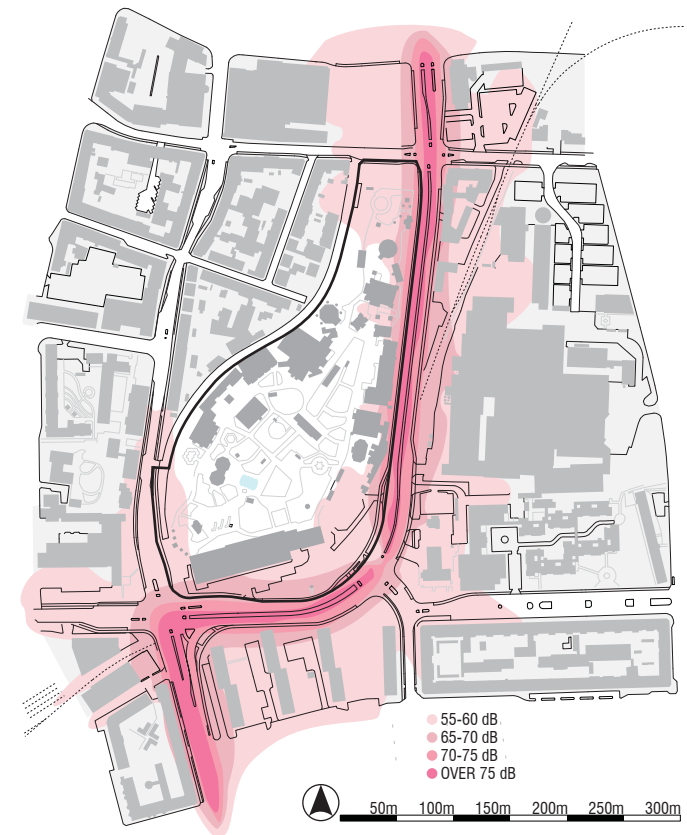

III. 134: Græsarealer

UDEFRAKOMMENDE FORHOLD

En række udefrakommende forhold er nødvendige, at inddrage i overvejelserne omkring den fremtidige masterplan for området. Dette gælder dels støjforureningen fra de omkringliggende veje samt de naturrelaterede påvirkninger fra sol og vind.

Det vurderes at fjernelsen af forurenet jord vil koste i omegnen af 5.000.000 kr., hvilket imidlertid er et overslag foretaget i oktober 2009. [Referat Aalborg Byråd 19.10.2009] Grunden ligger indenfor den såkaldt Aalborg Midtby zone, hvor der ydermere ikke må foretages permanent grundvandssænkning. [Aalborg kommune 6]

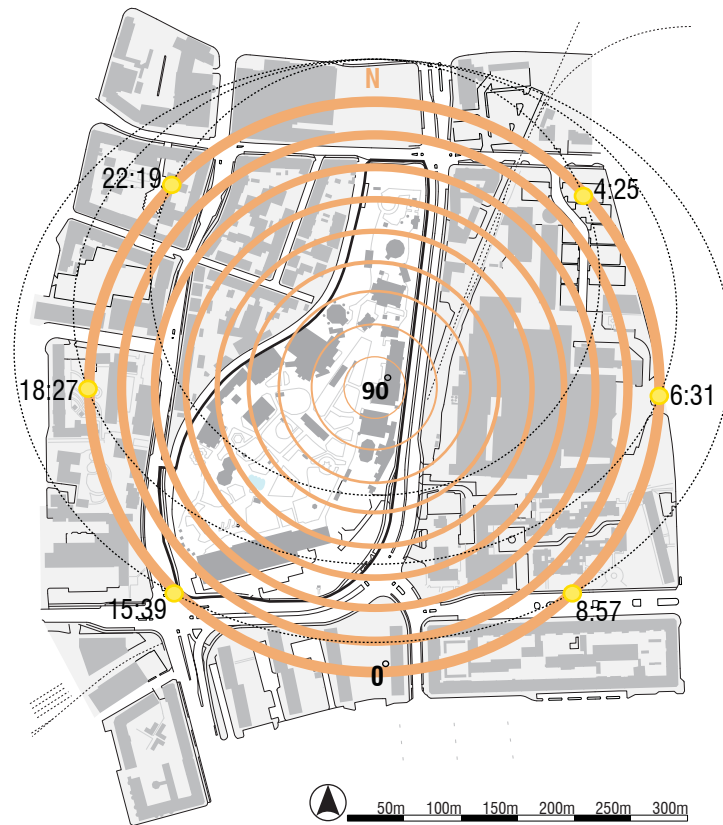
Ill. 135: Støjforhold

STØJFORHOLD

Langs kanten af Karolinelundsvej nærmer støjen sig 70dB, hvilket har indflydelse på, hvilke funktioner, der i fremtiden kan lægge her. Eksempelvis må blandede boligområder og bydelsparker ikke overstige 58dB i det udendørs støjniveau. Hoteller og kontorenes grænseværdi er på 63dB. Der kan imidlertid kompenseres ved opførelse af nye boliger, hvis disse er særligt støjisolerende. Som udgangspunkt bør der dog ikke planlægges for boliger, hvor støjniveauet overstiger 68dB. [Aalborg kommune 5]

Slagteriets miljøbelastning svarer til Klasse 5-6, hvilket betyder, at boliger som udgangspunkt, skal placeres minimum i en afstand af 150-300m fra slagteriets kant. [Aalborg kommune 4]

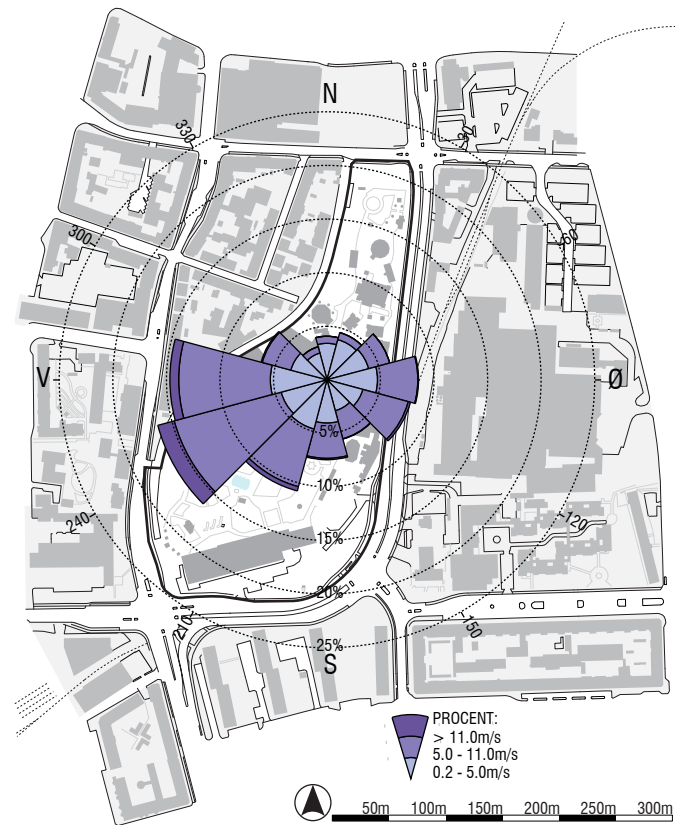
Flere tiltag kan imidlertid gøres for at nedbringe støjen såsom levende hegn og støjskærme. [noise.mst.dk]

III. 136: Solforhold

SOLFORHOLD

De omkringliggende bygninger i området er ikke af en skala, der forsager skygge af væsentlig karakter. Træerne skygger derimod flere områder dagen igennem, hvilket har indflydelse for opholdsforholdene. Solens bane og vinkel i forhold til grunden varierer meget året igennem; om sommeren er vinklen 57° mens den om vinteren blot er på 10° . Længste dag varer fra 4:25 til 22:19 mens solen om vinteren blot er fremme i tidsrummet 8:57 til 15:49. [gaisma.com]

III. 137: Vindforhold

VINDFORHOLD

Den primære vind i området kommer fra vest undtagen i oktober og november, hvor den overvejende blæser fra syd. [dmi.dk 1] Vinden blæser med en relativ konstant styrke med få ekstreme udsving. Gennemsnits styrken er på 5,8m/s men det forventes at vinden fra vest vil tage til i fremtiden og storme vil blive mere almindelige. [dmi.dk 2]

Grundens beplantning af buske og træer dæmper dog vindens styrke i området således at det almindeligvis er behageligt at opholde sig i området.

KAROLINELUND | POTENTIALER OG SVAGHEDER

Karolinelund indeholder mange potentialer som det ønskes at viderebringe i skitseforslaget – både fysiske såvel som stemningsmæssige.

De fem illustrationer opsummerer, hvilke fysiske tiltag, der bør inkorporeres i skitseforslaget. Den mere subjektive tilgang omhandler de stemningsmæssige og programmatiske kvaliteter. Blandt disse kan nævnes det foranderlige udtryk i bebyggelserne, brugen af materialer samt de varierede bevægelsesforløb, der alle medvirker til en mangfoldig helhedsoplevelse. Programmatisk er det især interessant, hvordan parksstrukturer og urbane kvaliteter såsom restaurantliv o.lign er integreret i en samlet helhed. Ligeledes er de programmatisk opdeltede områder såsom det kinesisk inspirerede område, landsbydyllen, børneområdet osv. med til at give stedet sin unikke og foranderlige karakter.

Svagheden ved Karolinelund er dog, at disse områder er udformet i henhold til tivoliets program, hvor grundens layout og bygningernes funktioner forholdsvis sig til de enkelte forlystelser. En egentlig bevarelse af det tilbageværende, efter nedrivning af forlystelserne, vurderes ikke at kunne fungere, idet sammenspillet mellem delområderne og dynamoerne er væk, hvilket ligeledes gælder incitamentet for besøg. En nyfortolkning af forlystelsesparken er derimod mulig, hvor maskingenererede attraktioner erstattes af diverse installationer og rum, der i højere grad appellerer til det frie initiativ til leg og hygge. Det områdeopdelte layout kan ligeledes nytænkes lige såvel som bevægelsesforløbene. Det kontrastfyldte Karolinelund for hele Aalborg, ung som gammel, kan måske bestå.

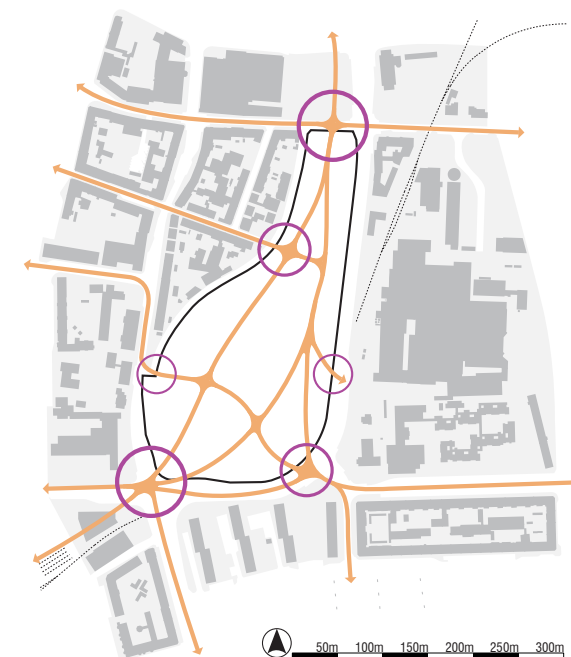

III. 138: Grøn og blå forbindelse

GRØN & BLÅ FORBINDELSE

+ Genåbning af kanalen skal sikre forbindelser mellem havnen og Godsbanearealet.

+ En grøn og rekreativ forbindelse skal medvirke til at sikre forbindelsen samt bevare Karolinelund som et grønt område i Aalborg.

III. 139: Flow og indgange

FLOW OG INDGANGE

+ Tilstødende veje og stier skal fysisk føres gennem Karolinelund.

+ Fremtidige indgange skal sikres i seks punkter, der betragtes som værende essentielle i forhold til at sikre flow mod og gennem området.

+ Indgangene prioriteres i forhold til, hvor flest mennesker ankommer fra.

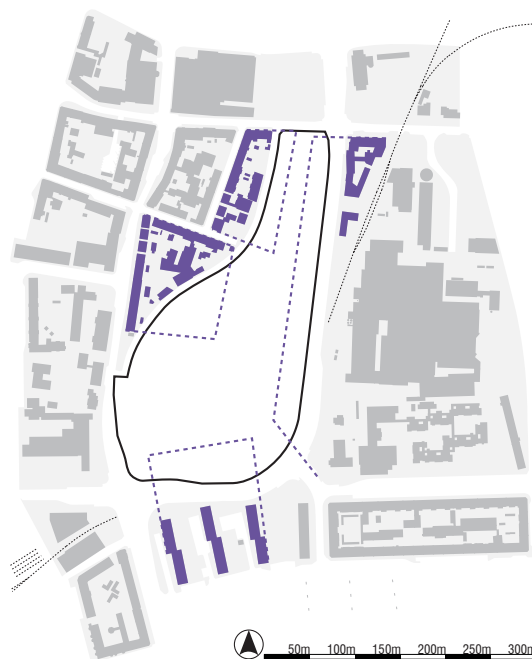

III. 140: Kanter

KANTER

+ Der skal afskærmes til den trafikerede Karolinelundsvej i øst for at modvirke støjgener i området.

+ Kanalstien i vest, der idag betragtes som bagside, skal integreres med området.

III. 141: Integrering af bygningsmasser

INTEGRERING AF BYGNINGSMASSER

+ Fremtidig bebyggelse skal primært placeres i kanten af området og derved frigøre plads til landskabsbåndet.

+ Kommende bebyggelser skal fungere i samspil med kontekstens eksisterende bygningsmasser i forhold til skala og dominerende linier.

III. 142: Bevarelse og nedbrydning

BEVARELSE OG NEDBRYDNING

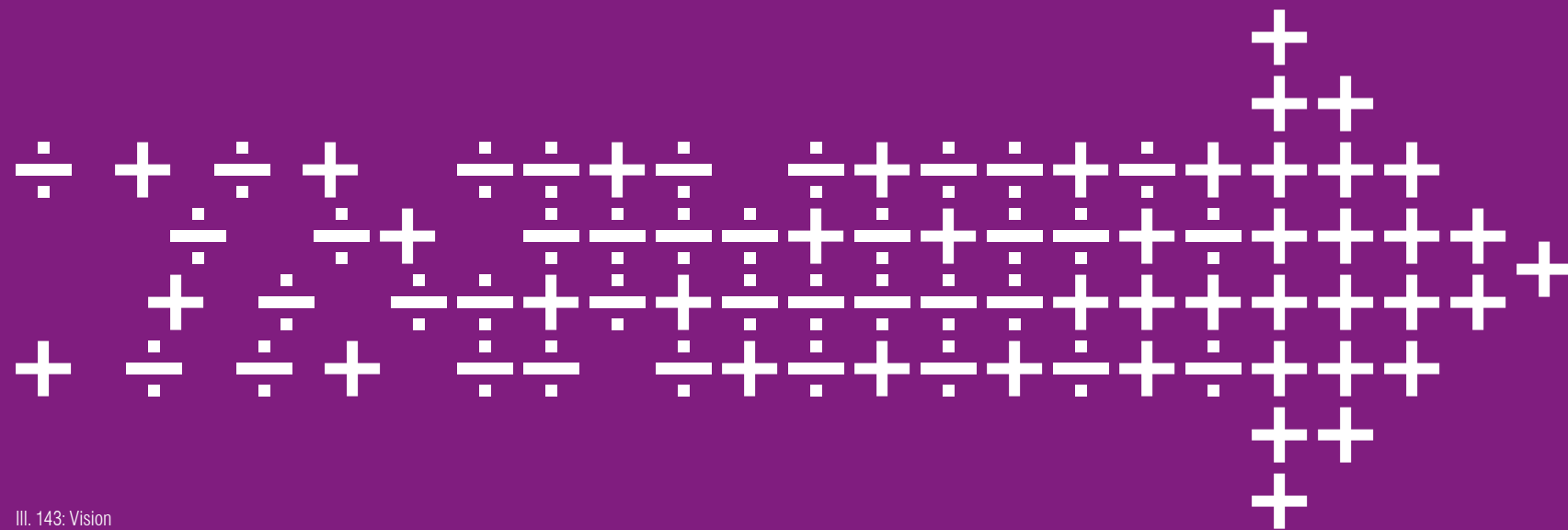
+ Flere bygninger har kvalitet til at kunne bevares såsom spillehallen Las Vegas og Tæppeland i den sydlige ende samt Restaurant Påfuglen mod nord.

+ Koncertområdet har stadig potentiale til at kunne blive brugt ligesom "Landsbyens" karakter har en karakter, der for en tid bør bevares.

+ Områdets største træer afspejler en lang historie og udgør et stærkt visuelt træk, hvorfor de bør bevares.

VISION

De indledende analyser og registreringer danner grundlag for visionen, der sammenkobler potentialer og ønsker for den fremtidige udvikling af Karolinelund. Det fremtidige design og strategien for udviklingen af området skal således skabes med udgangspunkt i den følgende vision.

III. 143: Vision

VISION

DET NYE KAROLINELUND

Karolinelund skal udvikles i sammenhæng med **KONTEKSTEN** og sikre **FORBINDELSER** til de øvrige udviklingsområder samt bymidten.

Området skal repræsentere **ÅBENHED** og danne rammen for **ALSIDIGE OPLEVELSER** for alle typer **BRUGERGRUPPER**. Der skal udvikles **RUM** for såvel **BEVÆGELSE** og **OPHOLD** og derved udnytte potentialet for skabelsen af et **OFFENTLIGT DOMÆNE**.

En **FASEORIENTERET** omdannelse skal ske med udgangspunkt i **BÆREDYGTIGHED** for at sikre en såvel social-, økonomisk- og miljøorienteret omdannelse.

DYNAMOER i form af nye bygninger skal aktivere området gennem dets program samt udnyttelsen af **PERFORMATIVE STRUKTURER**.

Disse tiltag skal danne grobund for Aalborgs nye **FORLYSTELSESHAVE** i Karolinelund.

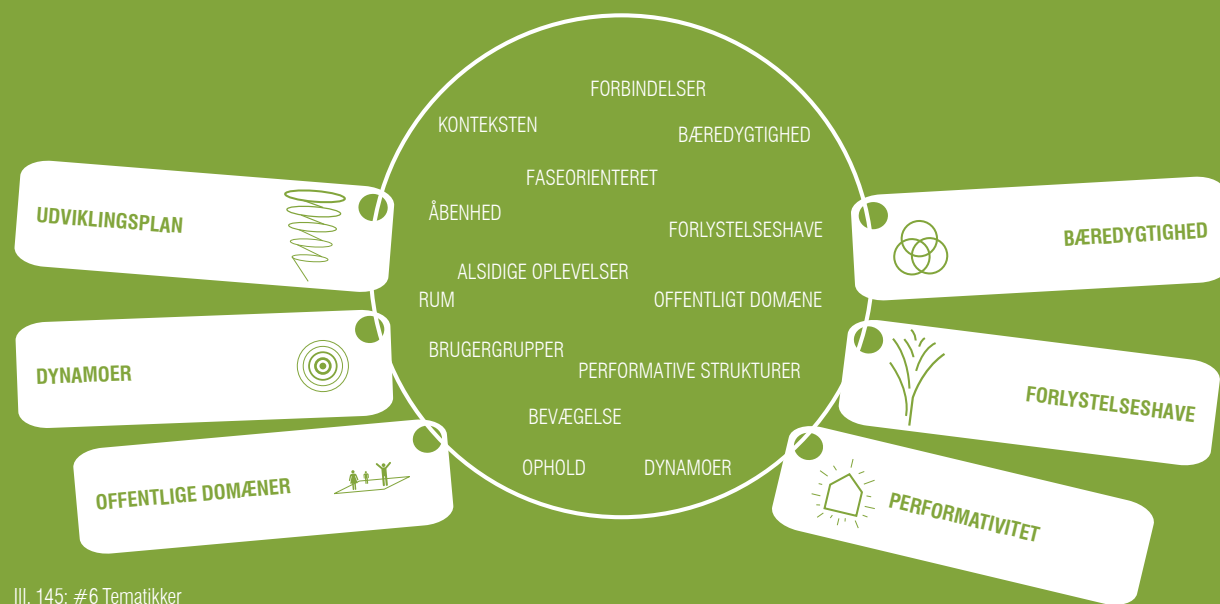

Ill. 144: Visionen er skabt med udgangspunkt i en bred brugergruppe

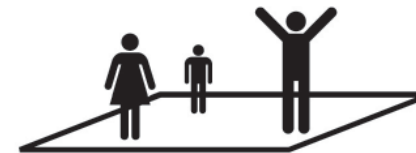
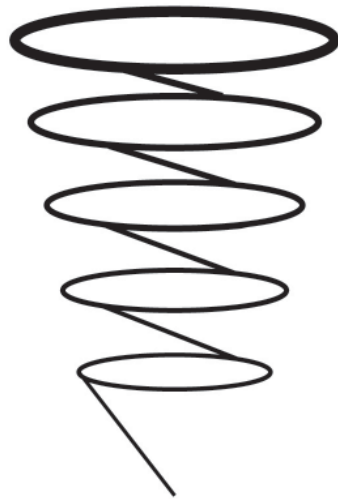
#6 TEMATIKKER

For at gøre visionen nemmere praktisk at forholde sig til, samles visionens nøgleord i seks konkrete temaer. Skitseforslaget skal således forholde sig til disse temaer, der kan behandles hver for sig men tillige har en række overlap. Tematikkerne relaterer sig således til hinanden og skal bearbejdes i overensstemmelse med hinanden. Opdelingen er imidlertid lavet for at give et overblik og der vil løbende blive henvist til de seks tematikker i rapporten.

III. 145: #6 Tematikker

#6 TEMATIKKER

Ill. 146-151: Ikoner for de #6 Tematikker

UDVIKLINGSPLAN

Fra kommunal side er der ikke budgetteret med større investeringer for grunden i de kommende år. Det er derfor projektets mål, at skabe en langsigtet strategi, hvor området over en årrække omdannes på såvel landskabs- som bygningsniveau. Gennem midlertidige samt permanente aktiviteter og installationer skal den mentale byomdannelse tage sit afsæt, således at bevidstheden om Karolinelunds tilstedeværelse bevares.

Borgernes ønsker inddrages i konceptudviklingen for at skabe rammer, der tilgodeser forskelligartede brugergrupper. Det skal være en oplevelse for alle i fremtiden at besøge Karolinelund – enten som aktiv eller passiv bruger.

DYNAMOER

Nye funktioner skal bidrage til at aktivere området gennem hele året uafhængigt af de klimatiske forhold. Omdannelsen af de eksisterende bygninger samt opførelsen af nye har til formål, at skabe egentlige dynamoer for området, der gennem en generatoreffekt øger incitamentet for yderligere investeringer. Bygningerne skal som udgangspunkt have en offentlig karakter, der appellerer til et bredt publikum. Nicheorienterede funktioner kan samtidigt sikre, at Karolinelund fremstår som et unikt og anderledes område i såvel lokalt som regionalt regi. I relation til Karolinelunds tidligere brug skal enkelte bygninger indeholde et oplevelsesorienteret aspekt og derved bygge videre på det historiske fundament.

OFFENTLIGE DOMÆNER

De offentlige rum skal fordele til møder mennesker imellem, friktion samt begivenheder. Herved kan det betegnes som et offentligt domæne, der bliver en kvalitetsbetegnelse for, om et sted appellerer til udvekslinger mellem sociale grupper og derved skaber liv på tværs af bebyggelsesmembraner. Begrebet offentligt domæne skal ikke forstås kvantitativ, idet det ikke er egentligt målbart på skitseringsniveau. Herved bliver domænet et felt, der fysisk kan illustreres og derpå kvalificeres ud fra de aktiviteter og programmer, som knytter sig dertil.

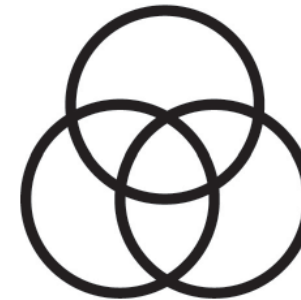
PERFORMATIVITET

Eksisterende og nye bygninger samt den overordnede byrumsstrategi skal udvikles med et performativt afsæt. Herved forstået, at en synergi mellem de enkelte bygningsvoluminer samt de besøgenes bevægelsesmønstre skal bidrage til oplevelser for såvel den aktive som passive bruger. Tagflader og facader skal inkorporeres som en del af det offentlige rum og gennem dets udformning indgå som visuel og aktiv generator. Når voluminernes flader performer gennem lys, skift, overraskelser og aktivt brug bidrager de til et foranderligt og levende miljø. Fokuseringen på de sanselige elementer skal skabe grobund for det offentlige domæne. Performativitet skal dog primært bearbejdes i henhold til udearealerne, hvor dette aspekt kan medvirke til at aktivere brugeren og give nye oplevelser.

FORLYSTELSESHAVE

En nyfortolkning af en såkaldt forlystelseshave er udgangspunktet i omdannelsen af de udendørs arealer. Oplevelse, sanselighed, foranderlighed, og leg er nøgleordene, der skal definere typen af programmer samt den æstetiske udformning. Der skal udformes et bredt udvalg af muligheder, der skærper incitamentet for besøg for både ældre og yngre. Den æstetiske bearbejdning skal understøtte dets brug og medvirke til en mangfoldig visuel oplevelse. Terrænforskelle, belægninger, lys, beplantning, mm skal understøtte differentierede bevægelsesmuligheder gennem og mod området og derved øge mulighederne for offentlige domæner. Forlystelseshaven skal fremstå som en Folkepark, der adskiller sig fra byens øvrige parker såvel æstetisk som fysisk gennem dets brug. Forlystelseshaven skal udarbejdes i sammenhæng med kontekstens bygninger og strukturer med en intern programmatisk synergi.

BÆREDYGTIGHED

Bearbejdelsen af bæredygtighedsaspektet tager afsæt i henholdsvis de sociale, økonomiske samt miljømæssige aspekter. I socialt henseende gennem fokuseringen på de offentlige domæner samt gode forhold for gående. Nøgleordene leg og bevægelse er centrale, idet de relaterer sig til et sundhedsaspekt og skal medvirke til at fremme væsentlige værdier for borgerne. Den økonomiske vinkel forholder sig til udviklingsplanen, hvor anlægsomkostninger, drift, finansiering samt totaløkonomi er centrale begreber. Er der ikke økonomisk forsvarlighed i planen mister projektet sin relevans. Der afgrænses imidlertid fra at lave en egentlig bergning på de samlede udgifter. Indenfor det miljømæssige aspekt anlægges en overordnet tilgang, hvor begrønning af tage, opsamling af regnvand, CO2 venlige bygninger mm er et udsnit af de konkrete tiltage der kan gøres.

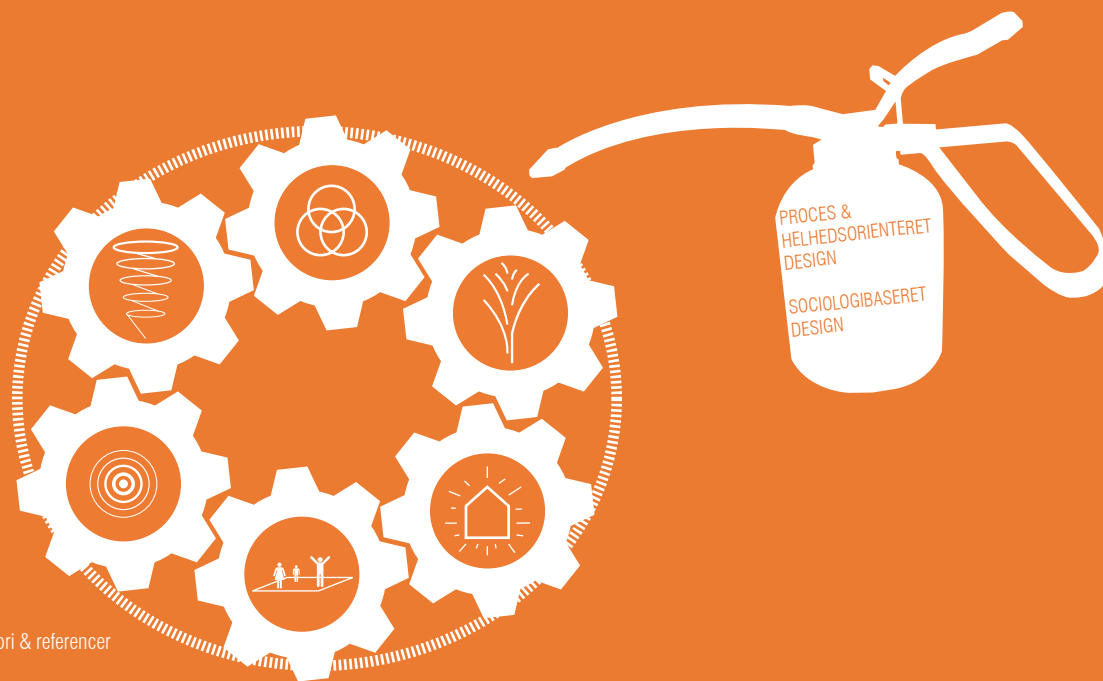
TEORI & REFERENCER

Udgangspunktet for den teoretiske indgangsvinkel er at gøre de #6 tematikker brugbare og synliggøre overlap mellem de enkelte temaer. De forskelligartede teorier indrammes i to kategorier omhandlende den analytiske og metodiske indgangsvinkel til udvikling af design.

Teorierne understøttes af referencer, som danner grundlag for et kartotek af løsningsmuligheder på såvel masterplansniveau som på detaljeringsniveau i udvalgte delområder.

Proces- og helhedsorienteret design – Fokuserer på de langsigtede design- og udviklingsstrategier, der inkorporerer infrastrukturelle-, klimatiske-, kulturelle-, sociale- og politiske forhold mm. Ydermere ønskes det at udlede konkrete redskaber til at designe byrum og parker.

Sociologibaseret design – Fokuserer på den menneskelige skala ud fra en sociologisk optik. Det er målet at teorien kan omsættes til design i forhold til at skabe attraktive opholds-, bevægelses- og oplevelsesmuligheder for alle typer brugere.

III. 152: Teori & referencer

PROCES- OG HELHEDSORIENTERET DESIGN

LANDSKABSURBANISME

Landskabsurbanisme er en betegnelse for byens landskab, hvor den byanalytiske tilgang tager udgangspunkt i landskabet som det strukturerende element i bydesignet frem for arkitekturen. [Waldheim, 2006]

Landskabet er i denne forbindelse både den uberørte natur såvel som den menneskeskabte med eksempelvis bebyggede miljøer. Det er således relationerne og påvirkningerne mellem det naturlige og menneskeskabte, der defineres som landskab i denne tilgang. [Corner, 1999]

"...landscape urbanism offers alternative approaches to urban practice. It marks a dissolution of old dualities such as nature-culture, and it dismantles classical notions of hierarchy, boundary and centre. Perhaps most importantly, it marks a productive attitude towards indeterminacy, open-endedness, intermixing and cross-disciplinarity. ... Such a dynamic, open-ended matrix can never be operated upon with any certainty as to outcome and effect" [Corner, 2003; 59]

Landskabsurbanismen repræsenterer en holistisk tilgang til analyse af strukturer og sammenhænge i byen, hvor bygninger, funktioner, områder mm ikke betragtes som adskilte emner som i den modernistiske tradition. Det er derimod målet at blive bevidst om sammenhænge og sammenspil mellem bebyggede og ubebyggede områder, aktive og inaktive flader osv. Herudfra kan man skabe design, der inkorporerer de forskelligartede strukturer som et samlet hele.

MELUN SENART, FRANKRIG

OMA er en af de tegnestuer, der ofte arbejder aktivt med landskabsurbanismens principper. I 1987 projekterede man en udvidelse af Melun Senart udenfor Paris. OMAs indgangsvinkel til projektet var, at områdets natur ganske enkelt var for smuk til at de ønskede at nedlægge en ny by. For at undgå dette arbejdede de med "surrender" begrebet, hvor udgangspunktet er bevarelsen af smukke landskabstræk mellem eksempelvis skove og landsbyer. OMA argumenterer for, at det bebyggede er ude af kontrol på grund af finansielle og politiske aspekter, hvorfor landskabet bør være det centrale i designet. Der fokuseres således på, hvor der ikke må bygges snarere end hvor der må bygges. Disse rum

Landskabsurbanismeteorien er i særdeleshed anvendelig i forhold til at skabe en bæredygtig masterplan, der imødekommer politiske ideologier, økonomiske aspekter, klimatiske forandringer mm. Principperne kan anvendes i en langsigtet udviklingsplan, men egentlige designmæssige aspekter kan ligeledes udledes herfra. Der tages udgangspunkt i den amerikanske landskabsarkitekt James Corners tilgang og definitioner. James Corner er leder af den anerkendte tegnestue Field Operations, hvorfra han praktisk har arbejdet med landskabsurbanismens kompleksiteter.

"Paradoxical and complex, landscape urbanism involves understanding the full mix of ingredients that comprise a rich urban ecology." [Corner, 2003; 58]

James Corner mener, at hovedtemaerne indenfor den landskabsurbanistiske praktiseren kan kategoriseres i fem generelle temaer. "Horizontality", "infrastructures", "forms of process", "techniques" og "ecology". [Corner, 2003]

"Horizontality" dækker bl.a. over samfundets opbygning og hvordan vores interne netværk virker horisontalt, hvor det tidligere var vertikalt med et klart hierarki. James Corner bruger betegnelsen "horizontal surface" om den fremherskende organisatoriske sammensætning, hvor mange typer aktører og mekanismer arbejder ligeværdigt indenfor den samme flade, hvilket ifølge ham er en styrke ved landskabsurbanismen. Den praktiske horisontale strategitænkning bygger på tre faser:

beskrives som "negative spaces" og lægges ned over hinanden som "overlays". Herved bringes væsentlige rum sammen i stedet for at de fragmenteres. Øvrige begreber og redskaber som "connect", "insert", "hide", "Frame", "Found", "Array" og "Add" anvendes også som praktiske redskaber i landskabsurbanismen, men vil ikke blive yderligere beskrevet her. [Lea Louise Holst Laursen, Power Point-forelæsning, 2009]

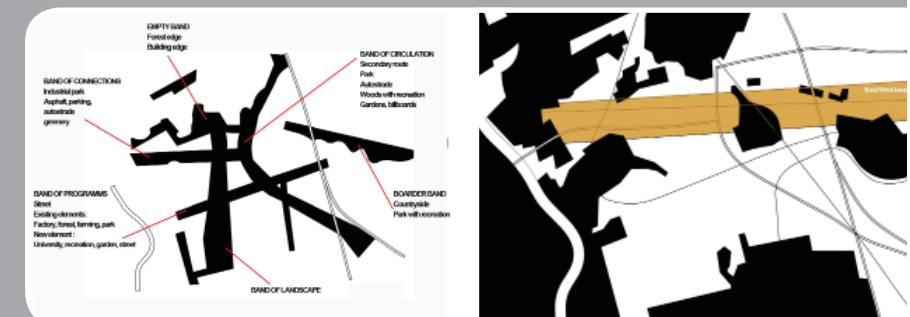
- Opdeling af grunden gennem fordeling, afgrænsninger og konstruktion af flader.

- Etablering af service- og gangstier over fladen for at støtte fremtidige programmer.

- Tilstrækkelig fleksibilitet på fladen for at sikre fremtidige tilpasningsmuligheder, programmets skiftende igangsætning, samt skabe tilhørsforhold.

"Infrastructures" begrebet dækker over både landskabsbearbejdning såsom dræning, jordbrug, beplantning osv. samt urbane planlægningsområder omhandlende veje, broer, strømforsyning osv. Essensen i den landskabsurbanistiske tilgang er, at man bør benytte sig mindre af at udstikke krav om form, materialer og benyttelse af semiotiske koder. Kunsten ligger således i at stable disse forskelligartede funktioner, former og materialer i forhold til hinanden. Det handler således om, at bearbejde vej anlæg, beplantning mm som et samlet strukturelt og formmæssigt landskab.

"...it is an art that is concerned with spatial form and geometry less for stylistic or semiotic modes of expression and more for the effects that those forms and materials produce." [Corner, 2003, s. 60]

III. 153-158: Illustrationer af Melun Senarts forskellige bånd

“Forms of Process” omhandler, hvordan aspekter som globalisering, deregulering, miljøbeskyttelse, markedsudvikling osv. er væsentlige aspekter at inddrage i de urbane relationer og udviklingen af byer. Sådanne processer er således væsentlige at tænke ind i udvælgelsen af materialer og fysiske udformninger i byerne frem for kun, at overveje æstetiske og kvalitetsmæssige aspekter. Ved udvælgelsen af materialer og den fysiske bearbejdning af rum er det væsentligt, at disse kan tilpasses fremtidige forhold og fungere som aktive parametre i brugen af rummet.

“Techniques” er den operationelle måde at praktisere landskabsurbanisme. Her fokuserer James Corner på, at det tværfaglige arbejde mellem involverede aktører er nødvendigt. Alle modstridende interesser skal således arbejdes sammen, hvilket kræver engagement, stædighed og evne til at indgå kompromiser. Kunsten i at få sådanne samarbejder til at fungere, er evnen til at kunne forestille sig mangeartede scenarier samt kunne lede projektet. Værktøjskassen skal inkludere såvel landskabsorienteret mapping, modelbearbejdning, faseopdeling, layering osv. med de urbane redskaber i form af eksempelvis planlægning, organisering, zoning og markedsanalyser. Sagt kort skal den landskabsurbanistiske tilgang kunne inkorporere en lang række komplekse parametre i en samlet helhed der er tilpasset fremtidens ubestemte vilkår.

“Ecology” er et udtryk der dækker bredt – fra natur- til økonomiprocesser. Begrebet er relevant, idet det reelt dækker over en række foranderlige parametre. Byerne forandres således ligesom naturen konstant, hvor fjerne processer kan have konsekvenser over store geografiske afstande og hvor lokale processer påvirker omgivelserne – både hvad angår miljø, økonomi, sociale forhold osv. James Corner beskriver hvordan “Ecology” begrebet fungerer som *“A soft system – whether wetland, city or economy – has the capacity to absorb, transform and exchange information with its surroundings.”* [Corner, 2003, s63] For James Corner er dette en attraktiv del af landskabsurbanismen, idet det kalder på fleksibilitet og evnen for byer og landskaber til hurtigt at kunne tilpasse sig nye ønsker og krav, mens de selv genererer nye potentialer.

Landskabsurbanismen bygger på altså på processer, foranderlighed, samarbejde og tværfagligheder. Det er ikke målet at kopiere naturen men snarere at skabe miljøer, hvor naturen og menneskelig aktivitet forenes i en bæredygtig synergi såvel socialt, miljømæssigt og økonomisk. Kendskab til stedets historie og de forudgående processer er afgørende for at kunne skabe design, der er rustet til fremtiden og skabt i forhold til den givne kontekst og historie. [Corner 2, 1999]

Landskabsurbanismens praktiske anvendelighed tydeliggøres dog bedst gennem cases, hvor teorien praktisk er forsøgt implementeret.

DOWNSVIEW PARK, TORONTO, CANADA

Et andet klassisk eksempel på den praktiske brug af Landskabsurbanismen er Downsview Park, der også er planlagt af OMA. Projektet fokuserer på en langsigtet udviklingsstrategi for det store parkområde, der siden 2000 har været under transformation. Tree City, som OMA kalder projektet, er et gennemførligt projekt, hvor landskabselementer plantes over tid i henhold til budgettet, hvor parken opføres som et fleksibelt patchwork af beplantede klynger, der er separeret fra åbne udesignede områder. Udviklingen pågår over tre faser. I den første fase foretages område- og jordforberedelse, anden fase fokuserer på stiforbindelser mens tredje fase omhandler bearbejdelsen af de landskabelige klynger. Denne faseinddeling relaterer sig til James Corners tredeling af horizontalitet begrebet. Over tid vil de beplantede klynger udgøre 25 % af grunden og sammen med enge, sportsfaciliteter og haver skabe et varieret kunstigt landskab. Idéen er at de landskabelige elementer skal skærpe værdien for grunden og muliggøre fremtidige fondesponsoreringer, der kan sikre nye stisystemer, der tilgodeser fremtidige programmer. [oma.eu]

III. 159: Downsview Parks overordnede plan

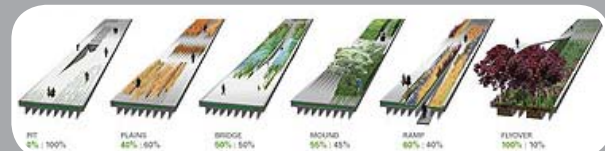

III. 160: Tree City set fra luften

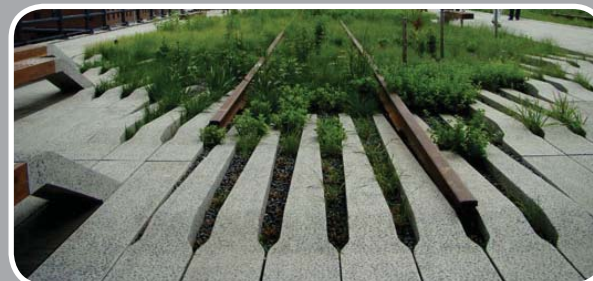
THE HIGH LINE, NEW YORK, USA

Et af James Corner og Field Operations mest bemærkelsesværdige projekter er The High Line som blev påbegyndt i 2004 og i fremtiden skal udvides. Projektets flade er en tidligere løftet jernbaneforbindelse, der i Field Operations bearbejdning er blevet omdannet til en langstrakt og foranderlig parkstruktur på over 2km. Dette rekreative bånd har ikke blot i sig selv værdi men også de omkringliggende boligområder er blevet væsentligt mere attraktive. Landskabet og det urbane er forenet med respekt for historien. Strækningen er beplantet med stor alsidighed af træer, buske, blomster og anden beplantning. Ligeledes er de afbrudte bevægelsesforløb med til at skærpe oplevelsen med terrænforskelle og

varierede materialer. Undervejs er der integrerede opholdspladser, belysning, vandspejl samt andre installationer. Projekter illustrerer bogstaveligt mødet mellem natur og by samt skaber varierede udtryk gennem døgnet og året. Over en årrække er strækningen blevet behandlet som en rekreativ vene, der skaber liv til de enkelte bydele. The High Line er et eksempel på fysisk omdannelse med kulturelle, økonomiske og visuelle fordele. [thehighline.org]

III. 161: Forskellig beplantning og belægning langs The High Line

III. 162: Detaljering af overgangen mellem belægning og beplantning

III. 163: Kollage af udtrykket langs The High Line

PRAKTISK IMPLEMENTERING AF TEORI

Landskabsurbanismen giver nogle analyse-mæssige redskaber til, at forstå Karolinelund og dets kontekst såvel historisk, fysisk, administrativt og politisk. Denne del blev præsenteret i de indledende afsnit og danner grundlaget for at kunne udvikle grunden i fremtiden. Komplexiteterne i landskabsurbanismen er mange og tesen om, at fremtidens forhold ikke er mulige at afdække relaterer sig fint til Karolinelund. Der forelægger således ikke entydige planer for grunden i forhold til, hvad en fremtidig folkepark skal indeholde og hvorvidt diverse bygherrer får mulighed for at anvende dele af grunden. En fleksibel plan af Karolinelund er derfor nødvendig, hvor en langsigtet strategi skal sikre at økonomiske og fysiske tiltag er i overensstemmelse. Ydermere er det væsentligt at bearbejde Karolinelund i forskellige skalaer, hvor detaljen og sammenspillet mellem natur og by indgår. Brugen af rummet er afgørende for områdets fremtidige udtryk og væsentligt i forhold til identitetsskabelse.

UDVIKLINGSPLAN

Der bør fra et tidligt stadie skabes en opdeling mellem byggefelter og park samt sikres forbindelser til konteksten og mellem Karolinelunds fremtidige programmer.

Designet af Karolinelund skal tage højde for fremtidige processer, hvor en stor grad af fleksibilitet skal sikre, at nye uforudsete programmer kan implementeres.

DYNAMOER

Der skal tages højde for katalysatoreffekten ved nedlæggelsen af en egentlig dynamo, hvor tilstødende områder kan blive influeret. Temaer som infrastruktur, parkering osv. skal således bearbejdes i henhold hertil.

OFFENTLIGE DOMÆNER

Foranderlighed og fleksibilitet giver mulighed for at skærpe interessen om Karolinelund og muliggør offentlige domæner.

PERFORMATIVITET

Områdets forandring gennem døgnet og året skal inkorporeres i designet som et performativt element.

Stor grad af sanselighed bør tænkes med i designet og derved appellere til den enkeltes fantasi.

FORLYSTELSESHAVE

En parkstruktur med et klart koncept skal styrke områdets identitet med respekt for historien og kontekstens programmer.

Forlystelseshaven bør tilgodese alle typer brugergrupper, hvor urbane- og landskabelige flader er arbejdet sammen.

BÆREDYGTIGHED

Der skal tages højde for naturrelaterede elementer såsom regnvandsopsamling, vind- og solforhold samt bæredygtigt byggeri med fokus på eksempelvis CO2 udslip.

Projektet skal realiseres i henhold til et usikkert finansielt grundlag, hvor økonomi og opførelsestidspunkt skal hænge sammen.

MENTAL BYOMDANNELSE

MIDLERTIDIG ANVENDELSE

Ved den langsigtede udvikling af et område bliver midlertidige aktiviteter og installationer virkemidler til at bevare bevidstheden om et områdes tilstedeværelse. I denne henseende bruges betegnelsen mental byomdannelse som beskrives i en publikation af Indenrigs- og Socialministeriet som er udarbejdet af Tegnestuens metopos by- og landskabsdesign. I publikationen stilles skarpt på spørgsmålene;

Hvad sker der, hvis man bringer debatten om byens udvikling ud i det offentlige rum? Kan man skabe en proces, hvor udvikling af stedet sker samtidig med planlægningen af det? Sagt på en anden måde: Kan man kick starte byens udvikling via midlertidige anvendelser? [Mental byomdannelse, 2009]

Grundlæggende handler mental byomdannelse om at skabe eller redefinere en identitet for et område, som står over for en gennemgribende omdannelsesproces. De tyske arkitekter, Florian Hayden og Robert Temel, påpeger i deres bog, *Temporary Urban Spaces*, hvordan midlertidige urbane rum kan betragtes som "... screens onto which something is projected" [Hayden & Temel, 2006, s. 59]. Herved menes, at nye funktioner og aktiviteter medvirker til at redefinere et områdes identitet når det omdannes midlertidigt. Når et områdes bygninger, installationer mm. nedrives bliver det transformeret til et såkaldt 'brown field', som ofte vil være et tomt sted i borgernes bevidsthed. Den nye fortælling for stedet skal derfor hurtigt formidles for borgerne og initiativer skal gøres for, at sikre et aktivt brug af området i omdannelsesfasen. Disse initiativer kan medvirke til, at opdage nye potentialer og området kan herved få ny værdi.

Praktisk forbindes mental byomdannelse med midlertidigt brug af bygninger og udendørs arealer i perioden før den egentlige omdannelse. Tidsmæssigt kan aktiviteterne variere fra korte enkeltstående begivenheder, til flerårige projekter, der eksempelvis indebærer en kontraktbunden overtagelse af en bygning eller område. Fællesnævneren for succes er i denne forbindelse aktørernes interne samarbejdsvilje. [Mental byomdannelse, 2009]

AKTØRER

Processerne omkring mental byomdannelse har tre typer aktører; byrumspionerer, myndigheder eller grundejere. Aktørerne har forskellige dagsordener og interesser i et samarbejde, hvorfor første fase kræver en egentlig organisationsopbygning, hvor ejerskab, ansvar, roller og forholdet mellem styring og ikke-styring bliver klargjort. Essensen er at skabe rammer for initiativer uden det giver utryghed for grundejere under den midlertidige anvendelse. [Mental byomdannelse, 2009]

Byrumspionererne, de civile aktører, er ofte dem der kommer med ideerne til mulige anvendelser af et byrum. Disse typer aktører kan have stor diversitet i deres interesser for et område. Nogle har kommercielle ambitioner i at opstarte små butikker eller kulturelle og rekreative tilbud, hvorimod andre har ikke-kommercialiserede formål, om at skabe rammer for aktiviteter, der tilgodeser børn og unge eller kunst og sport mm. Fælles for byrumspionererne er den store villighed til at engagere sig selvom det økonomiske fundament som udgangspunkt er lavt eller støttet af fonde og sponsorer.

Myndighederne kan indgå i sådanne projekter på flere niveauer. Dels kan de inkludere midlertidige aktiviteter i planlægningen for grunden, bidrage økonomisk eller fungere som mediator og derved være igangsætter og mellemlid for naboer eller grundejere. En kommune vil have interesse i, at et område forbliver på bykortet og ikke glemmes i omdannelsens indledende faser. Tesen er, at en vellykket byomdannelse bygger på andet end fysiske forandringer, hvor identitetsskabende virkemidler kan opnås gennem inddragelse af borgerne og de eksisterende kreative ressourcer i byen.

Grundejerne udlejer eller låner deres grund eller bygninger ud til eksempelvis byrumspionerer, der ofte selv står for istandsættelse, indhentning af tilladelser o.lign. Grundejerne kan have forskelligartede interesser i den midlertidige brug. Ud fra et markedsorienteret perspektiv kan grundens attraktionsværdi fastholdes eller forøges og derved være økonomisk fordelagtigt. Flere virksomheder og boligejere efterspørger i dag beliggenhed omkring subkulturelle miljøer med en stærk identitet, hvilket byrumspionererne kan medvirke til at skabe. Ydermere kan forfald eller vandalisme i form af hærværk forhindres, idet et liv sikres på eller omkring grunden. [Mental byomdannelse, 2009]

FASE 1-2: IDÉ & REGISTRERING

DEN INITIERENDE IDÉ ER UD Gangspunktet for omdannelsen og kan komme fra én eller flere af de tre aktører. Herefter starter en registrering af området for at synliggøre mulige potentialer for midlertidige anvendelser. Herudover skal krav til tilladelser undersøges for at skabe overblik over de formelle vilkår.

FASE 3: AKTØRNETVÆRK

I TREDJE FASE SKAL NETVÆRKET MELLE M AKTØRERNE FORMALISERES. EN METODE TIL AT SYNLI GGØRE AT ET OMRÅDE ER UNDER UDVI KLING ER GENNEM EVENTS, HVOR DET INTERESSEREDE VÆKSTLAG PRÆSENTERES FOR OMRÅDETS POTENTIALER. KONKURRENCE R VEDRØRENDE MULIGE MIDLERTIDIGE ANVENDELSER KAN OPRET TES, HVILKET I SIDSTE ENDE SKAL RESUL TERE I SAMLINGEN AF EN EGENTLIG ARBEJDSGRUPPE.

FASE 4: HANDLINGSPLAN

PROJEKT BESKRIV ELS EN SKAL NU UDVI KLES FOR AT SKABE SAMARBEJDSRAMME R MELLE M DE IMPLICERE DE AKTØRER. DENNE PROJEKT BESKRIV ELS E INDEHOL DER PLANER FOR OMRÅDETS BRUG, BUDGET, ROLLE FORDELING, KOMMUNIKATIONSSTRATEGI OSV. I DENNE FASE UDFÆRDI GES KONTRAKTER ELLER UDLÅNSAFTALER OG DIVERSE TILLADELSER SIKRES.

FASE 5: KICK START

MED RAMME RNE PÅ PLADS SKAL DEN EGENTLIGE MIDLERTIDIGE ANVENDELSE NU SÆTTES IGANG. AFHÆNGENDE AF FUNKTIONEN AF DEN MIDLERTIDIGE ANVENDELSE SAMT TYPEN AF INITIATIVTAGER BØR OPMÆRKSOMHEDEN NU RETTES MOD DEN BREDE OFFENTLIGHED. DIVERSE EVENTS SÅSOM ÅBENT HUS OG WORKSHOPS KAN FUNGERE SOM BRANDING FOR OMRÅDET, HVOR MEDIÆKNI NG ER BETYDELIGT AT TÆNKE IND.

FASE 6: MENTAL FORANKRING

DEN SIDSTE FASE HANDLER OM AT BEVARE INTERESSEN BLANDT AKTØRERNE, BRUGERNE OG I MEDIERNE. DET HANDLER OM AT HOLDE PROJEKTET I LIVE MED NYE AKTIVITETER OG EVENTS OG EVENTUELT SKABE BLIVENDE ORGANISERINGER AF NETVÆRKET. ET VELYKKET PROJEKT KAN I NOGLE TILFÆLDE FORLÆNGES VED AT SIKRE NYE AFTALER, SÅLEDES AT DEN MIDLERTIDIGE ANVENDELSE KAN FORTSÆTTE.

Ill. 164: Diagram over den forsimplede faseorienterede proces
Kilde: [Mental byomdannelse]

MELLOW PARK, BERLIN, TYSKLAND

Mellow Park er et af de mest vellykkede europæiske projekter til dato, der har arbejdet med mental byomdannelse. Projektet blev opstartet i 1999 efter idéer fra en gruppe unge, der ville etablere en sportsplads på et gammelt fabriksområde. Siden er de sportslige aktiviteter såsom BMX bane og skatepark blevet suppleret med årlige værksteder og afholdelse af koncerter. Grundejeren og kommunen har været positive omkring projektet, idet grundens værdi er forøget og området i dag tiltrækker mange mennesker, der samles omkring subkulturen. Den indgåede aftale mellem aktørerne er på ubestemt tid med en opsigelsesfrist på 6 måneder. Gennem årene er en del af området blevet inddraget til lukrative boliger og et bladmagasin samt et firma med speciale i at bygge ramper har slået sig ned som følge af den midlertidige anvendelse. Mellow Parks aktiviteter støttes finansielt af byens delområde og Jugendamtet med 75.000 Euro om året samt sponsorater fra diverse fonde. Herved er området omkostningsfrit for det offentlige områdekontor. [Mental byomdannelse, 2009]

III. 165: BMX konkurrence

III. 166: BMX-bane

III. 167: Mellow Park MUSS BLEIBEN

PLATFORM 4, AALBORG, DANMARK

Aalborgs eget pionerprojekt er Platform 4, som er lokaliseret på Østre Havn nord for Karolinelund. Her indgik kommunen og Aalborg Universitet i 2008 i et samarbejde om at udvikle det tidligere pakhus, hvor kunst og teknologi var hovedtemaerne. Forinden havde der været dialog med grundejeren A. Enggaard A/S, der ligeledes kunne se idéen i at gøre Østre havn til et "hot spot" frem for "blind spot". A. Enggaard A/S indvilligede i at Pakhus 4 over 4 år kunne bruges gratis, hvor grundejer selv ville sætte stedet i stand. Der var indledningsvist mange aktører på banen men en gruppe unge fra det lokale Bretteville Hotspot fik til ansvar at skabe indholdet. Løbende var der ligeledes dialog med politikere for at forankre projektet på politisk niveau. En workshop konkurrence

III. 168: Platform 4 logo

III. 169: Electronica arrangement i Platform 4

kick-startede projektet, hvor vinderen fik økonomisk støtte til fuldførelsen af projektet. Siden 2008 har en stor diversitet af arrangementer fundet sted på Platform 4 såsom strandbar, workshops, ferniseringer, Elektronisk festival, Kulturmat mm. Flere studerende bruger Platform 4 som ekstra arbejdsplads, hvilket Aalborg Universitet sponsorerer. Projektet er efterhånden blevet godt forankret og nye tilskud lover positivt for projektet med mulighed for at indgå i områdets fremtidige udformning. [Mental byomdannelse, 2009]

III. 170: Lysarrangement ved Platform 4

OFFENTLIGT-PRIVAT PARTNERSKAB

Projekter med fokus på midlertidig anvendelse kan med fordel inddrage erfaringer fra offentlig-private partnerskaber, der er en relativ ny metode til at inddrage private ressourcer i forskellige faser af offentlige byomdannelsesprojekter. Grundlæggende handler OPP om et samarbejde mellem det offentlige og private i offentlige projekter, hvilket har været effektivt baseret på udenlandske erfaringer i henhold til, at skabe holistiske projekter med grobund for innovation. Mental byomdannelse og OPP er to forskellige metoder men bygger på teorier, der er forenelige. Motivet er således at indgå samarbejdsaftaler, hvor de implicerede aktørers ressourcer forenes i forhold til at skabe en langsigtet strategi i byrumsudviklingen. Tre overordnede betingelser skal imidlertid være opfyldt for at der er tale om et egentligt OPP;

- Den private del af investeringen i projektet er substantiel.
- Finansiering, design, etablering og drift i f.eks. 25-35 år er koblet sammen i et udbud.
- Der foretages en systematisk, økonomisk funderet deling af risici mellem den offentlige og private part.
[Socialministeriet og Erhvervs- og Byggestyrelsen maj 2005]

Det er væsentligt at den private aktør bliver involveret på et tidligt stadie, idet de typisk kan supplere den offentlige aktør med innovative idéer og viden om markedsorienterede muligheder. Involvering fra private kræver imidlertid, at det virker økonomisk favorabelt at indgå i et samarbejde. En attraktiv lokation er blandt de væsentligste årsager til at private vil have interesse i et område, da mulighederne for udvikling derved skærpes. Nærhed til den centrale bymidte, naturskønne omgivelser eller en kontekst, der allerede er under udvikling, er centrale i denne sammenhæng. Er disse ressourcer ikke eksisterende, kan det være nødvendigt for det offentlige selv at eliminere risici for private ved, at opstarte udviklingen på egen hånd. Desto klarere en vision er for området desto større mulighed er der for at tiltrække private investorer, hvor en multifunktionel tilgang appellerer til flere aktører.

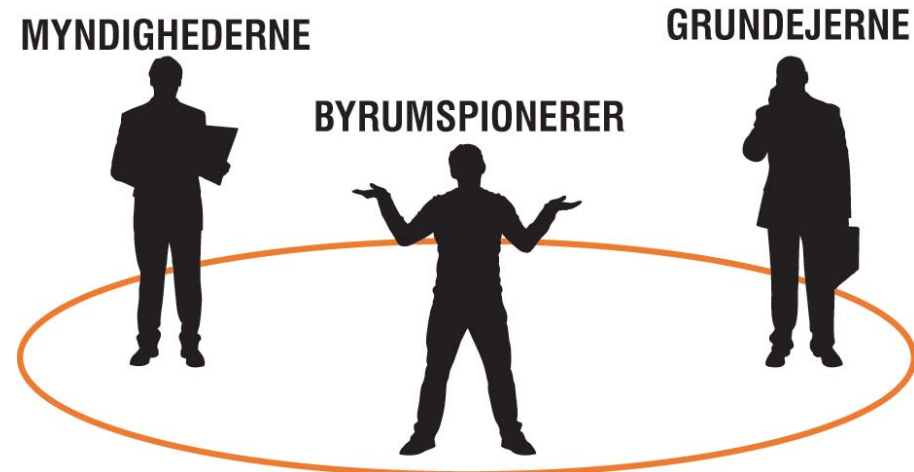
Et andet væsentligt aspekt er etableringen af en særskilt struktur for OPP, hvilket kan etableres i selskabsform eller som joint venture. Herved kommer ansvaret for omdannelsesprocessen til at ligge ét sted, hvilket betyder at der udadtil er ét ansigt og derved undgås politisk konfliktende interesser.

OPP-modellen er baseret på risikodeling, hvor den part med de bedste ressourcer indenfor et særligt område påtager sig ansvaret. Eksempelvis vil den private aktør tage risici indenfor fremtidig markedsefterspørgsel, hvorimod det offentlige tager sig af forurening og politiske aspekter, idet de har mulighed for indflydelse indenfor dette felt. Indbyrdes påvirkning vil dog være løbende muligt, således at resultatet bliver til alles fordel i videst muligt omfang.

Erfaringerne viser, at kommunalt ejede arealer er nemmest at omdanne i OPP regi. Den offentlige part har således mulighed for, at opstille en række krav til den private aktør. Dette kan være aspekter såsom overholdelse af tidsplaner, minimumskrav til værdiskabel-

se, borgerinddragelse samt krav om god arkitektur. I de tilfælde disse krav ikke overholdes vil den offentlige part bevare kontrollen over arealerne og derved undgå, at den private part egenhændigt fører et koncept ud, der er modstridende med det offentliges ønske.

OPP er således en model, der med fordel kan anvendes indenfor større bymæssige omdannelser, hvor de offentlige krav er af væsentlig karakter. Målet er således, at skabe en synergi mellem det offentlige og de private og derved bygge bro mellem de enkelte parters ressourcer og interesser. I forhold til mental byomdannelse og dertilhørende midlertidige aktiviteter kan dette således arbejdes ind i en fælles samarbejdskontrakt. [Socialministeriet og Erhvervs- og Byggestyrelsen maj 2005]

III. 171: Aktørerne ved Mental byomdannelse

PRAKTISK IMPLEMENTERING AF TEORI

I de seneste år er der set talrige eksempler på mulige måder at udføre mentale byomdannelses processer på. Større byer som Berlin, København og Amsterdam har anvendt metoderne indenfor mental byomdannelse. Aalborgs pionerprojekt, Platform 4, er ligeledes et eksempel på mental byomdannelse og har gennem de seneste år udviklet sig som en solid base for lokale kunstnere, teknologi entreprenører og andre med interesse i feltet mellem kunst og teknologi. Fordelene ved mental byomdannelse er blevet øjensynliggjort gennem Platform 4, hvilket betragtes som en mulighed for Karolinelund til at fortsætte udviklingen med udgangspunkt i erfaringerne herfra. Aalborg har en række personer, der gennem deres erfaringer kunne tænkes aktivt, at medvirke i disse transformationer eller bidrage i konsulerende regi.

Grundet det beskedne budget og de relativt ukonkrete planer for Karolinelund, betragtes processerne vedrørende mental byomdannelse som brugbare i forhold til, at kickstarte en omdannelse. Borgernes ønsker fremført i afsnittet "Den offentlige debat" kan bruges som fundament, hvor egne supplerende forslag kan komplementere og derved udgøre et idékatalog for mulige midlertidige anvendelser. Det er ikke projektets mål at redegøre for den egentlige sammensætning af aktører, men derimod at synliggøre mulighederne og skabe rum for sådanne anvendelser. Vedrørende OPP samarbejder, er det ligeledes målet, at udstikke zoner, hvor disse projekter kan tage form. Projektet skal således synliggøre de alsidige muligheder og skabe sammenhæng mellem visionen og designforslaget. Scenarier for Karolinelunds fremtræden over en 20-25-årig periode vil blive gjort, hvor visionen i alle faser skal være opfyldt.

UDVIKLINGSPLAN

Den faseorienterede planlægning relaterer sig til såvel OPP og mental byomdannelse, hvor borgeren fra et tidligt stadie bliver bevidst om, at Karolinelund er under omdannelse og tillige bliver hørt i omdannelsens enkelte faser.

DYNAMOER

Et OPP samarbejde kan anvendes som redskab til at udvikle dynamoer for området, der såvel økonomisk som programmæssigt er fordelagtigt for området.

Midlertidige anvendelser af området kan påpege nye mulige dynamoer for offentligt liv gennem en egentlig 'prøveperiode'.

OFFENTLIGE DOMÆNER

OPP kan bruges som redskab til at muliggøre fremtidige offentlige domæner, hvor regulativer sikrer en vis offentlig karakter.

Midlertidige anvendelser vil samle en gruppe af mennesker med en passion indenfor et givent område, hvilket giver gode muligheder for tilblivelsen af offentlige domæner.

PERFORMATIVITET

Innovative idéer indenfor performative byrum vil under workshops og anden borgerinddragelse kunne blive frembragt i et åbent forum.

FORLYSTELSESHAVE

Midlertidige aktiviteter kan bidrage til en varieret forlystelseshave indenfor såvel korte som længerevarende tidsrum.

Brugerpotentialet kan blive belyst ved midlertidige aktiviteter og derved indgå som en aktiv del af processen frem mod en ny forlystelseshave, der tilgodeser bredden.

BÆREDYGTIGHED

OPP sætter fokus på den økonomiske bæredygtighed ved at fusionere resurser og kompetencer i henhold til skabe optimale rammer for fremtidig udvikling i Karolinelund.

I et OPP samarbejde kan kommunen opstille miljømæssige krav til bygherren angående forurening, opsamling af regnvand, passivt byggeri, grønne tage o.lign.

OPP og midlertidige anvendelser af Karolinelund sætter fokus på den offentlige karakter i områdets udvikling og kan derved medvirke til social bæredygtighed.

SOCIOLOGIBASERET DESIGN

BRUGEN AF DET OFFENTLIGE RUM

Det fremtidige Karolinelund skal skabes med udgangspunkt i mennesket og måden vi bruger det offentlige rum på bliver dermed relevant. Dette afsnit tager derfor udgangspunkt i en socio-logiorienteret indgangsvinkel til måden hvorpå vi bevæger os, opholder os samt interagerer med hinanden. En viden herom vil gøre det mulig at basere designet i den mindre skala i forhold til brugerens præmisser. Ydermere anlægges en indgangsvinkel i forhold til performativitet, hvor en viden herom giver redskaber til at optimere muligheden for brugervenligt design, hvor den positive oplevelse af og i rummet skærpes.

DET OFFENTLIGE DOMÆNE

Det offentlige domæne (Public Domain) er et begreb, der bruges om interaktion mennesker imellem. De hollandske forskere Maarten Hajer og Arnold Reijndorp beskriver denne adfærd i bogen "In Search of New Public Domain". Hajer og Reijndorp introducerer desuden flere definitioner og begreber, der er direkte anvendelige i udformningen af byrum samt i en bredere samfundsmæssig kontekst. Begrebet Public Domain anskueliggøres på følgende måde;

"...those places where an exchange between different social groups is possible and also actually occurs (...) Places rarely seem to function this way. Not only used to refer to the physical places in the city, but also has a broader political, philosophical and experiential meaning." [Hajer & Reijndorp, 2001, s.11, s. 88]

Et offentligt rum er således ikke nødvendigvis et offentligt domæne, idet interaktion mellem mennesker sjældent opstår her. Et offentligt domæne er derimod et begreb, der i bred udstrækning kan bruges om vellykkede offentlige rum, hvor folk samles om aktiviteter. Mødet kan både være gennem direkte og indirekte udveksling, hvor essensen er at se og høre andre mennesker og derigennem danne sig sine egne indtryk.

Hajer og Reijndorp påpeger, at det ofte er på kanten mellem friktion og frihed disse møder opstår. Her har folk mulighed for, at betragte og møde andre, hvorved nye perspektiver mellem egne og andres liv bliver mulig. Disse møder betegnes som public-domain experiences;

"...confrontation with otherness, a change of perspective, an exchange." [Hajer & Reijndorp, 2001, s.129]

Ifølge Hajer og Reijndorp er disse møder væsentlige, idet det netop er i mødet med andre vi udvikler vores egne holdninger. Offentlige domæner opstår altså primært i periferien af det som David Graham Shane betegner som enklaver – punkter i byen bundet sammen af stier og veje [Shane, 2005]. Kanten af disse enklaver kan imidlertid opfattes som værende kanten til et parochial space;

"Although open to the public, these are spaces that evidently constitute the space of a certain group: whoever wanders in as a stranger feels like a guest, often unwanted" [Hajer & Reijndorp, 2001, s.85]

Paradokset i dette er, at hvad mange betragter som et offentligt domæne ofte betyder, at man skal krydse det såkaldte parochial space, som andre har optaget som deres eget. Dette betyder at mange opfatter sådanne rum som ubehagelige og uimødekomende. For at skabe et offentligt domæne er denne grænse nød til at blive brudt, hvilket i sig selv er en udfordring. Det vurderes imidlertid, at hvis man 'tvinger' folk ind i denne zone vil mødet naturligt ske og det bliver tillige nemmere, hvis man ikke er ene om det. I denne forbindelse er Michael Waltzers begreber openminded spaces og singleminded spaces interessante. De to typer rum betegnes på følgende måde;

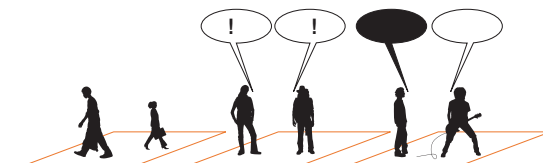
Openminded spaces

"...a concept of urban space that fulfils multiple functions and has evolved or been designed for a variety of uses, including unforeseen and unforeseeable uses, in which everyone can participate. Used by citizens who do different things and are prepared to tolerate, even take interest, in things they do not do." [Waltzer, 1986, s.321]

Singleminded space

"...a concept of urban space that fulfils one single function, designed by planners who have only one function in mind and used by similiary single-minded people. [Waltzer, 1986, s.321]

Disse begreber henviser ikke til gode og dårlige rum, men Walzer påpeger, at selvom singleminded spaces er nødvendige bør de begrænses i antal. Det er således i openminded spaces vi udvikler gensidig respekt, politisk solidaritet og offentlige møder. Samfundet og de urbane rum er således blevet privatiseret og de offentlige rum bruges i dag mindre end tidligere. [Waltzer, 1986] Waltzer har dermed samme indgangsvinkel til vigtigheden af de offentlige møder, som Hajer og Reijndorp ligeledes fremfører. De multifunktionelle rum, der appellerer bredt, kan skærpe muligheden for interaktion, hvilket er væsentligt i nutidens byrum, hvor sådanne rum konstant mindskes i antal. Kriteriet for at sådanne rum praktisk kan skabes er imidlertid betinget af, at en række parametre er opfyldt, hvilket det følgende afsnit vil belyse.

III. 172: Public Space - Public Domain - Public Domain Experiences

III. 173: Openminded space

III. 174: Singleminded space

BEVÆGELSE

Fælles for offentlige rum er, at de groft sagt bruges til ophold eller bevægelse. Bevægelsen kan ske i form af en egentlig aktivitet eller som et i singelminded space, hvor det er muligt uforstyrret at bevæge sig fra et punkt til et andet. Der bør i designet af gode byrum tages højde for de forskellige måder at bruge rummet på, hvor forskellige typer oplevelser er tilknyttet hertil – både hvis man er i bevægelse eller gør ophold.

Måden hvorpå vi bevæger os gennem et område, opholder os sidende og stående er blevet beskrevet af arkitekten, Jan Gehl, i bogen "Livet mellem husene" og kan bruges som et aktivt redskab i forhold til, at designe et område ud fra den menneskelige skala. De håndgribelige indretningsmuligheder i udemiljøernes samspil med det sociale liv bliver punktligt beskrevet og åbner for aspekter vedrørende stiforløb, primære og sekundære siddepladser, tryghed og relaterer sig til Hajer og Reijndorps betragtninger om det offentlige domæne.

Jan Gehl beskriver i lighed med Hajer og Reijndorp, at overgangszonerne er af væsentlig betydning. Herfra er det muligt for beboere og begivenheder at bevæge sig mellem private og offentlige miljøer, og det er i den forbindelse væsentligt, at man kan se, hvad der sker i de offentlige miljøer, hvilket opfattes som en positiv invitation. Egentlige destinationer i offentlige miljøer er endvidere væsentligt, hvor forskelligartede aktiviteter giver tilskyndelse til at vi bevæger os ud. Sådanne aktiviteter kan være alt fra udsigtspunkter, butikker eller fælleshuse. [Gehl, 2003]

Jan Gehl påpeger, at direkte forbindelser mellem A og B er vigtigt selv over korte afstande. Er dette ikke muligt tager vi genveje eller bryder med stisystemet, hvilket dog kan betragtes som værende positivt i forhold til, at bryde det såkaldte parochial space som Hajer og Reijndorp beskriver. Det at bevæge sig fra et punkt til et andet kan og bør også være forbundet med en oplevelse, hvilket Kevin Lynch er fortalende for. Ifølge Lynch kan bevægelsen gennem byen være såvel oplysende og forbundet med oplevelse, hvor stisystemernes udformning fungerer som et væsentligt og identitetskabende karakteristika for et område. Kevin Lynch beskriver stien som "...the most potent means by which the whole world can be organized" [Jensen 2, 2007, s. 3]

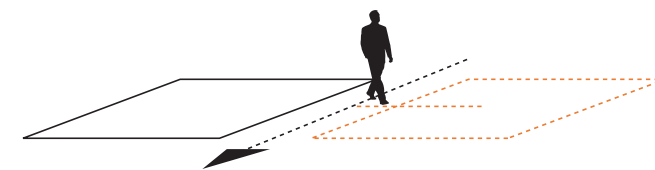
Der er flere parametre, som afgør hvorvidt et bevægelsesforløb er behageligt og forbundet med positive oplevelser. Blandt de væsentligste som Jan Gehl fremhæver, er at bevægelser i kanten af rummet giver to oplevelser frem for én. Stierne forløb skal endvidere udformes således at "...hvor fjerne mål ikke kan ses, men hvor hovedretningen fastholdes, suppleret med stor respekt for de direkte ganglinier på de små afstande, hvor målet er i sigte". [Gehl, 2003, s. 133] Dette aspekt handler om at skærpe folks interesse ved at skabe kontinuerlige oplevelser og forandringer, hvilket gør, at bevægelsen fra et punkt til et andet psykologisk føles kortere. Parametre såsom materialer, højdeforskelle, dimensionering af omkringliggende byggeri, bredde af stiforløb mm er også afgørende for oplevelsen af et bevægelsesforløb. [Gehl, 2003]

JUBILEE PARK, LONDON, ENGLAND

Canary Wharf er et forretningsdistrikt i London, hvor den centralt liggende Jubilee Park er placeret som tag over den ikoniske metrostation tegnet af Sir Norman Foster. Jacques and Peter Wirtz fra Belgien har udformet parken, som for nogle fungerer som et transitområde, hvor de frit kan bevæge sig mellem A og B langs et foranderligt men direkte stisystem. Der er i parken flere områder, der inviterer brugeren ind på solbeskinnede græsarealer og det er muligt at slå genveje over de grønne bakker. Der er god orientering i området, hvor diverse skyskrabere fungerer som pejlemærker.

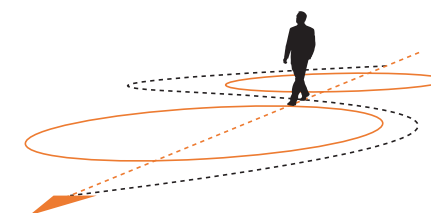
III. 175: Jubilee Park midt i frokostpausen

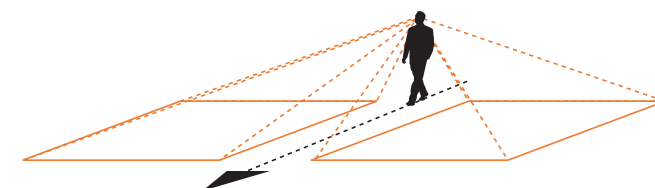
III. 176: Inviterende overgangszoner

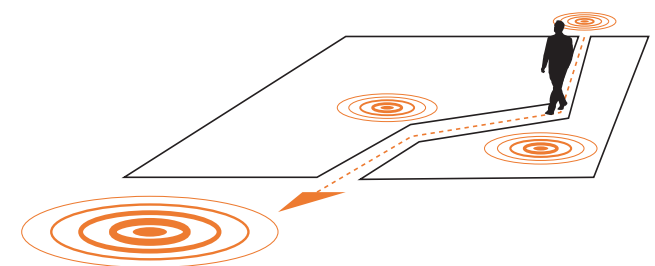
III. 177: Destinationer i de offentlige miljøer

III. 178: Gennemveje mellem de offentlige rum

III. 179: Bevægelse i kanten giver overblik og to oplevelser

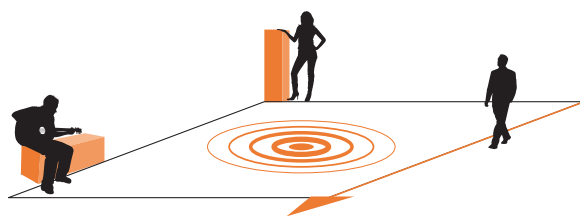

III. 180: Bevægelse med hovedretning og kontinuerlige oplevelser med målet i sigte

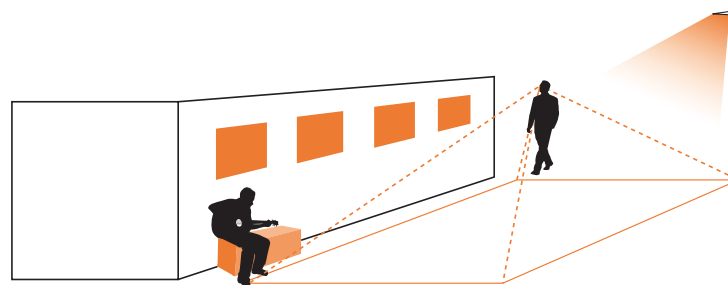
OPHOLD

Når vi gør ophold i det offentlige rum kan det være ud fra forskellige forudsætninger – enten er det for at tage et hvil eller i forbindelse med et møde eller aktivitet, der gør det interessant at gøre holdt eller nødsager os til at stoppe op. Sidstnævnte er ofte forbundet med et irritationsmoment og bør undgås. Jan Gehl pointerer at rum med gode gå, stå, sidde og se muligheder skaber grobund for aktiviteter, leg og anden udfoldelse. Endnu engang er kanten værd at fremhæve og som sociologen Christopher Alexander påpeger; "Hvis kanten mislykkes, mislykkes rummet" [Gehl, 2003, s. 142] Det er således fra kanten vi har overblik og kan orientere os, hvorfra igangværende aktiviteter og bevægelser kan betragtes. Et andet væsentligt aspekt i forhold til, hvor ophold foretrækkes at gøres, relaterer sig til sikkerhed. Folk foretrækker dækket ryg, belysning om aftenen og et overblik over området. Jane Jacobs påpeger ligeledes at streetwatching, hvor bygninger med front mod offentlige rum, fungerer som øjne i byen og giver en naturlig tryghed. Ligeledes bidrager mange mennesker i gadebilledet til en gensidig beskyttelse. [Gehl, 2003, s. 163]

Siddemuligheder er essentielle i forhold til gode uderum, hvor afskærmning fra vind og solbeskinnede områder er afgørende for om vi ønsker at gøre holdt. Jan Gehl nævner at de gode opholdssteder giver mulighed for at "...spise, læse, sove, strikke, spille skak, være forelsket, slikke solskin, se på mennesker, slå en sludder af med sidemanden osv." [Gehl, 2003, s. 147] Ophold foretages på primære siddepladser såsom bænke men sekundære siddepladser i form af trapper eller terrænforskudte indhak er også anvendeligt. I et mennesketomt rum vil ubenyttede bænke forstærke tomheden, hvorimod siddelandskaber og multianvendelige byrumselementer i højere grad vil fremstå som en integreret del af rummet. [Gehl, 2003]

III. 183: Gå, stå, sidde og se muligheder i kanten af rummet

III. 184: Sikkerhed grundet vinduer mod offentligt rum, belysning, overblik og dækket ryg

CAMPUS, UTRECHT, HOLLAND

Campus området omkring Utrecht Universitet er udformet med stor diversitet i belægninger, arkitektur, bevægelsesmønstre og skala. Flere steder er der arbejdet ud fra en bevidst tanke om at gøre ophold muligt i de udendørs arealer. Sekundære siddepladser giver overblik over arealerne og fremstår både med og uden mennesker som en integreret del af området. På det viste billede er der såvel mulighed for at sidde i solen og skyggen, hvor niveauforskellen skaber en mere intim atmosfære. Den transparente bygning afskærmer for vinden og giver øjne ud mod området.

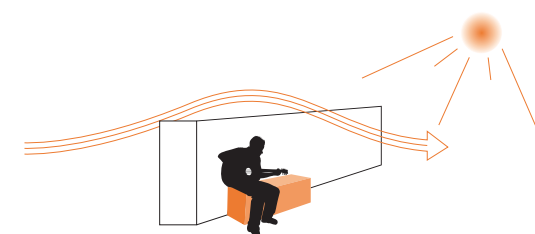
III. 181: Sekundære siddepladser i solen

III. 182: Primære siddepladser i kanten

SCHOUWBURGPLEIN, ROTTERDAM, HOLLAND

Pladsen Schouwburgplein, tegnet af West8, ligger centralt i Rotterdam, hvor flere gågader støder direkte op til. Pladsen har året igennem flere typer aktiviteter såsom loppemarked, minifodbold turneringer og stande under Rotterdam Filmfestival. Herudover er der springvand, interaktive kraner og et varieret materialebrug. Pladsen er løfte således at det er muligt at sidde på kanten, hvor en række af bænke ligeledes er placeret. Herfra er det muligt at nyde solen og pladsen aktiviteter, som der er et godt overblik over.

III. 185: Solbeskinnede rum, der afskærmer for vinden

PRAKTISK IMPLEMENTERING AF TEORI

For at Karolinelund i fremtiden kan forblive en attraktiv destination for byens borgere skal området designes ud fra den menneskelige skala, hvor den fremførte teori og praktiske implementering er afgørende. I en kommende forlystelseshave skal der således være gode muligheder for såvel personer, der er i bevægelse eller ønsker at gøre ophold. Det skal være muligt for den passive bruger at iagttage diverse aktiviteter gennem behagelige opholdssteder, der er designet under hensyntagen til vind- og solforhold. Den besøgende skal have et incitament til at stoppe op, hvilket en stor diversitet i aktiviteterne og oplevelsesmulighederne skal skabe grobund for.

Når godsbanearialet og Musikkens Hus er blevet opført vil Karolinelund blive et naturligt gennemgangsområde for mange, hvor det skal være muligt friktionsfrit at bevæge sig igennem. Oplevelsesaspektet ved denne gåtur er dog stadig vigtig. Den øvrige del af Karolinelund kan indrettes med flere stier, der hver for sig skal bidrage til nye perspektiver over området og skabe kontakt mellem konteksten og nye programmer. De håndgribelige værktøjer Jan Gehl benytter sig af kan gøre det muligt at opfylde ovenstående ønsker praktisk.

UDVIKLINGSPLAN

Allerede i de indledende udviklingsfaser bør der etableres muligheder for gang- og opholdsarealer for at tilskynde folks besøg i Karolinelund.

DYNAMOER

En offentlig bevidsthed om, at Karolinelund er et behageligt sted at opholde sig, vil i sig selv skærpe incitamentet for besøg.

OFFENTLIGE DOMÆNER

Attraktive opholdsarealer er essentielle i forhold til at skabe offentlige domæner. Den praktiske udformning bør tilskynde interaktion ved samtale og observering.

PERFORMATIVITET

Ved ophold i kanten bliver det foranliggende område en scene for varieret performativitet.

FORLYSTELSESHAVE

Varierede stisystemer kan bidrage til forskelligartede oplevelser og bør forbinde parkens væsentligste destinationer.

BÆREDYGTIGHED

Varierede terrænhøjde, bevægelsesfremmende aktiviteter og andet der bidrager til fysisk aktivitet er socialt bæredygtigt i forhold til folkesundhed.

Opholdsområder der appellerer til konversation samt giver indblik i sociale kulturer er ligeledes socialt bæredygtigt.

PERFORMATIVITET

Betegnelsen performativitet har en bred betydning indenfor det urbane felt og kan relateres til såvel bygningers fremtræden, diverse installationer eller folks brug af rummet. Ofte er det kombinationen herimellem, der resulterer i det performative aspekt. Fælles for de performative strukturer er, at de positivt bidrager til et foranderligt og varieret bylandskab, hvor oplevelselementet sættes i fokus – både gennem aktiv og passiv deltagelse.

ISCENESÆTTELSE AF EKSISTERENDE PERFORMATIVITET

Mennesket som katalysator for oplevelse har altid eksisteret og er performativitet i dets simpleste form. Det er vores ageren i det offentlige rum, der på forskelligartet vis kan betegnes som værende performative. Den canadiske sociolog, Erving Goffmann, har med udgangspunkt i en række empiriske observationer udviklet begreberne frontstage og backstage. Tesen er, at vi som mennesker altid skaber et selv billede når vi gebærder os i det offentlige rum – et såkaldt face.

Vi er meget bevidste om, hvordan vi udadtil vil fremstå, både gennem vores konversationer med andre og fysiske handlinger. Frontstage begrebet dækker over det offentlige billede vi tegner af os selv, hvorimod backstage kan betegnes som vores private selvopfattelse, som vi ikke offentligt ønsker at fremvise. Ifølge Goffmann påtager alle sig sådanne roller, hvor de yngre generationer imidlertid er mindre blufærdige i deres gebærden, hvilket eksempelvis illustreres gennem private mobilsamtaler i det offentlige rum. [Jensen, 2006]

Analyseresultaterne fremført i Vedkommende byrum påpeger, at yngre mænd oftest har den største trang til at vise sig frem. Dette kan være personer der skater, dyrker parcour eller lignende, hvorved de aktivt iscenesætter dem selv og derved performer overfor andre. En gruppe af skatere vil ofte skabe et parochial space men ved at designe opholdsmuligheder omkring en sådan scene kan det offentlige domæne skabes, idet øvrige personer uforpligtende kan få indblik i denne kultur. Samspejlet mellem den aktive og passive bruger kan derved betragtes som en nøgle til, at opnå offentlige domæner. Ifølge den britiske sociolog, Doreen Massey, vil offentlige rum have forskellige identiteter afhængende af brugeren. [Massey, 1994]

“To take the most obvious example, I’m sure a woman’s sense of place in a mining village – the spaces through which she normally moves, the meeting places, the connections outside – are different from a man’s. Their ‘senses of the place’ will be different.” [Massey, 1994, s. 7]

I det foregående eksempel vil stedet for en skater således være forbundet med aktiv leg, hvorimod det for andre kan være et sted, hvor sandwichen og solen nydes i en middagspause. Essensen er således, at det ikke er muligt at nedlægge en overordnet og for alle gældende identitet. Derimod bør det bestræbes, at tillægge `stedet` multianvendelige funktioner og derved skærpe muligheden for, at en bred brugergruppe uforpligtende kan interagere med hinanden – nogle som performere andre som iagttagere. Doreen Massey påpeger endvidere, at et sted ikke er låst i tid, men snarere er en del af foranderlige processer. Det performative aspekt her er altså foranderligheden både blandt brugergrupper og stedets fremtoning gennem døgnet og året. Den franske sociolog og filosof, Henri Lefebvre, beskriver i bogen Writings on Cities, hvordan byens liv i den forbindelse kan kategoriseres i henholdsvis lineære og cirkulære rytmer;

“The linear, that is, succession, consists in comings and goings and combines with the cyclical and spells of longer durations. The cyclical is social organization manifesting itself. The linear is routine, thus the perpetual, made up of chance and encounters.” [Lefebvre, 1996, s. 222]

Disse rytmer overlapper hinanden og skal betragtes i sammenhæng for at forstå stedets rytme. Den lineære rytme kan være i form af biler, springvandets plasken og lignende, hvorimod den cirkulære kan være skolebørn, der ankommer i overensstemmelse med deres mødetid. Rytmerne afspejler en poetisk måde at betragte byens liv på, hvor lyde og bevægelser er elementer, der gør et sted til en dynamisk og foranderlig scene. Ikke alle er imidlertid opmærksomme på stedets rytmer, hvorfor brugen af lys, lyd og diverse medier kan bruges som redskaber til, at forstærke et steds særlige kvaliteter.

Ill. 186: Skating

WESTBLAAK SKATEPARK, ROTTERDAM, HOLLAND

Forbipasserende kan uforpligtende gøre holdt og betragte skaterne, der performer. Virkeliggørelsen af denne type performativitet kræver et attraktivt design for en bestemt brugergruppe.

Ill. 187: Gadekunst

MILLENIUM BRIDGE, LONDON, ENGLAND

En gadekunstner fremviser tilblivelsen af hans kunst, hvor det både er muligt at stoppe op eller bevæge sig hurtigt udenom.

Ill. 188: Tai Chi

LIANHUA MOUNTAIN PARK, SHENZHEN, KINA

En gruppe samles i det offentlige rum for at dyrke Tai Chi. Scenen er blot en plads, hvor folk kan betragte aktiviteten fra kanten.

Ill. 189: Caféliv

BYMIDTE, VARDE, DANDAMRK

Iagttagelse af folk er en oplevelse selvom de ikke nødvendigvis foretager sig andet end at gå. Caféliv er ofte forbundet med dette.

PERFORMATIVE ELEMENTER

Mulighederne og diversiteten i brugen af performative elementer er mange – fra den teknologiske brug af diverse medier til det simple blomsterbed. Det fælles mål i anvendelsen af performative elementer er dog, at fremme de oplevelsesorienterede aspekter, hvor vi bliver opmærksomme på os selv og vore omgivelser.

Det performative byrum indgår i flere kommuners arbejde i disse år og relaterer sig ligeledes til det offentlige domæne samt performativitet relateret til ophold og bevægelse. Performativitet i byrummet kan være mange ting og professor Gitte Marling beskriver i bogen Experiencecity.dk om diversiteten i de performative projekter;

"Projekternes styrke er den bevidste kobling mellem læring og leg, mellem offentlig og privat, og mellem kunstnerisk kvalitet og det folkelige. Udgangspunktet er en fælles vilje til at inddrage mange forskellige grupper." [Marling, 2009, s. 13]

Innovative teknologiske løsninger kan på varieret vis være med til at fremme bevidstheden om et steds særlige kvaliteter eller i sig selv udgøre en kvalitet. Gennem de seneste år har projekter med dette udgangspunkt indikeret helt nye måder at tænke byrum. Danske Innovation Lab, MIT (Massachusetts Institute of Technology), arkitekter som Jean Nouvel, Diller + Scofidio, Toyo Ito blandt mange flere har således arbejdet med fokus på dette element. Den franske filosof og forfatter, Michel Serres, har forsøgt at definere disse objekt-orienterede eksperimenter som "quasi-objects";

"...quasi-objects are interactive experiments acting as architectural drivers of a new discourse that situates the event and experiment." [Kiib, 2009, s. 294]

Quasi-objects er således en general betegnelse for diversiteten af performative elementer. Professor Hans Kiib ved Aalborg Universitet har arbejdet med performative byrum og beskriver potentialerne på følgende måde;

"It brings forward new ways of integrating time as a practically visible layer of public life, urban space and architecture..." [Kiib, 2009, s. 284]

Forskningsprojektet Experiencecity.dk har foretaget en analyse af danske kommuners måde at arbejde med performative byrum. Resultaterne viser at 40 % af de adspurgte kommuner gennem de seneste 10 år har etableret performative byrum, hvoraf 77 % omhandler sans- og oplevelses rum, 16 % Bevægelses- og deltagelses rum og blot 7 % arbejder med læringsrum. [Marling, 2009] Det egentlige interaktive byrum, hvor belægninger, facader eller installationer interagerer med brugeren gennem sensorer, mobilteknologi eller lignende er derimod ikke realiseret. Amagerbrogade i København har dog et projekt under udarbejdelse ligesom den interaktive bænk på Islands Brygge hører under denne kategori. En væsentlig årsag til de manglende realiserede projekter kan skyldes, at de som udgangspunkt er dyre. Omvendt har de potentialer til at trække større opmærksomhed netop i kraft af, at der ikke findes lignende projekter i dansk kontekst.

Gode performative byrum kan imidlertid skabes med et relativt beskedent budget og stadig have stor indvirkning på bymiljøet. I 2005 lavede Furesø kommune en "lyrikinstallation", hvor Værløse bymidte over 10 dage havde over en kilometer digtveje, hvor digtsamlinger på 141 stickers blev klæbet til gader og pladser. Projektet hører under kategorien læringsrum. Kulturkonsulent, Annette Hoppe, nævner i et interview fremført i Experiencecity.dk, at interessen for projektet var stor og betydningen rækker ud over de 10 dage det stod på;

"Vi troede, at efter udstillingen var omverdenens interesse slut. Men faktisk er interessen poppet op igen hist og pist. Så branding af Furesø via dette projekt fortsætter uden vores aktivitet." [Marling, 2009, s. 31]

I relation til mental byomdannelse kan sådanne tiltag ligeledes bidrage til opmærksomhed omkring et sted eksempelvis i forbindelse med at synliggøre områdets fremtidige identitet. Endvidere medvirker projekter med performativ karakter til at skabe offentlige domæner, idet der bliver et tema eller en installation, som man kan forholde sig til.

Der findes ligeledes talrige eksempler på permanente performative byrum, hvor installationer medvirker til, at skærpe stedets identitet og tilføje en ekstra dimension. I dansk kontekst har særligt tegnestuen SLA arbejdet bevidst med at give deres projekter en særlig karakter gennem brug af eksempelvis vanddysser, lyd og lys. SLA fokuserer primært på det sanselige aspekt og foranderligheden i byrummet;

"I arbejdet med byrum indgår en stadig undersøgelse af, hvordan vi sanser omgivelserne. Derfor kan vejrligets og årstidernes skiftet opleves i SLAs byrum, og materialer bliver altid brugt med bevidsthed om, at skabe sanselige oplevelser." [sla.dk]

Det afgørende for gode performative byrum er, at den ekstra dimension opfattes af brugeren og bidrager positivt til oplevelsen af stedet. Brugen og overraskelses momentet i de forskelligartede performative elementer kan således pirre vores fantasi og fortolkning af stedet. Det betragtes således som et effektivt redskab i forhold til, at formidle en historiefortælling, hvad enten det omhandler sanser, bevægelse eller læring.

DIGITAL MILE, ZARAGOZA, SPANIEN

MIT præsenterede i 2006 projektet Digital mile, som er et innovativt bevægelsesforløb gennem byen Zaragoza med fokus på interaktionen mellem teknologi og mennesker. Målet var at skabe en oplevelse og skærpe muligheden for at lade mennesker samles om aktiviteter ved hjælp af digitale medier. Langs Digital mile er der gratis trådløst netværk og ruten har indbygget interaktive in-

stallationer der responderer folks bevægelser på forskelligartet vis. Eksempelvis er der Water Wall, hvor brugeren digitalt kan styre strømmen af vand eller Memory Walk, der via sensorer registrerer folks bevægelsesforløb og fysisk synliggør dette i belægningen. Flere andre innovative installationer gør ruten til et eksperimentelt digitalt museum. [interactivearchitecture.org]

III. 190: Digital Mile

III. 191: Memory Walk

FREDERIKSBERG NY BYMIDTE, KØBENHAVN, DANMARK

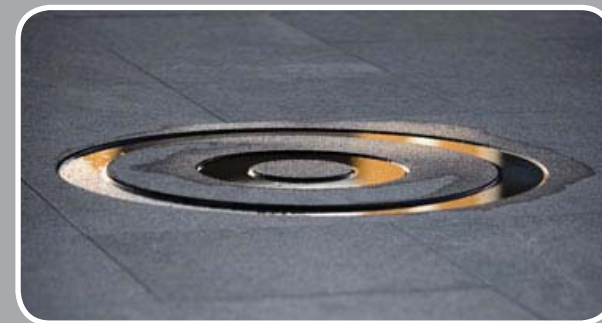
SLAs bearbejning af Frederiksberg ny bymidte eksperimenter med brugen af forskelligartede performative elementer. Såvel lys, lyd, vand, materialer, beplantning og installationer bidrager til den alternative naturoplevelse i det urbane miljø. Området består af fem byrum med hver deres karakteristika og udtryk. Området fungerer som et bindeled i byen, hvor folk ofte bevæger sig hurtigt igennem. SLA har derfor bearbejdet området i forhold til at give folk en oplevelse med på vejen samt give et incitament til at stoppe op. Praktisk gøres dette på en forskelligartet måde, såsom brugen af vanddis, hvor børn ofte leger, en væg med rislende vand og lys samt eksotiske lydeffekter fra junglen. Det er især sammenspillet mellem de enkelte effekter, der bidrager til oplevelsen. Frederiksberg ny bymidte inkorporerer ligeledes vejret og døgnet praktisk i designet. Om aftenen giver talrige lysinstallationer området en ny karakter, der adskiller sig fra dagen. Har det regnet opsamles vandet i nedsænkede cirkulære pytter mens den varierede beplantning bevæger sig i vinden. Stedet bidrager således til mange typer oplevelser, der i høj grad afhænger af tidspunktet. Rummene indbyder endvidere til mange typer brug. Der er store åbne passager for cyklister og gående samt mange sekundære siddepladser i kanterne, hvorfra det igangværende liv kan betragtes. [sla.dk]

III. 193: Ophold i solen

III. 194: Frederiksberg kilen

III. 195: Regnvands opsamling

III. 192: Lyssætning om aftenen

III. 196: Væg med rislende vand

III. 197: Vanddis

PRAKTISK IMPLEMENTERING AF TEORI

Karolinelund skal i fremtiden bibeholde sin identitet som værende Aalborgs samlingspunkt for leg og oplevelse. I den forbindelse er det performative aspekt relevant og kan ses som en videreførelse af tivoliets grundpille. Mulighederne er mange og ved at skabe rammerne gennem fleksible og attraktive by- og parkrum kan innovative elementer nedlægges enten som permanente eller midlertidige anvendelser. Herved tilføres en ekstra dimension, hvor overraskelsesmomentet er af væsentlig karakter. Performative aktiviteter kan enten være styret af den aktive bruger, der udnytter rummenes faciliteter eller gennem nogle naturoplevelser eller performative elementer. Teorien giver således en række redskaber til at designe gode rum at bevæge og opholde sig i, hvor oplevelsesaspektet gennem performativitet er centralt.

UDVIKLINGSPLAN

Implementering af midlertidige performative elementer kan skærpe interessen for Karolinelunds omdannelse.

Fleksibilitet i udformningen af grunden giver mulighed for en konstant udvikling af nye performative elementer, der er tidssvarende.

DYNAMOER

Destinationer med et særligt program, eksempelvis performative byrum, er væsentlige i forhold til at motivere folk til at bevæge sig ud i de offentlige miljøer.

Innovativt brug af performative elementer kan fungere som dynamo for området, hvor snakken omkring nye spændende tiltag i Karolinelund hurtigt kan spredes.

OFFENTLIGE DOMÆNER

Performativitet gennem menneskers ageren eller forskelligartede performative elementer, kan skærpe muligheden for offentlige domæner.

Ved at samle aktiviteter samles ligeledes mennesker, hvilket skaber grundlag for offentlige domæner.

PERFORMATIVITET

Performativitet kan ske på flere niveauer – fra den enkelte installation til mennesket, der agerer som på en scene. Sanselighed, læring og bevægelse er effektfulde temaer.

Isenesættelsen af stedets rytmer kan bidrage til oplevelsen af rummet og skærpe brugerens opmærksomhed af stedets aktiviteter.

Performative elementer kan give Karolinelund en ekstra dimension og derved være identitetsskabende.

FORLYSTELSESHAVE

Variation af materialer, terrænspring, belysning og diversitet i beplantning skærper folks opmærksomhed af rummet og bidrager til en foranderlig oplevelse gennem døgnet og året.

BÆREDYGTIGHED

Brugerens ageren i det offentlige rum bidrager til oplevelsen af stedet og gør os bevidste om hinanden, hvilket er væsentligt for at skabe social intern forståelse mellem brugergrupper.

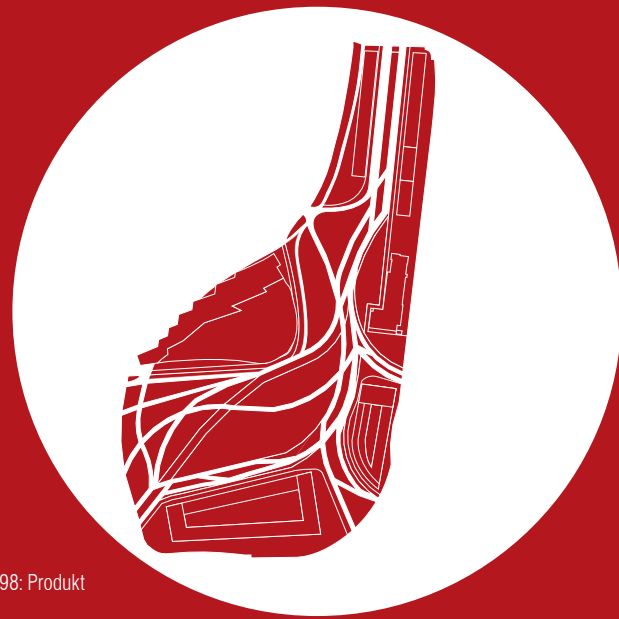
Performative elementer kan samle folk uafhængigt af sociale skel.

Miljømæssige tiltag såsom regnvandsopsamling og brug af sol- og vindenergi kan iscenesættes performativt og have såvel læringsmæssige, deltagelsesorienterede og sanselige egenskaber.

Attraktive performative rum kan virkeliggøres med eller uden et større finansielt grundlag og derved realiseres i henhold til den aktuelle økonomiske situation.

PRODUKT

I det følgende afsnit præsenteres skitseforslaget til Det Nye Karolinund som det tænkes, at kunne tage sig ud om ca. 15 år. Den langstrakte tidshorizont skyldes, at landskabsplanen er udformet i henhold til, at kunne udfærdiges i faser, der forholder sig til det manglende økonomiske grundlag, der i øjeblikket foreligger. Udviklingen og omdannelsen af grunden skal imidlertid kunne opstartes umiddelbart således, at de eksisterende såvel som nye kvaliteter løbende kan overlape hinanden. Denne del præsenteres i en afsluttende udviklingsplan, der illustrerer tre faser for Karolinelund frem mod den fjerde og endelige plan, som det kunne tage sig ud.

III. 198: Produkt

LANDSKABSPLAN

Landskabsplanen for Det Nye Karolinelund er hentet med inspiration i fjordlandskabet. Aalborg er kendt som "byen ved fjorden" og i den forbindelse er referencen nærliggende at integrere på metaforisk vis. Ydermere løber Østerå under Karolinelund og er derved fysisk linket sammen med Limfjorden. Fjordlandskabet har kvalitet ved at kunne forbinde områder samt indeholder forskelligartede naturelementer såsom øer, bakker, skove, åbne vidder samt ændrer karakter i sammenspil mellem det landskabelige og urbane miljø, det løber gennem.

Fjordlandskabets elementer danner således rammen om det overordnede layout for grunden, der består af varierede stisystemer, der omslutter øer af forskelligartet karakter, som udgør den nye forlystelseshave. Øerne er udformet i forhold til at tilgodese forskellige brugergrupper, der alle skal have glæde af Det Nye Karolinelund. Langs kanten indrammes forlystelseshaven af et hybridt bebygget landskab, der programmatisk er såvel ekstrovert og introvert. Den egentlige bebyggede dynamo er et nyt Oplevelsescenter bestående af såvel en botanisk have, parkering samt udgør en fast ramme for Aalborg Universitets Universitarium, der forener leg og teknologi. Bygningen er tegnet af Martin Bering Henriksen, afgangselev fra Arkitektur & Design – arkitektlinjen. Programmet af bygningen er udviklet sammen, hvor det har været i vores begges interesse, at afprøve et tværfagligt samarbejde. Der tages ydermere inspiration fra fjordlandskabet i valg af belægninger, beplantning og performative elementer. Det skal understreges at området ikke er udviklet som en direkte imitation af fjordlandskabet men snarere bruges som en genkendelig reference, der som redskab kan bruges til at forbinde, skabe mangfoldig karakter samt fortælle Karolinelunds nye historie.

III. 199-204: Kollage over Limfjordens elementer

NORDKRAFT

TEGLGAARDS PLADS

KANALEN

ACTIONØERNE

OPLEVELSESSENTRET

BLOMSTERDELTAET

ÅPLADSEN

PARKHOLMEN

III. 205: Landskabsplan 1:2000

GODSBANEAREALET

ØGADEKVARTERET

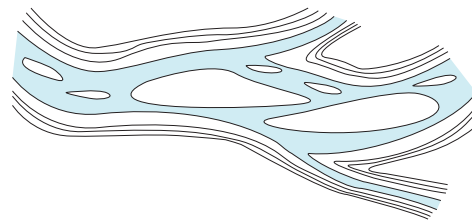
100m

1:2000

KONCEPT

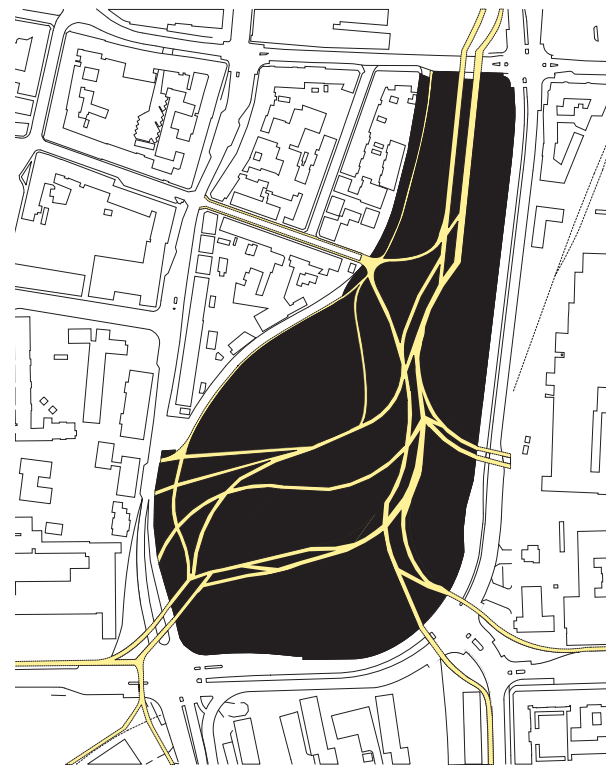
Med udgangspunkt i fjordlandskabet som metafor skabes et overordnet layout for grunden, der både tilgodeser rammerne for en ny forlystelseshave samt arealer til ny bebyggelse.

III. 206: Udviklingsareal

UDVIKLINGSAREAL

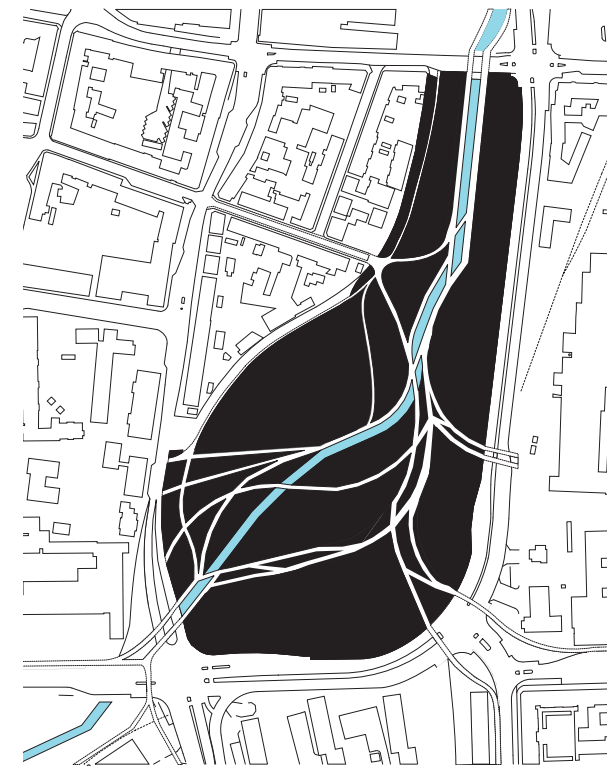
Hele grunden betragtes som udgangspunkt som et potentielt bebygget udviklingsareal.

III. 207: Bevægelser

BEVÆGELSER

Den fremtidige strøm af mennesker skærer stisystemer ud i plottet og skaber kontakt mellem havnefronten og godsbaneearealet samt forbinder til kontekstens øvrige tilstødende veje.

III. 208: Åbning af kanalen

ÅBNING AF KANALEN

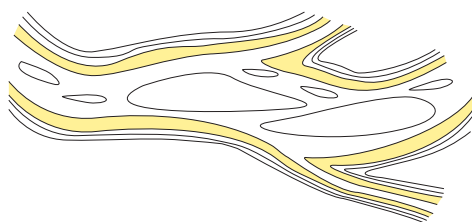
Låget på den underliggende Østerå tages af og den nye blå struktur understreger bevægelsen mellem havnefronten og godsbaneearealet.

III. 209: Parkzoner

PARKZONER

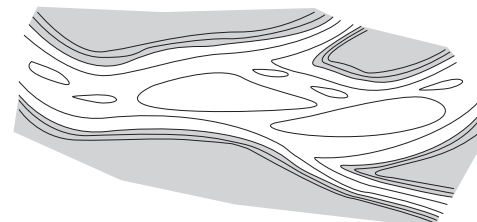
Kanalen og stisystemerne indrammer en række øer, der betragtes som grundbasis for den nye forlystelseshave. Øerne er af forskellig størrelse og kan ligeledes programmeres forskelligt.

III. 210: Overgangszoner

OVERGANGSZONER

Mellem den ubebyggede gennemløbende parkstruktur (fjorden) og det tilbageværende bebyggelsesareal skabes overgangszoner, der som en metaforisk bred understreger fjordlandskabets elementer.

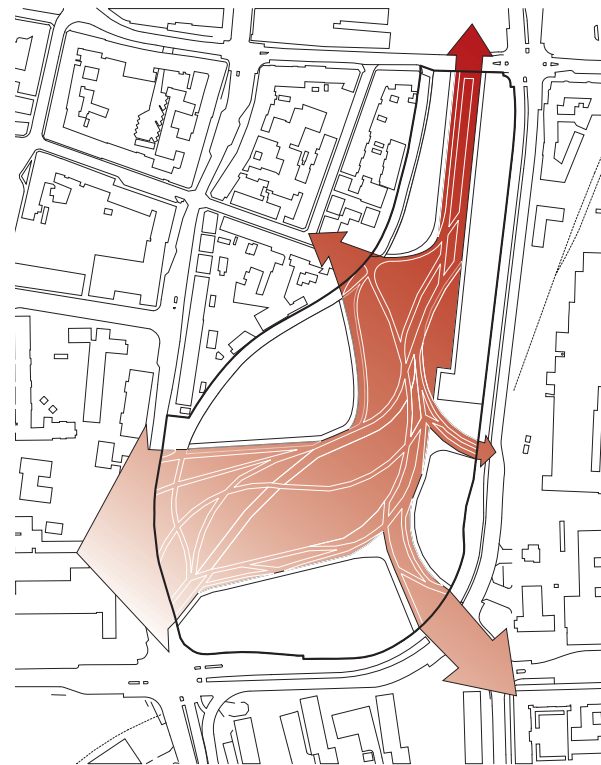
III. 211: Bebyggelseszoner

BEBYGGELSEZONER

De resterende områder betragtes som mulige bebyggelseszoner, hvor forskellige typologier kan nedlægges og derved indramme forlystelseshaven.

RELATION TIL KONTEKSTEN

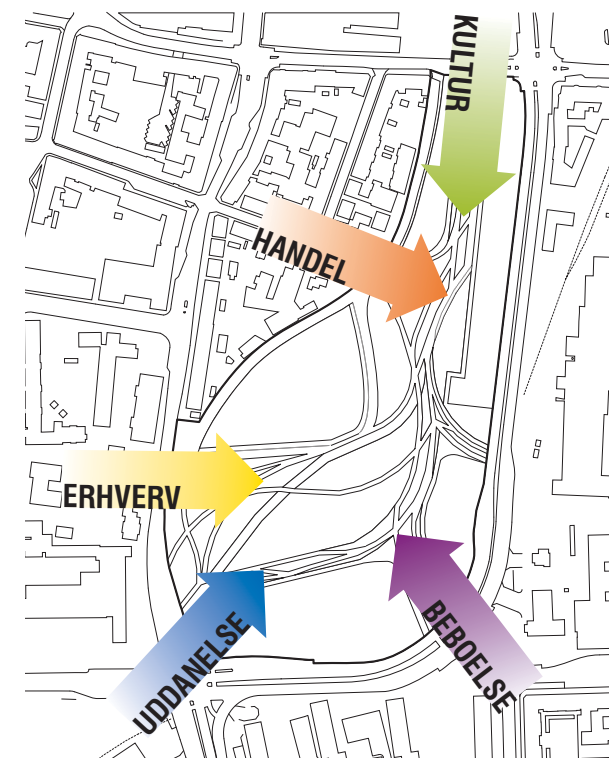
Det er en del af den initierende vision at integrere Karolinelund med konteksten såvel fysisk som programmatisk. Den ekstroverte udformning af grunden skal sikre nye bevægelser gennem området, hvor kontekstens eksisterende kvaliteter og varierede programmer integreres. Det Nye Karolinelund bygger således bro til konteksten og søger at skabe intern synergi gennem en hybrid struktur.

III. 212: Aktivitetsniveau

AKTIVITETSNIVEAU

Programmeringen af grunden forholder sig til en overordnet strategi om varierende aktivitetsniveau, ligesom det tidligere tivoli gjorde. Aktivitetsniveauet er intensiveret i den nordlige del omkring Nordkraft og havnefronten, hvor en stor del af de besøgende vil ankomme fra og de offentlige attraktorer er flest. Aktivitetsniveauet aftages løbende mod syd, hvilket visuelt opleves ved, at rummene bliver bredere med afslutning i en deltalignende udformning. Denne struktur er blot vejledende i programmeringen af de enkelte øer.

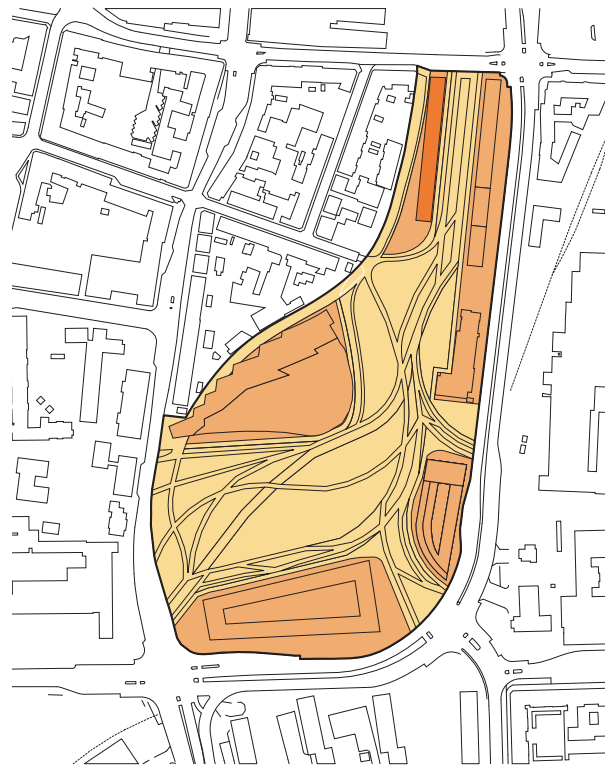
III. 213: Integrering af konteksten

INTEGRERING AF PROGRAMMER

Karolinelund er omgivet af en række forskelligartede funktioner som ønskes integreret. Herved skærpes muligheden for offentlige møder mellem forskellige brugergrupper. Programmerne forholder sig primært til bygningernes programmer, hvor eksempelvis havnefrontens kulturelle tilbud skal videreudvikles og det nye Campusområdes uddannelsesmæssige kvaliteter indlemmes. Ved denne integration appelleres til daglige bevægelser mellem Karolinelund og konteksten snarere end at adskille de enkelte funktioner i selvstændige og introverte øer.

PRIVATE OG OFFENTLIGE OMRÅDER

Der skelnes mellem offentlige og private områder for at sikre de ideelle rammer for de enkelte programmer. Horisontalt fokuseres på en stor grad af offentlighed, hvorimod der vertikalt er mulighed for større grad af privathed.

III. 214: Private og offentlige områder

HORISONTALT

Hele forlystelseshaven betragtes som et offentligt rum, hvor alle har ret til at opholde sig. I de enkelte bebyggelseszoner arbejdes der som udgangspunkt med en offentlig karakter i stueetagerne i form af butikker, restaurationer samt diverse kulturelle tilbud. Disse zoner kan imidlertid være privatejet med de rettigheder det indbefatter.

III. 215: Principalsnit over private og offentlige områder

VERTIKALT

Der arbejdes med to sider – den ene forholder sig til den gennemgående forlystelseshave, den anden mod konteksten. For at skærpe det offentlige bevægelsesforløb henvendes offentlige funktioner mod forlystelseshaven. De øvre etager kan derimod programmeres med større grad af privathed.

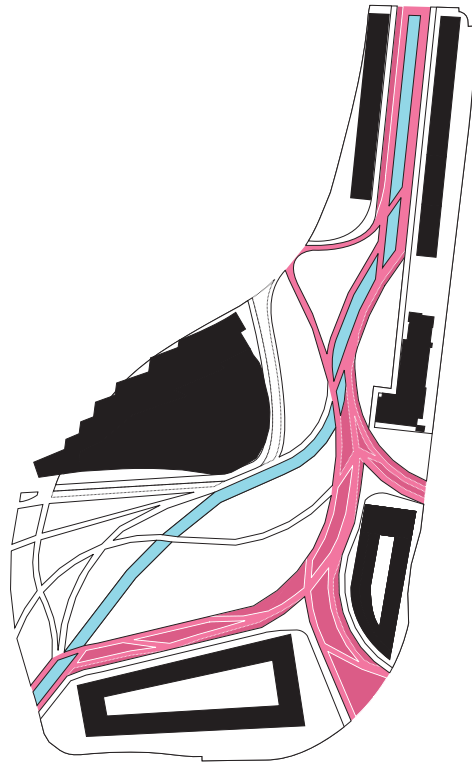
III. 216: Oversigtsbillede af skitseforslaget

UDENDØRS PROGRAMMER

De udendørs programmer er udviklet med udgangspunkt i det ønskede aktivitetsniveau og tilpasset forskelligartede brugergrupper. Programmeringen af øerne skabes med en intern relation, hvor møder mellem mennesker, kulturer og oplevelser er muligt i kanterne langs stisystemet.

På de følgende sider vil en gennemgang af områdernes unikke karakter og interne relationer beskrives i en kronologisk rækkefølge i bevægelsen fra nord mod syd.

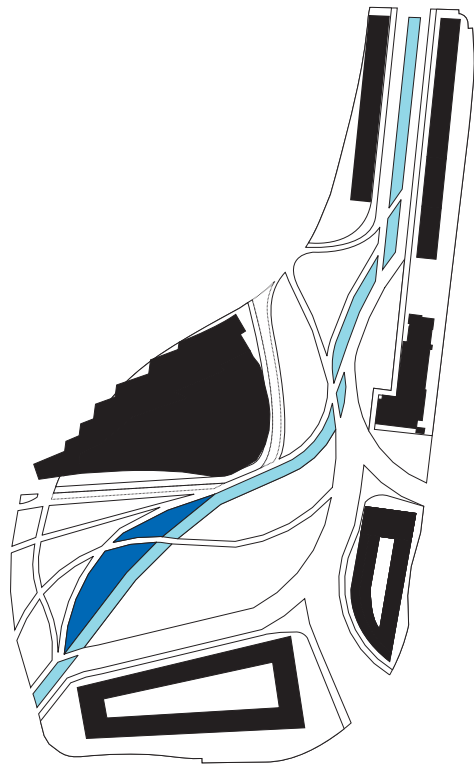
III. 217: Oplevelsesstrømmen

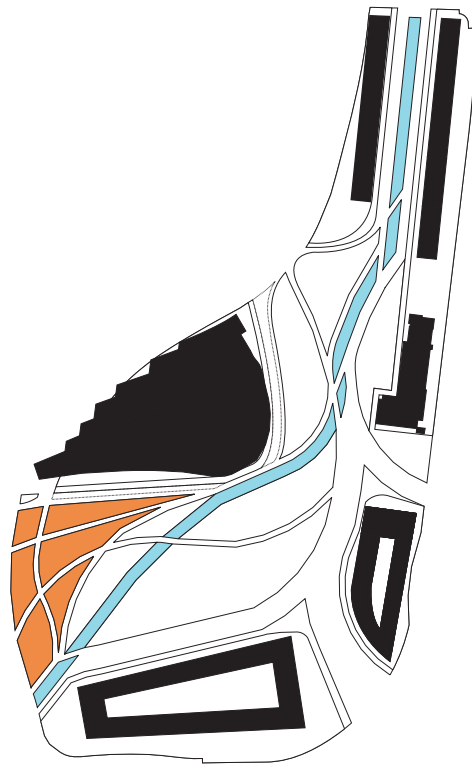
III. 218: Actionøerne

III. 219: Parkholmen

III. 220: Åpladsen

III. 221: Blomsterdeltaet

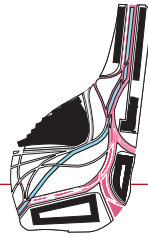

III. 223: Rekreatjonsbredden

III. 224: Oplevelsesstrømmen og kanalen 1:500

OPLEVELSESSTRØMMEN

BEVÆGELSER I OMRÅDET

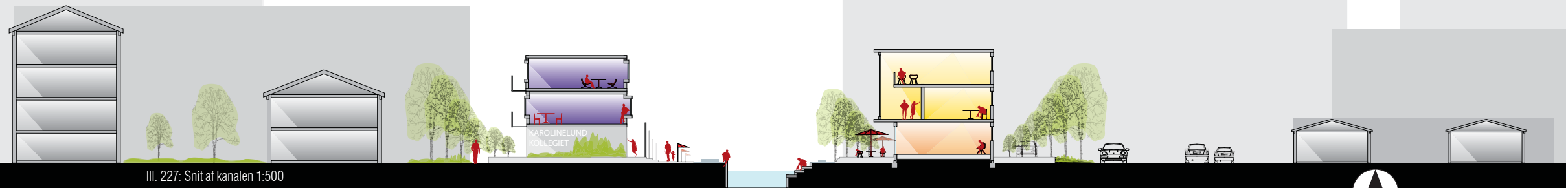
Oplevelsesstrømmen dækker over stisystemet, der forbinder programmerne på grunden internt samt med konteksten. Karolinelund vil i fremtiden fungere dels som et forbindelsesled samt som en selvstændig enklave af oplevelser. Bredden af oplevelsesstrømmen er skabt i forhold til, hvor den største mængde af brugere forventes at bevæge sig. For at iscenesætte metaforen om fjordlandskabet indrettes stierne som bølger, der skærper oplevelsen ved bevægelse og endvidere kan fungere som sekundære sidepladser (se ill. 225). Oplevelsesstrømmen starter som et sammenhængende forløb omkring den genåbnede Østerå og spredes derefter mod de tilstødende veje. Herved muliggøres praktiske og oplevelsesrige bevægelser.

Ill. 225: Bølget bevægelsesforløb

Ill. 226: Oplevelsesstrømmen som forbindelsesled

Ill. 227: Snit af kanalen 1:500

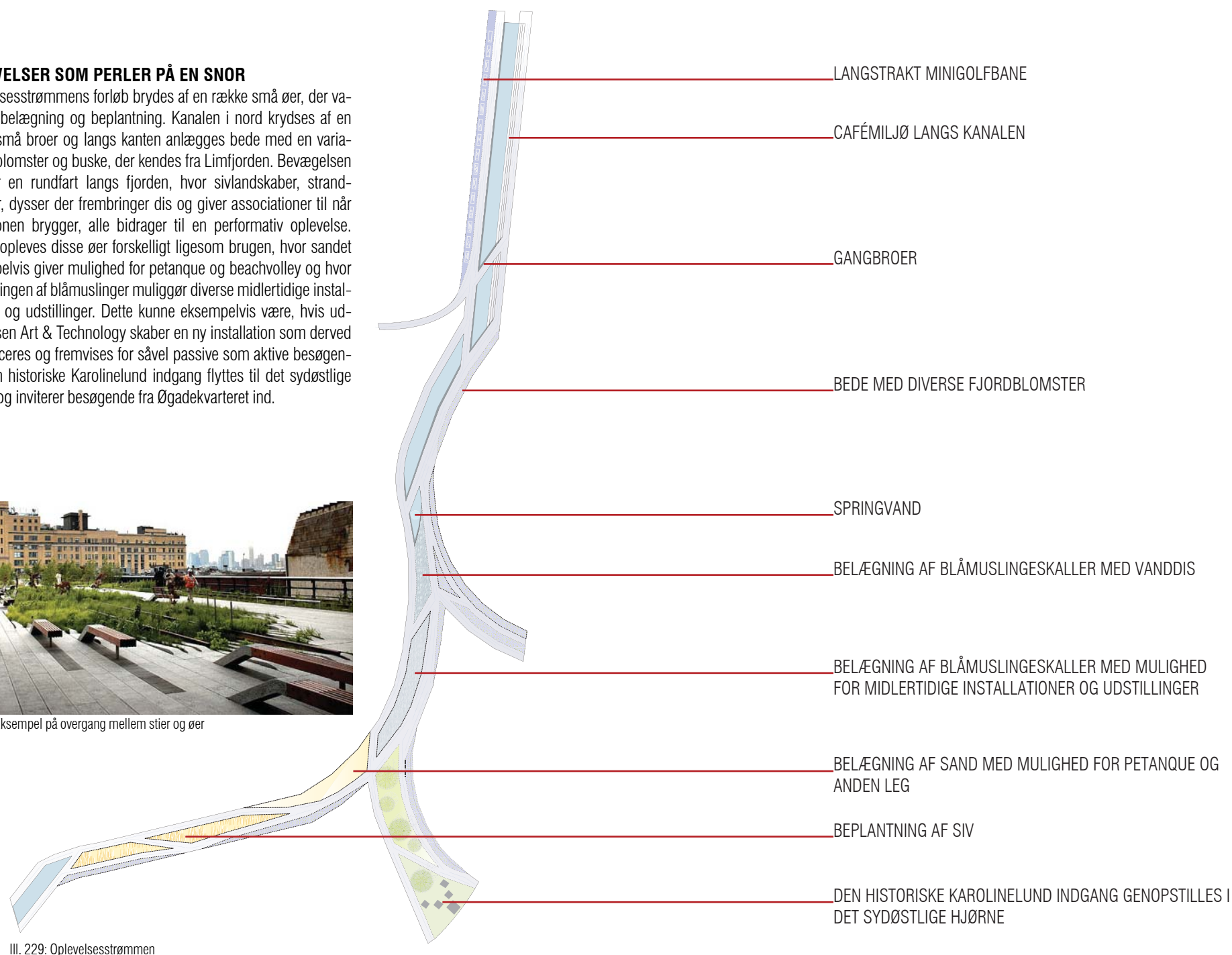
1:500

OPLEVELSER SOM PERLER PÅ EN SNOR

Oplevelsesstrømmens forløb brydes af en række små øer, der varierer i belægning og beplantning. Kanalen i nord krydses af en række små broer og langs kanten anlægges bede med en variation af blomster og buske, der kendes fra Limfjorden. Bevægelsen imiterer en rundfart langs fjorden, hvor sivlandskaber, strandbredder, dysser der frembringer dis og giver associationer til når mosekønen brygger, alle bidrager til en performativ oplevelse. Visuelt opleves disse øer forskelligt ligesom brugen, hvor sandet eksempelvis giver mulighed for petanque og beachvolley og hvor belægningen af blåmuslinger muliggør diverse midlertidige installationer og udstillinger. Dette kunne eksempelvis være, hvis uddannelsen Art & Technology skaber en ny installation som derved kan placeres og fremvises for såvel passive som aktive besøgende. Den historiske Karolinelund indgang flyttes til det sydøstlige hjørne og inviterer besøgende fra Øgadekvarteret ind.

III. 228: Eksempel på overgang mellem stier og øer

III. 229: Oplevelsesstrømmen

PERMANENTE AKTIVITETER

III. 230: Minigolf

III. 231: Cafémiljø langs kanalen

III. 232: Vanddis

III. 233: Petanque

INSTALLATIONER OG MIDLERTIDIGE AKTIVITETER

III. 234: Springvand

III. 235: Karolinelund indgangen

III. 236: Gangbro

III. 237: Midlertidig installation

BELÆGNING OG BEPLANTNING

III. 238: Belægning af blåmuslinger

III. 239: Sand

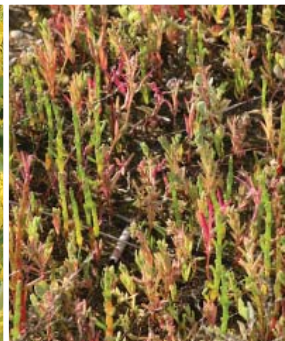
III. 240: Siv

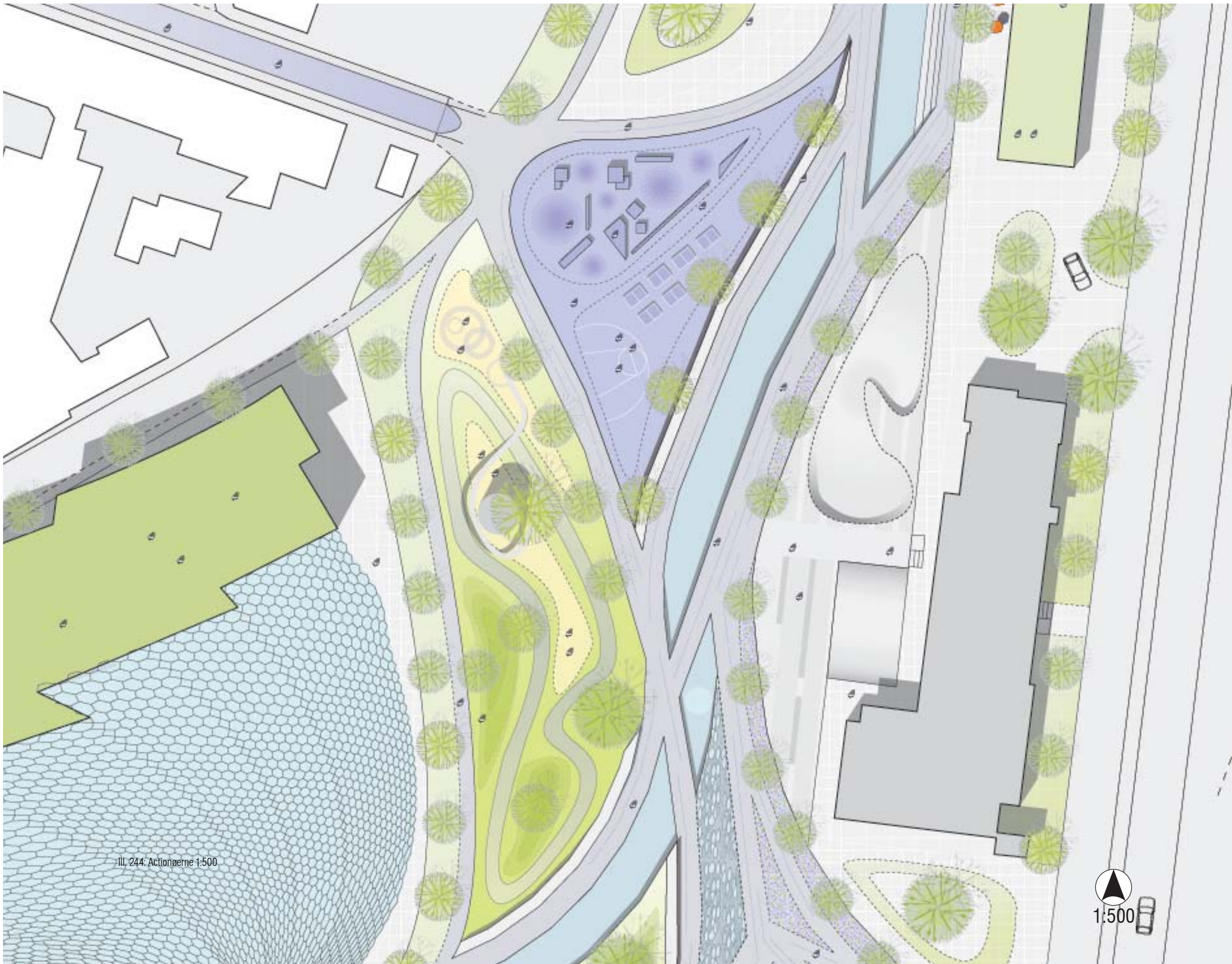
III. 241: Hindebæger

III. 242: Gul snerre

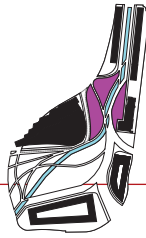
III. 243: Kveller

III. 244: Actionzonerne 1:500

ACTIONØERNE

Actionøerne består af tre forskelligt programmerede øer, der alle fokuserer på leg og bevægelse. De er som udgangspunkt designet til forskellige brugergrupper ud fra en fælles intension om, at appellere til fysisk udfoldelse. I kanterne er der mulighed for ophold, hvor forældrene kan betragte deres børn udfolde sig i legelandskabet eller de ældre kan få indblik i ungdomskulturen ved skateparken på opåtrængende vis. Herved øges muligheden for potentielle offentlige domæner.

LEGELANDSKABET

Mod vest ligger legelandskabet, der indeholder tarzanbane, mooncarbane, legeplads med rutsjebane samt terrænforskelte, der opfordrer til leg. Området er henvendt til børn og er en opgradering af den nuværende legeplads på grunden. Her kan børnehaver lave udflugter til, hvor de indbyrdes kan udfordre hinanden gennem fysisk aktivitet.

AKTIVITETER I LEGELANDSKABET

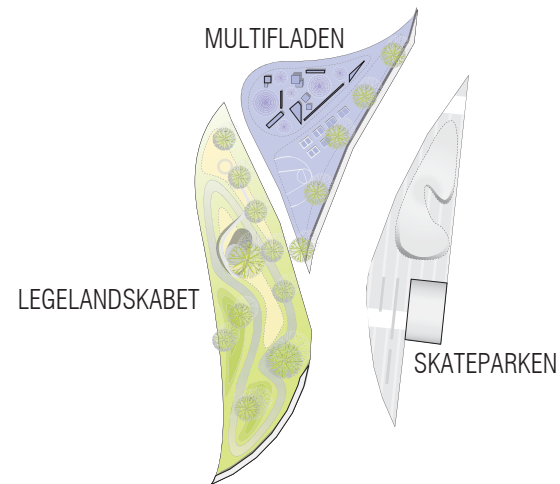
III. 246: Legeplads

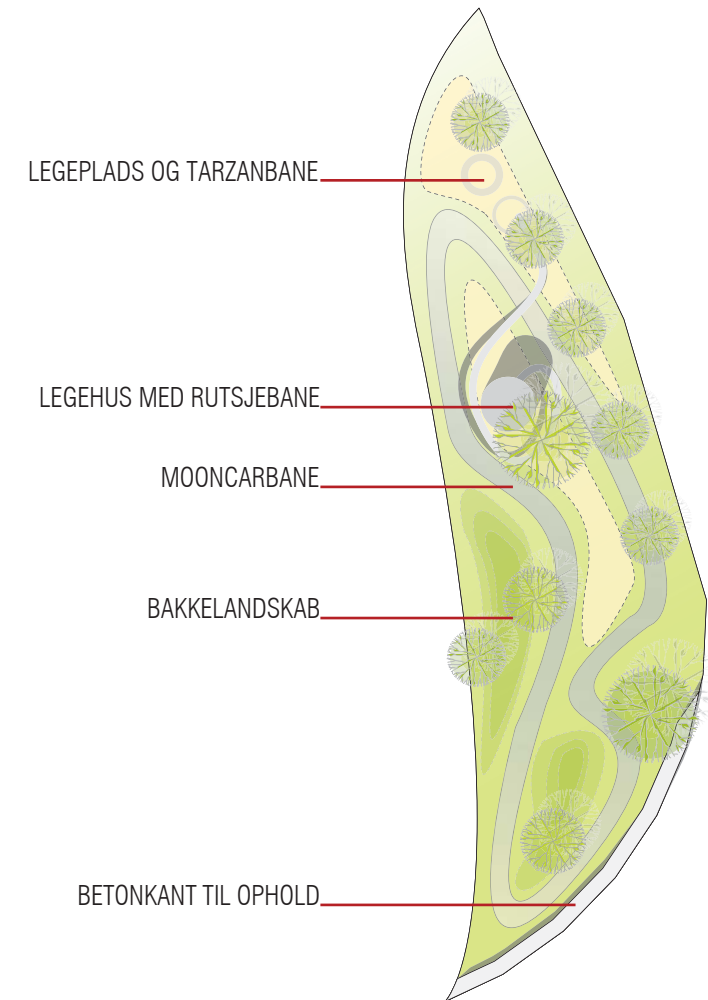
III. 247: Klatrevæg

III. 248: Mooncarbane

III. 245: Actionøerne

III. 249: Legelandskabet

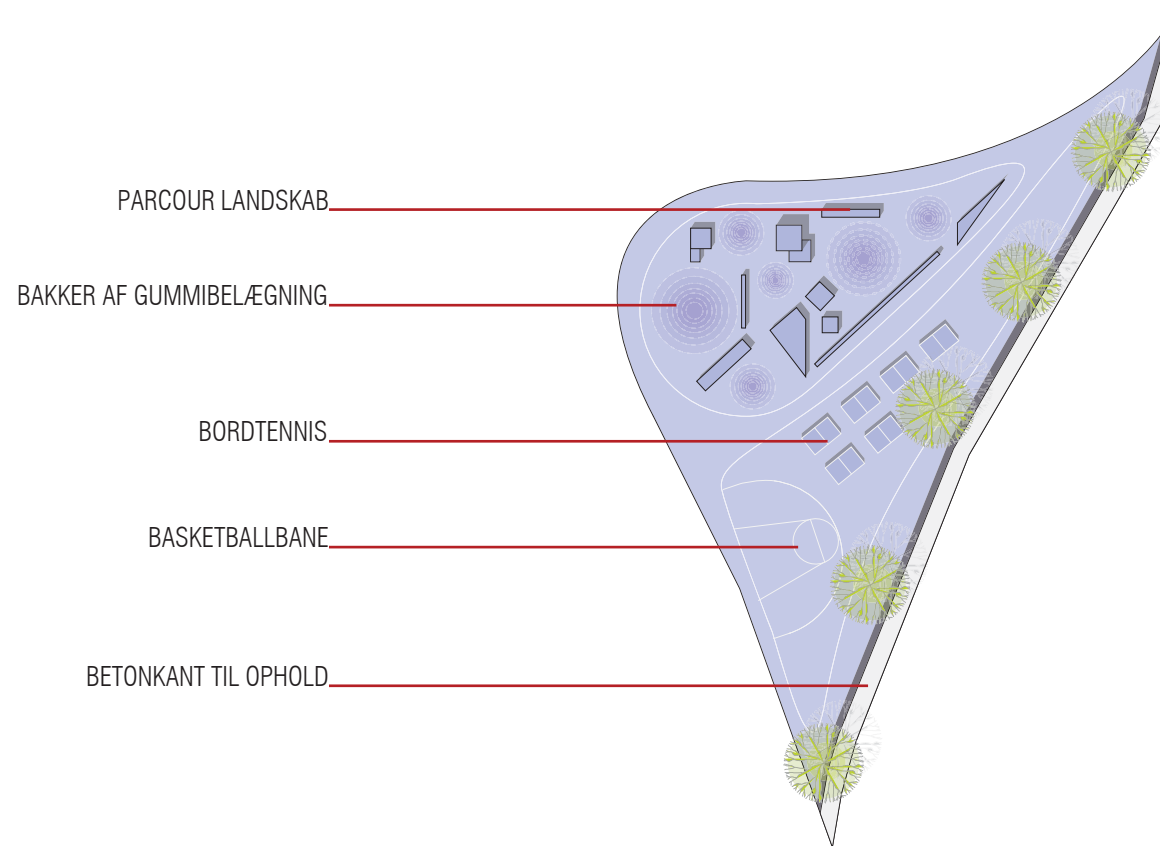

III. 250: Snit af Actionøerne 1:500

MULTIFLADEN

Multifladen er med dets lilla gummibelægning i visuel kontrast til det øvrige Karolinelund. Belægningen giver mulighed for varierede udfoldelsesmuligheder. Blandt disse er en parcourbane til såvel de øvede og nybegynderne. Fladen består både af cirkulære bakkeformationer og fladt terræn, hvor en basketballbane er optegnet i belægningen. Herudover kan bordtennisborde, fitnessinstallationer, skakborde mm. opstilles efter behov. Multifladen henvender sig således til en bredere brugergruppe med fælles mål om at bruge kroppen.

III. 251: Multifladen

AKTIVITETER OG BELÆGNING

III. 252: Parcourbane

III. 253: Bakker af gummibelægning

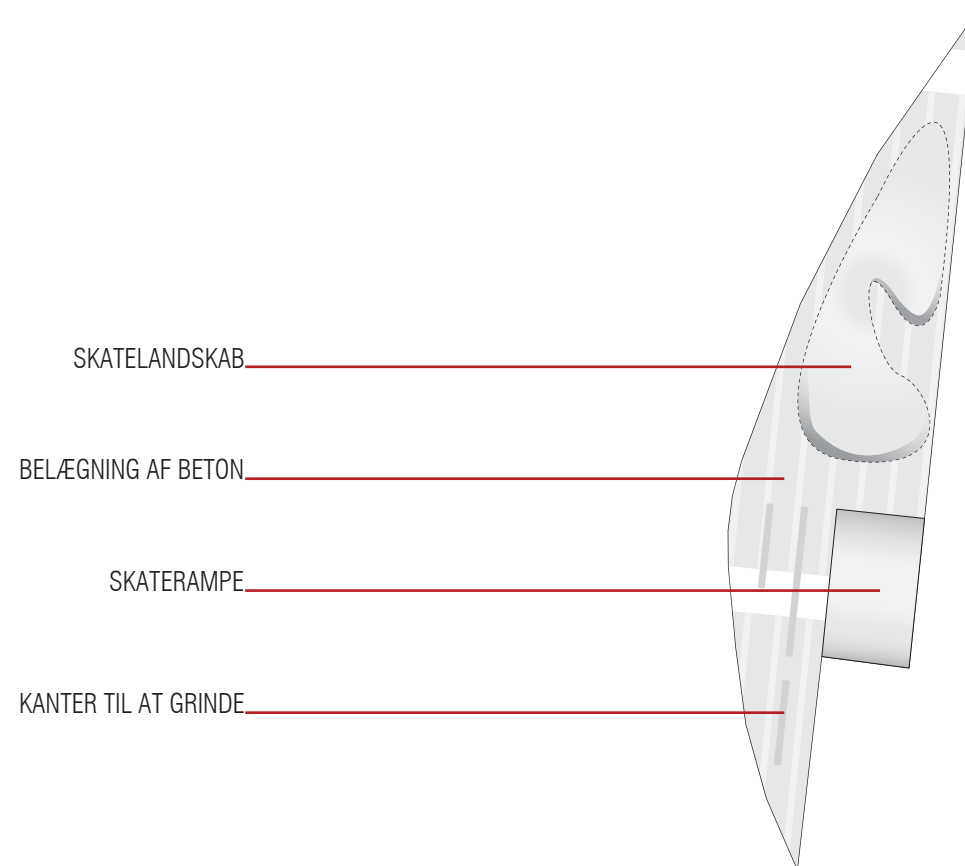
III. 254: Bordtennis

III. 255: Basketballbane

SKATEPARK

Aalborg har længe manglet en tidssvarende skatepark – nu kommer den. Skateparken består af en betonflade, der giver ideelle udfoldelsesmuligheder. Indretningen giver udfordringer til skatere med forskelligt niveau – fra den krævende skaterampe til de små kanter, hvor basistricks kan læres. Herved åbnes op for, at brugerne kan lære fra sig og betragte hinandens indbyrdes færdigheder. Skateparker tiltrækker traditionelt mange jagttagere, der blot ønsker at betragte de aktive og skærper herved interaktionen mellem brugergrupper og kulturer. Dette er et ideelt sted at iscenesætte sig selv, hvilket ifølge undersøgelsen fra "Vedkommende byrum" er ønsket for mange unge mænd.

III. 256: Skateparken

INDRETNING AF SKATEPARKEN

III. 257: Skatelandskab

III. 258: Skaterampe

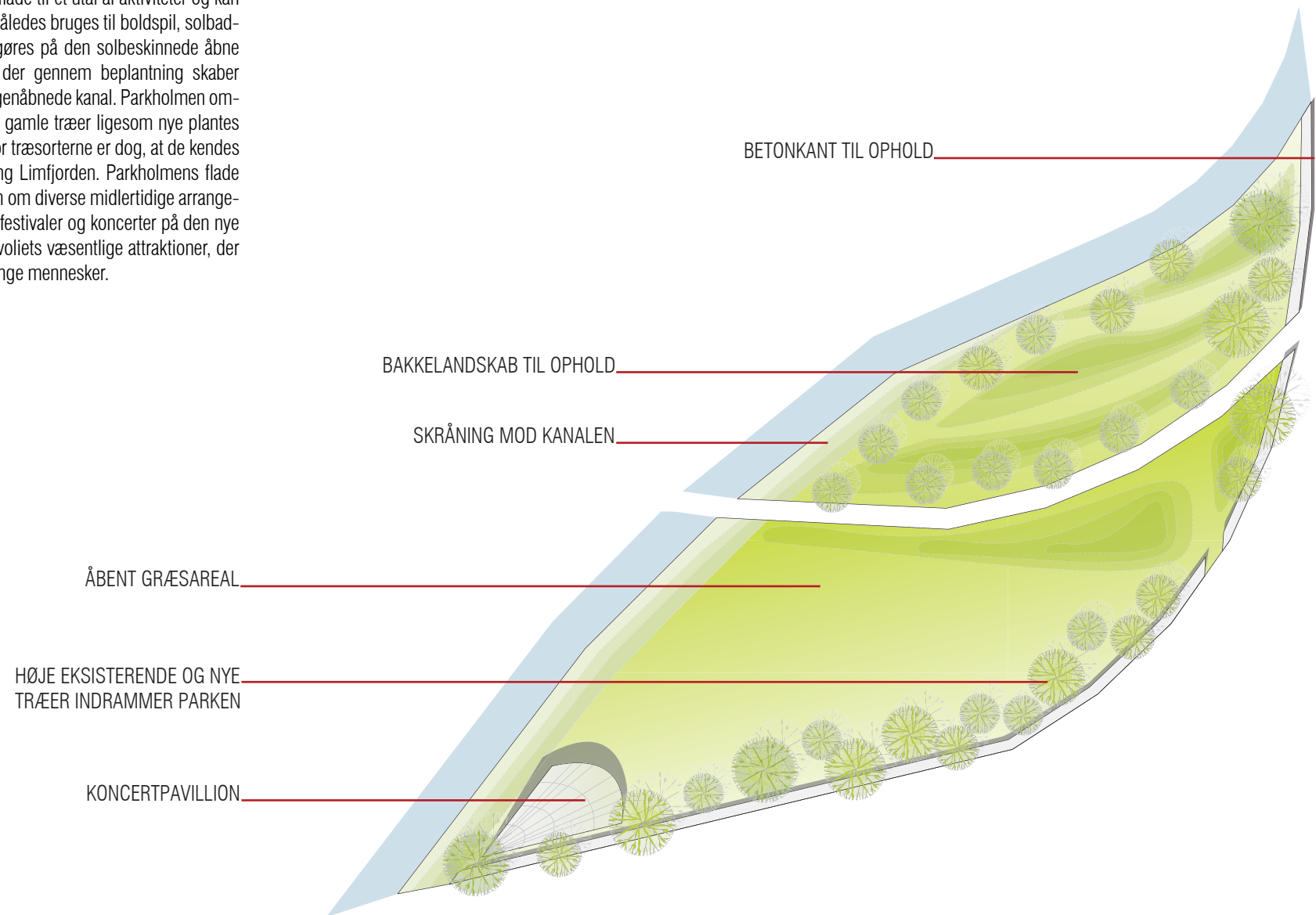
III. 259: Kanter til at grinde

PARKHOLMEN

DET ÅBNE LANDSKAB

Parkholmen er placeret centralt i forlystelseshaven og fungerer som et åbent åndehul i relation til fjordlandskabets åbne vidder. Det større græsareal er en god flade til et utal af aktiviteter og kan bruges af alle. Græsfladen kan således bruges til boldspil, solbadning, picnic mm. Ophold kan gøres på den solbeskinnede åbne flade, på bakkeformationerne, der gennem beplantning skaber mere intime rum samt ved den genåbnede kanal. Parkholmen omkranses dels af de eksisterende gamle træer ligesom nye plantes med variation i sorten. Fælles for træsorterne er dog, at de kendes fra den danske natur og omkring Limfjorden. Parkholmens flade kan gennem året danne rammen om diverse midlertidige arrangementer såsom forskellige typer festivaler og koncerter på den nye scene. Herved bevares en af Tivoliets væsentlige attraktioner, der gennem sommeren trækker mange mennesker.

III. 260: Parkholmen

OPHOLDSMULIGHEDER

III. 261: Åbent græsareal

III. 262: Bakkelandskab

III. 263: Park møder vand

INSTALLATIONER OG MIDLERTIDIGE AKTIVITETER

III. 264: Koncertpavillion

III. 265: Stor vippe

III. 266: Midlertidig pavillion

III. 267: Gourmet festival

BEPLANTNING

III. 268: Eksisterende træer

III. 269: Sølvbirk

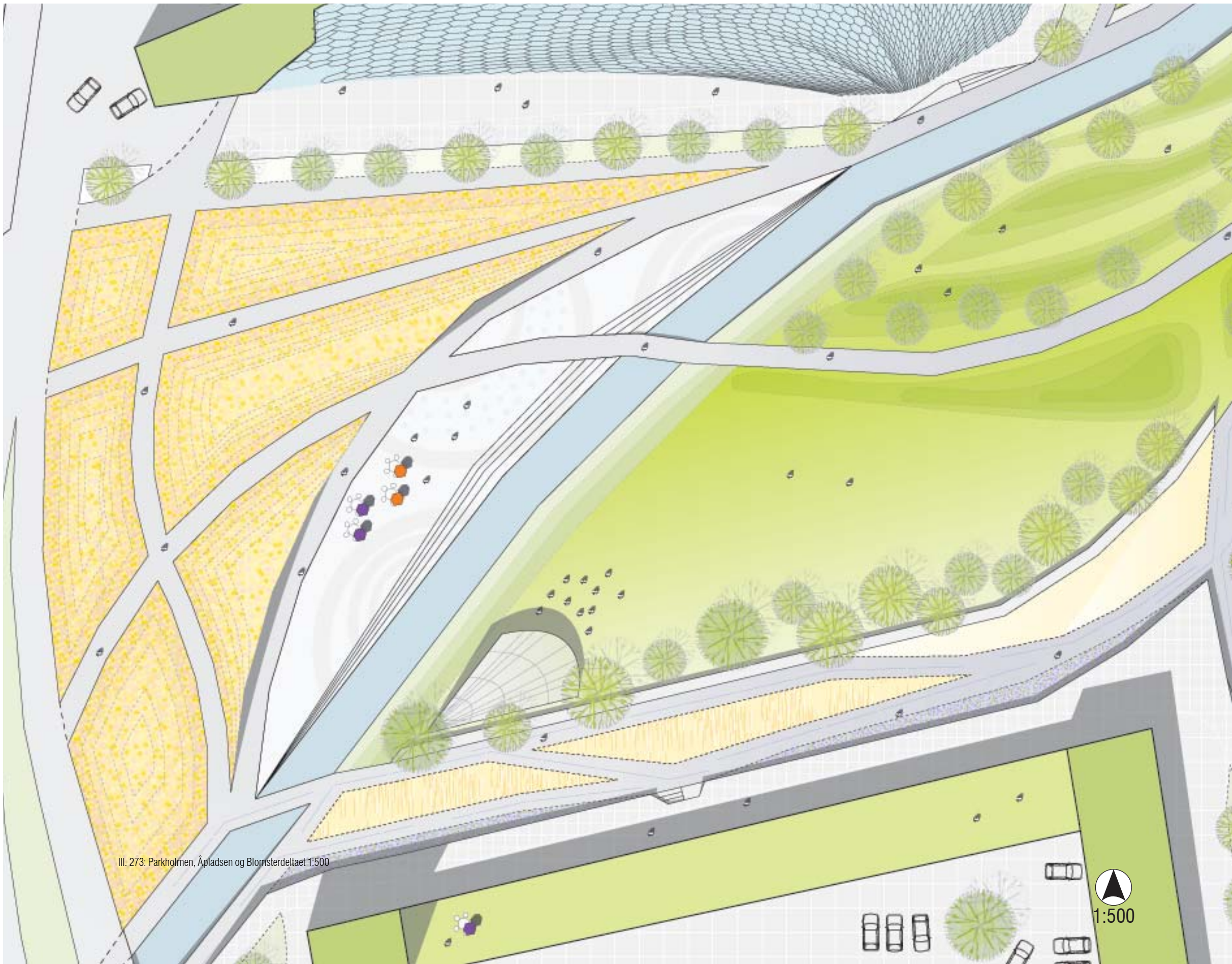
III. 270: Elletræ

III. 271: Blåbærbuske

III. 272: Kvalkvede buske

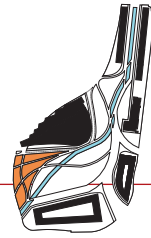

III. 273: Parkholmen, Åpladsen og Blomsterdeltaet 1:500

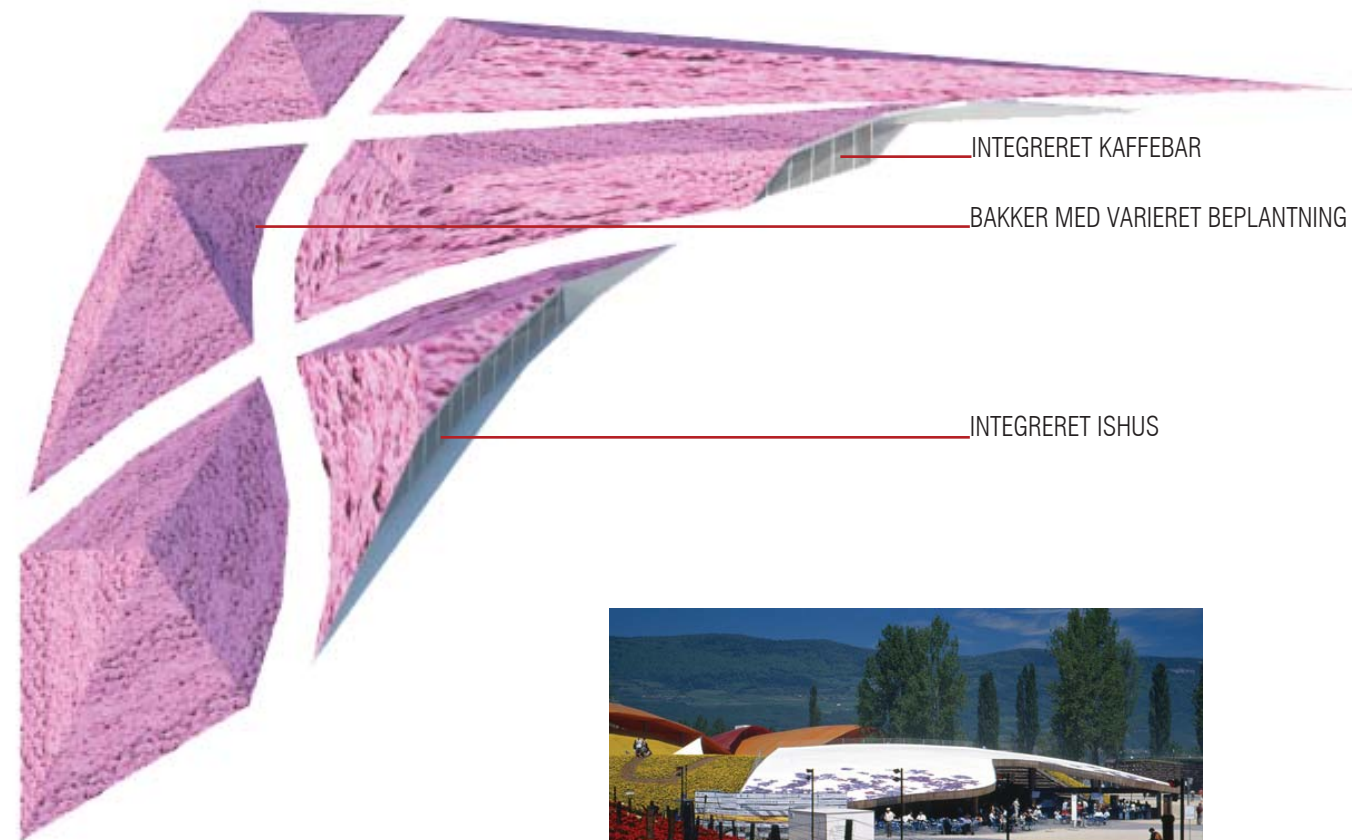
1:500

BLOMSTERDELTAET

INTEGRERING AF BYGNING OG LANDSKAB

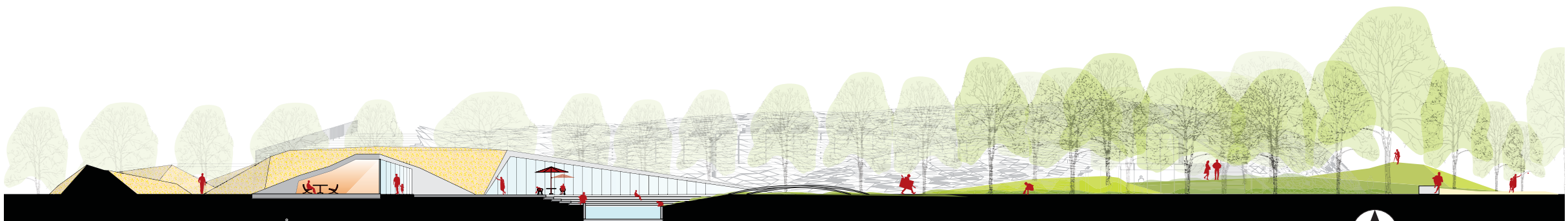
Blomsterdeltaet repræsenterer landskabsurbanismens integrering af natur og bebyggelse på direkte vis. Under to af bakkerne er således indbygget pavilloner, hvorfra kaffen eller isen kan købes. De blomsterbeklædte bakkeformationer i den sydlige ende af grunden danner ryg til Parkholmen og fungerer som et selvstændigt trækplaster for brugere, der ønsker at gå en rolig tur i et farverigt landskab. I tråd med det ønskede aktivitetsniveau markerer Blomsterdeltaet afslutningen i bevægelsen fra nord mod syd og begyndelsen fra syd mod nord, hvor de 5 meter høje bakker agerer som pejlemærke ved ankomst fra Godsbanearialet. Det foreslåede Oplevelsescenter mod nord er arkitektonisk udarbejdet i relation hertil og skaber visuel samhörighed. (se snit ill. 276)

Ill. 274: Blomsterdeltaet

Ill. 275: Integrering af bygning og bakker

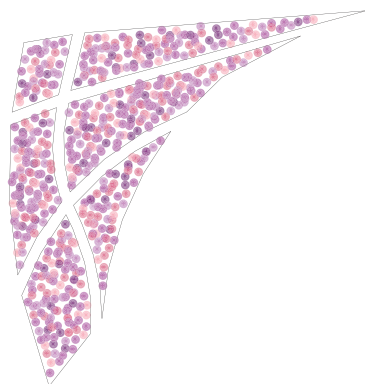

Ill. 276: Snit af Parkholmen, Åpladsen og Blomsterdeltaet 1:500

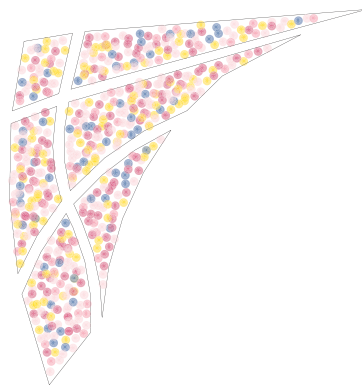

FORANDERLIGHED GENNEM ÅRET

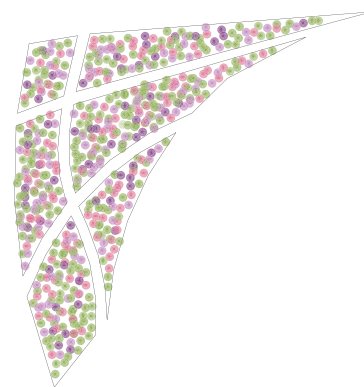
Beplantningen er essentiel for oplevelsen af Blomsterdeltaet og der fokuseres på en stor variation og foranderlighed gennem året. Beplantningsstrategien giver fire overordnede udtryk, der løbende overlapper hinanden betinget af blomstringsperioden for de enkelte planter og buske. Det overordnede tema er fritvoksende blomster i den danske natur som alle kan findes omkring eller ved Limfjorden. Udvælgelsen er lavet således, at årstiden repræsenteres ved forskellige farvesammensætninger. Inspirationen og udvælgelsen er lavet på baggrund af fotosamlinger fra danskeblomster.dk samt Danmarks miljøportal [miljoportal.dk]

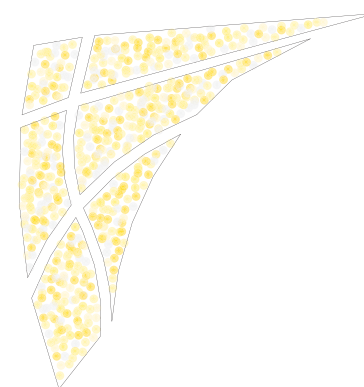
III. 277: Blomsterdeltaet: sent forår

III. 278: Blomsterdeltaet: sommer

III. 279: Blomsterdeltaet: efterår

III. 280: Blomsterdeltaet: vinter - tidligt forår

BEPLANTNING

III. 281: Skovviol

III. 282: Gul iris

III. 283: Blå kornblomst

III. 284: Engkarse

III. 285: Gærdevalmue

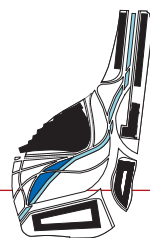

III. 286: Lyng

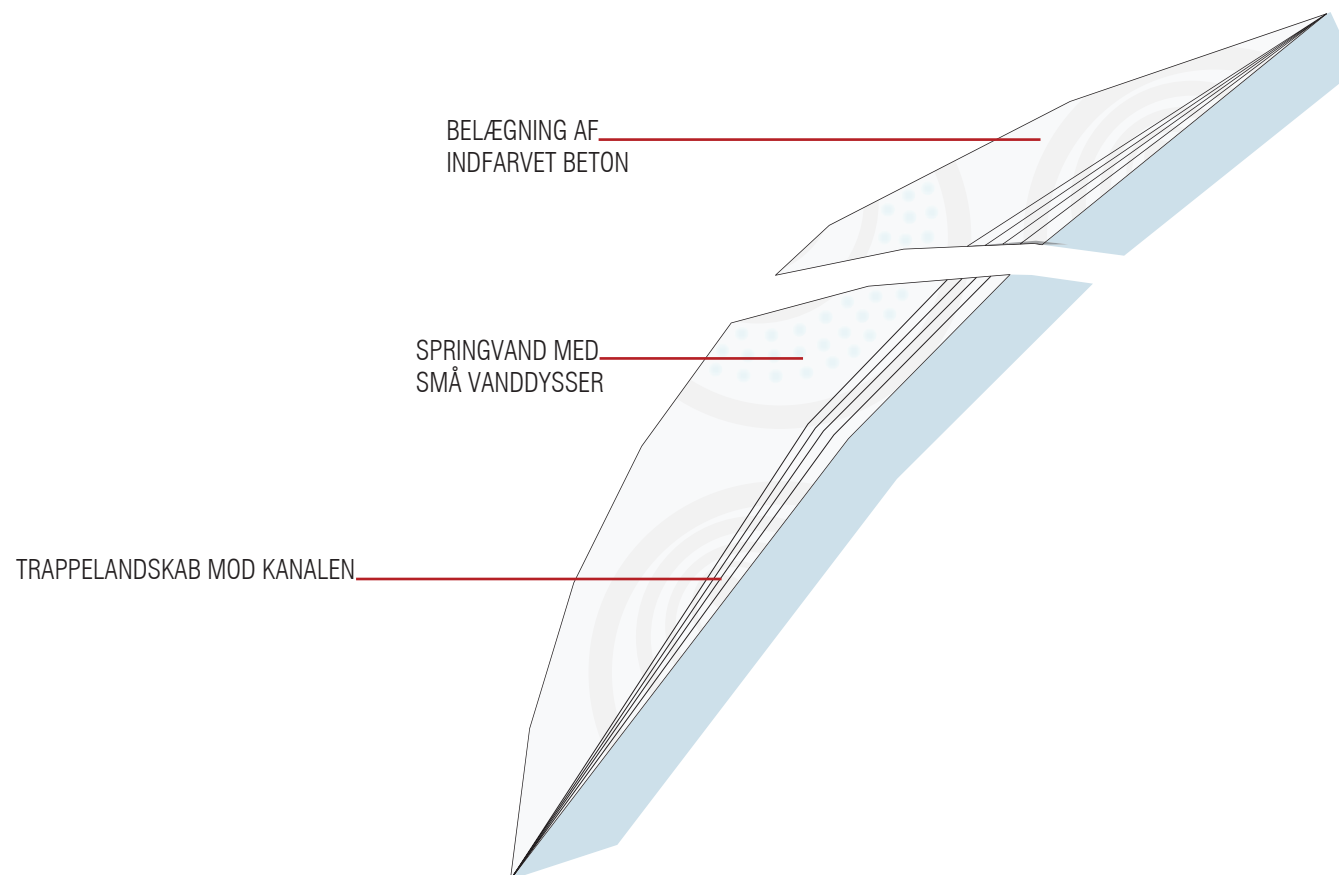
III. 287: Vintergækker og Erantiss

ÅPLADSEN

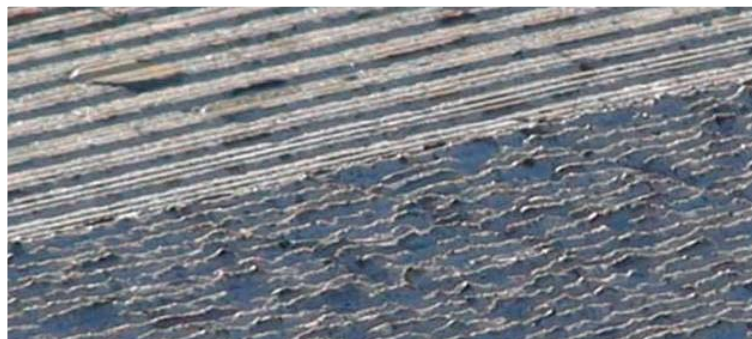
VANDET SOM OMDREJNINGSPUNKT

Åpladsen er belagt med en hård urban flade og har Blomsterdeltaets bakker og indbyggede funktioner som ryg og Parkholmen samt kanalen som foranliggende scene. Netop kanalen og vandet sættes på Åpladsen i centrum, hvor vanddysser performativt tilskynder leg og visuelt medvirker til et foranderligt udtryk af pladsen. Et trappelandskab ned mod kanalen giver lejlighed til rekreativt brug, hvor man på lune sommerdage kan afkøle tæerne langs bredden.

III. 288: Åpladsen

BELÆGNINGER OG AKTIVITETER

III. 289: Kontrasterende beton

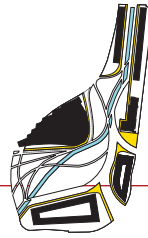

III. 290: Leg ved vanddysser

III. 291: Trappelandskab mod kanalen

REKREATIONSBREDDEN

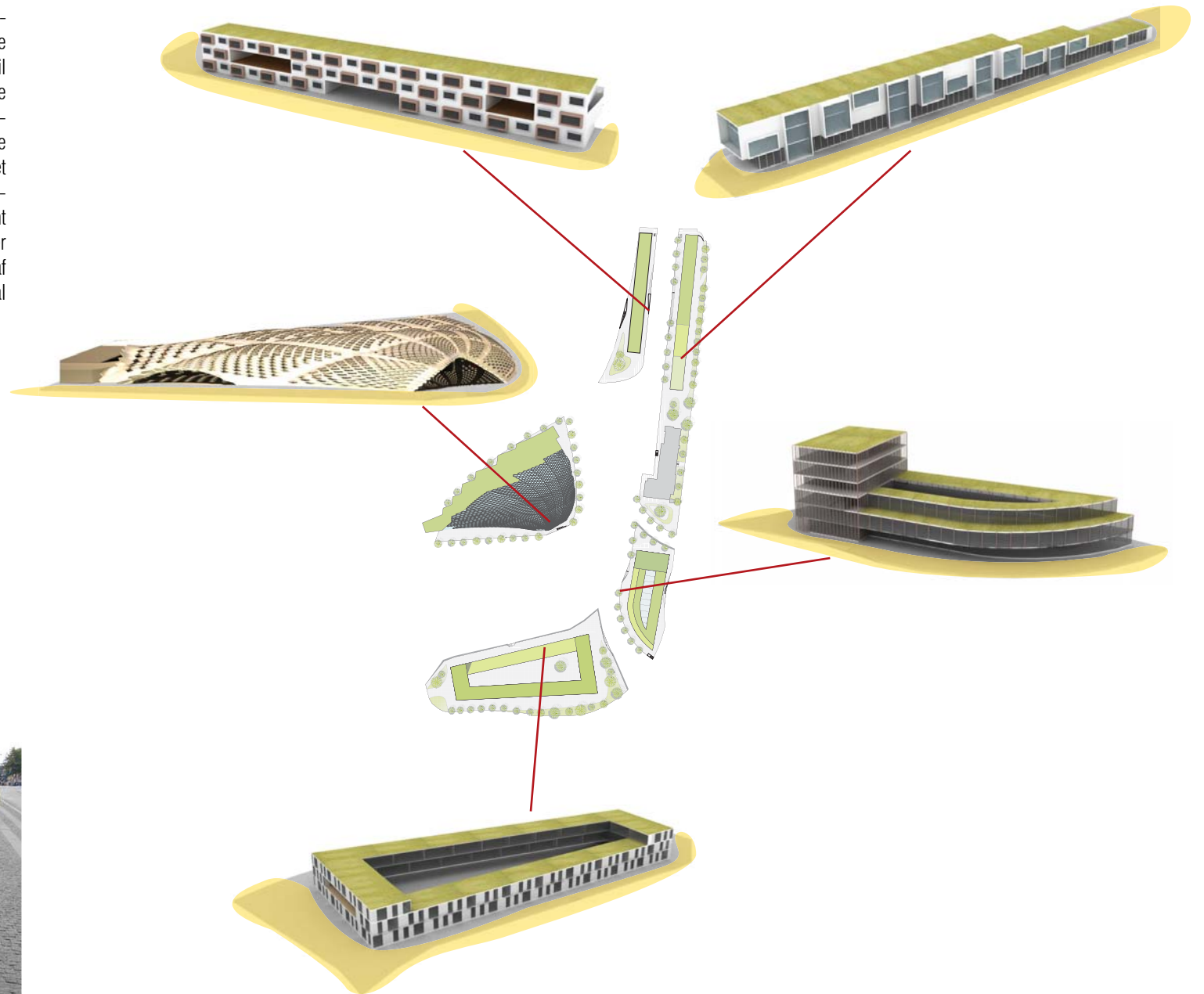
DEN BLØDE OVERGANG

Forlystelseshaven indrammes af et forhøjet niveau, der markerer overgangen mellem den ubebyggede park og det bebyggede landskab. Rekreativebredden er af offentlig karakter og har til formål at skabe en blød overgang. I relation til ønsket om at skabe ekstroverte funktioner mod grunden (s. 79), kan diverse offentlige funktioner såsom restaurationer og caféer ligeledes anvende denne kant. Ved at løfte Rekreativebredden 0,6 meter opnås et udmærket udsyn over Forlystelseshaven som scene, hvilket ligeledes gøres i Karolinelunds nuværende udformning ved Restaurant Påfuglen (se ill. 114). Kanten kan endvidere bruges som sekundær siddeplads. Brugen af Rekreativebredden afhænger i høj grad af bebyggelsens program og kan bl.a. anvendes til praktiske formål såsom cykelparkering.

FORHØJET KANT MARKERER OVERGANG

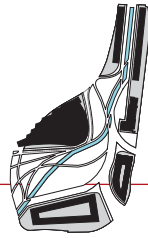

Ill. 292: Plint

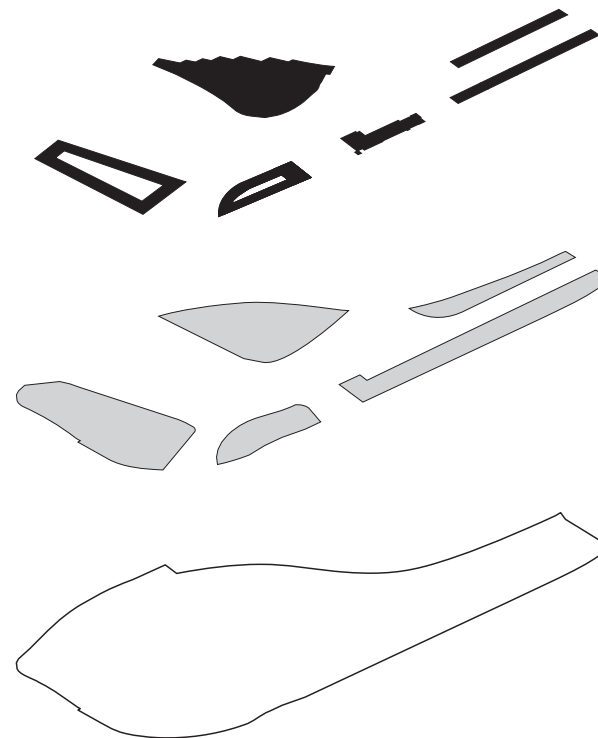
Ill. 293: Rekreativebredden

DET BEBYGGEDE LANDSKAB

Der er i dette projekt primært blevet fokuseret på udarbejdelsen af Forlystelseshaven. Det er imidlertid blevet vurderet, at bebyggelse kan have givtig effekt i forhold til, at sikre naturlig bevægelse af mennesker samt indramme området og bidrage visuelt til oplevelsen af rummet. Ydermere er bebyggelse økonomisk fordelagtigt, hvor udviklingen af programmer og arkitektur passende kunne ske i form af et OPP-samarbejde mellem kommunen og interesserede bygherrer (s. 62-63). Det følgende afsnit har imidlertid til formål, at fungere som et idékatalog over mulige bebyggelsestypologier og programmer, der vurderes at kunne bibringe området ekstra kvalitet. For at synliggøre de alsidige muligheder fremvises fem forskelligartede typologier til de fem mulige bebyggelseszoner. Til hver enkelt zone påpeges aspekter, der er væsentlige at designe bygningerne ud fra. Dette vedrører skala, støjforhold, solforhold o.lign. Som nævnt i afsnittet "Arkitekturpolitik" (s. 20) anlægges en tilgang til bebyggelsens udtryk ud fra kommunens devise om et "arkitektonisk eksperimentarium". Dette betyder, at facader og typologier har friere rammer end i den øvrige bymidte, hvorved muligheden for at iscenesætte grundens mangfoldige udtryk skærpes.

Grunden er på ca. 51.000 m² og den foreslåede landskabsplan muliggør en bebyggelsesflade på 25.000 m², hvilket er knap halvdelen af grunden. Det skal imidlertid påpeges, at kommunen gennem deres ejerskab har ret til, at inddrage dette areal, hvis en yderligere udvikling af Forlystelseshaven ønskes.

FORESLÅET BEBYGGELSE 27.000 M² (53%)

MULIGT BYGGEAREAL 25.000 M² (49%)

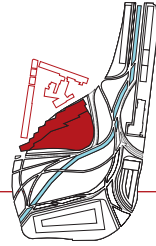
GRUNDEN 51.000 M² (100%)

III. 295: Fakta om Karolinelund

III. 294: Typologier

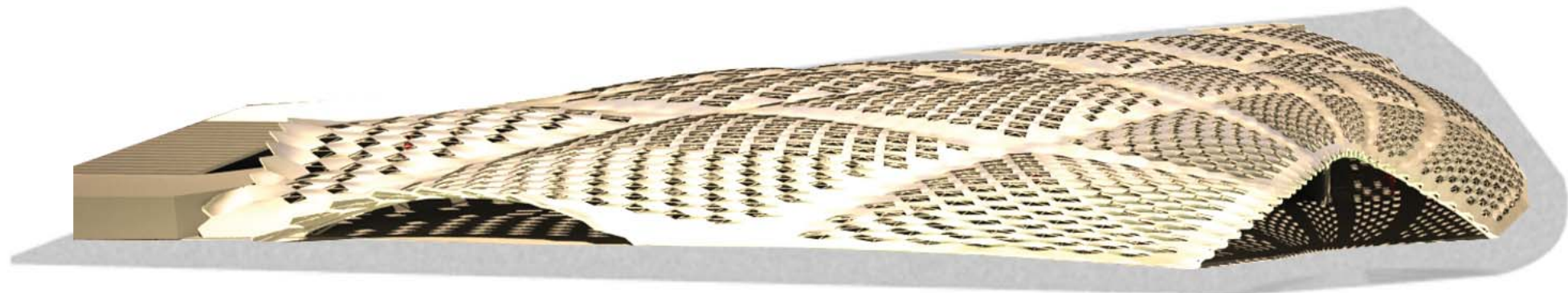
ZONE 1 - OPLEVELSESCENTRET

Oplevelsescentret er designet af Martin Bering Henriksen, afgangstudent fra Arkitektur & Design – arkitektlinjen. Designet af bygningen er skabt ud fra idéen om, at afprøve potentialerne ved computermorfogenese. Dette er en metode, der bygger på computergenereret design ud fra en række principper og programmer, der selektivt kan vælges. Denne tilgang ligger fint i tråd med idéen om et arkitektonisk eksperimentarium, hvor bygningen løbende kan opdateres og ændres i forhold til de parametre, der sættes op. Programmet af bygningen er udviklet i indbyrdes samarbejde. Praktisk præsenterede jeg de fem potentielle bebyggelseszoner, hvor Martin Bering Henriksen frit kunne udvælge zonen han fandt mest attraktiv. Valget faldt således på zone 1.

Oplevelsescentret består af et parkeringshus i tre etager (6500m²), permanente faciliteter til Aalborg Universitets Universitarium alá Danfoss Universe (400m²), en botanisk have/vinterhave (2000m²), barer og restauranter (600m²), Information (1000m²) samt en kiosk (100m²).

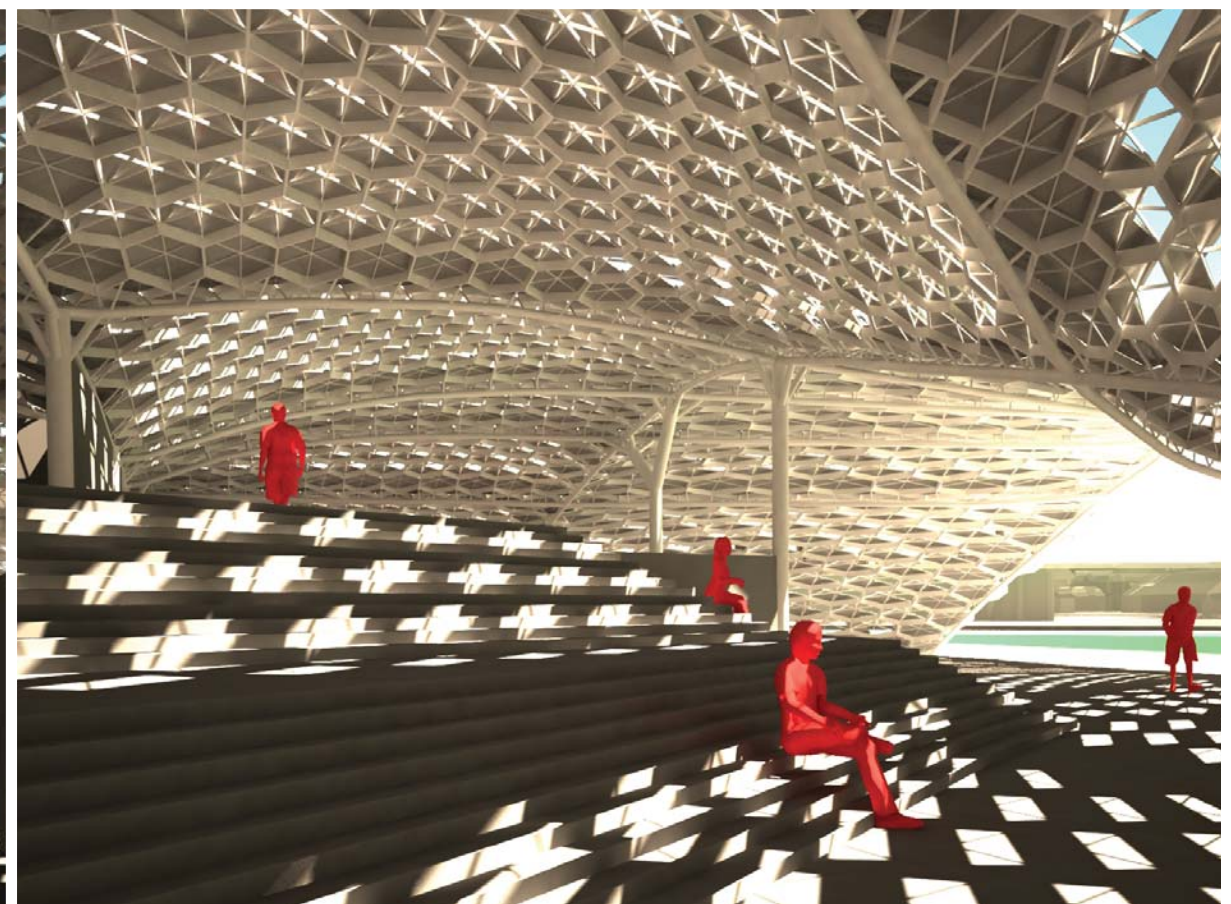
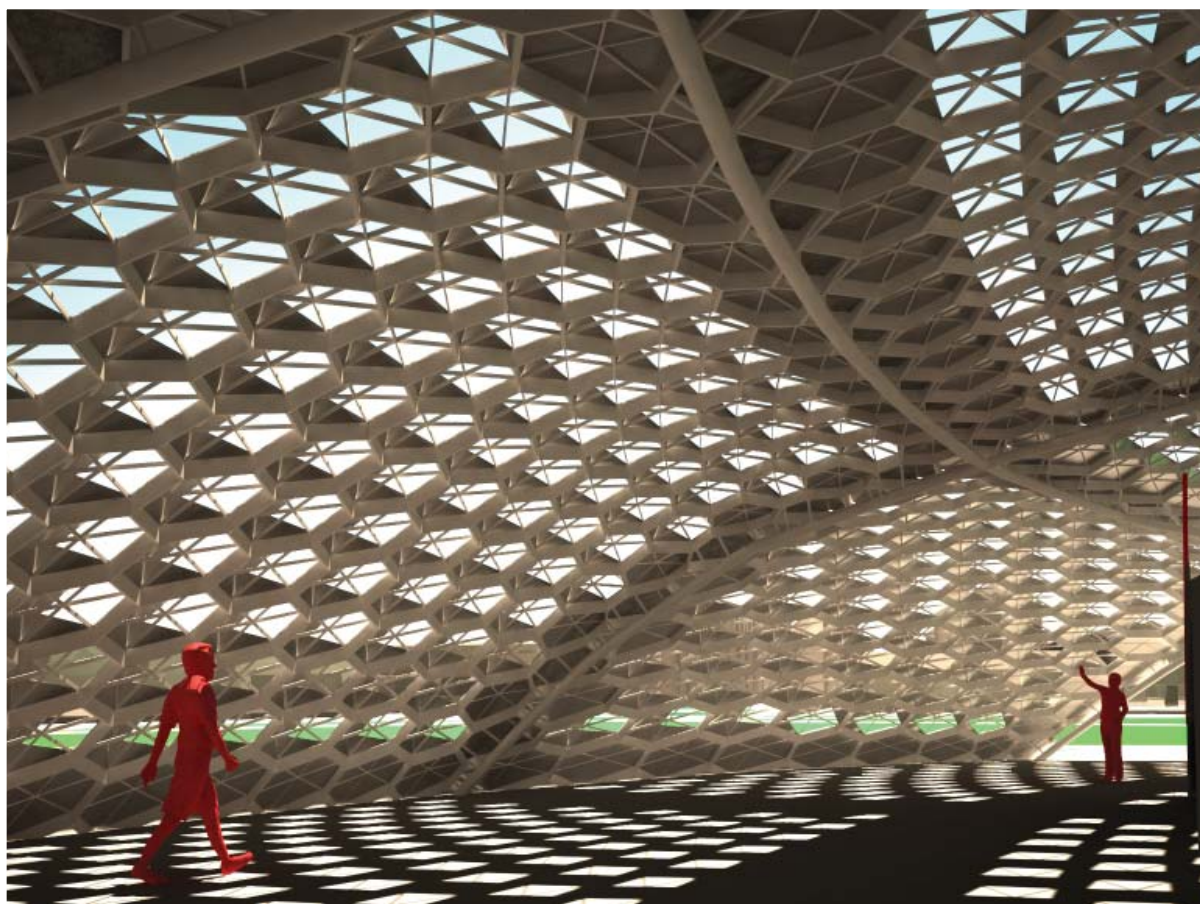
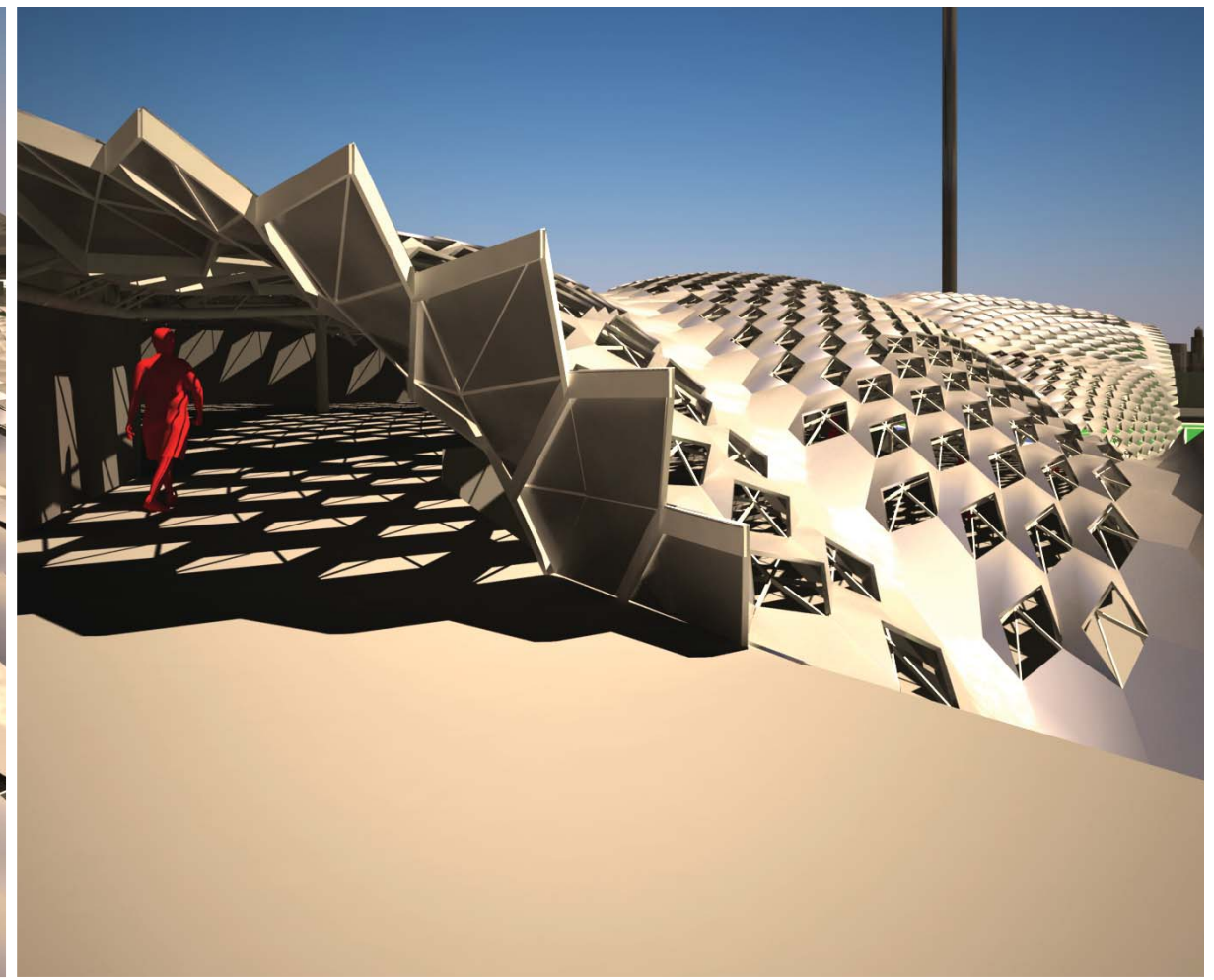
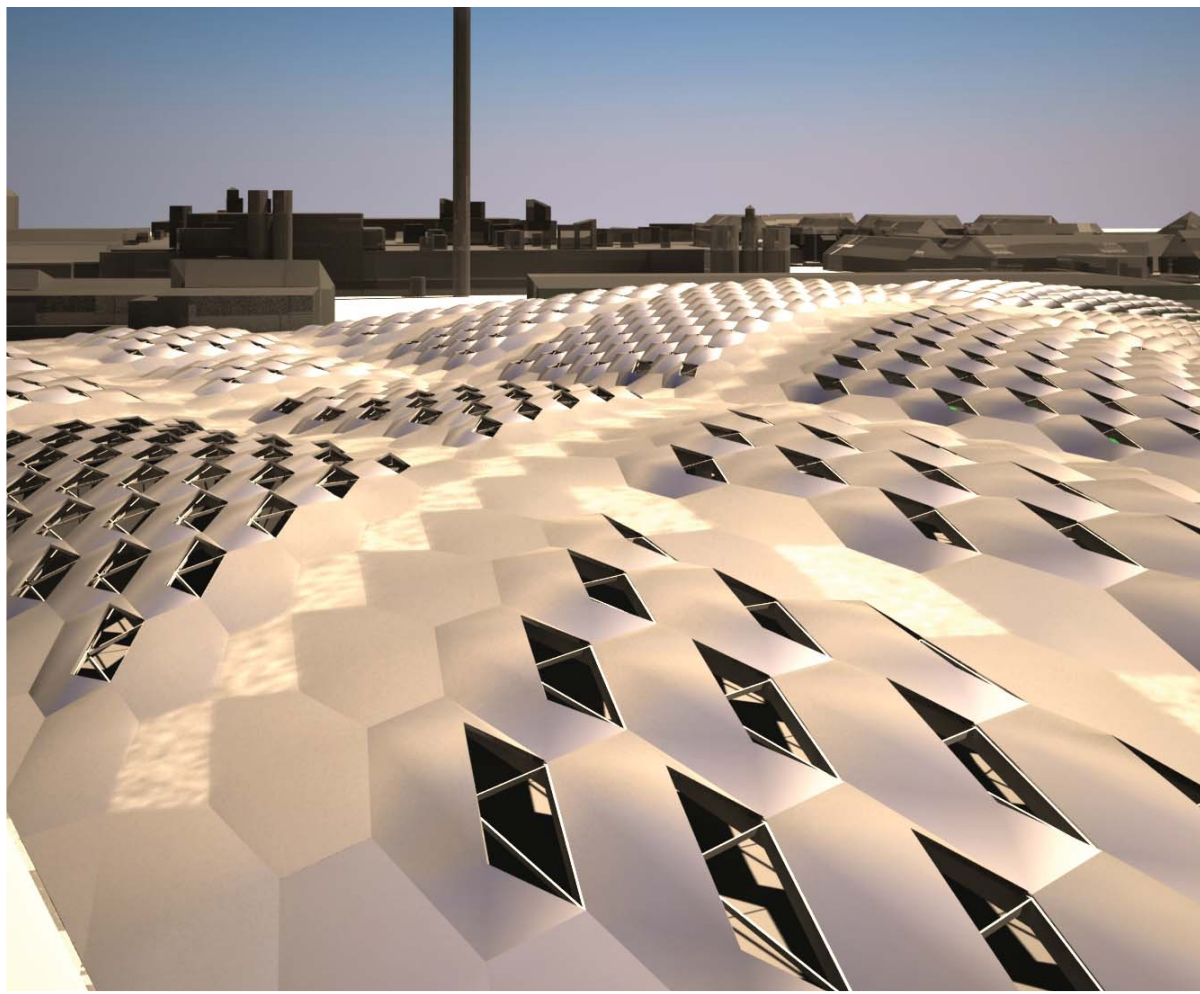
Programmerne er arkitektonisk placeret i en række kasser, der er stablet over hinanden, hvor et stort luftigt tag spændes ud over og den botaniske have placeres i det mellemliggende frie rum. Det er muligt at bevæge sig på tagfladen, hvilket giver et godt visuelt kig over Karolinlund, hvorfra bygningen vil fremstå som et fremtrædende landmark. Bygningen relaterer sig til landskabsplanen, hvor den botaniske have vendes mod Blomsterdeltaet og Universitariumet mod Actionøerne. Herved kan en intern synergi mellem inde og ude opstå, hvor Karolinlunds attraktionsværdi forøges ved at have et helårsmæssigt program. Bygningens linjer forholder sig bl.a. til de bagvedliggende bygninger.

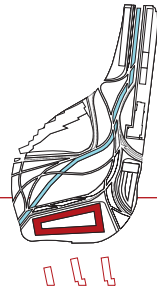
III. 296: Oplevelsescentret

III. 297: Principsnit af program

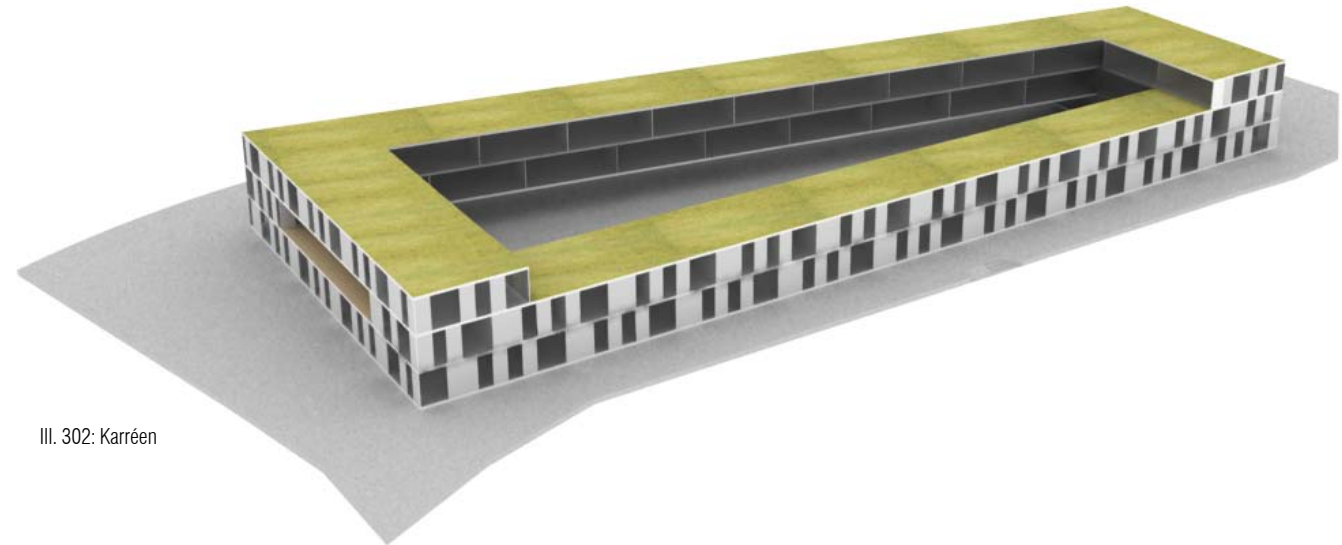

ZONE 2 - KARRÉN

Typologien er hentet fra det nærliggende Øgadekvarter, hvor karréen er den mest anvendte typologi. Bygningens linjer følger de sydligt liggende stokbebyggelser og skaber derved en relation til konteksten. Karréen består af tre trelængede etager, der er placeret oven på hinanden og roteret, hvorved bygningen i sit samlede udtryk skaber en karréstruktur. Fra syd er den åben i stueetagen, hvorimod den er åben mod Karolinelund i nord, hvilket frigør 2. etages tagflade til en taghave. Herved mindses skyggerne i Forlystelseshaven, hvilket er væsentligt i denne zone. Tre etager vurderes som den maksimale højde, hvis problematiske skyggeforhold skal undgås. Støjforholdene fra den omkringliggende vej betyder, at ekstra lydisolering formentligt vil være nødvendigt. Grundet bygningens aflange facader, bør en stor grad af variation mindske trivialiteten i udtrykket. Dette kan gøres ved brug af farver eller udskæringer.

Bygningens program foreslås at være af hybrid karakter, hvor den øverste etage er ideel til lukrative lejligheder med sydvendte vinduer og udsyn mod havnefronten. Den mellemliggende etage kan indeholde kontorer og eventuelt øvelokaler til musikstuderende. I stueetagen foreslås det, at den eksisterende spillehal med laserbane genhuses ligesom en række butikker og VUC (Voksen Uddannelses Center) kan få lokaler her.

III. 302: Karréen

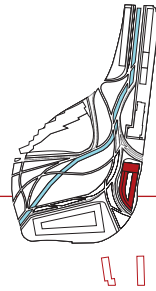
III. 303: Principsnit af program

TYOLOGI OG FACADE

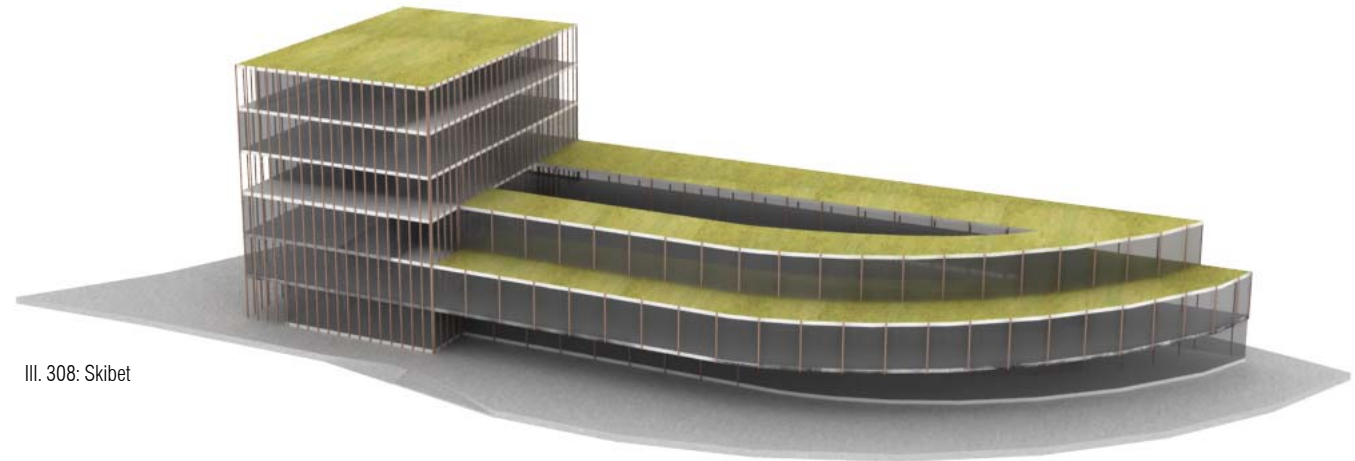
III. 304-307: Typologi og facade muligheder for Zone 2

ZONE 3 - SKIBET

Bebyggelsesplottet i zone tre har uregelmæssige linjer, hvilket opfordrer til en alternativ bebyggelsestypologi, der følger linjerne og derved forenes æstetisk med Forlystelseshaven. I det fremviste forslag afprøves en typologi, der har omdrejningspunkt om et centralt atrium. Bygningens reference er et skib, der visuelt synes at ligge på grund. Typologien forslås således, at være legende i tråd med den øvrige del af Karolinelund. I denne zones nordlige ende må bygningshøjden nå helt op i 6. etager, hvilket ikke vurderes at være til gene i en del af Forlystelseshaven, hvor skyggerne vil ramme først på dagen. Grundet bygningens højde, vil den fra stor afstand være synlig, hvorfor bygningens facade med fordel kan eksperimentere med alternativ facadebeklædning. Eksempelvis kunne lys langs en række lameller give bygningen et performativt udtryk i mørke og fungerer som visuelt pejlemærke. I stueetagen skabes en arkade, der henvender sig mod forlystelseshaven.

Programmet for bygningen kan være alsidigt men grundet støjen fra Karolinelundsvej bør beboelse undgås i de nederste etager. Her kunne et museum med affekter fra det tidligere tivoli imidlertid placeres. Herudover kunne programmet varetage kontormiljøer samt penthouselejligheder i toppen, hvorfra udsigten over byen vil være unik.

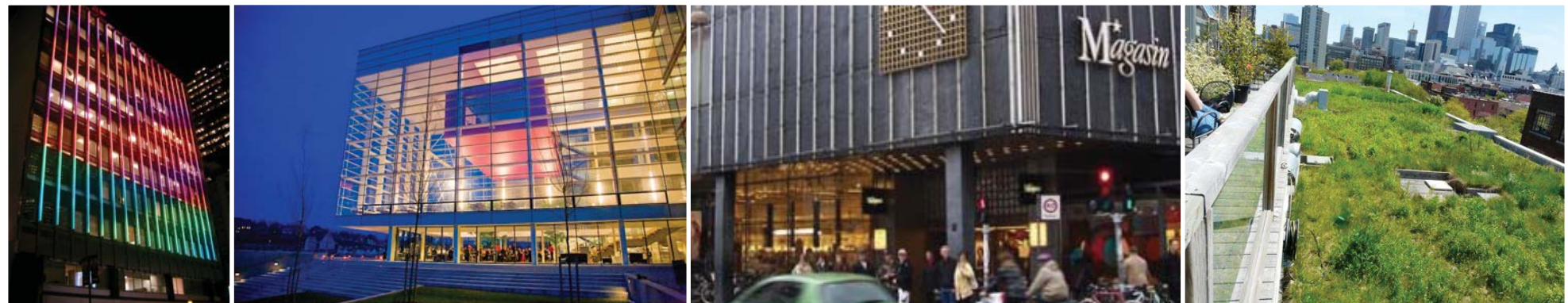

III. 308: Skibet

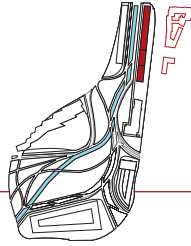
III. 309: Principsnit af program

TYOLOGI OG FACADE

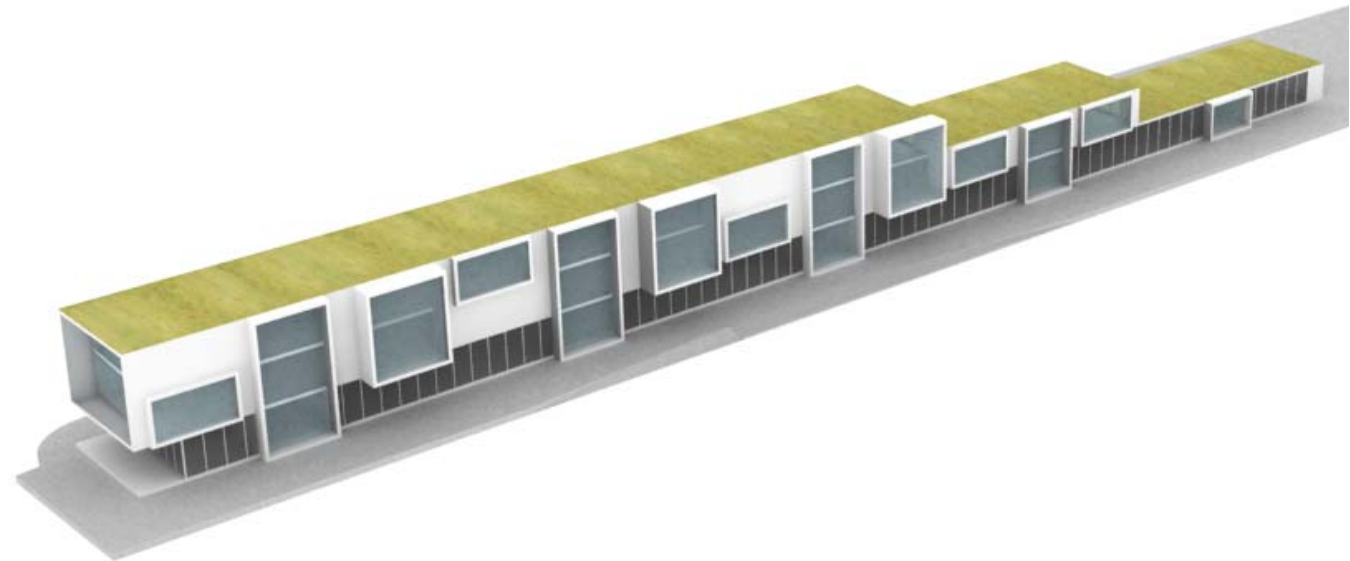
III. 310-313: Typologi og facade muligheder for Zone 3

ZONE 4 - STOKBEBYGGELSEN

Stokbebyggelsen er udover karréen den mest anvendte typologi i konteksten. I denne aflange zone er den nærliggende at anvende. Bygningen skal afskærme mod Karolinelundsvej og understrege kanalen og Oplevelsesstrømmens nord/sydgående retning. Bygningen aftager fra tre til én etage mod nord og skaber taghaver mod syd. Facademæssigt bør bygningens aflange karakter brydes, hvilket i dette tilfælde gøres med inkorporerede kassestrukturer.

Programmet bør i stueetagen forholde sig til kanalen, hvor caféer og restauranter kan bidrage til et levende kanalmiljø. På de øvrige etager foreslås primært kontorer og eventuelt et fælleskøkken således, at bygningen bliver stedet man kommer til, når gourmetmåltidet i Aalborg skal indtages.

III. 314: Stokbebyggelsen

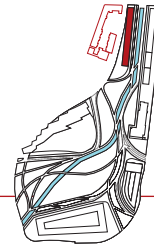
III. 315: Principsnit af program

TYOLOGI OG FACADE

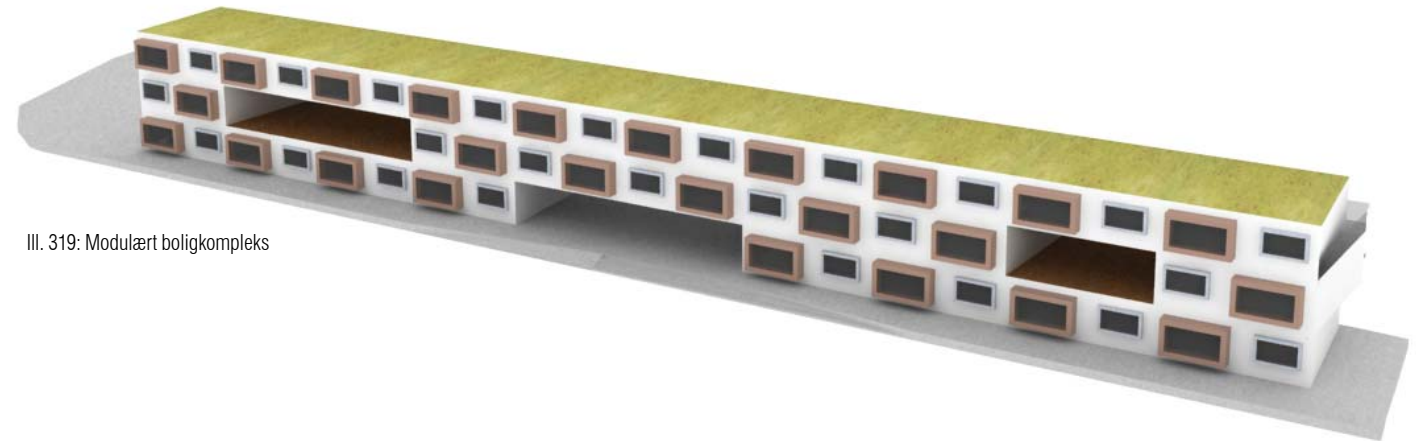
III. 316-318: Typologi og facade muligheder for Zone 4

ZONE 5 - MODULÆRT BOLIGKOMPLEKS

Denne zone kalder ligeledes på en aflang bebyggelsesstruktur. Her kunne et modulært boligkompleks bygges, hvor præfabrikerede værelser stables oven på hinanden med en maksimal højde på tre etager for at modvirke problematiske skyggeforhold på østsiden. Ved at benytte moduler kan en relativ simpel og billig bebyggelse skabes, hvor antallet kan tilpasses efterspørgslen. Ved at pille moduler ud i den samlede struktur kan mellemliggende tagterrasser for beboerne skabes og en korridor i stueetagen sikre færdsel mellem kanalen og den bagvedliggende kanalsti.

Denne typologi ses oftest anvendt i forbindelse med ungdomsboliger, idet værelserne er relativt små. Ungdomsboliger bliver dog betragtet som gode at placere her, idet unge ofte bruger uderumene meget og kan bidrage til et livligt miljø. Samtidigt vil studerende være tæt på et kommende Campus ved Godsbanearialet og muligvis kunne trække livet derfra mod Karolinelund.

III. 319: Modulært boligkompleks

III. 320: Principsnit af program

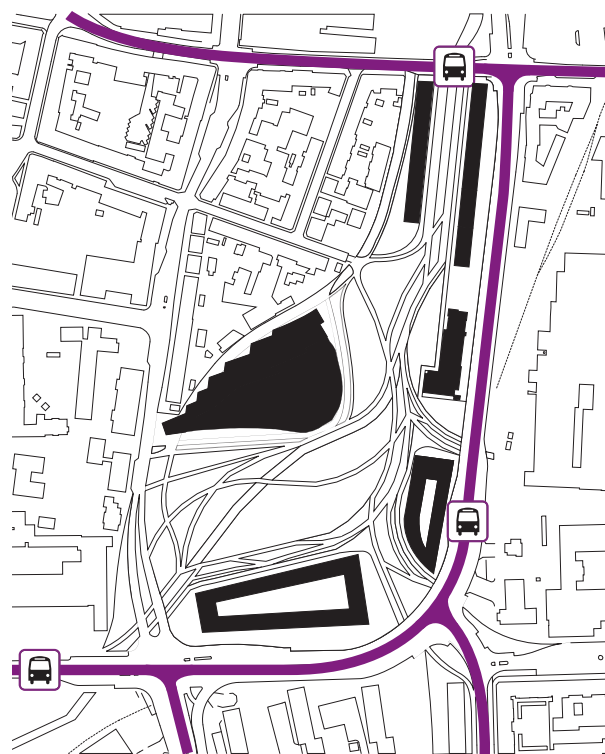
TYOLOGI OG FACADE

III. 321-324: Typologi og facade muligheder for Zone 5

INFRASTRUKTUR

Infrastrukturelt er gående prioriteret højest på grunden, hvor den tungere trafik henvises til kanten og i relation til de respektive bygninger.

III. 325: Busser

BUSSER

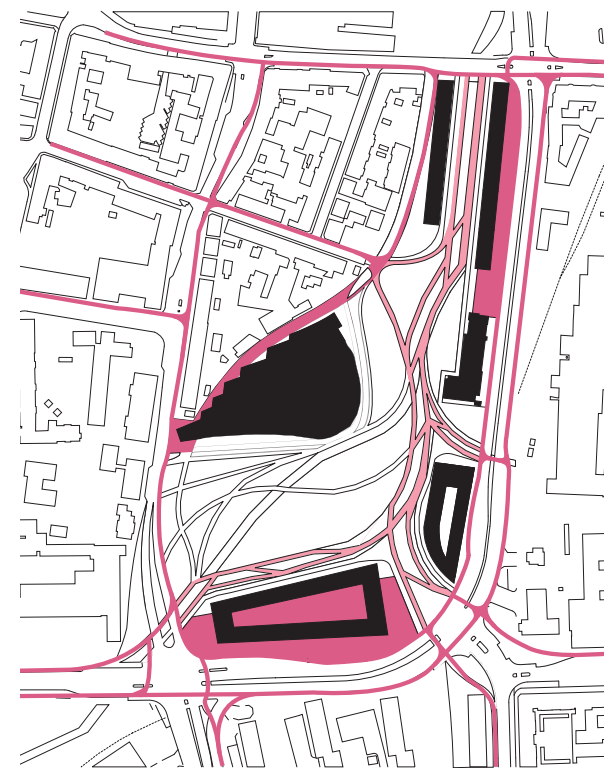
Bussernes nuværende stoppesteder bevares og med grundens nye layout sikres nem adgang til de respektive indgangspartier. Infrastrukturelt forbliver Det Nye Karolinelund således linket op til den øvrige by gennem den offentlige transport.

III. 326: Biler

BILER

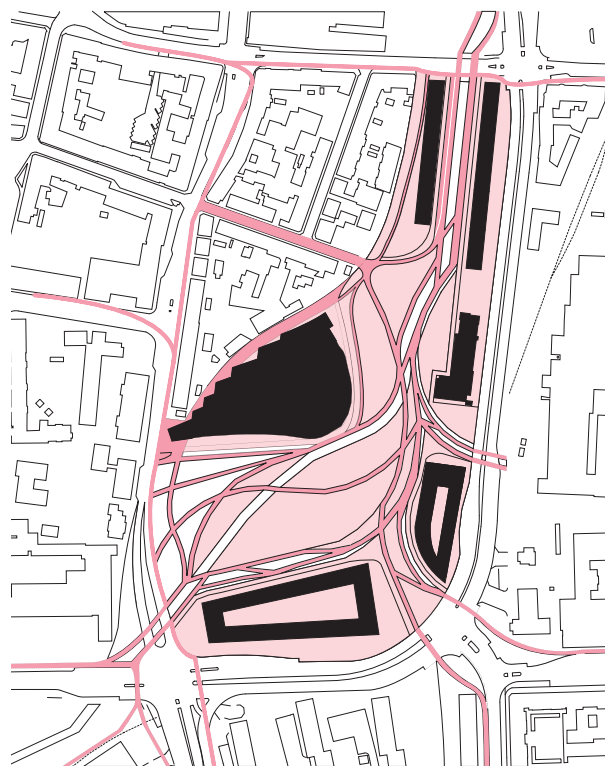
Den primære færdsel af biler vil i fremtiden foregå langs Karolinelundsvej, der omkranser grunden mod øst og i syd. Bilerne kan køre ind på grunden i to zoner i nord og syd uden at komme i konflikt med Forlystelseshavens programmer. Ligeledes er det muligt fra syd, at køre op mod Oplevelsescentrets parkeringshus. Kanalstien lukkes for gennemkørende trafik.

III. 327: Cyklister

CYKLISTER

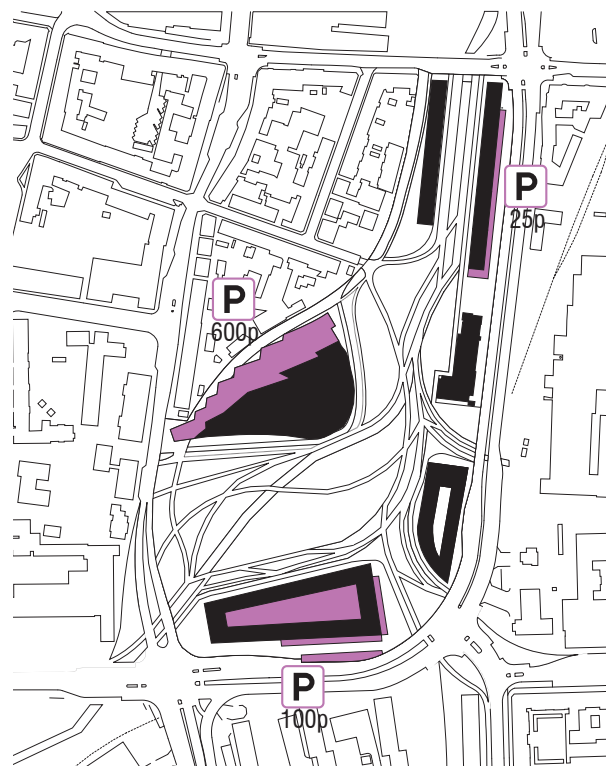
Cyklister kan ankomme til Karolinelund fra samtlige tilstødende veje. Som udgangspunkt ønskes cyklende trafik ikke inde i Forlystelseshaven, da dette kan være til gene for de gående. Det bølgede underlag vil imidlertid besværliggøre denne færdsel om end det ikke kan udelukkes at nogle vil gøre forsøget.

Ill. 328: Gående

GÅENDE

De bløde trafikanter inviteres ind på grunden fra de tilstødende veje og overgange ved lyskryds. Det forventes, at det primære flow vil foregå langs Oplevelsesstrømmens stier men det er ligeledes muligt at tage alternative ruter tværs over øerne, hvilket kan medvirke til at skabe liv og møder.

Ill. 329: Parkering

PARKERING

De primære parkeringsfaciliteter er placeret ved Oplevelsescentret, hvor 600 kan parkere. Den betragtelige størrelse skyldes, at brugere af Musikkens Hus ligeledes kan benytte sig af disse faciliteter, hvilket tilgodeser et ønsket behov fra kommunen. Herved sikres et flow mellem attraktionerne endvidere. Der skabes ligeledes parkeringsfaciliteter ved karréen og stokbebyggelsen, som primært skal servicere beboere og medarbejdere, der benytter de respektive bygninger.

	AREAL	STR. PER ENHED	ANTAL ENHEDER	ANTAL P-PLADSER
BEBØELSE	4200 m²			50
Penthouse	1400 m ²	200 m ²	7	7
Ungdomsboliger	1000 m ²	40 m ²	25	25
Div. lejligheder	1800 m ²	100 m ²	18	18
ERHVERV	6100 m²			61
Div. kontorer	5100m ²			51
Start-Up firmaer	1000m ²			10
UDDANNELSE	1100 m²			11
VUC	600m ²			6
Musik øvelokaler	200 m ²			2
Fælleskøkken	300 m ²			3
HANDEL	2200 m²			45
Restaurant og Cafe	1300 m ²			30
Butikker	600 m ²			12
Galleri	300 m ²			3
KULTUR	3800 m²			75
Oplevelsescenter	1300 m ²			30
Museum	700 m ²			15
Spillehal	500 m ²			10
Ungdomshus	900 m ²			10
Forsamlingshus	400 m ²			10
TOTAL	17400 m²			242

PARKERINGSBEREGNING
 Selvom parkeringsbehovet fuldt ud er dækket ind er en parkeringsberegning alligevel foretaget. Dette er gjort for at kunne vurdere, hvor mange parkeringspladser, der kan tilgodeses Musikkens Hus samt vurdere behovet for tillægsparkering ved karréen og stokbebyggelsen. Estimatet er lavet ud fra Aalborg midtbys parkeringsnormer [Lokalplan 10-073]

LYSSÆTNING

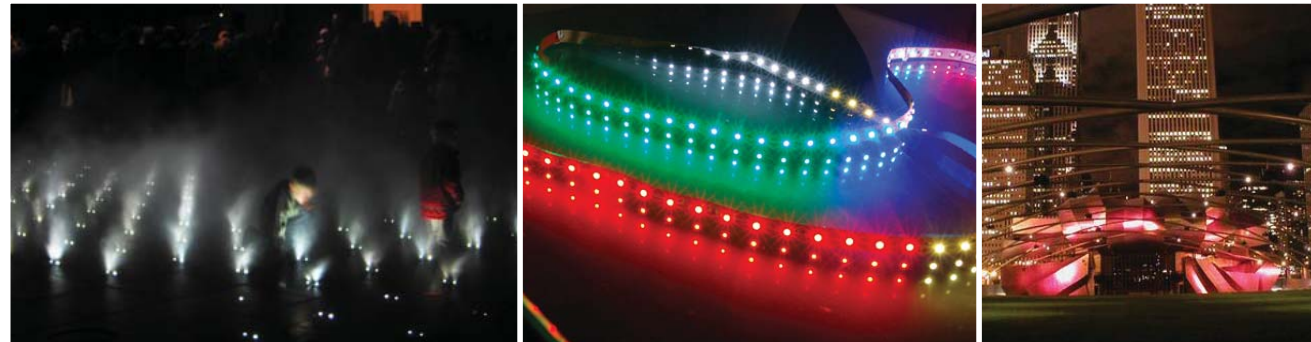
Karolinelund skal have en mangfoldig karakter gennem døgnet, hvor brugen af lys er et effektivt performativt element om aftenen. Lyssætningen er lavet ud fra tre overordnede strategier; omskiftelig belysning, iscenesættende belysning samt retningsgivende belysning. Dele af belysningen hører dog under alle strategierne.

Den omskiftelige belysning skal medvirke til, at fremme det oplevelsesorienterede aspekt. Brugen af denne type belysning kan benyttes ved vanddysserne, vanddiset, langs mooncarbanens kant og ved koncertpavillonen under koncerter.

Den iscenesættende belysning er både praktisk og performativ. Den kan belyse trappeopgangene langs rekreativebredden, Skateparken således at den kan bruges gennem hele døgnet og ved Multifladen, hvor interaktive lysarmaturer kan indstilles til at belyse den del af fladen, der ønskes benyttet.

Den retningsgivende belysninger er udpræget funktionel og skal lede brugeren sikkert gennem området og sikre en sikkerhedsfølelse. Trekroneerne langs Kanalstien kan i stil med tivoliets belysning, oplyses og lede folk mod Parkholmen som ligeledes indrammes i en stemningsfuld sfære. Endvidere oplyses kanten af Oplevelsesstiens niveauforskellene, hvorved oplevelsen af det bølgede bevægelsesforløb fremmes.

OMSKIFTELIG BELYSNING

III. 330-332: Omskiftelig belysning

ISCENESÆTTENDE BELYSNING

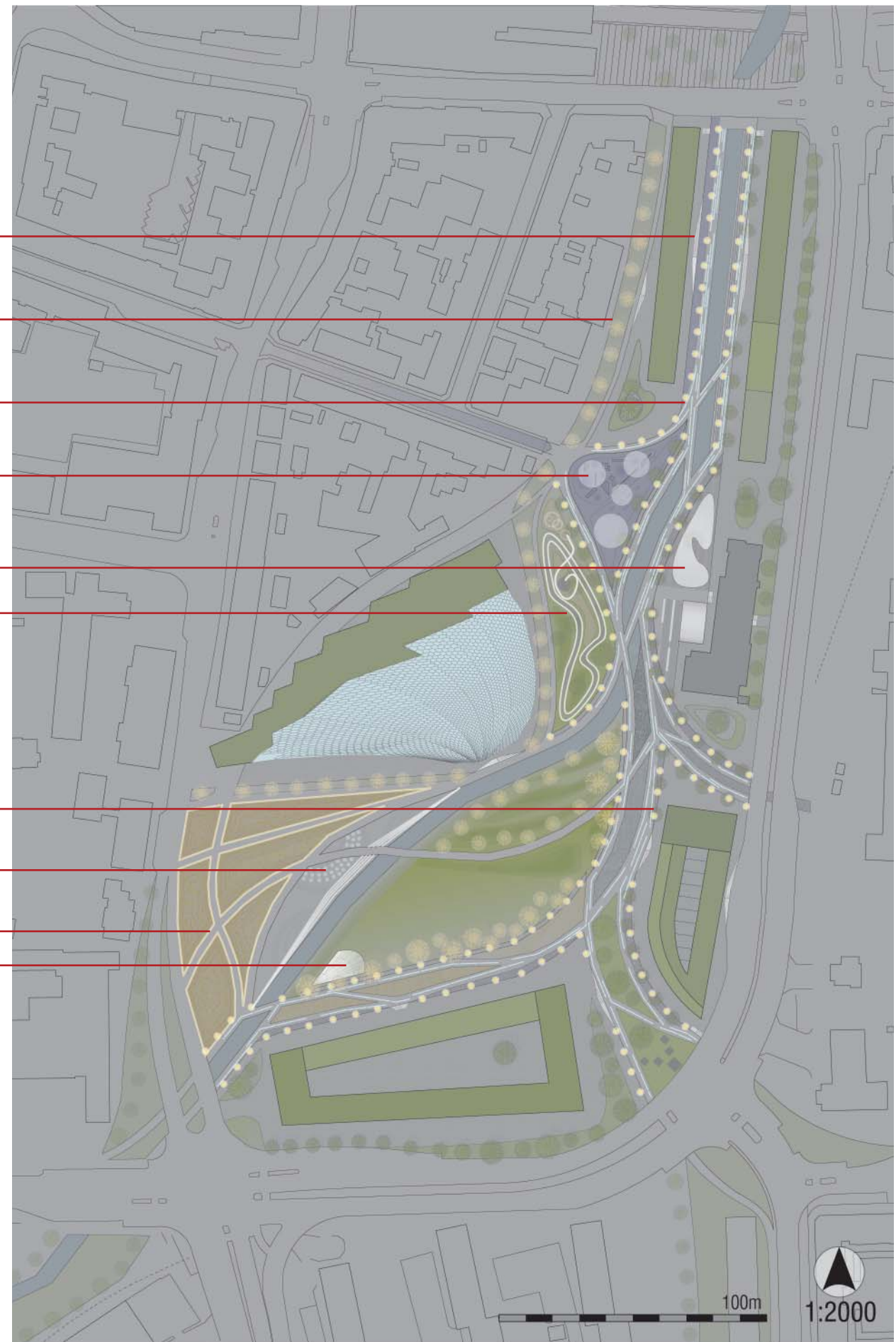
III. 333-335: Iscenesættende belysning

RETNINGSGIVENDE BELYSNING

III. 336-338: Retningsgivende belysning

- TRAPPERNE VED BREDEN LYSER OP OG SKABER SIKKERHED
- TRÆERNES KRONER OPLYSES FRA KANALSTIEN MOD PARKHOLMEN
- OPLEVELSESSTRØMMENS BELÆGNINGSLINJER LYSER OG LEDER FOLK MOD AKTIVITETER
- INTERAKTIVE LYSARMATURER SENDER SPOTS MOD OMRÅDER, DER ER I BRUG
- SKATEPARKENS FACILITETER OPLYSES
- MOONCARBANENS KANT OG LEGEHUSET OPLYSES
- LYSARMATURER LEDER FOLK LANGS OPLEVELSESSTRØMMEN
- VANDDYSSERNE OPLYSES OG FREMSTÅR SOM SMÅ FAKLER
- KANTEN AF BLOMSTERDELTAET OPLYSES
- KONCERTPAVILLIONEN OPLYSES NÅR DER ER KONCERT ELLER ANDEN UNDERHOLDNING

III. 339: Lyssætning

100m

1:2000

BÆREDYGTIGE ASPEKTER

Bæredygtighed er essentielt i nutidens udvikling af byerne og i forbindelse med nyt byggeri. Aspektet dækker ikke kun over en usynlig men væsentlig faktor – det kan ligeledes benyttes performativt og bidrage til bedre byrum. I den forbindelse er grønne tage og regnvandsopsamling særligt anvendelige. Følgelig vil princippet og fordelene herom præsenteres, hvorimod en egentlig beregning af dimensioneringen af regnvandskanaler og tagenes opbygning undlades.

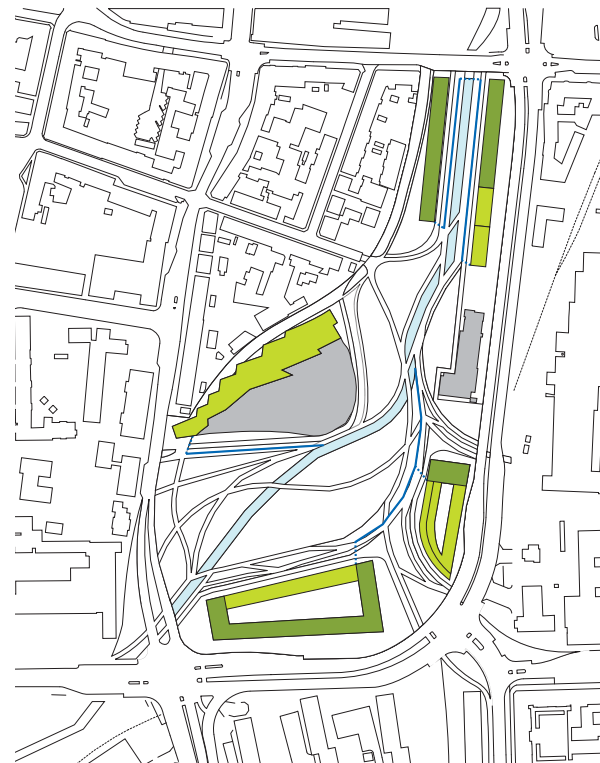
GRØNNE TAGE

Grønne tage kan benyttes til at absorbere ca. 80% af nedfalden regn og rense det. Herved skabes ikke blot miljøvenlige tage, de fungerer ligeledes som visuelle og brugbare flader. Ydermere giver de termisk isolation og medvirker til en bedre luftkvalitet. [G. Ngan, 2004]

De grønne tage kan enten kategoriseres som værende intensive eller ekstensive. De miljømæssige fordele er de samme men forskellen ligger i, at de intensive ligeledes kan anvendes som taghaver, hvor fladen fysisk kan betrædes. Dette benyttes ved fire af bygningerne – Oplevelsescentret, stokbebyggelsens sydlige tagflader, Skibet samt karréns nordlige tagflade. Det vand der ikke absorberes kan ledes videre ned mod åbne regnvandskanaler.

REGNVANDSKANALER

De åbne regnvandskanaler synliggør vandets rejse og medvirker ofte til impulsiv leg. Ved at udforme regnvandskanalerne langs Oplevelsesstrømmen tillægges en ekstra kvalitet. Vandet kan ledes videre ud i den genåbnede kanal og fortsætte mod Limfjorden. Herved integreres Oplevelsesstrømmen fysisk med fjorden.

III. 240: Grønne tage

III. 341: Intensivt grønt tag

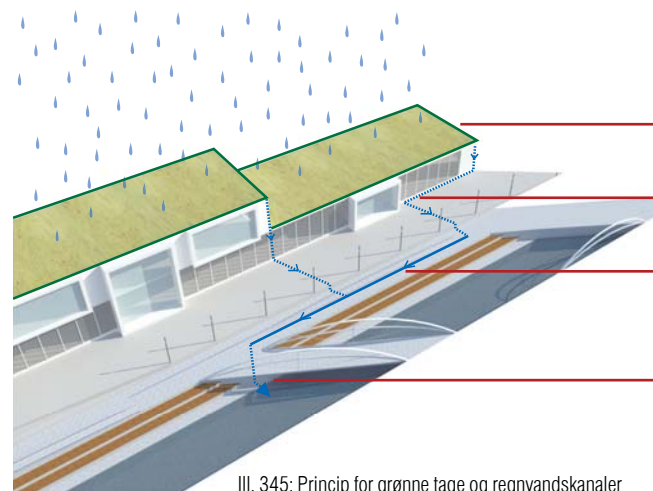
III. 342: Ekstensivt grønt tag

III. 343: Regnvandskanal

III. 344: Leg ved kanal

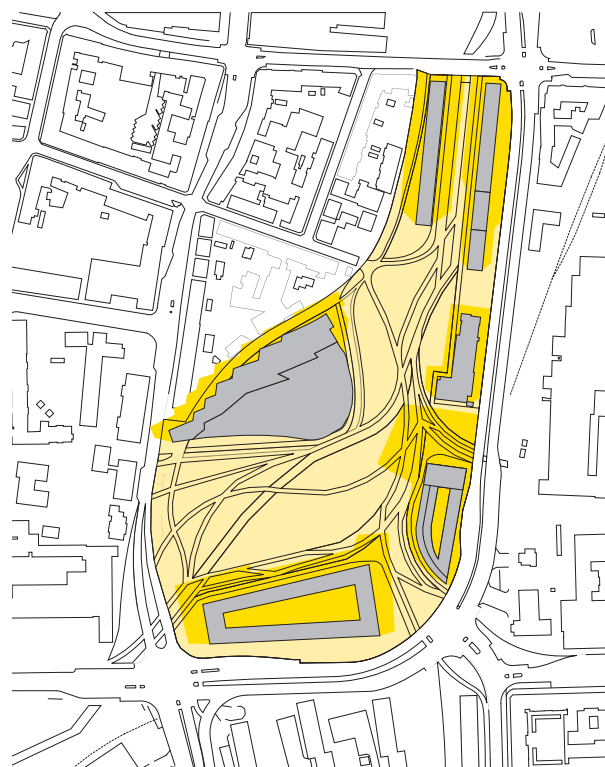
III. 345: Princip for grønne tage og regnvandskanaler

DE GRØNNE TAGE ABSORBERER VANDET OG SKABER FLORA OG FAUNA

VANDET LEDES VIDERE GENNEM LUKKEDE RØR

ÅBNE REGNVANDSKANALER LEDER VANDET VIDERE SOM ET STEMNINGSSKABENDE ELEMENT

VANDET FØRES MOD KANALEN OG DERFRA VIDERE MOD LIMFJORDEN

Ill. 346: Sol og skyggeforhold

SOLFORHOLD

Karolinelunds ør vil være solbeskinnet gennem det meste af dagen gennem hele året med de foreslåede bebyggelser. De områder, der vil modtage mest skygge er langs oplevelsesstrømmen, hvilket ikke vurderes som et problem, idet de primært er udformet til gennemgang og ophold ikke vil blive gjort i længevarende perioder. Bebyggelsen, Skibet, giver mest skygge, hvilket imidlertid vil være når solen står op, hvorefter skyggerne bevæger sig mod Karolinelundsvej, hvor det ikke vil være til gene. (se ill. 136 s. 43) Herudover kaster træerne skygger, hvilket i perioder kan have betydning for opholdsforholdene i de enkelte områder. Brugeren kan imidlertid frit søge mod solbeskinnede områder og derved agere i forhold til de ydre påvirkninger. Der vil således gennem hele dagen være områder, hvorfra solen kan nydes.

Ill. 347: Lægivende elementer

VINDFORHOLD

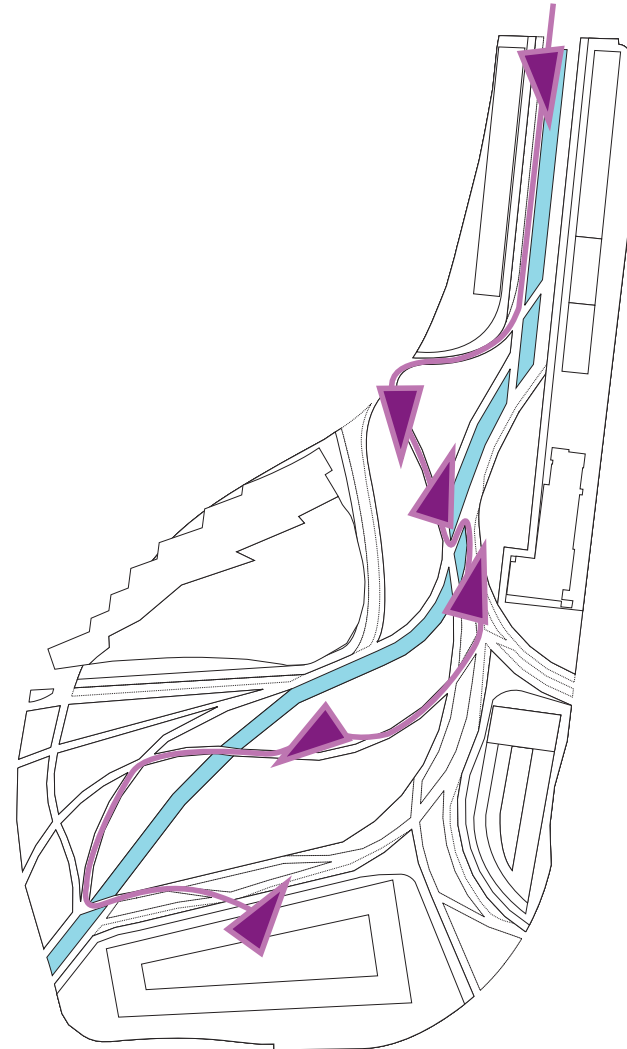
Vindens retning kan variere en del men er fortrinsvis kraftigst og mest vedvarende fra vest og sydvest (se ill. 135 s. 43). For at skabe behagelige miljøer benyttes en række elementer til at bryde den direkte vind. Dels afskærmer bygningerne ligesom træerne får intensiteten af vinden til at aftage. Langs Parkholmens kanter giver de høje træer læ ligesom Blomsterdeltaet afskærmer for den kraftigste vind. Da Karolinelund er omkranset af kontekstens bygninger vil vinden ikke have samme intensitet som langs havnefronten og det vurderes ikke, at vindforholdene vil blive et problem.

SCENARIER

EN DAG I DET NYE KAROLINELUND

På de følgende opslag illustreres et scenarie for en dag i Det Nye Karolinelund. I fortællingen følges én af de mange mulige bevægelsesforløb, hvor de respektive delområders særkende skildres med en mindre beskrivelse.

Fortællingen tager sit afsæt fra den nordlige indgang ved ankomst fra Nordkraft eller havnefronten. Herfra følges Oplevelsesstrømmen mod Actionøerne, hvor såvel Legelandskabet, Multifladen og Skaterparken skildres. Herfeter fortsættes mod Parkholmens åbne karakter, hvor samhørigheden med Åpladsen og Blomsterdeltaet synliggøres. Fortællingen afsluttes i den sydligt beliggende Karré, hvor udsigten og kvalitetene ved taghaverne anskueliggøres visuelt.

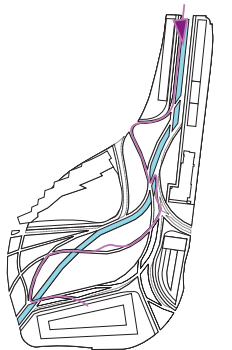

III. 348: Ruten

Varieret arkitektur indrammer det nye kanal- og cafémiljø, hvorfra måltidet kan nydes i solbeskinnede og åbne omgivelser. Minigolfbane, trappelandskab, træer og bølgede belægninger markerer begyndelsen på den mangfoldighed, der kendetegner Det Nye Karolinelund.

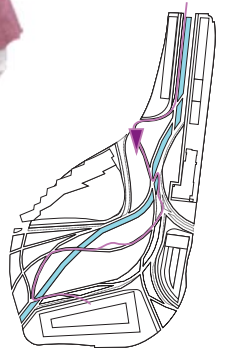
III. 349: Scenarie for kanalen langs Oplevelsesstrømmen

Den urbane flade møder Legelandskabets grønne kant, hvor børnefamilier kan bruge eftermiddagen til leg og samvær. Et varieret terræn giver udfordringer på mooncarbanen, hvor de i forbigarten passerer en tarzanbane, legehus med rutsjebaner og store flader af sand, hvor de mindste leger.

III. 350: Scenarie for Multifladan

Den lille gummibelægning på Multifladen markerer, at der her sker noget nyt. Basketball, bordtennis, fitnessinstallationer og en stor udfordrende parcourbane giver varierede muligheder for kropslig udfoldelse. Langs kanten kan solen nydes på sekundære siddepladser, mens den dårlige samvittighed over at side stille lister sig ind.

III. 351: Scenarie for Legelandskabet

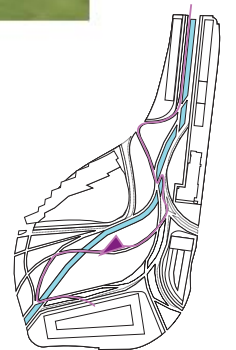
Et kontrastfyldt visuelt møde mellem graffitimure, fjordlandskabets blomster og performativ vanddis giver bevægelsen langs Oplevelsesstrømmen mangfoldige sanseindtryk. Besøgende føres gennem en historiefortælling om fjordlandskabets herligheder, mens man uforpligtende bliver introduceret for skaterkulturen.

III. 352: Scenarie for Skateparken

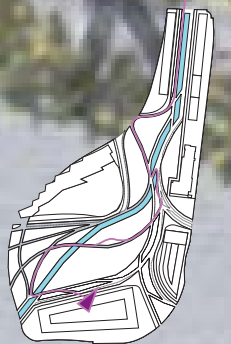
Arrangementer i koncertpavillonen samler en skare af mennesker på den åbne grønne flade i Parkholmen. Det farverige Blomsterdeltaet rammer området ind og skaber et behageligt miljø på Åpladsen, hvor frokosten afsluttes med en is ved kanalens kant.

Dagen i Karolinelund afsluttes med en kold øl på Karréens attraktive taghaver, hvorfra det igangværende liv kan iagttages. Den tætte beplantning i Parkholmens nordlige ende kontrasterer havnens grå siloer. Langs Oplevelsesstrømmen bevæger folk sig rundt med forskellig hastighed – nogle skal hjem fra arbejde mens andre udfordrer hinanden i et spil petanque før aftensmaden.

ET ÅR I DET NYE KAROLINELUND

Det Nye Karolinelund skal gennem hele året være et attraktivt udflugtsmål, hvor en mangfoldighed og alsidighed i programmerne skal være kendetegnende for området. Incitamentet for besøg gennem hele året skærpes ved, at der både er indendørs og udendørs dynamoer. De udendørs programmer skal imidlertid også kunne fungere i vinterhalvåret selvom brugen naturligt vil mindskes, grundet de klimatiske forhold. Illustrationen opstiller et scenarie over mulige midlertidige arrangementer, der kan tænkes ind på grunden. De fleste vil kunne pågå i Parkholmen, der gennem dets størrelse er det mest fleksible område.

FÆLLESSANG

III. 354: Fællessang

STAND UP FESTIVAL

III. 355: Stand Up Festival

FORÅR

STORE BØRNEDAG

III. 356: Store Børnedag

SOMMER

OMREJSENDE TIVOLI

III. 357: Omrejsende Tivoli

DYRSKUE

III. 358: Dyrskue

OKTOBERFEST

III. 359: Oktoberfest

ISSKULPTUR FESTIVAL

III. 360: Isskulptur Festival

EFTERÅR

SKATER KONKURRENCE

III. 361: Skater konkurrence

JULEMARKED

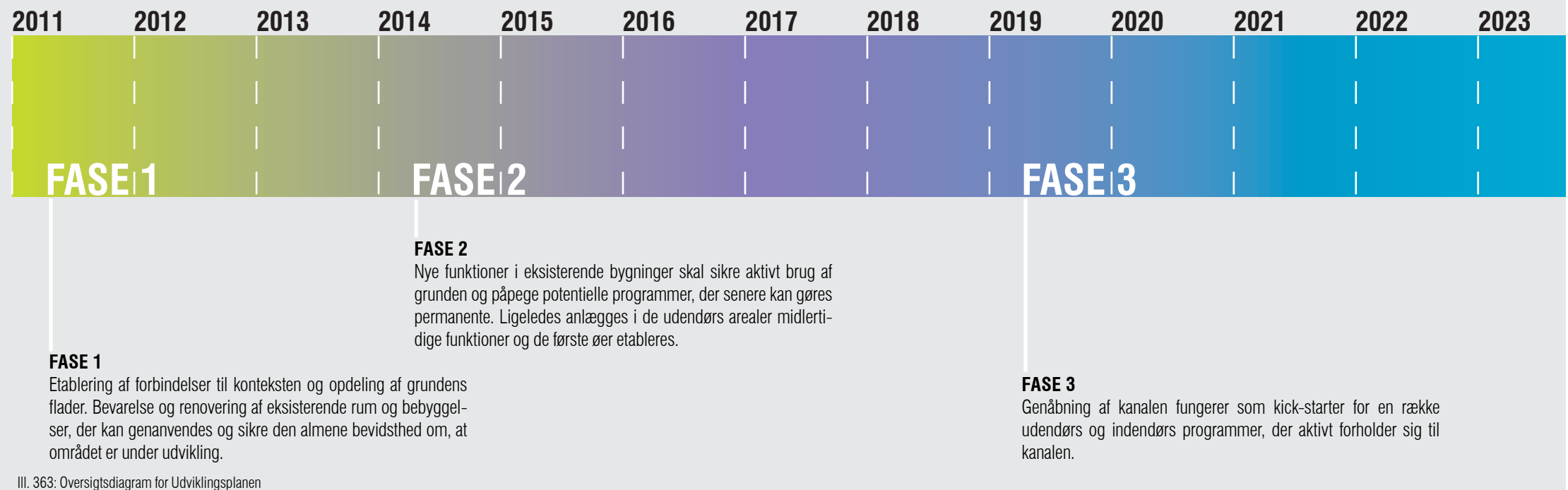

III. 362: Julemarked

VINTER

UDVIKLINGSPLAN

Det Nye Karolinelund vil grundet det begrænsede økonomiske fundament ikke udvikles over én fase. Dette betragtes imidlertid som en fordel i henhold til, at påpege grundens muligheder og borgernes efterspørgsel yderligere gennem principperne om mental byomdannelse. Det følgende afsnit har derfor til formål, at give et scenarie på en mulig faseinddeling, hvor principperne fra mental byomdannelse og OPP-samarbejder inddrages. Ligeledes er teorierne fra landskabsurbanismens procesorienterede indgangsvinkel i forhold til påbegyndelsen af de enkelte delelementer relevant.

2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035

FASE 4

FASE 4

Flere nye bygninger opføres, hvor erfaringerne fra det midlertidige brug af tidligere bygninger kan synliggøre, hvilke funktioner, der med fordel kan inkorporeres under permanente forhold. Fladerne udformes med tilstrækkelig fleksibilitet til, at kunne sikre fremtidige tilpasningsmuligheder.

FASE 1

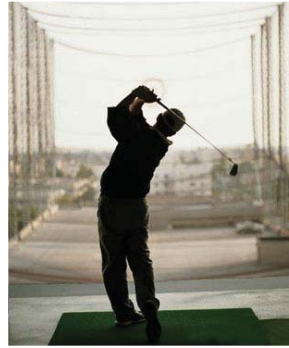
Den indledende fase er af væsentlig karakter i forhold til hurtigt, at gøre det klart overfor den almene borger, at Karolinelund er under udvikling frem for afvikling. Der skal tegnes et positivt og inspirerende billede af det fremtidige brug, hvor offentlige høringer, workshops o.lign. kan benyttes. Fysisk foreslås det, at Oplevelsesstrømmen anlægges først, da denne optegner en del af grundens overordnede layout. Tilmed sikrer den forbindelser til konteksten og åbner Karolinelund op for gennemfærdelse samt brug af midlertidige funktioner. I de udendørs rum kunne en BMX-bane etableres ligesom en drivingrange samt tennisbaner, idet disse vil være relativt billige at anlægge og appellerer til forskellige brugergrupper. Ydermere ligger programmet i tråd med den fremtidige fokusering på fysisk udfoldelse. For at det er fordelagtigt for fonde og frivillige initiativtagere at anlægge disse funktioner, fastsættes et minimum tidshorisont for, hvor længe denne aktivitet er sikret. Dette kunne være eksempelvis 5 år.

Skateparken anlægges ligeledes indledningsvist, idet det vurderes at en række brugere fra starten vil benytte sig af dette tilbud.

Enkelte funktioner og områder bevares i deres nuværende form såsom legepladsen og koncertområdet, idet disse fortsat har en relevans, der ikke er betinget af de forhenværende forlystelser. Med anlæggelsen af Oplevelsesstrømmen skal legepladsen imidlertid flyttes.

Bygningerne mod øst kan klargøres til mulige midlertidige funktioner, idet deres nuværende program som restauranter ikke forventes, at kunne køre rundt på dette stadie. Carlos spisested og Restaurant Påfuglen kan dog gøre forsøget, hvor den mindskede konkurrence gør det muligt.

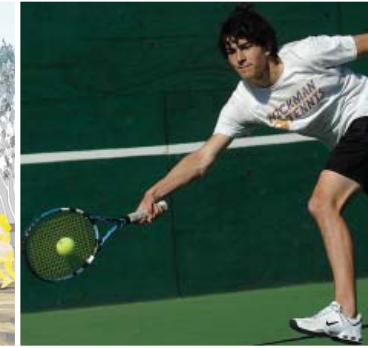
NYE TILTAG

III. 364: Drivingrange

III. 365: Bystrand

III. 366: Tennisbaner

III. 367: BMX-bane

OMDANNELSE AF EKSISTERENDE KVALITETER

III. 368: Interiør fra eksisterende bygning

III. 369: Legepladsen

III. 370: Eksisterende mur

BEVARELSE

III. 371: Carlos Restaurant

III. 372: Møllen

III. 373: Koncertområde

III. 374: Eksisterende træer og plads

OPLEVELSESSTRØMMEN ETABLERES OG SIKRER FORBINDELSER TIL KONTEKSTEN

EN DRIVINGRANGE ANLÆGGES TIL MIDLERTIDIGT BRUG

DEN FREMTIDIGE KANAL BRUGES SOM STRANDPARK OG FORLÆNGER
BYSTRANDEN FRA TEGLGAARDS PLADS MOD KAROLINELUND

TENNISBANER ANLÆGGES TIL MIDLERTIDIGT BRUG

SKATEPARKEN OPFØRES OG BRINGER EN NY BRUGERGRUPPE TIL OMRÅDET

EKSISTERENDE BYGNINGER ISTANDSÆTTES SÅ DE ER KLAR
TIL MIDLERTIDIGE ANDVENDelser

RESTAURANT PÅFUGLEN BEVARES

OMRÅDET MED LANDSBYSTEMNING BEVARES MED
CARLO'S RESTAURANT OG MØLLEN

EN BMX-BANE ETABLERES TIL MIDLERTIDIGT BRUG SAMMEN MED
DEN EKSISTERENDE LEGEPLADS

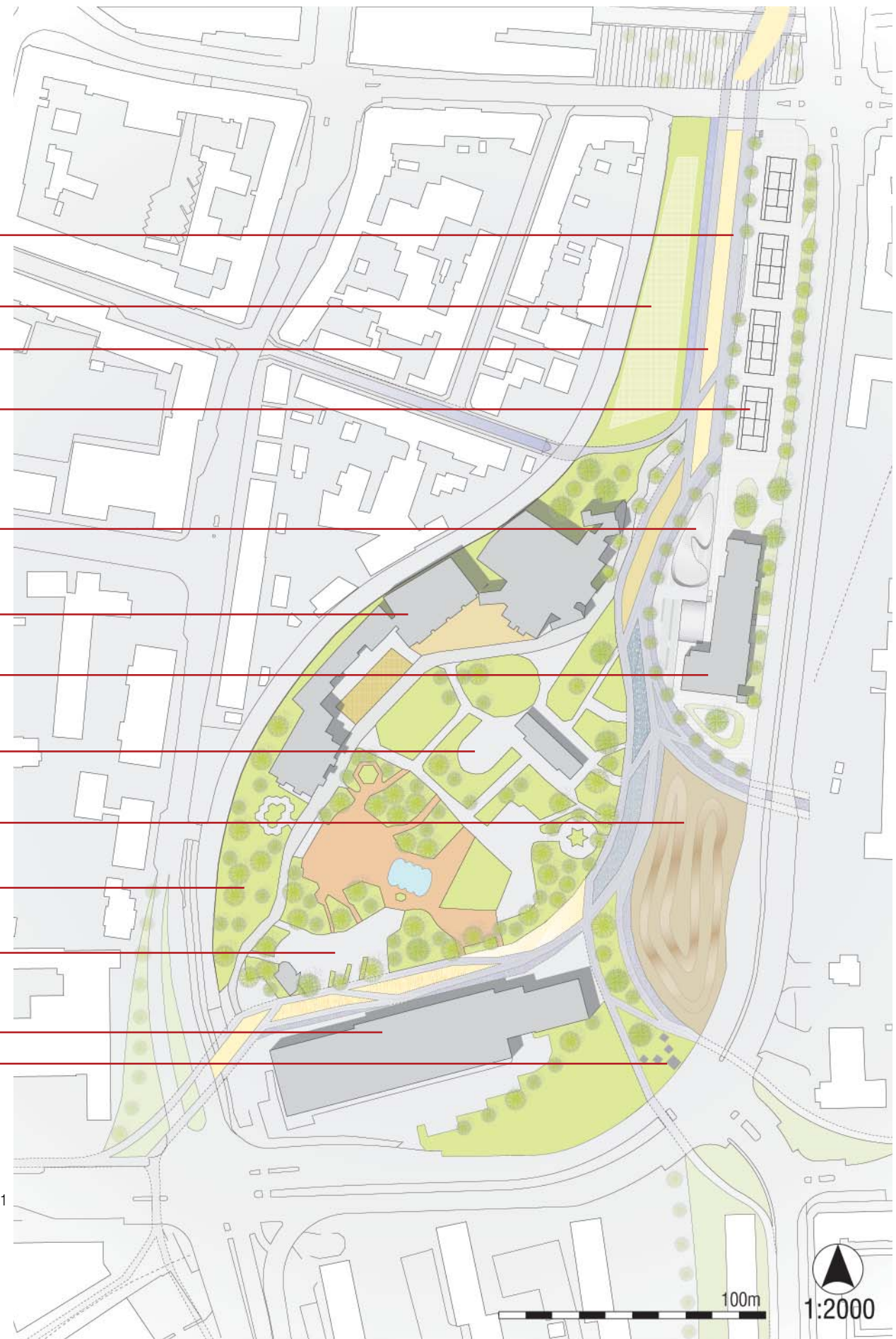
EKSISTERENDE TRÆER BEVARES OG MUREN KAN OMDANNES TIL GRAFFITI

KONCERTOMRÅDET BEVARES TIL FREMTIGE ARRANGEMENTER

LAS VEGAS BEVARES I DETS EKSISTERENDE FORM

KAROLINELUND INDGANGSPARTIET FLYTTES FRA DET SYDVESTLIGE TIL DET
SYDDØSTLIGE HJØRNE OG MARKERER DEN NYE INDGANGSGANG

III. 375: Fase 1

FASE 2

I den anden fase, der tænkes påbegyndt efter 3-5 år, er det tid til at revidere første gang. Er der således potentiale i at fortsætte de midlertidige anvendelser af de udendørs arealer eller bør nye idéer afprøves. For at sikre en fortsat udvikling er det væsentligt, at nye øer løbende etableres. Eksempelvis kunne Multifladen anlægges, idet den kan fungere i samspil med den allerede etablerede skatepark.

Den første bygning, det modulære boligkompleks, kunne i denne fase opføres, idet den er billig og sikrer et naturligt flow af mennesker i området. Midlertidige modulære studenterboliger kunne ligeledes placeres på grunden og huse nye studerende for en kortere periode.

Ligeledes er det forventeligt, at midlertidige funktioner på dette stadie har etableret sig i de tilbageværende bygninger. Eksempelvis kunne flere af Aalborgs karnevalsgrupper indrette sig med butik, øvelokaler og tilholdssted og derved gøre Karolinelund mere farverig. Restaurant Påfuglen kunne tænkes at blive omdannet til et mindre ungdomshus, hvor byens unge kan mødes om fælles interesser. Øvrige muligheder kunne være et forsamlingshus i en af bygningerne, idet køkkenerne allerede er eksisterende. Ligeledes kan værksteder indrettes, da kravene til bebyggelsen er beskeden.

Det foreslås endvidere, at en flok geder sættes fri i området omkring Carlos Spisested, hvor de kan medvirke til at bibeholde den animerede landsystemning. Dyr har ligesom vand en særlig tiltrækningskraft, hvor især børn kan have sjov med at fodre og lege med gederne.

NYE PROGRAMMER I EKSISTERENDE RAMMER

III. 376: Ungdomshus

III. 377: Karnevalshus

III. 378: Forsamlingshus

III. 379: Værksted

MIDLERTIDIGE INSTALLATIONER

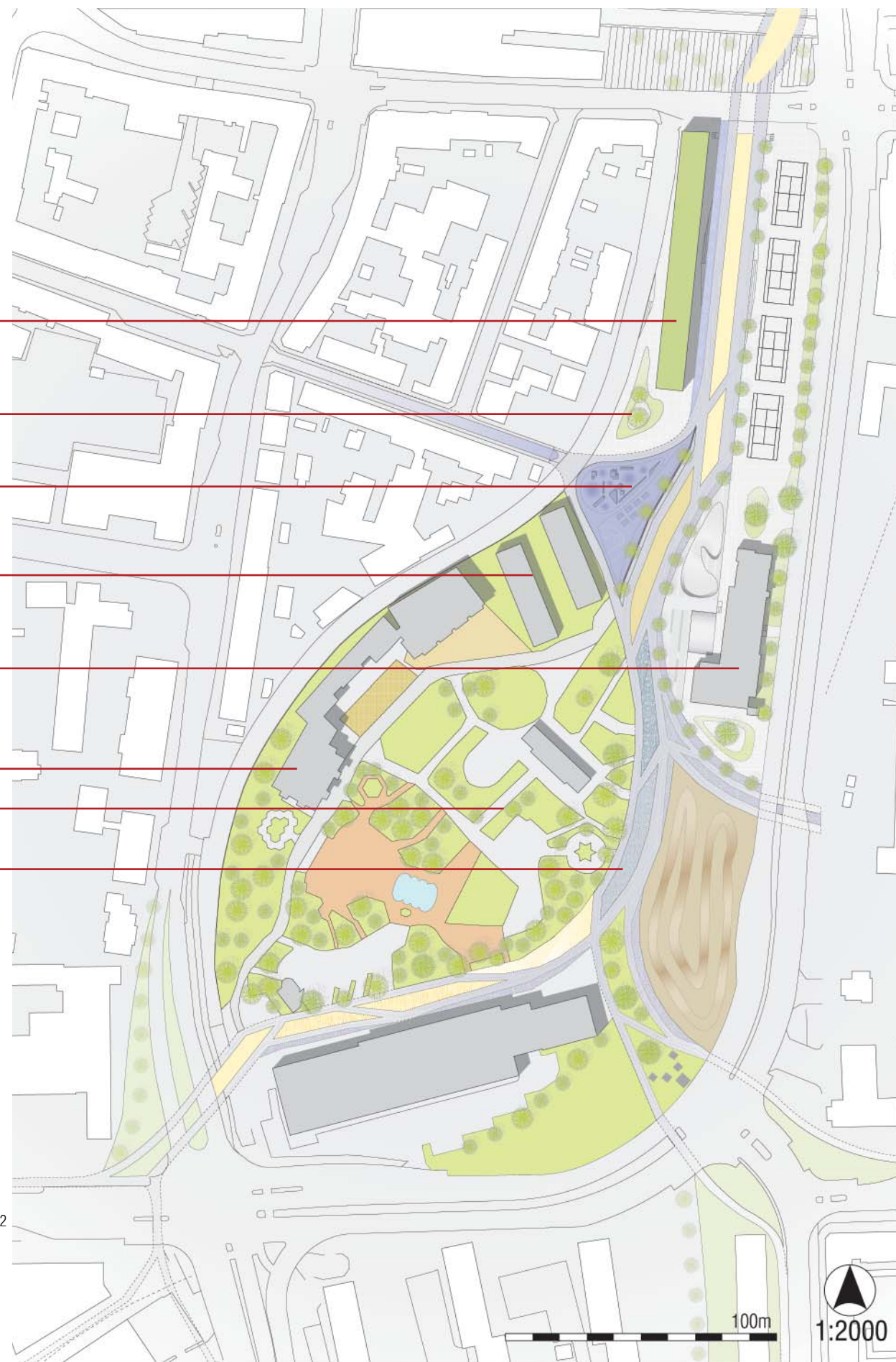
III. 380: Midlertidig udstilling

III. 381: Plug-In værelser

- DET MODULÆRE KOMPLEKS AF STUDIEBOLIGER OPFØRES
- BREDEN OMKRING STUDIEBOLIGERNE OG MOD KANALSTIEN ANLÆGGES
- DEN MULTIFUNKTIONELLE FLADE ETABLERES
- MIDLERTIDIGE PLUG-IN VÆRELSER SÆTTES OP TIL STUDERENDE
- RESTAURANT PÅFUGLEN KUNNE TÆNKES AT BLIVE OMDANNET TIL EN UNGDOMSHUS
- MIDLERTIDIGE FUNKTIONER ER NU KØRENDE I DE EKSISTERENDE BYGNINGER
- FRITGÅENDE GEDER KUNNE SÆTTES FRI OG BIDRAGE TIL ET LEVENDE MILJØ PÅ DE GRØNNE FLADER, HVOR DER TIDLIGERE STOD FORLYSTELSER.
- LANGS OPLEVELSESSTRØMMEN AFHOLDES WORKSHOPS, LAVES UDSILLINGER OSV. VEDRØRENDE BL.A. DEN FREMTIDIGE ANDVENDELSE

III. 382: Fase 2

FASE 3

I den tredje fase, der tænkes påbegyndt efter 10 år, kan udviklingen for alvor tage fart. Ifølge kommunen vil kanalen på dette tidspunkt kunne genåbnes, hvilket danner basis for en række funktioner. Såvel Parkholmen og Åpladsen relaterer sig direkte til kanalen og Blomsterdeltaet til Åpladsen. Kanalen er ligeledes omdrejningspunktet for en mulig renæssance af caféerne og restaurantlivet i området.

Det midlertidige modulsystem af studenterboliger har den fordel at den løbende kan flyttes i henhold til omgivelsernes udvikling, hvorfor dette kompleks med fordel kan fortsætte. I denne fase er det meste af Forlystelseshaven udformet. De øvrige midlertidige funktioner såsom BMX-banen kan af kommunen vurderes i forhold til, om de bør inkorporeres i permanent form eller muligvis genanlægges andetsteds og derved frigøre plads til ny bebyggelse

DER ER GÅET 10ÅR OG KANALEN KAN NU ANLÆGGES FRA TEGLGAARDS PLADS
MOD GODSBANEAREALET

STOKBEBYGGELSEN KAN OPFØRES, HVOR TILHØRENDE CAFÉER OG RESTAURANTER
KAN BIDRAGE TIL DET NYE KANALMILJØ

DEN NORDLIGE DEL AF KANALSTIEN ANLÆGGES SOM ET GRØNT BÅND MOD PARKHOLMEN

LEGELANDSKABET OPFØRES NU OG ACTIONØERNES INTERNE SYNERGI ER MULIG

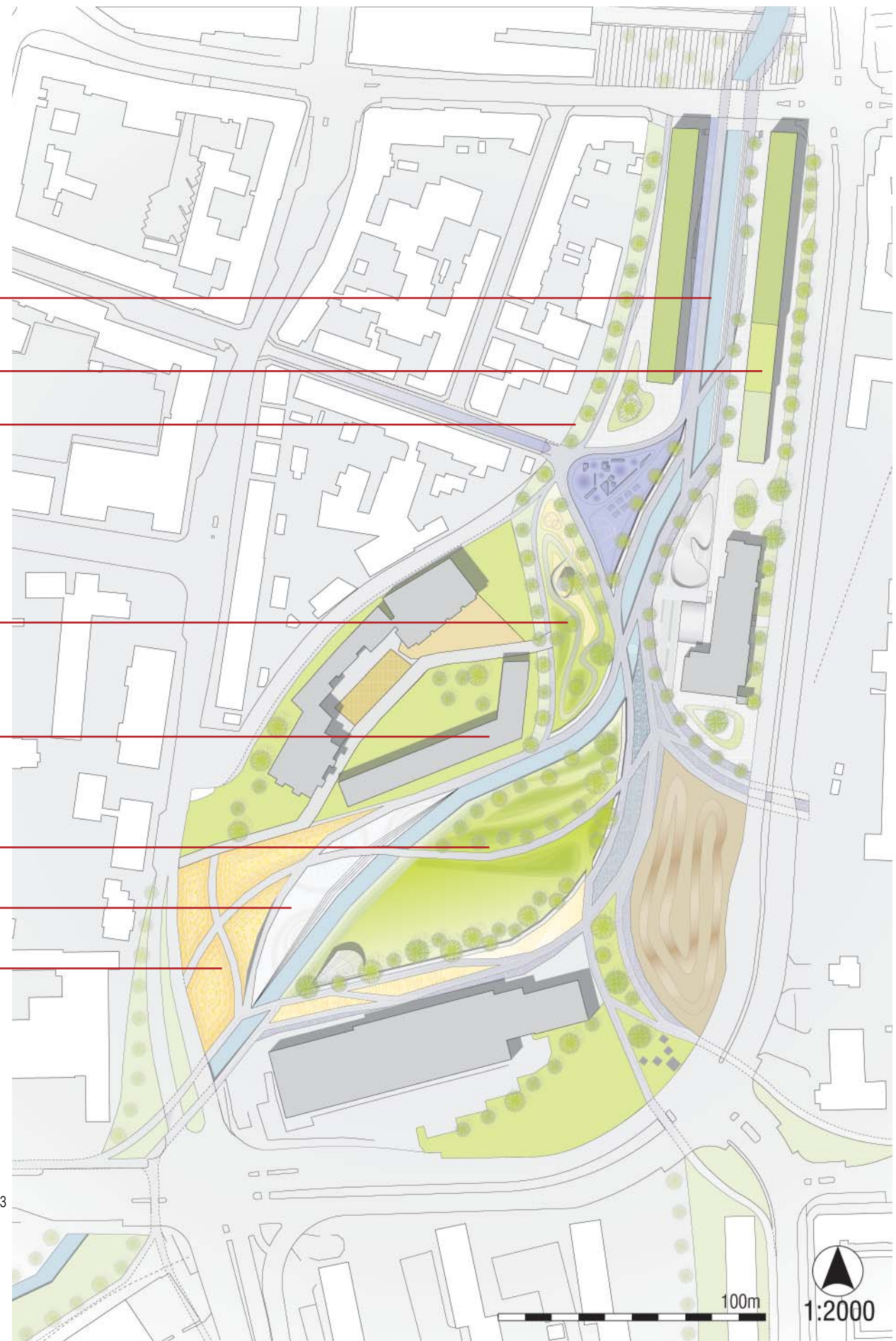
PLUG-IN VÆRELSENE ER RYKKET MOD SYD OG HENVENDER SIG MOD PARKHOLMEN

PARKHOLMEN ETABLERES OG EN NY SCENE OPFØRES SÅ FREMTIDIGE KONCERTER
OG OPTRÆDENDER KAN FORTSÆTTE

ÅPLADSEN ETABLERES OG SKABER ET REKREATIVT MILJØ OMKRING KANALEN

DEN FØRSTE DEL AF BLOMSTERDELTAET ETABLERES OG DANNER RYG TIL ÅPLADSEN

III. 384: Fase 3

100m

1:2000

FASE 4

I den fjerde fase, efter 15år, vurderes hele grunden at kunne være etableret. Dette betyder imidlertid ikke, at området nødvendigvis skal fungere som et statisk sted. Det alsidige layout af øer betyder således, at de hver især kan omdannes, hvis andre funktioner betragtes som værende bedre end det foreslåede. Dette skal imidlertid gøres ud fra en betragtning om økonomiske forsvarlighed.

De tidligere bygninger, der har huset midlertidige funktioner forventes ikke at blive bevaret yderligere. Funktionerne kan imidlertid have haft en positiv indvirkning på det omkringliggende miljø og for en række brugere. Er dette tilfældet kan disse passende genhuses i nyt byggeri, hvor det af kommunen kan pålægges bygherrer, at skabe rum for disse programmer. Dette vil praktisk gøres gennem et OPP-samarbejde, hvis det vælges at udlægge grunden til private bygherrer.

OPLEVELSESCENTRET OPFØRES OG AGERER SOM DYNAMO FOR BESØG I KAROLINELUND
GENNEM HELE ÅRET

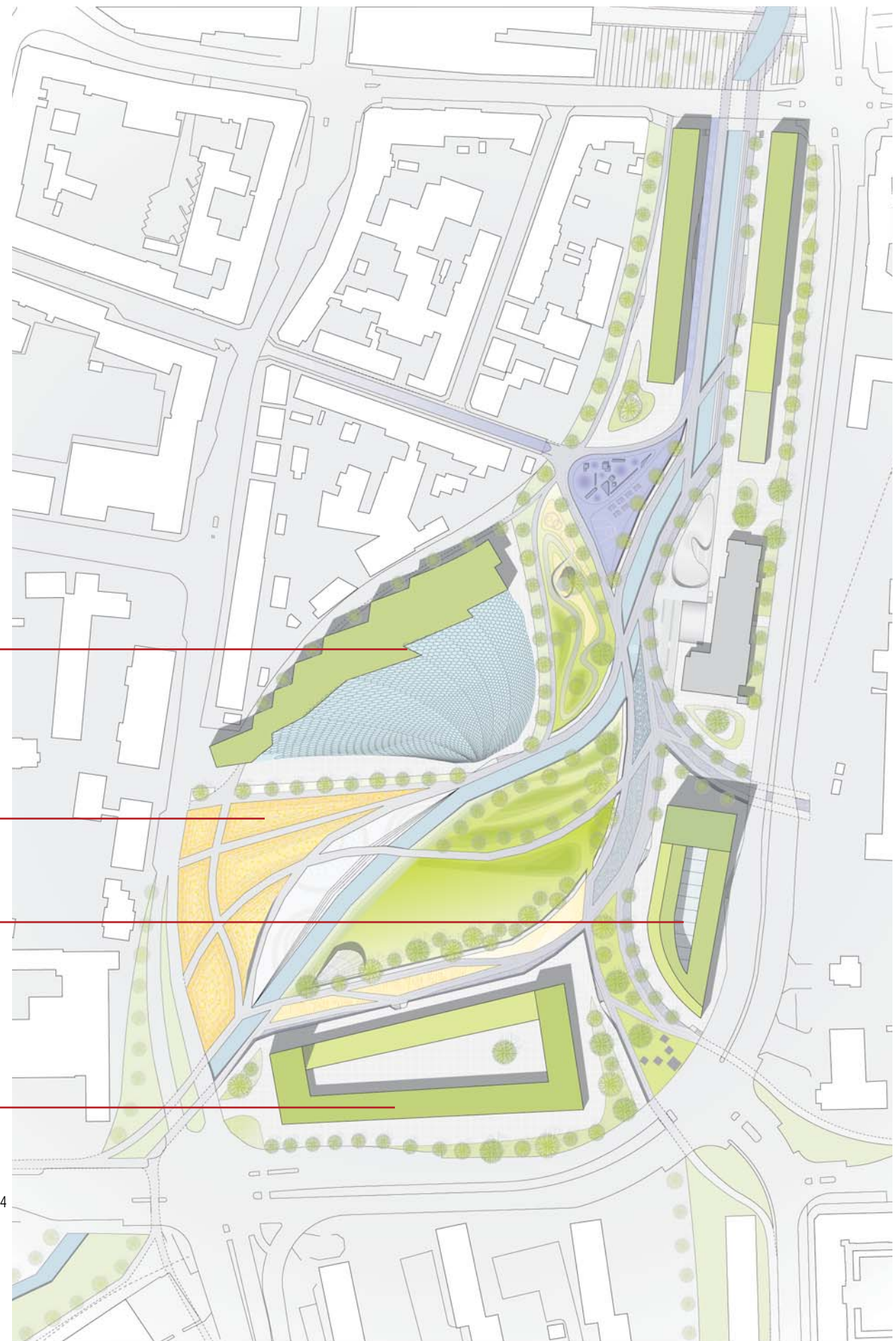
BLOMSTERDELTAETS TO SIDSTE BAKKER OPFØRES I RELATION TIL DE ØVRIGE

ZONE 3 BEBYGGES NU OG AFLØSER BMX-BANEN

III. 385: Det Nye Karolinelund

LAS VEGAS NEDRIVES OG EN NY BYGNING KAN OPFØRES, DER FORTSÆTTER DELE
AF PROGRAMMET OG SKABER NYE

III. 386: Fase 4

KONKLUSION & REFLEKTION

Gennem projekter er der arbejdet med tre skalaer, der forholder sig til Karolinelunds relation til byen/regionen, konteksten samt grunden isoleret set. Denne refleksion har til formål, at belyse skitseforslaget i forhold til disse skalaer og hvordan de #6 Tematikker er indarbejdet.

DET STORE PERSPEKTIV

Karolinelund har historisk set haft en berøringsflade, der ligger ud over det lokale nærmiljø. Karolinelund som attraktor har således været væsentlig i Aalborgs brandingstrategi og ved lukningen af tivolfunktionerne mister Aalborg et billede på byens postkort. Det har imidlertid været målet, at erstatte dette billede med et nyt, således at Karolinelund også i fremtiden indtager en position som et mangfoldigt mødested. I et brandingsmæssigt perspektiv skal Karolinelund med dette skitseforslag redefineres. Det er ikke længere karruseller, rutsjebaner og radiobiler, der danner rammen om stedet men snarere alsidige rum, der appellerer til kropslig udfoldelse og sanselige oplevelser. Herved fokuseres projektet om et socialt bæredygtigt aspekt om krop og velvære, hvilket er i tidens ånd. Karolinelund kan stadigt brandes som en forlystelseshave men nu er radiobilerne afløst af en mooncarbane og rutsjebanen Boomerangen af en moderne og udfordrende parcourbane. Det kan postuleres at Det Nye Karolinelund blot er en skrabet udgave af et tivoli men denne sammenligning bør ikke laves – Det Nye Karolinelund skal således ikke sælges som et tivoli. En sammenligning med Madsby Legepark i Fredericia er i denne forbindelse relevant. Legeparken er ligeledes indrettet med lavpraktiske funktioner såsom mooncarbane, oplyst motionssti, varieret natur og en tarzanbane som de største attraktioner. Parken er gratis og har årligt flere besøgende end tivoliet havde trods dets mindre ikoniske program [visitdenmark.com]. For børnefamilier er samværet tilsyneladende det væsentligste og dette aspekt kan lige såvel dyrkes om en lege- syg ged som en stor rutsjebane.

Flere af de eksisterende kvaliteter kan fortsat bruges i branding af Karolinelund såsom sommerlige koncerter, rekreative gåture, spisesteder, varieret beplantning, installationer til leg o.lign. Tilmed skabes en række nye kvaliteter man kan mødes omkring. Nu danner et kanalmiljø, blomsterbeklædt bakkelandskab og en gennemgående større alsidighed i funktionerne grundlaget for

området. Skateparken og parcourbanen bringer en ny og aktiv brugergruppe mod grunden, Parkholmen skaber rammerne for større midlertidige arrangementer og Oplevelsescentret samt flere af de øvrige indendørs programmer kan agere som dynamoer for, at området bruges gennem hele året. Programmet åbner endvidere op for en større grad af innovation og foranderlighed gennem året, hvor tivoliet var mere statisk og ensrettet i dets program. Aktive brugere kan selv sætte sit præg på området, eksempelvis gennem graffiti-muren ved Skaterparken, uddannelsen Art & Technology kan udvikle installationer langs Oplevelsesstrømmen og Parkholmen kan transformeres til et farverigt patchwork af tæpper under sommerlige arrangementer. Det Nye Karolinelund er skabt med respekt for historien og de brugergrupper, der rammes af lukningen, men i stedet for at dvæle i fordums anekdoter bør fokus rettes mod den fremtidige historiefortælling. Den foreslåede udviklingsplan giver således borgerne muligheden for direkte, at kunne påvirke transformationen af grunden, hvor diverse øer kan udvikles med grundlag i offentlige ønsker. Om det omhandler en stor klatrevæg eller indhegning af geder så giver layoutet for grunden mulighed for dette.

Brandingmæssigt var ordet "Tivoli Karolinelund" genkendeligt for alle og skaber straks billeder og associationer, hvorimod "Forlystelseshaven Karolinelund – det mangfoldige mødested" er mere uklart. Titlen dækker imidlertid over, at Karolinelund både bidrager til mangfoldige møder mellem mennesker, i forhold til materialer og belægning, bebyggelsestypologier og alsidige programmer. Det er således netop diversiteten, der giver stedet værdi og tegner billedet af den fremtidige identitet. Som Doreen Massey skriver i "A Global Sense of Place" vil stedet altid tillægges en forskelligartet identitet afhængende af individuelle associationer [Massey, 1994]. For nogle vil Det Nye Karolinelund være karakteriseret ved rekreative oplevelser med træer, blomster, bakkelandskaber, græsflader og kanalmiljø, hvor det for andre er stedet for aktiv udfoldelse i skaterparken, på parcourbanen eller ved Legelandskabet. Fokuseringen i branding bør derfor netop fokusere om mangfoldigheden, hvor brugere og kulturer mødes i intern synergi.

RELATION TIL KONTEKSTEN

Det Nye Karolinelund bliver i fremtiden et offentligt område gennem hele døgnet og året, hvilket giver området ekstra værdi. De nedslidte mure og uimødekomme pigtrådshegn erstattes af forskelligartede indgangspartier, der inviterer potentielle brugere ind fra samtlige tilstødende veje og giver varierede velkomstscenarier. Mod nord leder kanalen brugeren mod de centrale øer, mod sydøst opstilles det eksisterende indkomstparti, mod sydvest mødes brugeren af det farverige Blomsterdelta og den tilstødende Langesgade ved Kanalstien beklædes i Multifladens genkendelige lilla gummibelægning. Det er ønsket at forlænge Landskabsplanens organiske layout mod Teglgaards Plads og Godsbanearialet. Dette er imidlertid besværliggjort af de trafikerede veje, der særligt mod syd volder problemer. Landskabsplanen er udformet så bevægelse kan fortsættes direkte over et lyskryds men de praktiske forhold medfører at vejen slutter oplevelsen brat. Rækker af træer og fortsættelsen af belægningen er mulige måder, at skabe linket mod Godsbanearialet men det er tvivlsomt, hvorvidt dette er tilstrækkeligt effektivt. En mere konsekvent løsningsmulighed kunne være en stor gangbro, hvilket imidlertid er et stort og økonomisk tungt initiativ.

Åbningen af Karolinelund sikrer imidlertid, at et cirkulært og sammenhængende oplevelsesforløb sikres. Med bymidten som omdrejningspunkt ligger attraktionerne som perler på en snor. Havnefronten, Utzon centret, Musikkens Hus og Nordkraft kan opleves ved bevægelsen fra midtbyen langs fjorden. Mod Syd fortsættes forløbet mod Campusområdet, banegården og videre mod Boulevardens butikker og caféer eller Vesterbros funkisbygninger. (se ill. 387)

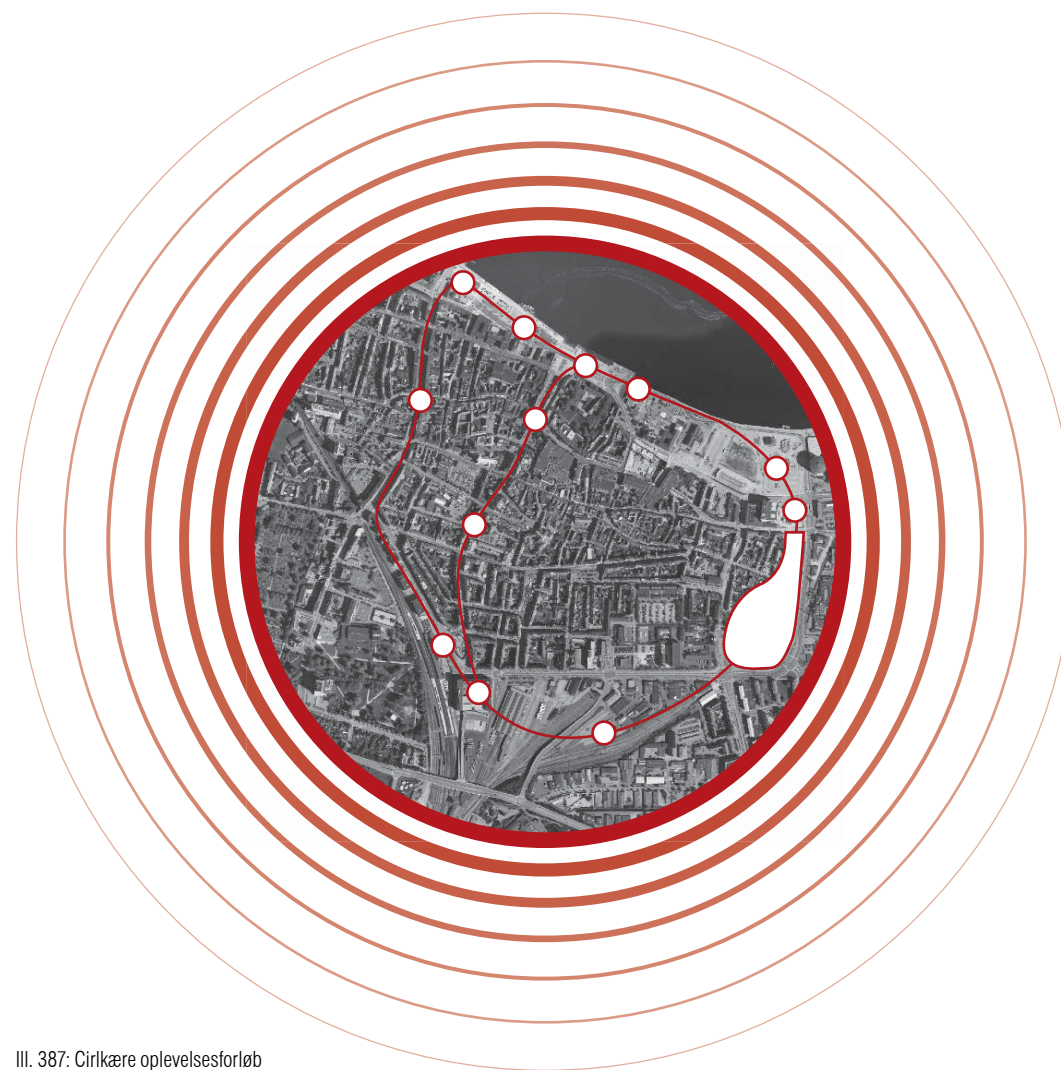
Konteksten integreres på et mere overordnet niveau gennem de programmæssige forslag til nye bebyggelser. Dette gøres for, at opløse de isolerede enklaver og skabe naturlige bevægelser imellem samt muliggøre et større brugerpotentiale. Ved indlemmelsen af boliger og kontorer er der imidlertid risiko for en privatisering af den nære kontekst, hvilket de offentlige stueetager og overgangszonerne dog formodes at modvirke.

ENKLAVEN KAROLINELUND

Betragtes Karolinelunds interne relationer isoleret set, er denne karakteriseret af en række kontrastfyldte møder mellem områder designet til forskellige brugergrupper. Intentionen om at tilfredsstille alle brugergrupper er imidlertid besværliggjort grundet det beskedne areal. Én brugergruppe kan nemt komme til at isolere sig og bevidst eller ubevidst skabe et parochial space, hvor andre ikke føler sig velkommen. Dette er især problematisk omkring Skateparken, der er designet til én specifik brugergruppe, hvori de andre områder appellerer bredere. Spørgsmålet er imidlertid hvorvidt det er et problem, at delområder optages af specifikke brugere. Så længe denne brugergruppe ikke er til direkte gene for andre besøgende kan de reelt skabe en stærkere identitet om en zone, der ikke på samme måde er mulig i eksempelvis Parkholmen, der ikke henvender sig specifikt til bestemte grupper. At enkelte brugergrupper får et stærkt tilhørsforhold til et område, er således en kvalitet og ved designet af siddevenlige kanter og stiforløb, der "tvinger" besøgende forbi disse områder, kan de uforpligtende møder stadigt opstå.

Bebyggelserne i dette projekt er placeret langs kanterne og frigør et sammenhængende offentligt parkforløb centralt. Dette er der flere grunde til. Dels afskærms for støj og vind og samtidigt forbedres de infrastrukturelle forbindelser til de enkelte bebyggelses zoner. En del af Tivoli Karolinelunds særlige stemning var imidlertid skabt omkring de små pavilloner og forlystelser, der poppede op i de enkelte delområder. I Det Nye Karolinelund er der disse elementer begrænset til den nye koncertpavillon, skaterrampen, Blomsterdeltaets indbyggede pavilloner og legehuset i Legelandskabet. Flere af sådanne skæve og forskelligartede installationer bidrager til den mangfoldige oplevelse af rummet, hvorfor flere af sådanne tiltag kunne foretages. I henhold til ønsket om at dyrke det midlertidige foreslås det imidlertid at de permanente installationer bør begrænses. Der er således en kvalitet i at have rum, der altid har potentiale til at kunne forandres. Dette kan imidlertid kun lykkes gennem initiativer og Aalborg har grundet dets størrelse en naturlig begrænsning indenfor dette felt. Et bevidst samarbejde med Aalborg Universitet kan imidlertid promovere de specifikke uddannelser, der har potentiale til skabe varierede installationer. Her tænkes primært på Art & Technology, Arkitektur & Design og Food, People & Design.

Det Nye Karolinelund har således potentiale til at gå en ny og spændende fremtid i møde, hvor der bygges bro mellem historien og fremtiden. Aalborgs mangfoldige mødested kan gennem engagement, samarbejde og velvillighed leve videre i en ny og tidssvarende udformning.

III. 387: Cirkulære oplevelsesforløb

BEARBEJDNINGSPROCES

Bearbejdningsprocessen har været karakteriseret ved en frem- og-tilbage proces mellem skalaer og opgaver. For at give et bedre overblik, bliver det følgende kapitel opdelt i en kronologisk rækkefølge for, hvornår de enkelte processer blev igangsat selvom der er tidsmæssige overlap. Flere af forslagene relaterer sig indbyrdes til hinanden men vil blive præsenteret separat for at skærpe forståelsen af processen. De enkelte designområder vil blive beskrevet i forhold til visionen og de #6 Tematikker.

III. 389: Bearbejdningsproces

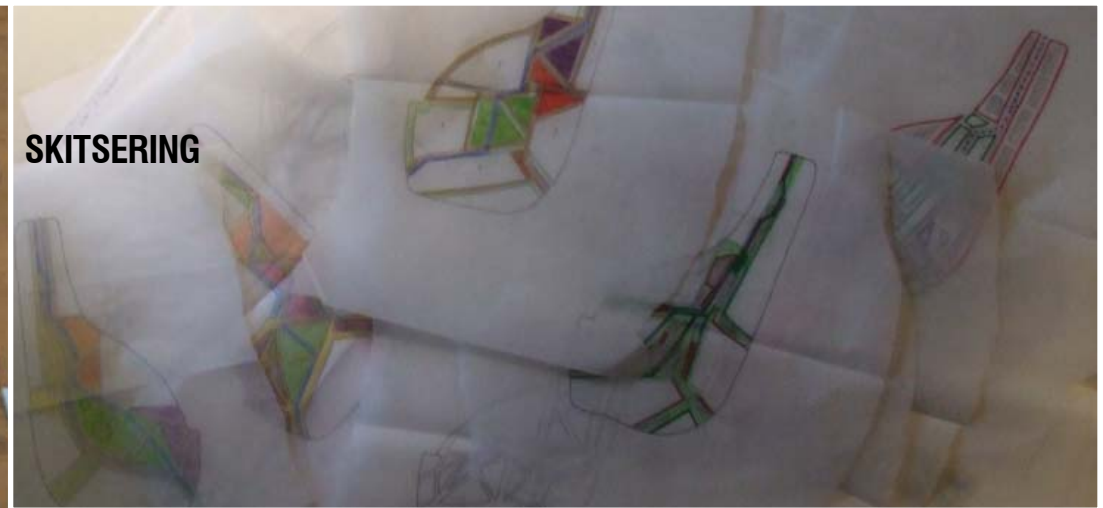
ARBEJDSMETODE

ALSIDIGE VÆRKTØJER

Projektet er blevet bearbejdet med brug af mangeartede værktøjer – fra den frie og løse skitsering til den praktiske detaljering af de enkelte rum. De første faser omhandlede primært mapping og registrering af grunden for at skabe et overblik over potentia-ler og problemer. Sideløbende blev diverse teorier analyseret for at få svar på mulige måder at håndtere de forskellige aspekter. I bearbejdningsprocessen er der både blevet anvendt skitsering i hånden og 3D-modellering samt afprøvning af idéer i fysiske mo-deller. Herudover er diverse referencer løbende blevet undersøgt og erfaringer fra tidligere projekter, praktikophold og studieture har dannet basis for udviklingen og designet. For at skabe en rød tråd mellem de enkelte faser er relationen til de #6 Tematikker blevet holdt for øje.

MODELBYGNING

SKITSERING

MAPPING

REFERENCER

TEORI

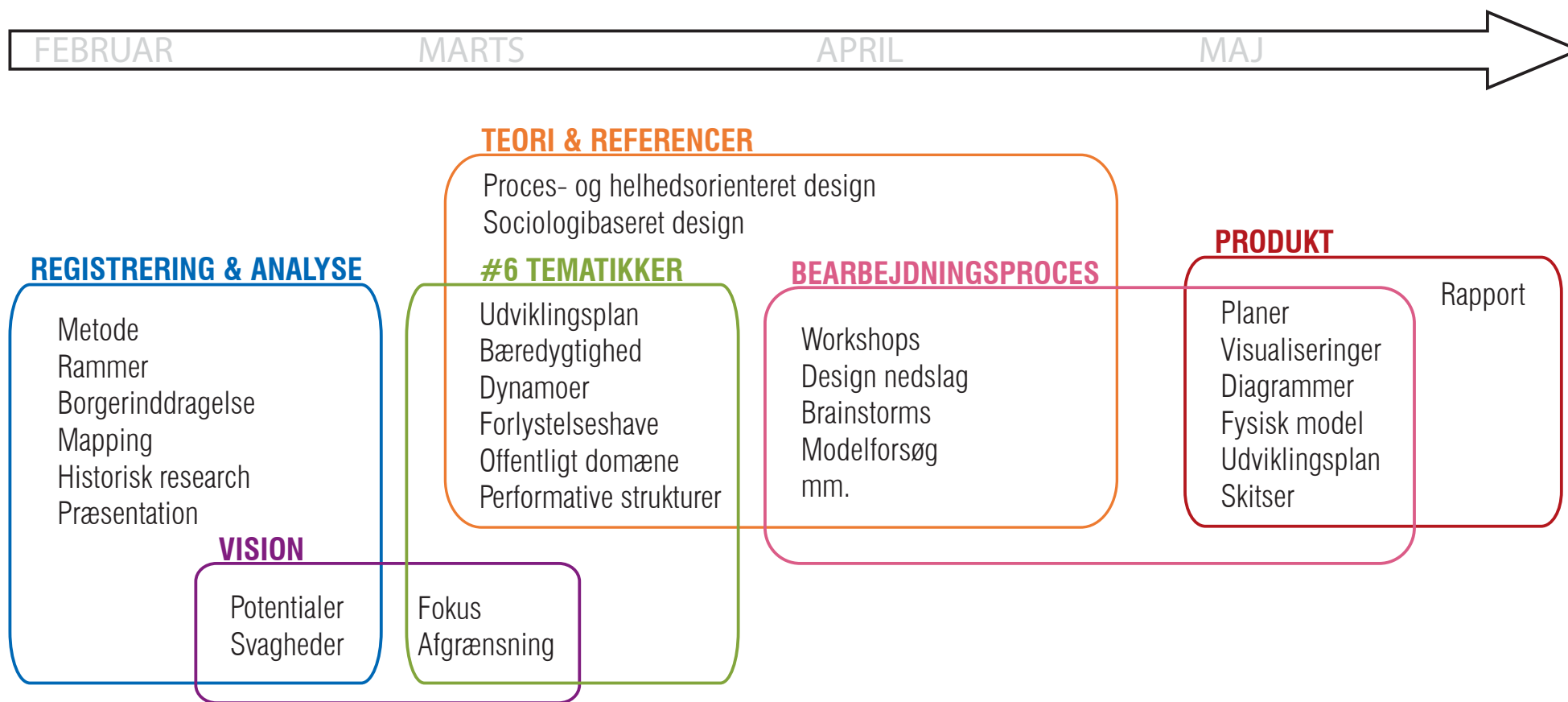

3D-MODELLERING

ERFARING FRA STUDIETURE

III. 390: Kollage af arbejdsmetoder

III. 391: Tidsskema

SUPERIMPOSERING

ABSTRAKTE BILLEDER & FYSISKE STEDER

Indledningsvist blev metoden superimponering benyttet for, at skabe en fri tilgang, hvor målet var at afsøge alternative måder at betragte grunden ud fra. Grundlæggende blev superimponeringen anvendt på to måder;

ABSTRAKTE BILLEDER

Målet var her at nedlægge abstrakte og grafiske mønstre ned over sitet for at pirre fantasien og kickstarte idégenereringen. Eksempelvis undersøges det, om det organiske fjorddelta kunne have grafisk relevans for grunden og om Malevichs suprematiske malerier kunne skabe basis for det grafiske layout. Tesen var således at tænke ud af boksen og forsøge at sammenlægge tilsyneladende uforenelige mønstre. Illustrationerne på denne side viser et udsnit af denne proces.

FYSISKE STEDER

Kendte områder placeres i retmæssig skala på grunden for at give en bedre forståelse af, hvilke typer aktiviteter, der kan være indenfor Karolinelunds plot. De udvalgt steder er nogle jeg personligt kender skalamæssigt eller har et program, der kunne forestilles på grunden. Eksempelvis placeres Madsby legepark, som næsten kan være indenfor rammerne. Herudover placeres diverse sportsfaciliteter, interessante typologier, pladser o.lign.

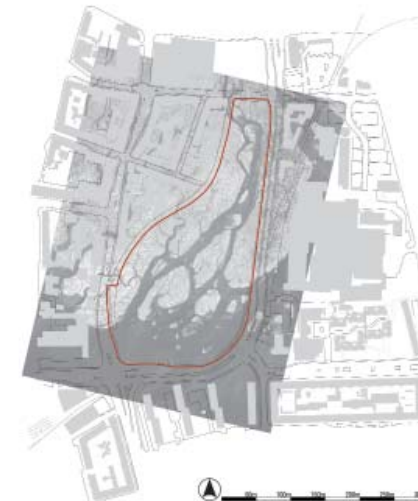
III. 392: Stjernehimmel

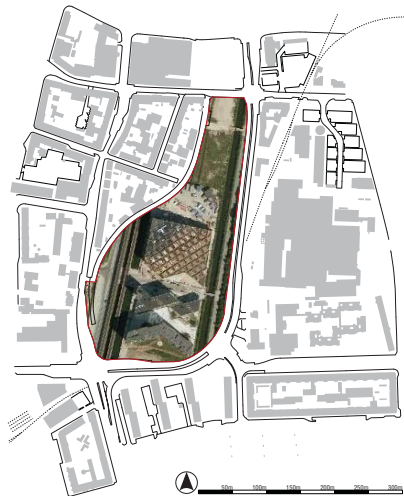
III. 393: Kazimir Malevich maleri

III. 394: Patchwork af tern

III. 395: Floddelta

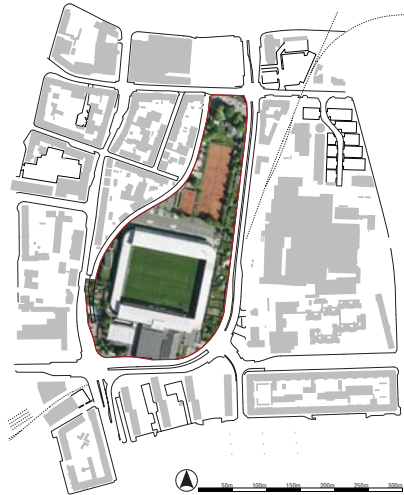
III. 396: BIGs WM-huse i Ørestaden

III. 397: Botanisk Have i København

III. 398: Åboulevarden og Lille Torv i Aarhus

III. 399: Aalborg Stadion

III. 400: Madsby Legepark i Fredericia

III. 401: Rådhuspladsen i København

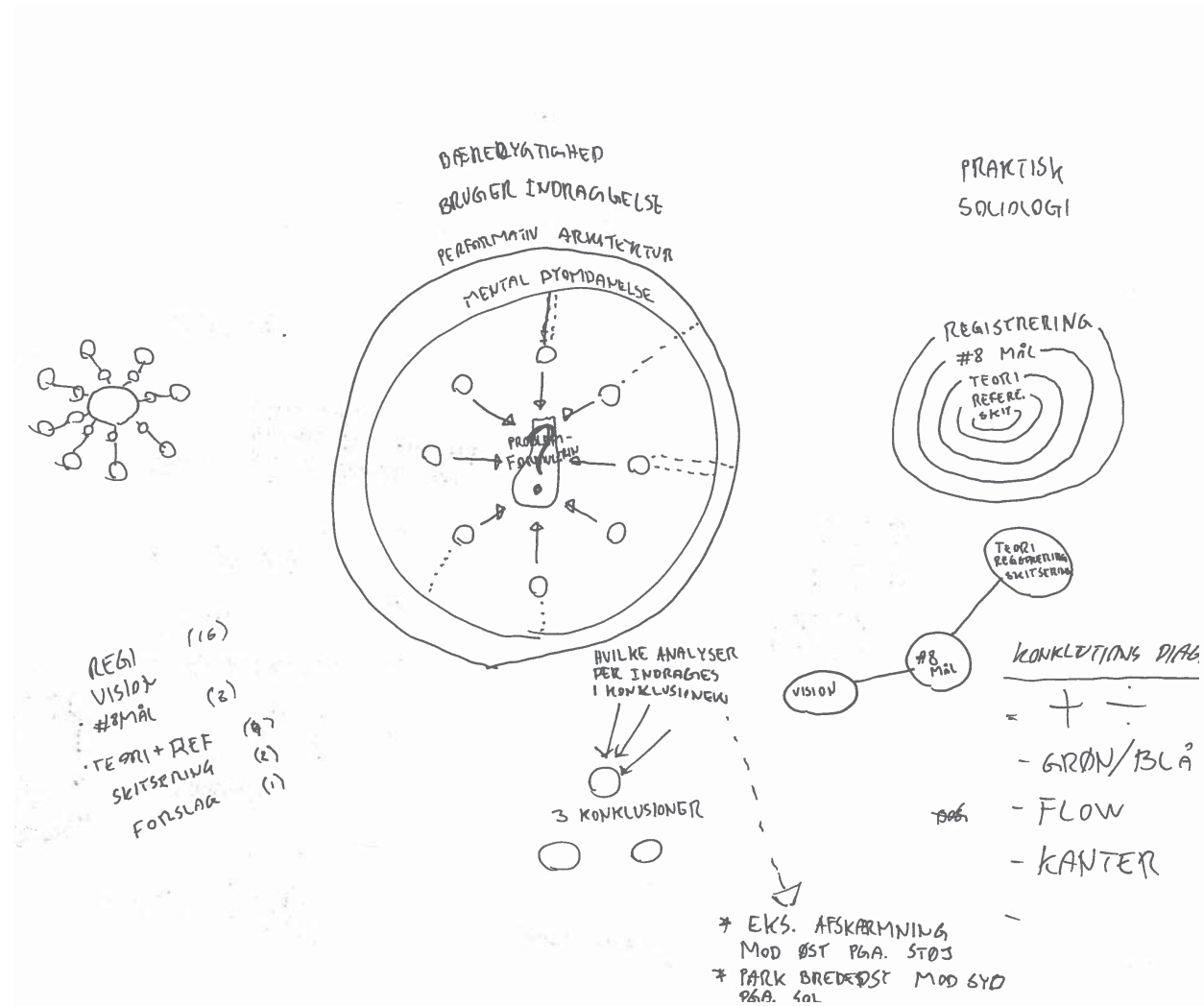
BRAINSTORMS OG INITIERENDE SKITSERING

BRAINSTORM

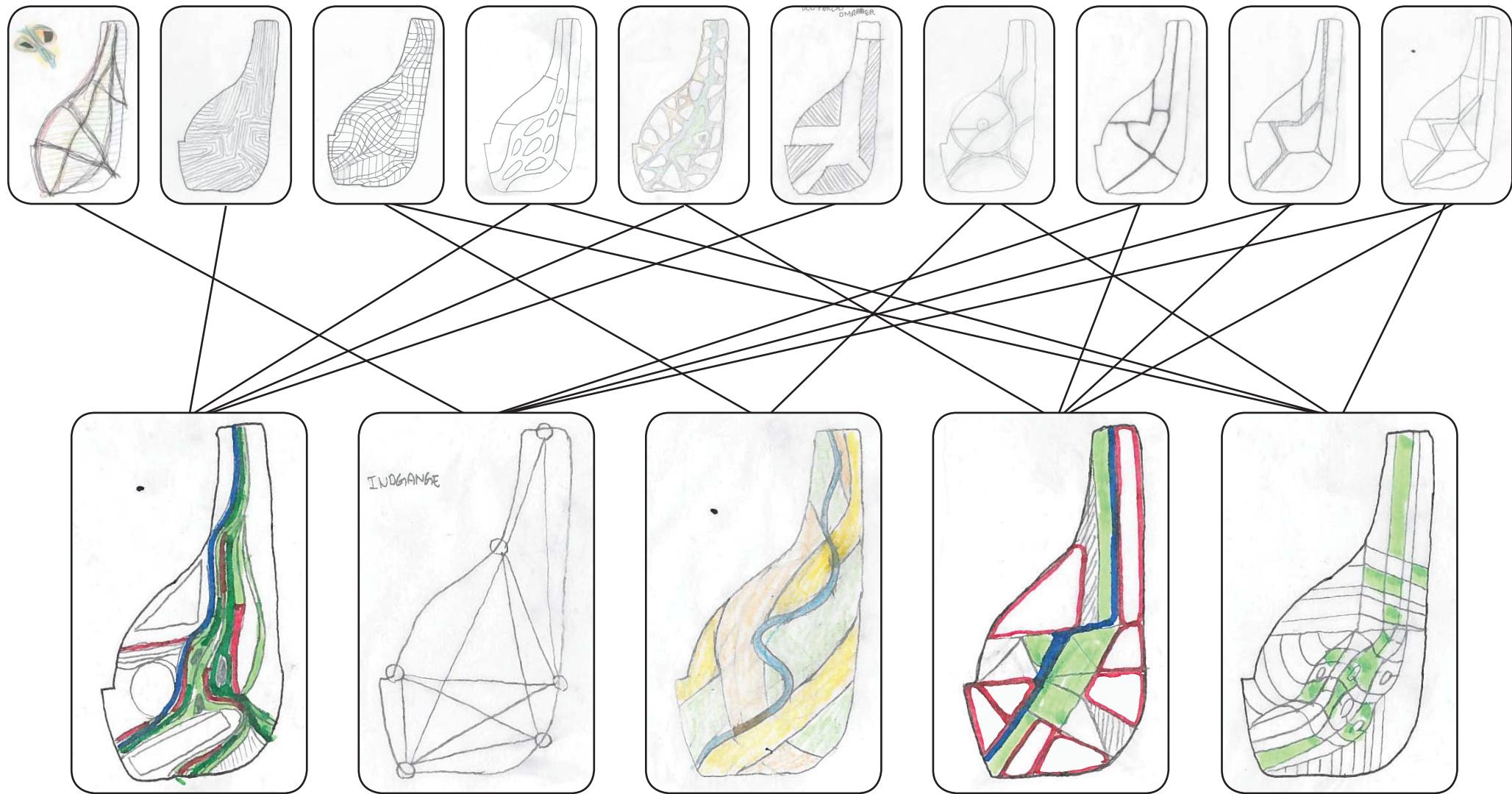
Med udgangspunkt i de fortløbende registreringer og analyser af grunden og konteksten blev en indledende brainstorm foretaget. Denne havde til formål, at kickstarte vurderingen af mulige uden-dørs- og indendørs programmer på Karolinelund. Brainstormen blev gjort over flere omgange såvel alene som i samarbejde med afgangselev Martin Bering Henriksen, der anvender dette projekts masterplan til, at give et designforslag til mulige bygninger. Efter flere iterationer blev det vurderet, at kommende programmer skulle have en hybrid struktur, der derved kunne appellere til mange brugere og skabe en intern synergi. Der fokuseres på det oplevelsesorienterede såvel som det økonomisk fordelagtige.

INITIERENDE SKITSERING

Den sideløbende skitseering var på dette stadie stadig overordnet og fokuserede på at skabe et interessant layout, der tilgodeså en kommende parkstruktur lige såvel som ny bebyggelse. Der var ikke sat betydelige grænser op for, hvad der var realistisk eller ej, idet tesen var at undersøge mangeartede muligheder uden at lade sig binde af de krav, der på forhånd forelå. De enkelte skitser blev løbende vurderet i forhold til hinanden og videreudviklet, hvilket resulterede i fem skitser, der hver for sig havde potentiale til at blive bearbejdet mere indgående. Tematikkerne omhandlede primært forholdet mellem bebygget og ubebygget, flow og indgange, overlappning af flader og strukturer, indramning af en nord/syd gående park samt et varieret oplevelsesforløb. Disse skitser dannede således grundlag for en efterfølgende modelworkshop, der præsenteres på de følgende sider.

III. 402: Brainstorm

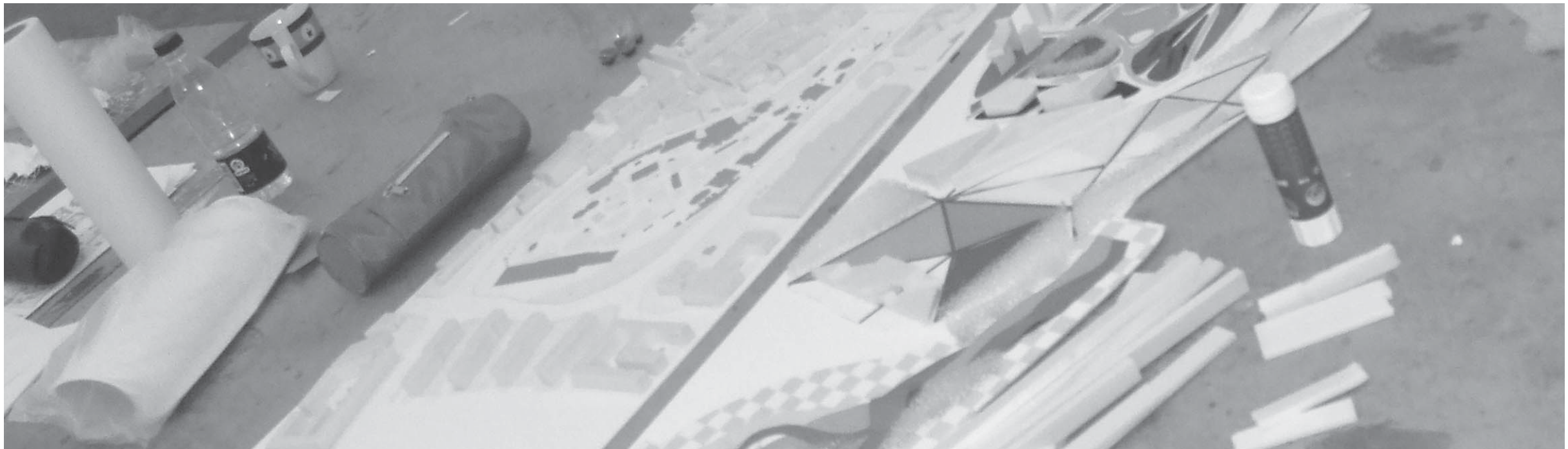

III. 403: Initierende skitsering

MODELWORKSHOP

Workshoppen havde til formål, at synliggøre en række potentialer for Karolinelund gennem modelbygning. Hver model blev skabt på baggrund af en metafor eller et koncept, hvor modellernes udtryk og form blev udviklet i selve modelbearbejdningsfasen. Alle de fem modelforslag blev vurderet undervejs og efter, for at finde elementer og detaljer, der kunne føres videre. De fem modeller arbejder således med flere af de samme tematikker såsom flow, kantbearbejdning, varieret terræn osv. Vurderingen af de respektive modeller blev bl.a. gjort i forhold til de 6# Tematikker, der på daværende tidspunkt var blevet opstillet.

Workshoppens arbejdsgang var således, at tage udgangspunkt i et koncept og tema som først blev skitseret groft, hvorefter modellen blev bygget med diverse modelmaterialer. Det var en kontinuerlig proces, hvor modellens endelige form blev et udtryk for løbende overvejelser. Ved at arbejde med voluminer fik jeg en forståelse for områdets skala og bedre rumlige fornemmelser end en 2D tegning tidligere havde givet. Projektets produkt er således i høj grad blevet til gennem denne intensive workshop, der varede i fem dage.

III. 404: Workshop i Utzon Centret

#1 FJORDLANDSKABET

Metafor - Fjordlandskabet

Modellen tager udgangspunkt i Limfjordens opståen, som Aalborg er bygget op omkring. Metaforen blev betragtet som relevant, i forhold til at skabe et overordnet formudtryk og identitet for grunden. På samme måde som i fjordlandskabet var det ønsket at skabe et flow (vandet) gennem området med en stor grad af foranderlighed i forhold til højder (bakkerne overfor vandet) og spændende delområder (øerne) undervejs. Fjordlandskabet er blevet udformet gennem mange år, hvilket har referencer til udviklingsplanen, hvor den skiftende karakter er i centrum.

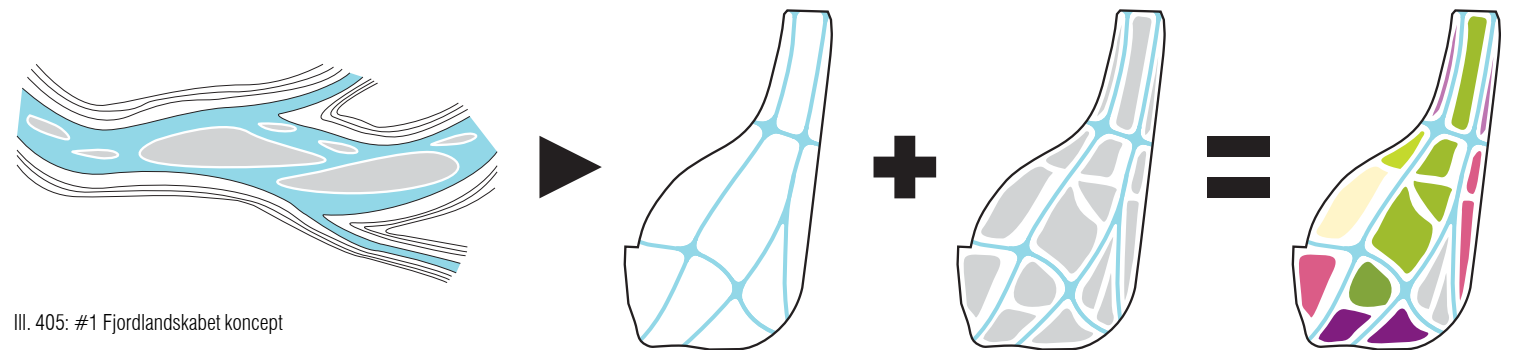
Flow + Øer

Området opdeles i forhold til brugernes flow, som griber fat i de centrale steder i konteksten. Undervejs krydser de hinanden, hvor uforudsete møder kan opstå.

Mellem det primære flow placeres en række øer, hvorimellem brugen frit kan sive igennem.

III.406-413: #1 Fjordlandskabet model

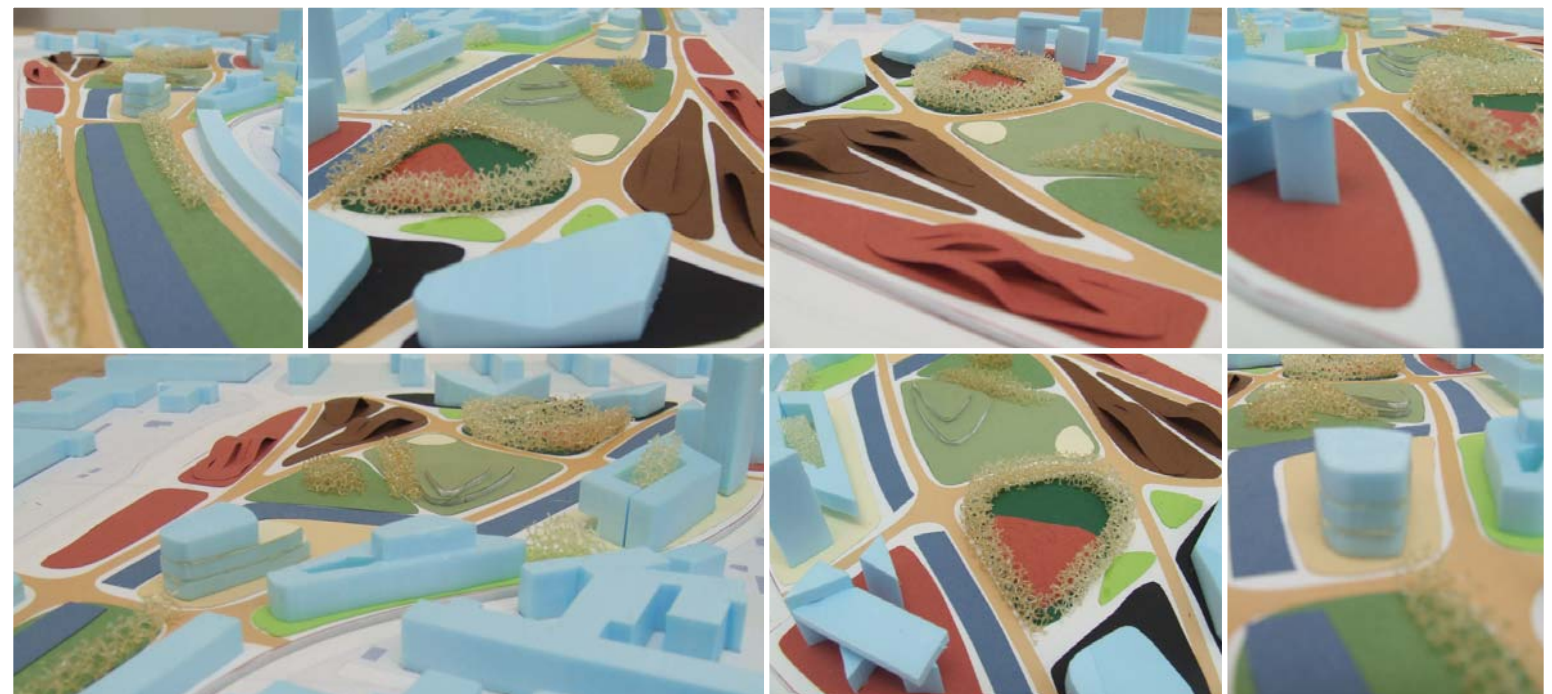
III. 405: #1 Fjordlandskabet koncept

= Varieret programmering

De mange øer af varieret størrelse kan programmeres forskelligt og eventuelt i forhold til en zoneinddeling. Herved vil flowet gennem området bidrage til en varieret oplevelse.

Potentialer

Idéen med fjordlandskabet som metafor var et effektivt formgivningsredskab, hvor diversiteten af øernes udformning ligeledes blev vurderet som brugbare. Udgangspunktet i brugerens flow for strukturering af grunden blev ligeledes videreført.

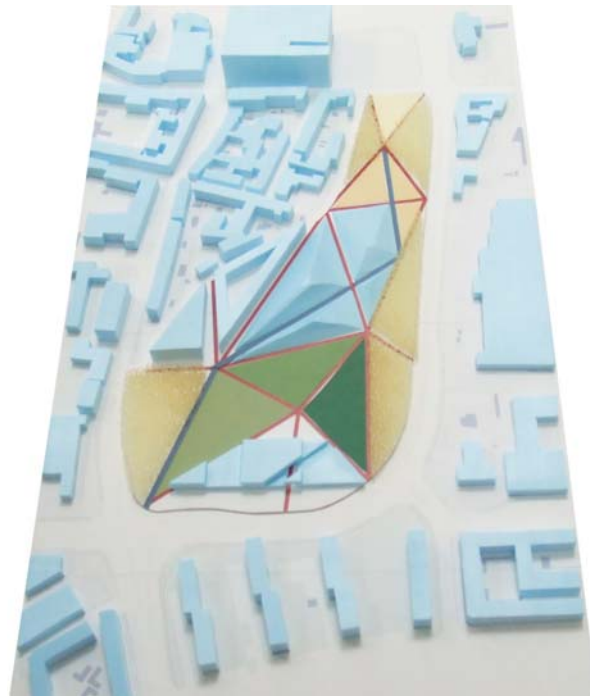
#2 SPINDELVÆVET

Metafor – Spindelvæv + Menneskekroppen

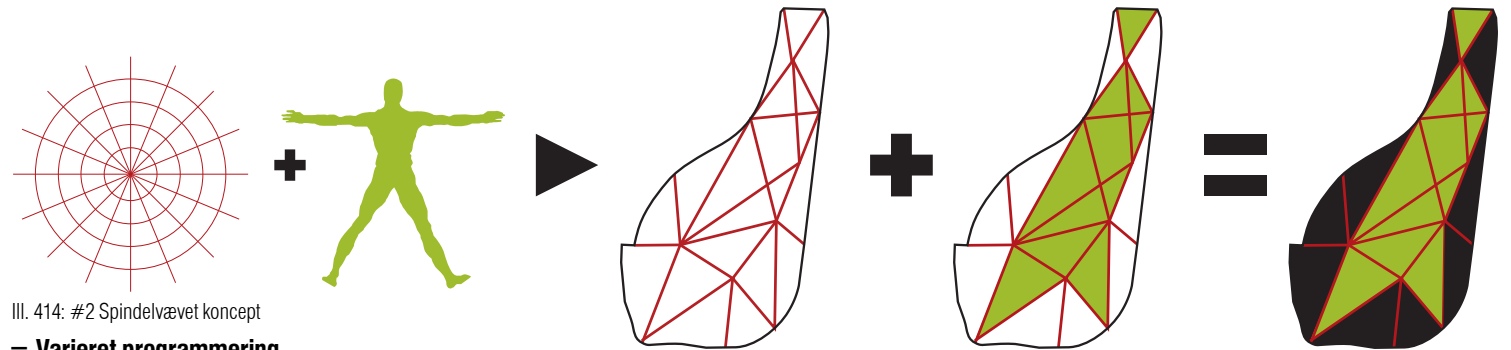
Modellen er skabt med udgangspunkt i et varieret og stringent net, der skal give mangeartede bevægelsesmuligheder gennem området. Edderkoppen er i denne model skiftet ud med mennesket som den der frit kan bevæge sig rundt indenfor grunden. `Byttet` for mennesket kan være forskellige aktiviteter som ligger i tilknytning til stinettet, hvor det altid skal være en overraskelse, hvad der kommer næste gang og hvor.

Stinet + Aktivetsområde

Stinettet placeres først således, at der sikres kontakt til kontekstens væsentligste punkter, hvorfra brugeren ankommer og går. En menneskelignende form fremkommer i den centrale del af nettet, hvilket symbolsk repræsenterer det offentlige område, hvor diverse aktiviteter kan udspille sig. Eksempelvis arbejdes der med varieret belægning og bevægelsesbakker.

III. 415-422: #2 Spindelvævet model

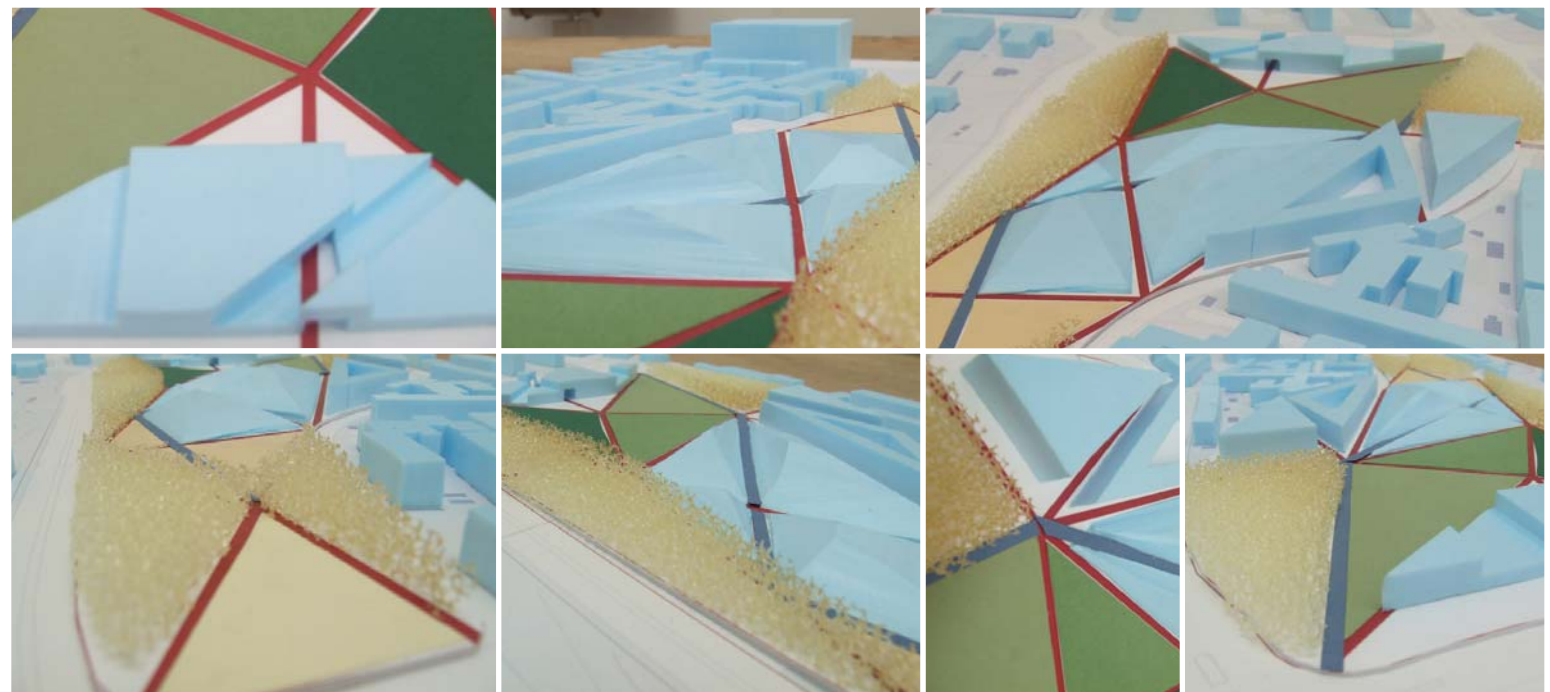
III. 414: #2 Spindelvævet koncept

= Varieret programmering

Kanten af grunden afsættes til mulige bygherrer, som frit kan bebygge disse områder og derved indkredse det offentlige rum.

Potentialer

Endnu engang fokuseres der på væsentligheden af et effektivt og varieret flowsystem. Idéen om at indramme det offentlige område og derved afskærme for vind og støj betragtes også som et godt redskab til at skabe en attraktiv park. Zoneinddelingen i forhold til områder, der må bebygges og ikke-bebygges tages også med videre.

#3 FLETVÆRKET

Metafor – Skakbræt + Flet

Skakbrættet er som metafor interessant, idet det symboliserer et strategisk spil, hvor positioneringen på brættet konstant er under forandring. I forhold til en udviklingsplan repræsenterer det således det område, hvor udviklingen kan ske. Fletværket kontrasterer formmæssigt de rigide tern og overlayingen er således udgangspunktet for denne model.

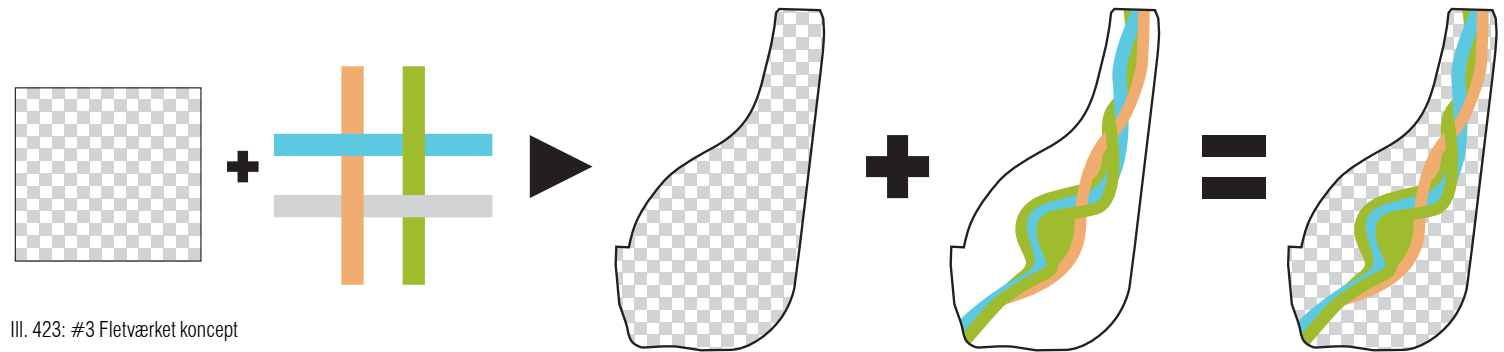
Bebyggelsesgrid + Park

Et grid nedlægges på grunden, der gennem dets simple mønster er effektivt at opdele zoner ud fra, eksempelvis i forhold til bebyggelseslinjer. Disse tern kan både være varieret underlag og linjer, der skal følges for fremtidige bygninger.

Det kontrastfyldte fletværk kan bestå af grønne parkbånd, vand, hård belægning mm, der ved overlap skaber mulighed for hybride rum.

III. 425-430: #3 Fletværket model

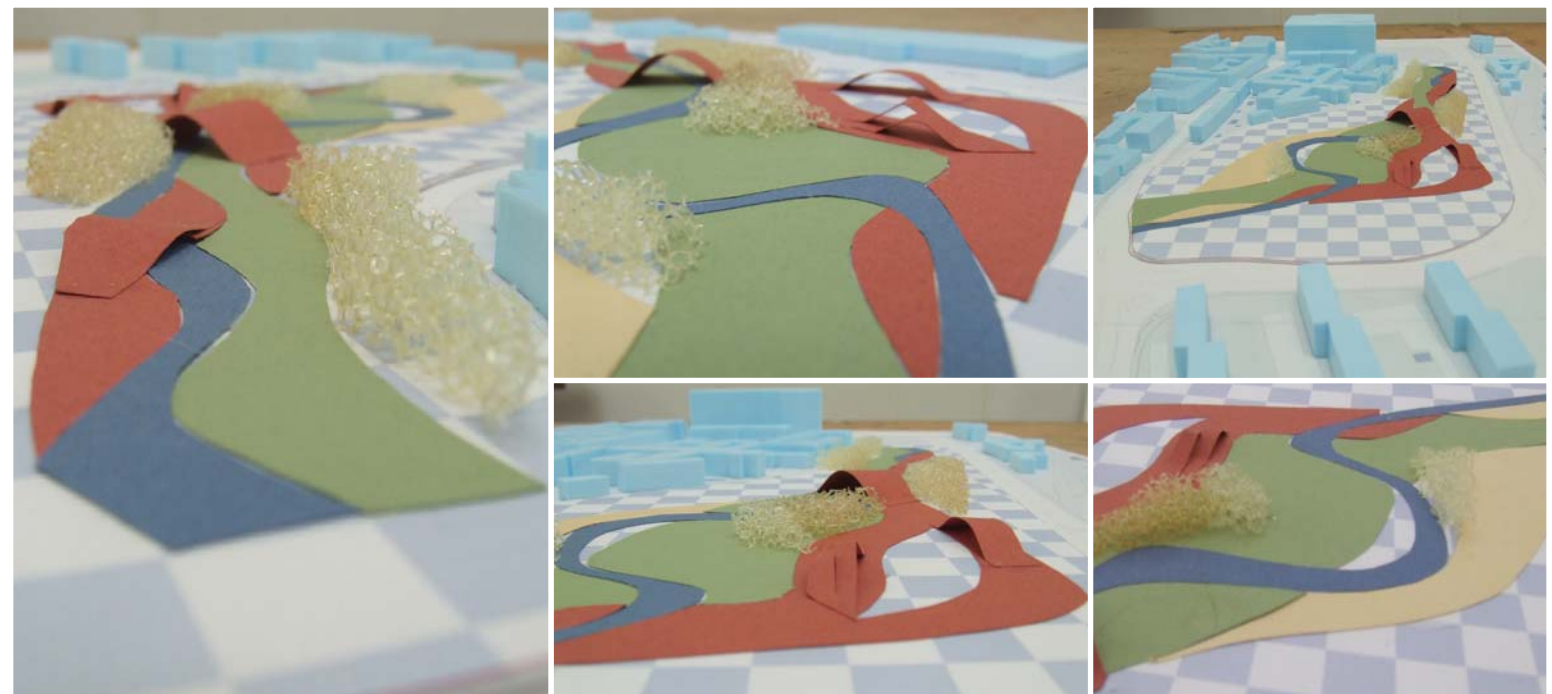
III. 423: #3 Fletværket koncept

= Kontrastfyldt design og program

Fletværket betragtes som et permanent offentligt og fredet rekreativt forløb, der binder Karolinelunds nordlige og sydlige kontekst sammen. Bebyggelsesgridet repræsenterer de områder indenfor hvilke der må bebygges, hvor den fremtidige karakter skal udformes i sammenspil mellem private bygherrer og kommunen.

Potentialer

Idéen om at skabe overlap mellem varierede offentlige bånd kan bidrage til interessante formmæssige og sociale sammenspil. Ydermere er den strategiske opdeling mellem fredede zoner og mulige bebyggelseszoner taget med videre, idet et sådant regelsæt vurderes som nødvendigt i en langsigtet planlægning.

#4 OVERLAYERING

Overlayering

Modellen tager udgangspunkt i et juleflet, der metaforisk symboliserer en hybrid af programmer og materialer. Til forskel fra tidligere flet i de forudgående modeller er der her nedlagt et lag direkte over. Dette lag gør overlayering konceptet bogstaveligt.

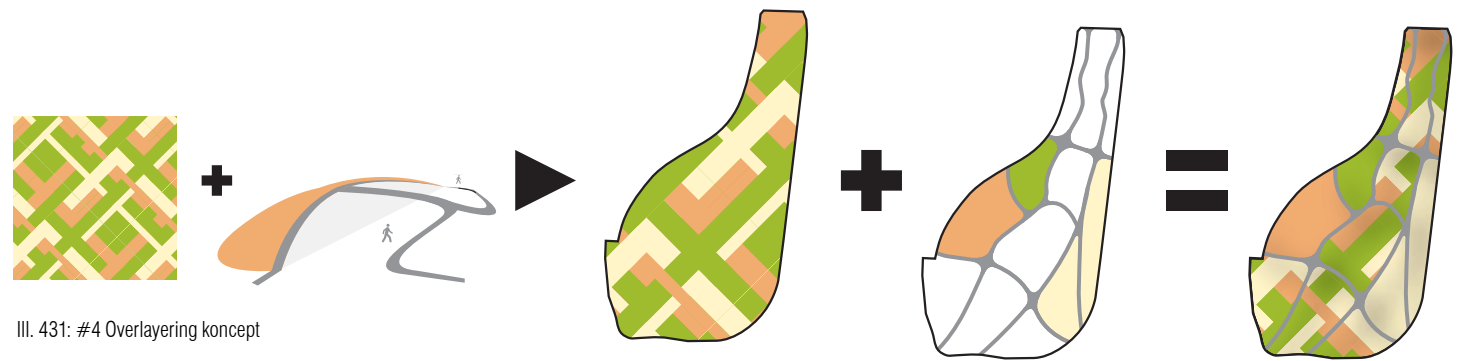
Multipark + Flow i højden

Idéen bygger på, at skabe et patchwork af funktioner og materialer spredt ud over grunden. Det varierede layout for grunden skal medvirke til, at give et forskelligartet udtryk, hvor størrelsen og sammenspillet mellem de enkelte felter skal fungere som katalysatorer for diverse programmer.

Det andet lag er struktureret i forhold til flowet i og omkring konteksten men løftet fra det underliggende lag. Tre zoner mellem stisystemet bearbejdes som landskab med underliggende indendørs programmer.

III. 432-439: #4 Overlayering model

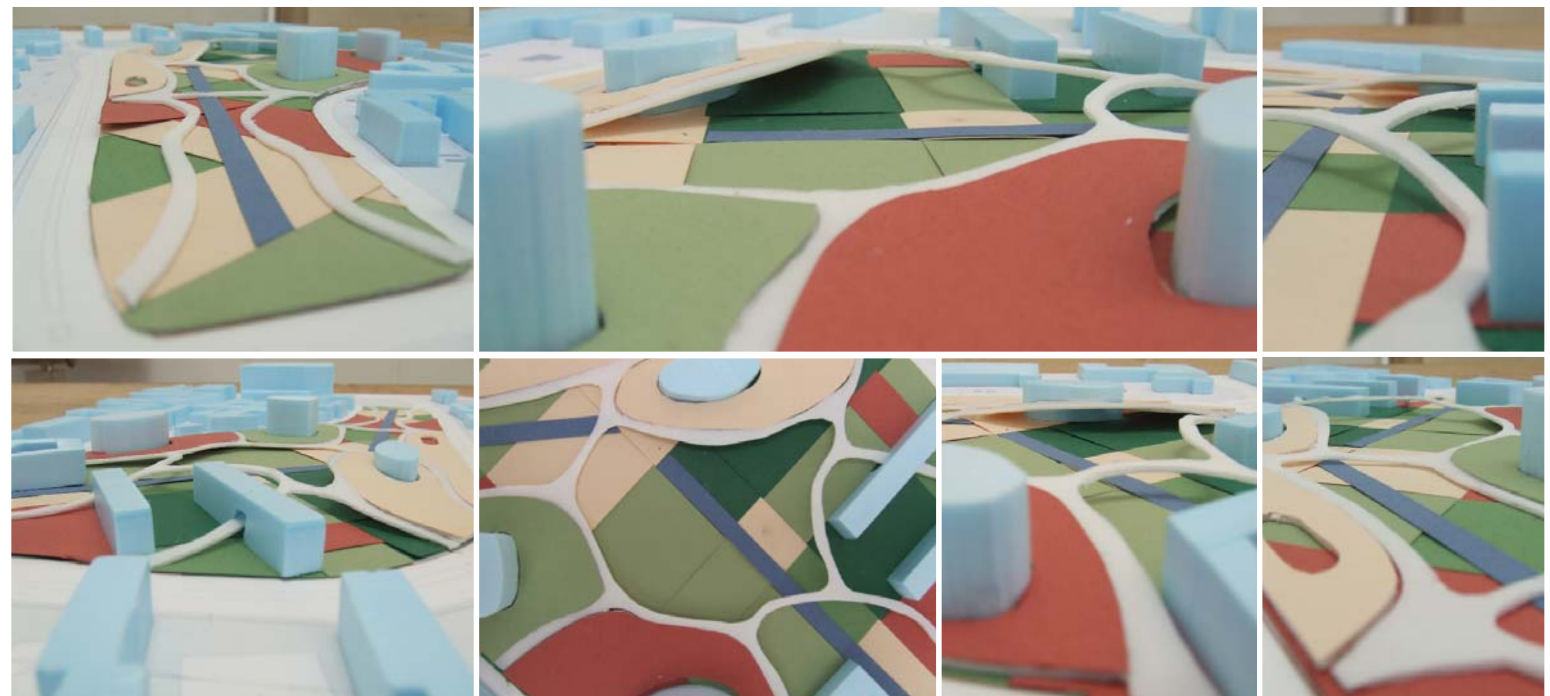
III. 431: #4 Overlayering koncept

= Vertikal/horisontal park

Overlayeringen giver reelt to parkstrukturer, der udfordrer oplevelsen af rummet i forhold til højdeforskelle. De tre overdækkede zoner er anvendelige til at afskærme for støj og sikre en intim central park. Tilmed inkorporeres indendørs programmer i selve parklandskabet.

Potentialer

Idéen om at arbejde bevidst med terrænforskelle for at give forskelligartede udsyn over parken vurderes som et godt redskab til at give oplevelser. Ydermere er bakkstrukturens afskærmning for vinden en naturlig og visuel stærk måde at gøre den mellemliggende parkstruktur intim og behagelig at opholde sig i. Herudover vidrebringes den bevidste fokusering på sammensillet mellem materialer samt zoneinddelingen, der understreges af stisystemet, der griber fat i konteksten.

#5 FORVREDET GRID

Forvredet grid

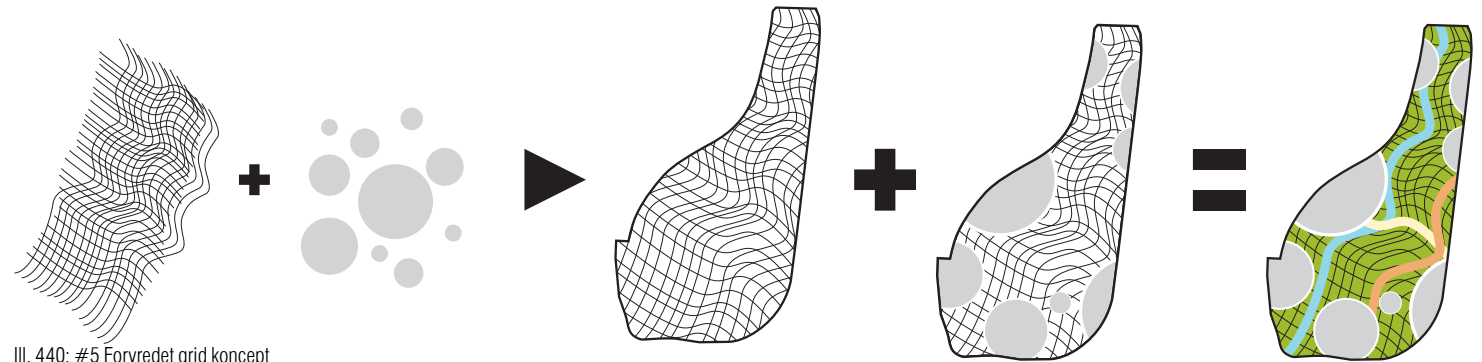
Gridet er et ofte anvendt redskab til at strukturere et større område og ved at vride det opstår nye interessante former og linjer, der kan relaterer sig til såvel bevægelsesforløb, byggeskel og terræn. Cirklen symboliserer fællesskab og har grundet dets form ikke et klart hierarki i forhold til forside og bagside, hvorved formen forholder sig til alle sider.

Oplevelsesspor + Cirkulære bebyggelseszoner

Gridet vrides i forhold til at gribe fat i konteksten og skaber nye og varierede retninger i området. I kombination med cirklerne opstår en varieret plan, hvor cirklerne kan bebygges og gridet derved leder bevægelsen hen mod disse bebyggelsesområder. Cirklerne kan placeres på kanten og skabe sammenhæng med konteksten eller rundt i parken, hvor de kan forholde sig til det givne program, der omkranser dem.

Ill. 441-447: #5 Forvredet grid model

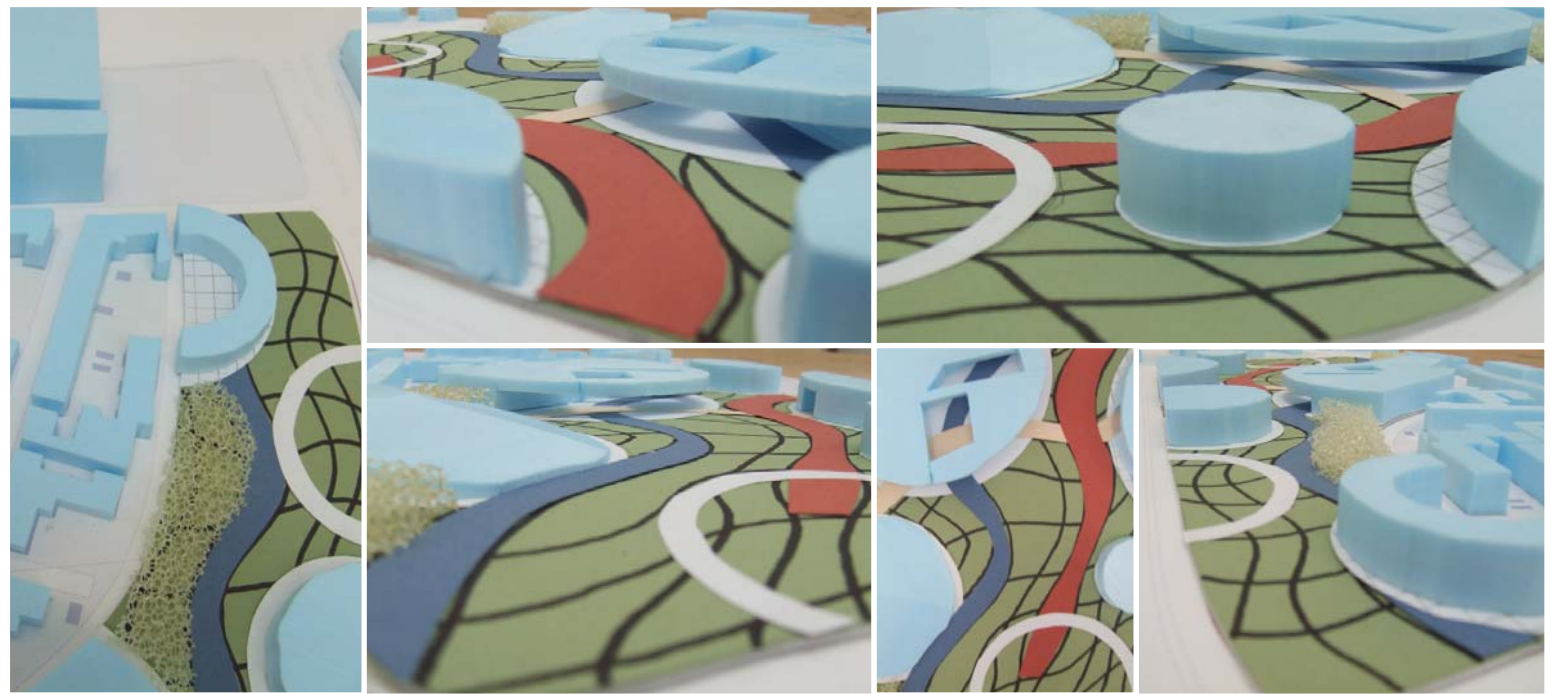
Ill. 440: #5 Forvredet grid koncept

= Circle City

Ved sammenlægning af de to lag opstår en åben plan, der ikke isolerer grunden men snarere sikrer bevægelse gennem området. Felterne i gridet kan programmeres forskelligt, hvor materialer og nedlæggelse af aktiviteter skaber en række oplevelsesbånd. De bebyggede cirkler vil ikonisk træde frem og skabe et genkendeligt billede for grundens fremtoning.

Potentialer

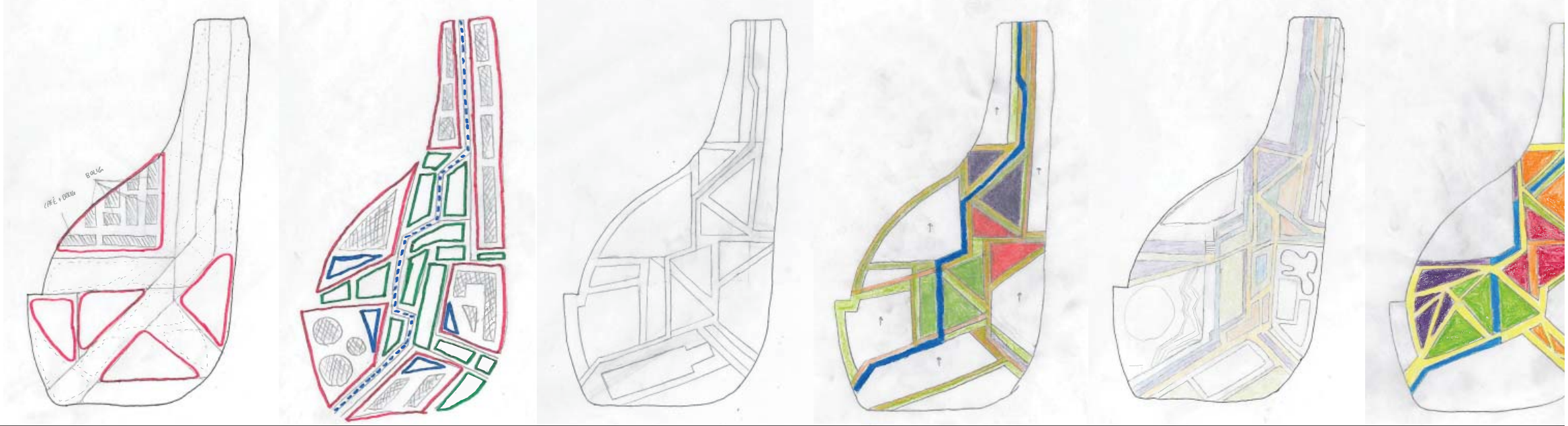
Den organiske behandling af gridet bidrager til en oplevelsesrig plan, hvor det naturlige flow sikres gennem området. De enkelte oplevelsesbånd skaber mange muligheder for programmering og medvirker til at skabe interessante forløb. Skellet mellem bebygget og ubebygget giver en god kontrast, hvor de mindre cirkler placeret spredt i parken fremstår som skulpturelle elementer i det åbne landskab.

UDVIKLING AF MASTERPLAN

De foregående modelbearbejdelser blev samlet op og vurderet i forhold til hinanden, hvor gennemgående træk blev videreudviklet på skitserings niveau. Der tages udgangspunkt i #1 Fjordlandskabet som metafor, hvor opbygningen af øer, der er omkranset af et varieret flow var givtig i forhold til at skabe et foranderligt udtryk med sammenhæng mellem bebyggede og ubebyggede miljøer. Aspekter såsom bevægelsesmønstre, relation til konteksten, variation i materialer, overlappning af flader, niveaubearbejdning samt sammenspillet mellem forskelligartede strukturer blev inkorpore-

ret i disse skitser. Processen foregik med kontinuerligt at producere skitser på manifold nedlagt over et billede af grunden, hvor potentialer og svagheder blev vurderet mellem hver enkelt. Den nedenstående samling af skitser er blot et udsnit af denne proces, hvor udtrykket løbende bliver mere organisk og en programmatisk bearbejdning af zonerne langsomt bliver til.

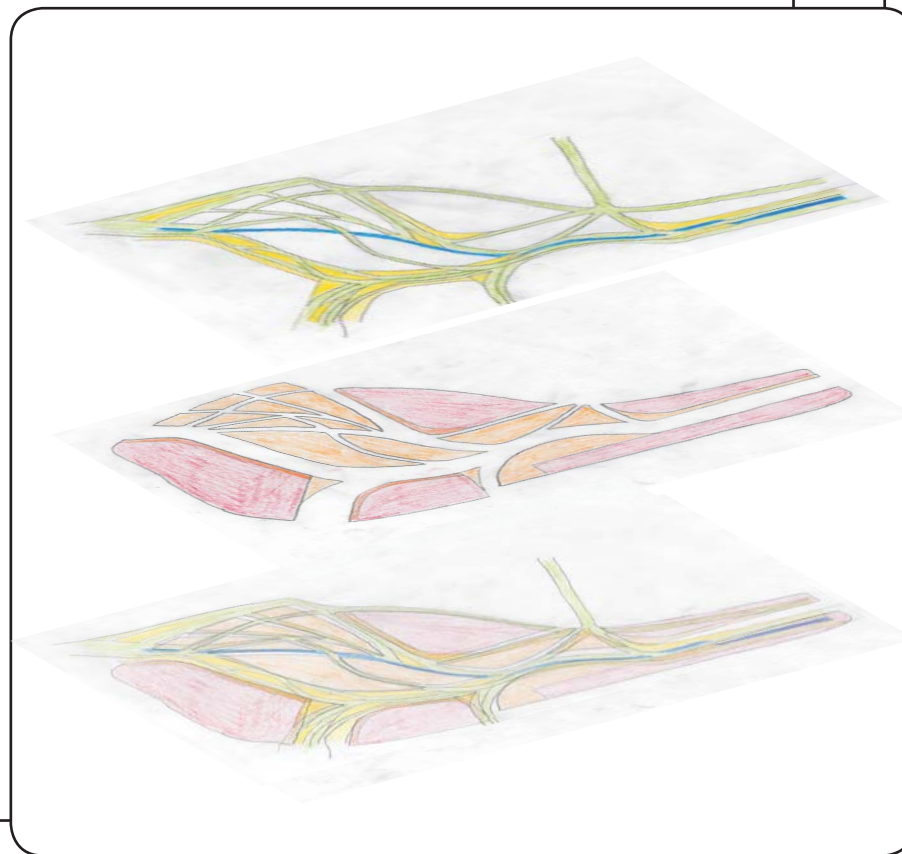
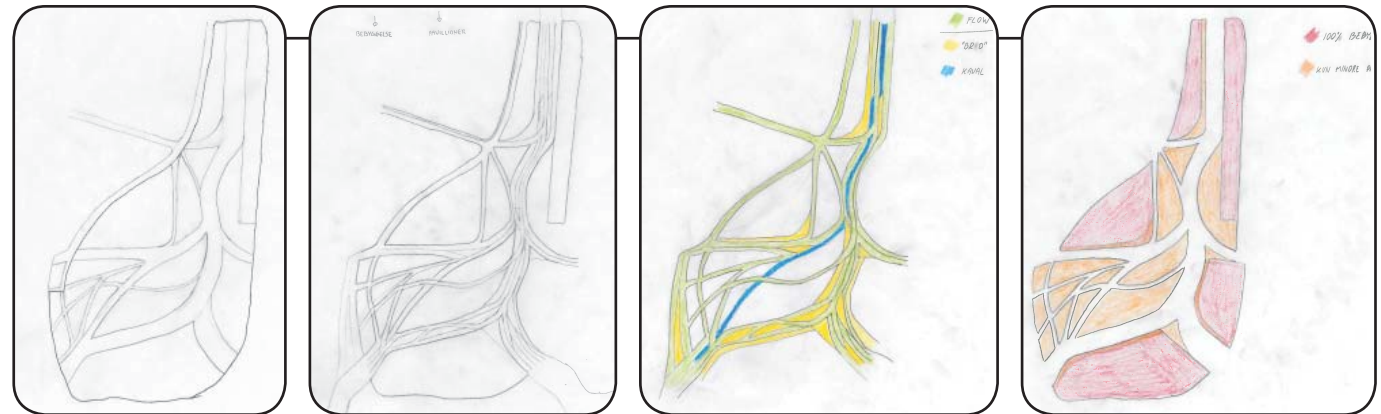

III. 448: Udvikling af masterplan

INTERN SAMMENHÆNG

For at skabe en intern sammenhæng mellem de enkelte programmer og flader blev der arbejdet meget med manifold. Herved kunne de enkelte strukturer vurderes såvel adskilt som i sammenhæng. Eksempelvis blev der arbejdet med relation mellem bevægelsesforløbet og de programmerede flader og ved at overlape disse skitser kunne strukturerende elementer såsom beplantning, retningsbestemte linjer o.lign. arbejdes ind.

III. 450: Intern sammenhæng

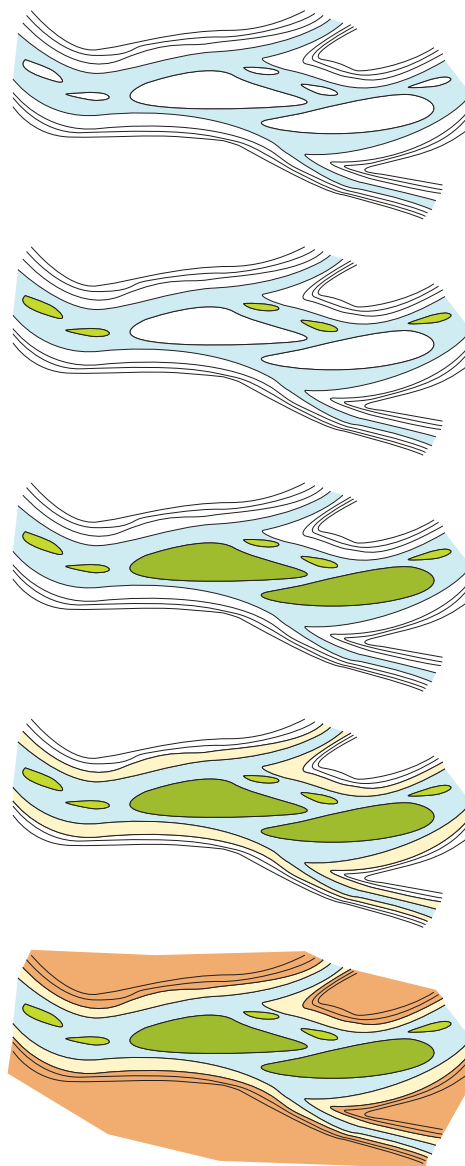
I midten af april blev den anden Pin-up afholdt med fokus på koncept og design. Her blev fjordlandskabet som metafor fremlagt og dets relation til Karolinelund som det strukturerende og formgivningsmæssige element.

POTENTIALER

Den overordnede strukturering og organisering af grunden havde mange fordele. Dels blev der gennem stiforløbet sikret fysisk kontakt til kontekstens tilstødende veje samt bebyggelser. Programmeringen i parken fokuserede på aktivitet i den nordlige del med roligere og mere rekreative elementer i den sydlige del. Den gennemgående aktivitetssti forbandt de forskellige øer af programmer og gennem intern påvirkning kunne dette medvirke til en række oplevelsesrige bevægelsesforløb. Organiseringen af grunden kunne muliggøre såvel permanente som midlertidige aktiviteter, hvor der var en klar opdeling imellem, hvor der måtte bebygges og hvor det landskabelige træk skulle sikres. For at få en bedre forståelse af de rummelige kvaliteter blev der arbejdet med snit, hvor forholdet mellem en nedsænket kanal og bakkelandskab af blomster nemmere kunne vurderes. Placeringen af bakkerne og den øvrige beplantning ville sikre en behagelig central park, der ville modtage sol og afskærme for vinden.

MANGLER

Planen alene synliggjorde ikke udviklingsmulighederne over en langsigtet periode, i forhold til, hvornår de enkelte elementer, bygninger og flader skulle opføres. I henhold til dette var der ligeledes problemer med de respektive bebyggelseszoner. Af planen fremgik det således ikke, hvilke typer bygninger der kunne tænkes ind såvel visuelt og programmatisk. Ligeledes klargjorde planen ikke, hvorvidt bygninger kunne opføres i parken uden at det nødvendigvis ville forringe dennes kvalitet i forhold til, at blive et offentligt mødested. I forhold til den grafiske fremstilling manglede endvidere et hierarki mellem de enkelte områder. Der blev således stillet spørgsmål ved om de alle var lige vigtige eller om enkelte delområder var væsentligere for at sikre offentlige møder. Ydermere var der ikke sammenhæng mellem parkens enkelte områder. Eksempelvis var Kanalstien bearbejdet som en selvstændig strækning, der ikke var inkorporeret i det overordnede koncept og overgangen mellem grunden og konteksten var ikke velfungerende.

III. 451: Koncept for fjordlandskabet

FJORDEN

- forbindelsesled
- strømmen former organisk landskabet

SMÅ ØER

- varierer fjordens flow

STØRRE ØER

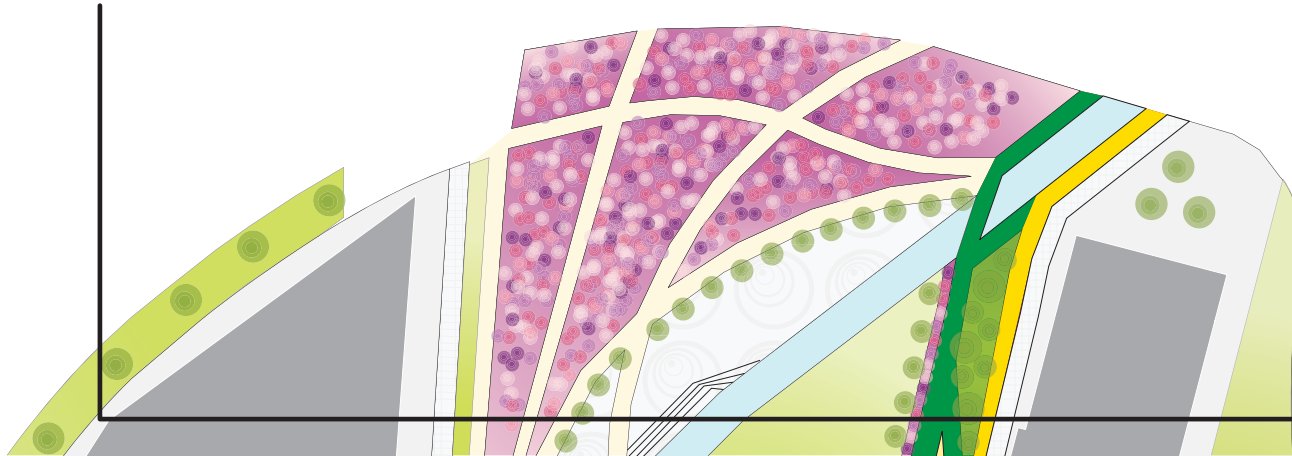
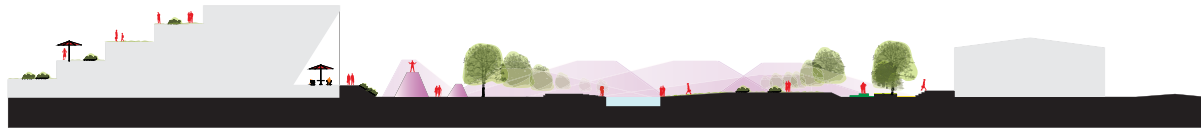
- øer med egen identitet og særpræg

STRANDBREDDEN

- mellem fastland og vand
- forholder sig til to sider

FASTLANDET

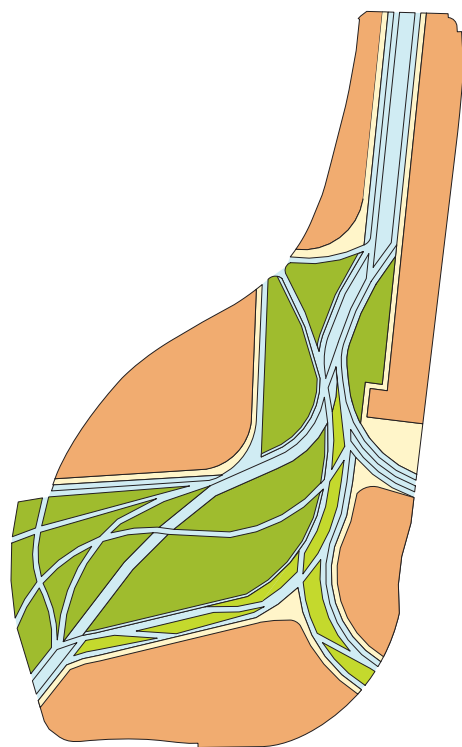
- indrammer fjorden
- ikke fredet dvs kan bebygges

III. 452: Principsnit ved Pin-up 2

III. 453: Masterplan ved Pin-up 2

III. 454-459: Principdiagrammer ved Pin-up 2

FJORDLANDSKABET

- skaber kontakt med konteksten
- medvirker til varieret flow
- indrammer små og store øer for aktiviteter
- skaber rammer for grunden ift. fredning og mulig bebyggelse

STRØM

- symbol for flowet gennem området
- giver en varieret oplevelse gennem materialer, lyd, bevægelsesmuligheder, farver osv.

KANAL

- sikrer muligheden for fremtidig genåbning af kanalen

AKTIVITETSRUTE

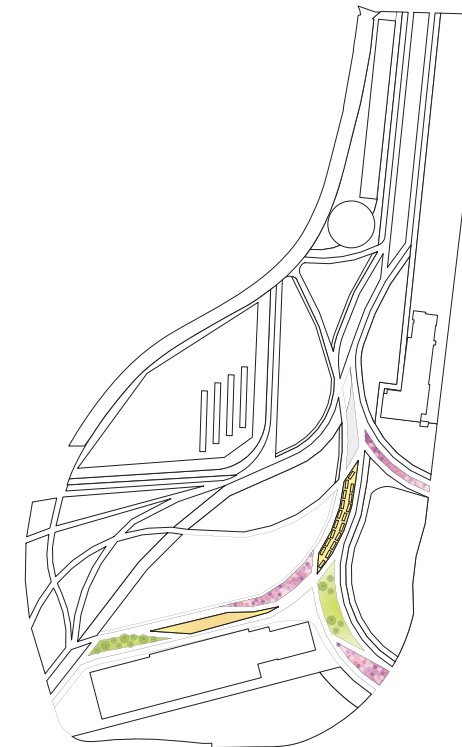
- varieret belægning og performative elementer

AFSKÆRMNING, INDRETNING OG RETNINGSGIVER

- består af høj og lav beplantning

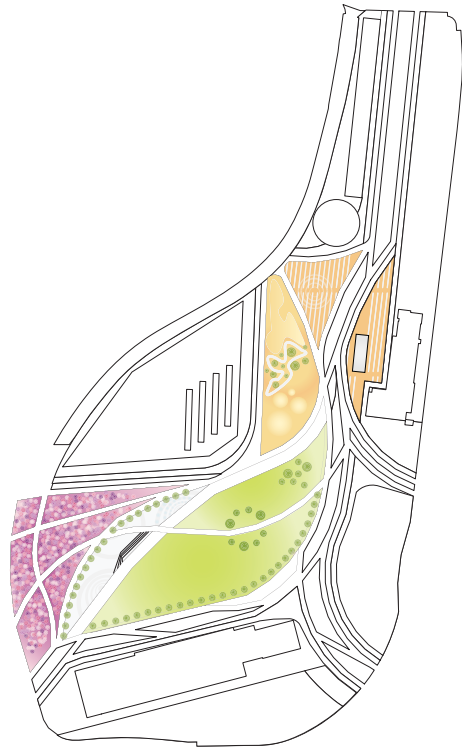
REKREATIONSSTI

- sti med materialer fra fjordlandskabet
- forskellige typer knuste muslingeskaler, grus osv.

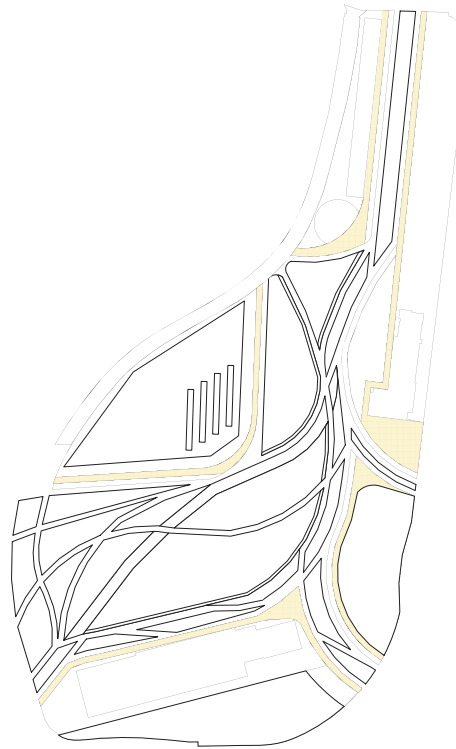
SMÅ ØER

- ligger langs aktivitetsruten
- består dels af beplantning og diverse aktiviteter

STORE ØER

- giver mulighed for aktiviteter der kræver plads
- må kun bebygges med pavillioner, små ishuse osv.
- øerne programmeres forskelligt med fokus alle brugergrupper

STRANDBREDEN

- ligger mellem stjerne og bebyggelsesområderne
- skaber overgangen mellem inde og ude

STRANDBREDEN

- må bebygges 100%
- ingen krav til program
- kan inden omdannelse bruges til midlertidige aktiviteter
- Tidsmæssig minimumsgrænse for midlertidige aktiviteter

INSPIRATION

Gennem projektføreløbet er der løbende blevet skelnet til diverse referencer for at blive inspireret og bevidst om mulige måder, at udforme såvel pladser, parker, facader samt benytte performative elementer, der appellerer til forskelligartede aktiviteter. De følgende opslag er et udsnit af de referencer der er blevet hentet inspiration fra.

PARKER

III. 460: Parc de la Villette, Paris, Frankrig

III. 461: Guadalupe River Park, Mexico

PLADSER

III. 465: EXPO 02, Yverdon-les-bains, Schweiz

III. 466: Stadtlounge, St. Gallen, Schweiz

III. 462: Seattle Sculpture Park, USA

III. 463: Millenium Park, Chicago, USA

III. 464: Agro Park, Memphis, USA

III. 467: Storkespringvandet, København, Danmark

III. 468: U.S. Courthouse Plaza, Minneapolis, USA

III. 469: Pershing Square, Los Angeles, USA

PERFORMATIVE ELEMENTER

III. 470: 3D graffiti, Kina

III. 471: Stockholmsporten, Sverige

AKTIVITETER

III. 475: Aarhus Motorikhal, Danmark

III. 476: Parcour bane, Ørestaden, Danmark

TYOLOGIER OG FACADER

III. 480: Flower Market, Barcelona, Spanien

III. 481: Autostadt, Wolfsburg, Tyskland

III. 472: Open burble, Singapore

III. 473: Das Küchen Monument

III. 474: NORA Pavillionen

III. 477: Play or Rewind, Siena, Italien

III. 478: Grøn koncert, Danmark

III. 479: C.V. Obels Plads, Aalborg, Danmark

III. 482: Studenterboliger, Utrecht, Holland

III. 483: Otte-tallet, Ørestaden, Danmark

III. 484: Alba, Gurgaon, Indien

FORMALIA

III. 486: Formalia

LITTERATURLISTE

HJEMMESIDER

[aalborgcity.dk]

<http://www.aalborgcity.dk/UserFiles/File/Friis%20broch.pdf>

[Aalborg kommune 1]

<http://aakwww.aalborgkommune.dk/Kommuneplan/Kommuneplanrammer/Midtbyen/Aalborg+Midtby/default.htm>

[Aalborg kommune 2]

http://www.aalborgkommune.dk/Om_kommunen/Byplanlaegning/Havnefront/Aalborg-havnefront/OestreHavn/Sider/OestreHavn.aspx

[Aalborg kommune 3]

http://www.aalborgkommune.dk/Om_kommunen/Byplanlaegning/Byomdannelse-og-byudvikling/Sider/Vedkommendebyrum.aspx

[Aalborg kommune 4]

<http://aakwww.aalborgkommune.dk/NR/exeres/FBBFF4A2-E5CA-43D4-81FD-664AF64FDE26.htm>

[Aalborg kommune 5]

<http://aakwww.aalborgkommune.dk/Kommuneplan/Bilag/gamelt/Bilag+C.htm>

[Aalborg kommune 6]

http://aakwww.aalborgkommune.dk/Kommuneplan/Retningslinier/0-05_arkitektur+og+kulturarv/5.2/5.2.8.htm

[Aalborg kommune 7]

<http://aakwww.aalborgkommune.dk/NR/exeres/145B93A3-68F2-42BC-9823-2C8708D8B51B,frameless.htm?dup=1>

[Aalborg kommune 8]

http://aakwww.aalborgkommune.dk/Kommuneplan/Hovedstruktur/0-01_Bypolitisk_strategi.htm

[brandingaalborg.dk]

<http://www.brandingaalborg.dk/visionen.htm>

[bt.dk]

<http://www.bt.dk/underholdning/tivoliland-skifter-navn-til-karolinelund>

[dmi.dk 1]

http://www.dmi.dk/dmi/index/klima/klimaet_indtil_nu/vind_og_vandstand_i_danmark.htm

[dmi.dk 2]

http://www.dmi.dk/dmi/index/klima/fremtidens_klima-2/aendringer_i_danmark.htm

[dst.dk]

http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2010/NR160_1.pdf

[epn.dk 1]

<http://epn.dk/brancher/turisme/article2206025.ece>

[epn.dk 2]

<http://epn.dk/brancher/turisme/article2239292.ece>

[gaisma.com]

<http://www.gaisma.com/en/>

[information.dk]

<http://www.information.dk/fotobloggen/250160>

[information.dk 1]

<http://www.information.dk/249682>

[interactivearchitecture.org]

www.interactivearchitecture.org

[karolinelund.com]

<http://www.karolinelund.com/forside---karolinelund-lukket.aspx>

[loa-fonden.dk]

<http://www.loa-fonden.dk/nyheder/pressemeddelelser/pressemeddelelser-2011/pm-2011/aalborg-faar-landets-stoerste-bystrand>

[Lokalplan 1-1-101]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/LOK-PLAN/01/1-1-101.pdf>

[Lokalplan 1-1-104]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/LOK-PLAN/01/1-1-104.pdf>

[Lokalplan 1-1-110]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/LOK-PLAN/01/1-1-110.pdf>

[Lokalplan 10-040]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/loplan/01/10-040.pdf>

[Lokalplan 10-073]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/loplan/01/10-073.pdf>

[Lokalplan 10-082]

<http://www.aalborgkommune.dk/images/teknisk/PLANBYG/loplan/01/10-082.pdf>

[Mental byomdannelse, 2009]

http://www.metopos.dk/Projekter/forside/Mental%20Byomdannelse_web_small.pdf

[musikkenshus.dk]

<http://www.musikkenshus.dk/musikkenshus/husetligge/Pages/default.aspx>

[noise.mst.dk]

<http://noise.mst.dk>

[nordjyllandstrafikselskab.dk]

http://www.nordjyllandstrafikselskab.dk/Media/kortfiler/aalborg_nrsb.pdf

[nordjyske.dk]

<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/5/28/3685983/3/skuffede+ansatte+i+karolinelund>

[nordjyske.dk 1]
<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/5/28/3687003/3/millioner+og+konfirmationer+i+fare>

[nordjyske.dk 2]
<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/2875/28/3685091/3/41+millioner+kroner+tabt+p%E5+karolinelund>

[nordjyske.dk 3]
<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/2875/28/3686809/3/dahlgaa+rd+byder+igen+p%E5+karolinelund>

[nordjyske.dk 4]
<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/2875/2/3740372/3/investor%20dropper%20tivolibud>

[oma.eu]
www.oma.eu

[ordnet.dk]
<http://ordnet.dk/ddo/ordbog?aselect=forlystelsespark&query=forlystelse>

[Plan og projektinformation Oktober 2010]
<http://www.e-pages.dk/aalborgkommune/315/10>

[Referat Aalborg Byråd 19.10.2009]
www.aalborgkommune.dk

[sla.dk]
www.sla.dk

[Socialministeriet og Erhvervs- og Byggestyrelsen maj 2005]
<http://www.oem.dk/~media/oem/pdf/2005/Pressemeddelelser-2005/OPPMaj2005-pdf.ashx>

[thehighline.org]
www.thehighline.org

[visitdenmark.com]
<http://www.visitdenmark.dk/>

BØGER, RAPPORTER OG ARTIKLER

[Corner, 2003] – Corner, J. (2003) Landscape Urbanism: A Manual for the Machinic Landscape, Mostafavi, M. & Najle, C., AA Publications, London

[Corner 2, 1999] – Corner, J. (1999) Recovering Landscape, Princeton Architectural Press, New York

[Gehl, 2003] – Gehl, J. (2003) Livet mellem husene - udeaktiviteter og udemiljøer, 5. udgave, Arkitektens Forlag, København

[Hajer & Reijndorp, 2001] – Hajer, M. & Reijndorp, A. (2001) In search of new public domain, NAI Publisher, Rotterdam

[Hayden & Temel, 2006] – Hayden, F. & Temel, R. (2006) Temporary Urban Spaces: Concepts for the Use of City Spaces, Birkhauser, Basel

[Jensen, 2006] – Jensen, O. B. (2006) "Facework", Flow and the City: Simmel, Goffman, and Mobility in the Contemporary City, Aalborg Universitetsforlag, Aalborg

[Jensen 1, 2007] – Jensen, O. B. (2007) Culture stories: Understanding and Cultural urban Branding, Aalborg Universitetsforlag, Aalborg

[Jensen 2, 2007] – Jensen, O. B. (2007) Pleasure, Fun and Flow – Urban Travel in the works of Kevin Lynch, Aalborg Universitetsforlag, Aalborg

[Kiib, 2009] – Kiib, H. (ed.) (2009) Architecture and Stages of the Experience City, Aalborg Universitetsforlag, Aalborg

[Klingmann, 2009] – Klingmann A. (2009) Heroes with Flaws, Kiib, H. (ed.) (2009) Architecture and Stages of the Experience City, Aalborg Universitetsforlag, Aalborg

[Lea Louise Holst Laursen, Power Point-forelæsning, 2009]

[Lefebvre, 1996] – Lefebvre, H. (1996) Writings on Cities, Basil Blackwell, Oxford

[Lynch, 1960] – Lynch, K. (1960) The Image of the City, MIT Press, Cambridge

[Marling, 2009] – Marling, G. & Kiib, H. & Jensen, O. B. (2009) Experience City.dk, Silkeborg bogtryk, Silkeborg

[Massey, 1994] – Massey, D. (1994) A global sense of place, i Space, place and gender (1994), Minneapolis, University of Minnesota press

[Ngan, 2004] – Ngan, G. (2004) Green Roof Policies: Tools for Encouraging Sustainable Design

[Nordjyske Stiftstidende 02.11.2010] – Tilsendt af Nordjyske Stiftstidende

[Nordjyske Stiftstidende 09.11.2010] – Tilsendt af Nordjyske Stiftstidende

[Shane, 2005] – Shane, D. G. (2005) Recombinant Urbanism, Academy Press

[Waldheim, 2006] – Waldheim, C. (ed.) (2006) The Landscape Urbanism Reader, Princeton Architectural Press, New York

[Waltzer, 1986] – Waltzer, M. (1986) Pleasures and Costs of Urbanity, i Kazinitz, P. (ed.) (1995) Metropolis: Center and Symbol of Our Times, New York University Press, New York

ILLUSTRATIONSLISTE

Illustrationer og fotos, der ikke er opført på denne liste er af egen produktion.

III. 6: Luftfoto over Aalborg

<http://da.wikipedia.org/wiki/Fil:Aalborg.jpg>

http://www.branding aalborg.dk/logoer/_tekst.htm

III. 7: Springvandet, 1899

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348068685/sizes/m/in/photostream/>

III. 8: Tivolipavillonen, 1930

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348070445/sizes/m/in/photostream/>

III. 9: Åbning af Nordjysk Udstilling, 1936

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5345876206/sizes/m/in/photostream/>

III. 10: Modtagelse af den olympiske ild, 1952

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348674508/sizes/m/in/photostream/>

III. 11: Karolinelund med små motorbåde og mange mennesker, 1953

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348070885/sizes/m/in/photostream/>

III. 12: Rulleskøjtekonkurrence, 1954

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348677616/sizes/m/in/photostream/>

III. 13: Mange gæster i tivolliland, 1972

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348062945/sizes/m/in/photostream/>

III. 14: Karrusellen, 1987

<http://www.flickr.com/photos/32217266@N05/5348673218/sizes/m/in/photostream/>

III. 16: Nedlagt karrusell

<http://www.information.dk/249682>

III. 17: Den gamle by i Aarhus

http://da.wikipedia.org/wiki/Fil:Udsigt_fra_skolen_i_den_gamle_by.jpg

III. 18: Madsby Legepark i Fredericia

<http://www.babybusiness.dk/gratis-ferie-fornøjelser-i-danmark.html>

III. 19: Omrejsende tivoli

[http://da.wikipedia.org/wiki/Tivoli_\(substantiv\)](http://da.wikipedia.org/wiki/Tivoli_(substantiv))

III. 20: Botanisk have i København

<http://science.au.dk/nyheder-og-arrangementer/nyhed/article/botanisk-have-i-aarhus-faar-vaeksthus-og-vidensformidling-i-topklasse/>

III. 21: Aarhus å ved Mølleparken

<http://www.flickr.com/photos/oleryolf/2521600398/>

III. 22: Aalborg Zoo

<http://www.visitdenmark.dk/danmark/da-dk/menu/turist/oplevelser/attraktioner/zoologiskehaverogdyreparker>

III. 23: Camden Markets i London

http://www.treearth.com/gallery/Europe/United_Kingdom/England/London/London/photo697256.htm

III. 24: BBQ konkurrence

<http://blindpigbbq.blogspot.com/2009/12/2009-competition-news-from-blind-pig.html>

III. 25: Flyer fra Vedkommende byrum

http://www.aalborgkommune.dk/Om_kommunen/Byplanlaegning/Byomdan-nelse-og-byudvikling/Documents/100816_flyer_til_print.pdf

III. 52: Teglgårds Plads

http://www.utzoncenter.dk/dk/udstillinger/teglgaards_plads/

III. 55: Det kommende Musikkens Hus

<http://www.musikkenshus.dk/musikkenshus/Pages/default.aspx>

III. 56: Nuværende planer for Østre Havn

<http://www.nordjyske.dk/artikel/10/5/28/3685013/3/%F8stre+havn+har+forlادت+krybesporet>

III. 57: Forslag til Campus på Godsbanearialet

<http://magasinetejendom.dk/news/singleview/article/4-teams-klar-med-planer-for-campusomraade-i-aalborg.html>

III. 153-158: Illustrationer af Melun Senarts forskellige bånd

http://urbanstrategies-networks.blogspot.com/2008/06/blog-post_28.html

III. 159: Downsview Parks overordnede plan

<http://picasaweb.google.com/lh/photo/X1BX1vV1X17iviQI4onf5g>

III. 160: Tree City set fra luften

<http://www.downsviewpark.ca/eng/illustrations.shtml>

III. 161: Forskellig beplantning og belægning langs The High Line

<http://www.coolhunting.com/design/highline-propos.php>

III. 162: Detaljering af overgangen mellem belægning og beplantning

<http://inhabitat.com/new-yorks-high-line-park-in-the-sky-opens-today/>

III. 163: Kollage af udtrykket langs The High Line

<http://rafaelsoldi.blogspot.com/2009/04/new-york-highline.html>

III. 165: BMX konkurrence

http://www.funssporting.de/funssporting+NEWS+Bike+Rebel_Jam_Mel-lowpark_Berlin_0639.htm

III. 166: BMX-bane

<http://www.fatbmx.com/modules/news/article.php?storyid=4441>

III. 167: Mellow Park MUSS BLEIBEN

<http://www.flickr.com/photos/floshow/3831344424/>

III. 168: Platform 4 logo

http://europe.blipfestival.org/?page_id=20&lang=da

III. 169: Electronica arrangement i Platform 4

<http://old.platform4.dk/projects/blip-festival-europe/>

III. 170: Lysarrangement ved Platform 4

<http://www.aau.dk/Nyheder/Vis+nyhed/kulturfyrtarne-har-kortvarig-interesse.cid4452>

III. 189: Caféliv

Professor Gitte Marlings billedkartotek

III. 190: Digital Mile

<http://www.interactivearchitecture.org/zaragoza-digital-mile.html>

III. 191: Memory Walk

<http://www.interactivearchitecture.org/zaragoza-digital-mile.html>

III. 192: Lyssætning om aftenen

<http://www.dinapigen.dk/blog/2010/09/undergrundsmusik/stjernehimmel-pa-solbjerg-plads/>

III. 193: Ophold i solen

<http://www.cphx.dk/blog/2009/09/03/kinddans-til-niels-eje-pa-solbjerg-plads/>

III. 194: Frederiksberg kilen

<http://www.dinapigen.dk/blog/2010/09/undergrundsmusik/alleen-der-forbin-der-kilen-og-solbjerg-plads/>

III. 195: Regnvands opsamling

<http://www.sla.dk/byrum/frederiksberg.htm>

III. 196: Væg med rislende vand

<http://fx-platinum.com/>

III. 197: Vanddis

<http://www.sla.dk/byrum/frederiksberg.htm>

III. 199-204: Kollage over Limfjordens elementer

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Naturprojekter/Projekter/Limfjor-den/>

<http://www.birder.dk/?paged=2>

http://www.dansommer.dk/destinationer/Danmark/limfjorden/limfjorden_nor-doest.html

http://www.ulnits.dk/biologi/limfjorden_lider.htm

<http://www.flickr.com/photos/markrellison/478995523/>

http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Havet/DanskeFarvande/Limfjorden/Fakta_om_Limfjorden.htm

III. 225: Bølget bevægelsesforløb

<http://www.landezine.com/index.php/2009/08/simcoe-wavedeck/>

III. 228: Eksempel på overgang mellem stier og øer
<http://www.dezeen.com/2009/06/15/the-high-line-by-james-corner-field-operations-and-diller-scofidio-renfro/>

III. 230: Minigolf
<http://cnyskeptics.org/tag/mini-golf/>

III. 231: Cafémiljø langs kanalen
<http://www.sebastin.dk/Aarhus.htm>

III. 232: Vanddis
<http://www.sla.dk/byrum/frederiksberg.htm>

III. 233: Petanque
<http://eurokulture.missouri.edu/?cat=171>

III. 234: Springvand
<http://www.cepolina.com/freepfoto/ab/a-blue.fountain.water-.htm>

III. 237: Midlertidig installation
<http://www.universitarium.dk/?q=node/1>

III. 238: Belægning af blåmuslinger
[http://www.google.dk/imgres?imgurl=http://www.fotoagent.dk/billeder/56905/stor/41_IMG_7307_\(Large\).jpg](http://www.google.dk/imgres?imgurl=http://www.fotoagent.dk/billeder/56905/stor/41_IMG_7307_(Large).jpg)

III. 239: Sand
http://www.grundal.dk/?Camping:Sommerferie_2006

III. 240: Siv
<http://olehnielsen.dk/hejresiden/roerdrum.html>

III. 241: Hindebæger
http://da.wikipedia.org/wiki/Lav_Hindeb%C3%A6ger

III. 242: Gul snerre
<http://www.troldand.dk/?Bes%26aelig%3Btningen:Kryddersnapse>

III. 243: Kveller
<http://weblog.emu.dk/roller/emudagbog/tags/blomster>

III. 246: Legeplads
http://en.wikipedia.org/wiki/File:High_park_adventure_playground.jpg

III. 247: Klatrevæg
C.F. Møllers bibliotek

III. 248: Mooncarbane
<http://www.mon-trampoline.com/PBSCProduct.asp?ltnID=2115120>

III. 252: Parcourbane
<http://www.byoghavn.dk/da-dk/Presse/Nyheder/2009/nyhed.aspx?newsid=%7B1C0EBB80-58C0-4CB8-B5BF-01B21984538E%7D>

III. 254: Bordtennis
<http://blogabout.wordpress.com/2009/04/11/paris-france-the-empire-of-the-dead/>

III. 257: Skatelandskab
<http://www.greaterseattleonthecheap.com/?p=586>

III. 258: Skaterampe
<http://www.businesswings.co.uk/articles/Starting-a-skate-ramp-hire-company>

III. 259: Kanter til at grinde
<http://www.andrewsangphotography.com/2008/12/10/hello-world/>

III. 261: Åbent græsareal
http://wirednewyork.com/parks/hudson_river_park/

III. 262: Bakkelandskab
<http://www.cphx.dk/blog/2009/09/03/kinddans-til-niels-eje-pa-solbjerg-plads/>

III. 264: Koncertpavillion
http://kateiredale.typepad.com/thru_my_lens_lightly/2008/08/high-step-ping-funky-fiddle-playing.html

III. 266: Midlertidig pavillion
<http://www.foodplusdesign.dk/>

III. 267: Gourmet festival
http://www.bbc.co.uk/shropshire/content/image_galleries/ludlow_food_festival_2007_gallery.shtml?3

III. 269: Sølvbirk
http://www.bh-froe.com/ZC/index.php?main_page=product_info&cPath=7&products_id=210

III. 270: Elletræ
<http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=7978>

III. 271: Blåbærbuske
http://www.havenyt.dk/artikler/koekkenhaven/frugtraeer_og_buske/916.html

III. 272: Kvalkvede buske
<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Artsleksikon/Planter/Froeplanter/Traerogbuske/Loevtraeer/kvalkved.htm>

III. 275: Integrering af bygning og bakker
[http://www.west8.nl/projects/expo02_yverdon_les_bains/?s=\)](http://www.west8.nl/projects/expo02_yverdon_les_bains/?s=))

III. 281: Skovviol
<http://www.florainfo.dk/pls/florav2/PSPSoegningres?InSprog=DK&InSoegeM etode=PLANTEGRUPPE&InSoegEfter=354660&InSoegningStart=6181&InBestilBilleder=N&InPlantelistID=&InBestilPrint=J&InEgenskaberSoegEfter=>

III. 282: Gul iris
<http://skrubtudsen.wordpress.com/2009/06/08/billeder-fra-en-jysk-have/>

III. 283: Blå kornblomst
<http://natur-galleri2.private.dk/kornblomst.htm>

III. 284: Engkarse
<http://www.kristvi.net/flora/E/engkarse.htm>

III. 285: Gærdevalmue
<http://www.biopix.dk/photo.asp?photoid=4078&photo=papaver-dubium>

III. 286: Lyng
<http://www.holmegaard-mose.dk/foto-lyng.html>

III. 287: Vintergækker og Erantis
http://www.bergmannshave.com/2010_02_01_archive.html

III. 289: Kontrasterende beton
<http://pavementinteractive.org/index.php?title=Image:NGCS.jpg>

III. 291: Trappelandskab mod kanalen
<http://www.panoramio.com/photo/10508991>

III. 292: Plint
http://www.e-architect.co.uk/danish_building_developments.htm

III. 294: Typologier
<http://urbanomnibus.net/2009/08/brooklyn-typology/>

III. 305: Typologi og facade muligheder for Zone 2
<http://www.architecturenewsplus.com/projects/482>

III. 310-313: Typologi og facade muligheder for Zone 3
<http://torontothendnow.blogspot.com/2010/12/16-yonge-street-arcade-then-and-now.html>

<http://www.business.dk/detail/koebenhavns-butikker-bliver-groenne-og-baere-dygtige>

<http://www.treehugger.com/files/2009/04/toronto-green-roof-requirements.php>

III. 317: Typologi og facade muligheder for Zone 4
<http://duldule.com/2011/02/era3-eracito-housing-the-modern-apartment-by-lpzs-architetti-it/>
KCAPs billedekartotek

III. 324: Typologi og facade muligheder for Zone 5
<http://www.newhouseofart.com/modular-home-design-residence-koby-cottage/>

III. 330-332: Omskiftelig belysning
<http://www.sla.dk/arkiv/nyheder05.htm>
<http://blog.villageorigin.com/tag/led-strip-light/>
http://www.igougo.com/journal-j42562-Chicago-As_Scene_in_Chicago.html

III. 333-335: Scenesættende belysning
<http://www.dac.dk/visArtikel.asp?artikelID=5723>
<http://landscapeofmeaning.blogspot.com/2010/04/most-important-urban-square-youve-never.html>
<http://www.juicemagazine.com/juicehomenewz6-2005.html>

- III. 336-338: Retningsgivende belysning
http://www.bbc.co.uk/derby/content/articles/2005/04/06/cityscape_project_guide_2005_feature.shtml
<http://www.vagcars.dk/phpbb/viewtopic.php?f=22&t=12848>
<http://www.aarhusvest.dk/nyheder/arkiv/dato/2008/november/30/mere-lys-og-faerre-traeer-forebygger-kriminalitet/>
- III. 341: Intensivt grønt tag
<http://www.archexpo.com/prod/zinco/intensive-green-roof-systems-66390-420055.html>
- III. 342: Ekstensivt grønt tag
<http://greeningthecity.wordpress.com/green-roofs/>
- III. 354: Fællessang
http://www.johnnyreimar.dk/Johnny_Reimar/Johnny_Reimar_pressefoto_files/widget0_markup.html
- III. 355: Stand Up Festival
<http://vip.tv2.dk/article.php/id-35757517:se-hvad-de-danske-komikere-tjener.html>
- III. 356: Store Børnedag
<http://etnostudieteknik.wordpress.com/category/uncategorized/>
- III. 357: Omrejsende Tivoli
<http://m.jv.dk/?article=884367>
- III. 358: Dyrskue
<http://www.bilhornene.dk/dyrskue.htm>
- III. 359: Oktoberfest
<http://studentersamfundet.aau.dk/node/826>
- III. 360: Isskulptur Festival
<http://etnostudieteknik.wordpress.com/category/uncategorized/>
- III. 361: Skater konkurrence
<http://www.sfweekly.com/slideshow/back-to-the-berg-skateboarding-competition-at-wallenberg-high-14848882/>
- III. 362: Julemarked
<http://triporiginator.com/travelarticles/most-popular-christmas-markets-in-europe>
- III. 364: Drivingrange
http://seamlessbrand.blogspot.com/2008_10_01_archive.html
- III. 365: Bystrand
<http://loa-fonden.dk/nyheder/pressemeddelelser/pressemeddelelser-2011/pm-2011/aalborg-faar-landets-stoerste-bystrand>
- III. 366: Tennisbaner
<http://www.columbiamissourian.com/stories/2009/04/18/hickmans-levin-be-coming-great-tennis-player-very-fast/>
- III. 367: BMX-bane
<http://www.cph-bmx.dk/index.php?k1=nyheder&k2=nyhed&id=04-27>
- III. 376: Ungdomshus
http://fatt-huck.blogspot.com/2010_11_01_archive.html
- III. 377: Karnevalshus
<http://www.karnevaldiscouter.de/Karnevalskostume.html>
- III. 378: Forsamlingshus
<http://www.oesterbroenderslev.dk/forsamlingshus.html>
- III. 379: Værksted
<http://viborg.dk/db/kultur.nsf/Alle/B5451CFD4AF9FC24C125747C0031B674?0penDocument>
- III. 380: Midlertidig udstilling
 Tilsendt af Bodil Hemmingsen, Aalborg kommune
- III. 383: Etablering af parken
<http://folkmusicsmb.blogspot.com/2010/10/april-blossoms-rim-banna.html>
- III. 460: Parc de la Villette, Paris, Frankrig
<http://www.treearth.com/gallery/Europe/France/North/Ile-de-France/Paris/photo474991.htm>
- III. 461: Guadalupe River Park, Mexico
<http://www.flickr.com/photos/michaelpatrick/2408259482/>
- III. 462: Seattle Sculpture Park, USA
<http://davaulttravel.blogspot.com/2009/11/city-escape-seattle.html>
- III. 463: Millenium Park, Chicago, USA
<http://chicagoblogger.com/category/music/>
- III. 464: Agro Park, Memphis, USA
<http://pruned.blogspot.com/2008/03/agro-park.html>
- III. 465: EXPO 02, Yverdon-les-bains, Schweiz
http://www.west8.nl/projects/parks/expo02_yverdon_les_bains/
- III. 466: Stadtlounge, St. Gallen, Schweiz
<http://www.st.gallen-bodensee.ch/en/cities-worldculture/citytours/classictours/stadtlounge>
- III. 467: Storkespringvandet, København, Danmark
<http://bikedenton.wordpress.com/2010/08/08/what-is-str%C3%B8get-and-who-is-jan-gehl/>
- III. 468: U.S. Courthouse Plaza, Minneapolis, USA
<http://skywaymyway.com/blog/index.php/2010/05/17/drumlins-of-federal-courthouse-plaza/>
- III. 469: Pershing Square, Los Angeles, USA
http://blogs.laweekly.com/informer/2008/12/park_the_car_in_pershing_squar.ph
- III. 470: 3D graffiti, Kina
<http://artsofgraffiti.blogspot.com/2011/02/amazing-3d-graffiti-street-painting.html>
- III. 471: Stockholmsporten, Sverige
<http://www.archdaily.com/tag/stockholm/>
- III. 472: Open burble, Singapore
<http://art-and-bob.tumblr.com/post/378921244/i-peach-feng-shui-performative-spaces>
- III. 473: Das Küchen Monument
<http://www.stadenarchitectuur.be/stadenarchitectuur.aspx?tabid=288>
- III. 474: NORA Pavillionen
<http://performative.wordpress.com/2007/01/17/nora-nordic-research-application/>
- III. 475: Aarhus Motorikhal, Danmark
<http://www.loa-fonden.dk/>
- III. 477: Play or Rewind, Siena, Italien
<http://zuloarkcollective.tumblr.com/post/3572159028/periferiadomestica-play-and-rewind>
- III. 478: Grøn koncert, Danmark
<http://www.aok.dk/musik/groen-koncert-med-elektronisk-scene>
- III. 479: C.V. Obels Plads, Aalborg, Danmark
<http://www.visitaalborg.com/danmark/da-dk/menu/turist/oplevelser/aktiviteter/sportscentre/produkside.htm?id=6375&Simple=true>
- III. 480: Flower Market, Barcelona, Spanien
<http://www.thecoolhunter.net/article/detail/1510/flower-market--barcelona>
- III. 481: Autostadt, Wolfsburg, Tyskland
http://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Autostadt_kundencenter.JPG
- III. 482: Studenterboliger, Utrecht, Holland
<http://www.archicentral.com/spacebox-utrecht-the-netherlands-mart-de-jong-5399/>
- III. 483: Otte-tallet, Ørestaden, Danmark
<http://www.licitationen.dk/artikel/Login.aspx?ReturnUrl=/artikel/VisArtikel.aspx?SiteID=LI&Lopenr=109240096>
- III. 484: Alba, Gurgaon, Indien
<http://ansalesenciafloors.info/amenities-of-ansal-esencia-sovereign-floors-gurgaon.html>

